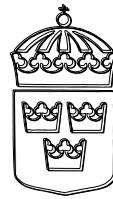

Regeringens proposition

2013/14:228

Förstärkta kapitaltäckningsregler

Prop.
2013/14:228

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 maj 2014

Fredrik Reinfeldt

Peter Norman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till lagändringar som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om särskild tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet). Propositionen innehåller även förslag till lagändringar som bedömts nödvändiga med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (tillsynsförordningen). EU-regelverket innebär ett införlivande på EU-nivå av de nya kapital- och likviditetsreglerna i den globala Basel 3-överenskommelsen.

I propositionen föreslås två nya lagar och ändringar i bl.a. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Den föreslagna nya lagen om kapitalbuffertar innehåller bestämmelser som ålägger kreditinstitut och värdepappersbolag att ha olika slag av kapitalbuffertar och som möjliggör ingripande i det fall ett institut inte uppfyller ett kombinerat buffertkrav.

Den föreslagna nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag innehåller bestämmelser som kompletterar tillsynsförordningen och genomför delar av kapitaltäckningsdirektivet.

Övriga förslag till lagändringar avser i huvudsak nya krav på institutens bolagsstyrning, regler om ersättning, tillsyn, sanktioner och skydd för visseblåsare.

Prop. 2013/14:228 Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2014.

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Lagtext	10
2.1	Förslag till lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag	10
2.2	Förslag till lag om införande av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.....	24
2.3	Förslag till lag om kapitalbuffertar	26
2.4	Förslag till lag om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar	35
2.5	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	37
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan.....	39
2.7	Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)	40
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank	42
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	43
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.....	45
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker.....	47
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.....	49
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag	50
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder).....	52
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	53
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	54
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse	56
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	76
2.19	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat	77
2.20	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	78
2.21	Förslag till lag om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.....	95

2.22	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	97
2.23	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	99
2.24	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar	100
2.25	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto	101
2.26	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	102
2.27	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna	108
3	Ärendet och dess beredning	109
4	Bakgrund	110
4.1	Förstärkta regler i den globala finanskrisens spår	110
4.2	Genomförande av internationella standarder på EU-nivå – nytt direktiv och förordning	111
4.3	Den nya tillsynsstrukturen inom EU	112
4.4	Svensk reglering av kreditinstitut och värdepappersföretag	113
5	Tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet	113
5.1	Inledning	113
5.2	Den nya förordningen	114
5.2.1	Definition av kapitalbas och kapitalbaskrav	114
5.2.2	Likviditetsregleringen	115
5.2.3	Bruttosoliditet	116
5.2.4	Högre kapitalkrav för att bättre avspegla risken hos motparter	117
5.3	Det nya direktivet	118
5.3.1	Nya kapitalbuffertar	118
5.3.2	Bolagsstyrning och riskhantering	119
5.3.3	Skydd för visselblåsare	119
5.3.4	Bestämmelser om sanktioner	119
5.4	Makrotillsynsåtgärder	119
5.4.1	Striktare åtgärder på nationell nivå – artikel 458 i tillsynsförordningen	120
5.4.2	Nationella makrotillsynsåtgärder i direktivet	120
6	Genomförande av det nya regelverket i svensk rätt	121
6.1	Inledning	121
6.2	En ny lag om kapitalbuffertar	122
6.3	En ny lag om tillsyn	122
6.4	Behovet av kompletterande lagstiftning till tillsynsförordningen	124
6.5	Val av myndighet enligt artikel 458 i tillsynsförordningen	127
6.6	Tillämpningsområdet enligt tillsynsförordningen	128

6.7	Det nya regelverkets tillämpning på fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder	129
6.8	Svenska skeppshypotekskassan	131
6.9	Tillsynsförordningens inverkan på nationell lagstiftning.....	132
6.9.1	Följdändringar med anledning av att kapitaltäckningslagen och dess reglering om finansiella företagsgrupper upphävs	132
6.9.2	Ändringar i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	133
6.9.3	Ändringar i lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om värdepappersmarknaden och införelaglagen till lagen om bank- och finansieringsrörelse.....	135
7	Kapitalbuffertar.....	137
7.1	Inledning.....	137
7.1.1	Cykliska och strukturella systemrisker	138
7.1.2	Olika kapitalbuffertar för olika risker	138
7.1.3	Åtgärder om buffertkraven inte är uppfyllda.....	138
7.2	Genomförande av direktivets bestämmelser.....	139
7.2.1	Kapitalkonserveringsbufferten	139
7.2.2	Undantag för små och medelstora värdepappersbolag samt fondbolag och AIF-förvaltare.....	139
7.2.3	Den kontracykliska kapitalbufferten.....	141
7.2.4	Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert	143
7.2.5	Undantag för små och medelstora värdepappersbolag samt fondbolag och AIF-förvaltare.....	145
7.2.6	Tidigare införande av den kontracykliska bufferten och kapitalkonserveringsbufferten	146
7.2.7	Myndighet som ska ansvara för beslut om kapitalbuffert för systemviktiga institut och systemriskbuffert	147
7.2.8	Kapitalbuffertar för systemviktiga institut....	148
7.2.9	Systemriskbufferten.....	151
7.2.10	Konkurrerande buffertkrav	156
7.2.11	Kombinerat buffertkrav	157
7.2.12	Åtgärder om det kombinerade buffertkravet inte är uppfyllt.....	158
7.2.13	Administrativa sanktioner vid underlåtenhet att uppfylla buffertkravet	161
8	Bolagsstyrning och riskhantering.....	162
8.1	Utökade bestämmelser.....	162
8.2	Nya krav på styrelsen och verkställande direktör	163
8.3	Utökade rapporteringskrav	176

8.4	Krav på institut att inrätta en nomineringskommitté	177
8.5	Riskhantering	178
8.6	Regler om ersättningar	180
8.7	Interna metoder för beräkning av kapitalbaskraven	186
8.8	Tillämpning av kraven på gruppnivå.....	188
8.9	Krav på att verkställande direktören inte får vara ordförande i styrelsen	191
9	Tillsyn.....	191
9.1	Finansinspektionens tillsyn	191
9.2	Behöriga myndigheter	193
9.3	Tillsynsmyndigheternas befogenhet i fråga om rätten att utföra kontroller och kräva information	194
9.4	Skyldighet att lämna upplysningar om innehavare av aktier eller andelar	196
9.5	Tillsyn över filialer	197
9.6	Rätt att begära rapporter från och genomföra inspektioner av filialer till utländska institut	200
9.7	Tillsynens utövande.....	202
9.8	Tillsynen över interna metoder.....	204
9.9	Institutens administrativa förfaranden för intern kontroll	206
9.10	Särskilda krav på offentliggörande.....	206
9.11	Utökad underrättelseskyldighet till Eba	208
9.12	Central databas om beslutade sanktioner.....	208
9.13	Avgifter till Finansinspektionen	209
10	Samarbete och informationsutbyte.....	210
10.1	Ny europeisk tillsynsstruktur.....	210
10.2	Utbyte av information med de europeiska tillsynsmyndigheterna och tystnadsplikt	211
10.3	Utökad samarbete och informationsutbyte mellan hem- och värdmedlemsstater	212
10.4	Samrådsskyldighet vid tillsyn av filialer till utländska institut	214
10.5	Beslut på gruppnivå och företagens uppgiftsskyldighet	215
10.6	Underrättelse om vilka nationella myndigheter som ska ha rätt att utbyta information.....	217
10.7	Oenighet om tillsynskollegiernas uppgifter.....	217
10.8	Sekretess och uppgiftslämnande till vissa nationella organ.....	218
11	Ingripandeåtgärder och sanktioner.....	218
11.1	Inledning	218
11.2	Regleringen i svensk rätt	219
11.3	Utökade ingripandebefogenheter för Finansinspektionen.....	220
11.3.1	Justerade regler för att förelägga institut ett särskilt kapitalbaskrav	223
11.3.2	Möjlighet att införa särskilda likviditetskrav	229

11.4	Lagändringar för att genomföra direktivets bestämmelser om överträdelse	231
11.5	Lagändringar för att genomföra direktivets bestämmelser om administrativa sanktioner	233
11.5.1	Omständigheter som ska vara styrande inför beslut om sanktioner	237
11.5.2	Omständigheter hänförliga till själva överträdelsen	239
11.5.3	Omständigheter som inte är hänförliga till själva överträdelsen	240
11.6	Sanktioner mot holdingföretag	242
12	System och skydd för visseblåsare	243
12.1	Inledning	243
12.1.1	Krav på speciella procedurer för hur anmälningar ska omhändertas hos behöriga myndigheter	244
12.1.2	Skydd för den som rapporterar mot att drabbas av repressalier	245
12.1.3	Skydd för behandlingen av personuppgifter	247
12.1.4	Krav på instituten att inrätta särskilda system för anmälningar	248
12.1.5	Skydd för anmälares identitet	254
13	Ikraftträdande	259
14	Förslagets konsekvenser	260
14.1	Allmänt	260
14.2	Samhällsekonomiska konsekvenser	262
14.3	Konsekvenser för enskilda institut av att hålla mer kapital	266
14.4	Konsekvenser för myndigheter och domstolar	270
15	Författningskommentar	270
15.1	Förslaget till lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag	270
15.2	Förslaget till lag om införande av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag	287
15.3	Förslaget till lag om kapitalbuffertar	289
15.4	Förslaget till lag om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar	304
15.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse	305
15.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	315
15.7	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	320
15.8	Övriga författningsförslag	320
15.8.1	Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)	321

Prop. 2013/14:228	15.8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.....	321
	15.8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker	322
	15.8.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.....	322
	15.8.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	323
	15.8.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna	323

Del 2 Bilagor

Bilaga 1	Europaparlamentets och rådet direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG
Bilaga 2	Rättelse till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG
Bilaga 3	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012
Bilaga 4	Rättelse till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012
Bilaga 5	Sammanfattning av betänkandet (SOU 2013:65)
Bilaga 6	Utredningens lagförslag
Bilaga 7	Förteckning över remissinstanserna
Bilaga 8	Lagrådsremissens lagförslag
Bilaga 9	Lagrådets yttrande
Bilaga 10	Parallelluppställning över genomförandet av direktiv 2013/36/EU (kapitaltäckningsdirektivet) i svensk rätt
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 maj 2014
	Rättsdatablad

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag,
2. lag om införande av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. lag om kapitalbuffertar,
4. lag om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar,
5. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
6. lag om ändring i lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan,
7. lag om ändring sparbankslagen (1987:619),
8. lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
9. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
10. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
11. lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
12. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
13. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
14. lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder),
15. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
16. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
17. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
18. lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
19. lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
20. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
21. lag om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut,
22. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
23. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
24. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
25. lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto,
26. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
27. lag om ändring i lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012² (tillsynsförordningen).

Lagen innehåller också bestämmelser som genomför delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG³ (kapitaltäckningsdirektivet).

Definitioner

2 § I denna lag betyder

1. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. *institut*: kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt Svenska skeppshypotekskassan,
4. *värdepappersbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och som inte är ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Termer och uttryck i övrigt i denna lag har samma betydelse som i tillsynsförordningen.

Europabolag och europakooperativ

3 § I fråga om europabolag och europakooperativ med sådant förvaltningsorgan som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag⁴ eller

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

³ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

⁴ EGT L 294, 10.11.2001, s. 1 (Celex 32013R0517).

artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2010 av den 22 juli 2003 om stadga för de europeiska kooperativa föreningarna (SCE-föreningarna)⁵ tillämpas det som sägs i 6 kap. 9 och 11 §§ om styrelseledamot på ledamot i tillsynsorganet.

Att de bestämmelser som anges i första stycket ska tillämpas också på ledamot i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan framgår av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 21 § andra stycket och 26 § lagen (2006:595) om europakooperativ.

Fondbolag, betalningsinstitut och AIF-förvaltare

4 § Att vissa bestämmelser i denna lag gäller även för fondbolag, betalningsinstitut och AIF-förvaltare framgår av 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster och 7 kap. 6 och 6 a §§ lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Tillsynsförordningens tillämpning

5 § De bestämmelser i tillsynsförordningen som enligt förordningen gäller för kreditinstitut ska tillämpas även för sådana kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse som inte omfattas av förordningens definition av kreditinstitut.

De bestämmelser i tillsynsförordningen som enligt förordningen gäller för värdepappersföretag ska tillämpas även för sådana värdepappersbolag som inte omfattas av förordningens definition av värdepappersföretag.

De bestämmelser i tillsynsförordningen som enligt förordningen gäller för kreditinstitut ska, med undantag av bestämmelserna om stora exponeringar, tillämpas även för Svenska skeppshypotekskassan.

Behörig myndighet

6 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt tillsynsförordningen och utövar tillsyn över att förordningen och denna lag följs.

Finansinspektionen är ansvarig myndighet för att i enlighet med artikel 458 i tillsynsförordningen besluta om särskilda makrotillsynsåtgärder.

I fråga om tillsynen och möjlighet att ingripa mot institut gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar institutens verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

2 kap. Särskilda kapitalbas- och likviditetskrav

Särskilt kapitalbaskrav

1 § Finansinspektionen ska besluta att ett institut ska uppfylla ett särskilt kapitalbaskrav utöver den kapitalbas som krävs enligt tillsynsförordningen och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar, om

1. något av kraven i 6 kap. 1–3, 4 a, 4 b och 5 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 8 kap. 3–8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden inte är uppfyllt,

⁵ EGT L 294, 10.11.2011, s. 1 (Celex 32001R2157).

2. det i samband med en översyn och utvärdering av institutet bedöms nödvändigt för att täcka risker som institutet är eller kan bli exponerat för och risker som institutet utsätter det finansiella systemet för, eller

3. det är sannolikt att institutet inom tolv månader inte längre kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt första stycket 1.

Finansinspektionen får avstå från att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Första stycket gäller inte om överträdelsen är så allvarlig att verksamhetstillståndet i stället ska återkallas.

2 § Om ett institut uppfyller kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen och det särskilda kapitalbaskrav som följer av ett beslut enligt 1 §, men inte kapitalkraven enligt lagen (2014:000) om kapitalbuffertar, ska bestämmelserna om ingripande i 8 kap. lagen om kapitalbuffertar tillämpas.

Särskilt likviditetskrav

3 § Finansinspektionen ska besluta att ett institut ska uppfylla ett särskilt likviditetskrav, om det är nödvändigt för att täcka de likviditetsrisker som ett institut är eller kan bli exponerat för och de risker som ett institut utsätter det finansiella systemet för.

3 kap. Krav på gruppnivå

Ansvarigt institut

1 § Ansvaret för att kraven i 2 § uppfylls har det institut

1. som inte är dotterföretag till ett annat institut, ett svenskt finansiellt holdingföretag eller ett svenskt blandat finansiellt holdingföretag, eller

2. vars moderföretag är ett sådant finansiellt holdingföretag, svenskt blandat finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som inte är dotterföretag till ett institut, ett svenskt finansiellt holdingföretag eller ett svenskt blandat finansiellt holdingföretag.

Om ett sådant holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i första stycket 2 är moderföretag till både ett kreditinstitut och ett värdepappersbolag, är det kreditinstitutet som ansvarar för att de gruppbaseade kraven uppfylls.

Om ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag är moderföretag till två eller flera kreditinstitut eller till två eller flera värdepappersbolag, ansvarar det kreditinstitut respektive värdepappersbolag som har den största balansomslutningen för att de gruppbaseade kraven uppfylls.

Soliditet och riskhantering

2 § Det ansvariga institutet enligt 1 § ska se till att kraven om soliditet och riskhantering i 6 kap. 1 § och 2 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 8 kap. 3 § och 4 § andra stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden uppfylls på gruppnivå i enlighet med vad som följer av artiklarna 18–24 i tillsynsförordningen.

Krav på undergruppnivå

3 § Även om ett institut inte är det ansvariga institutet enligt 1 §, ska det se till att kraven i 2 § tillämpas på undergruppsnivå, om

1. institutet eller dess moderföretag, när moderföretaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, har ett dotterföretag eller har ägarintresse i ett dotterföretag, och

2. dotterföretaget är ett utländskt institut, ett finansiellt institut eller ett förvaltningsbolag som är etablerat i ett land utanför EES.

Med förvaltningsbolag avses ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag.

Krav på moder- och dotterföretag

4 § Ett moder- eller dotterföretag som står under tillsyn enligt denna lag ska på grupp- eller undergruppsnivå uppfylla kraven i 6 kap. 2 § första stycket och 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 8 kap. 4 § första stycket och 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden om riskhantering och genomlysning.

Företaget ska även införa styrformer, processer och rutiner enligt första stycket i sina dotterföretag som är etablerade i ett land utanför EES.

Finansinspektionen ska, efter ansökan av företaget, besluta om undantag från kravet i andra stycket, om företaget kan visa att ett sådant införande strider mot lagen i det land där dotterföretaget är etablerat.

Ledningen för ett finansiellt holdingföretag

5 § Den som ingår i ledningen för ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska ha tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av företaget och även i övrigt vara lämplig för en sådan uppgift.

4 kap. Tillsynsansvar på gruppnivå*Tillsynsansvarig myndighet*

1 § Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att de gruppbaseade kraven är uppfyllda, om

1. moderföretaget är ett institut,

2. det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget är moderföretag till ett institut men inte till något motsvarande utländskt företag inom EES,

3. det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget är etablerat i Sverige och är moderföretag till institut och motsvarande utländska företag inom EES,

4. det finns två eller flera finansiella holdingföretag eller två eller flera blandade finansiella holdingföretag med huvudkontor i olika länder inom EES, däribland Sverige, som är moderföretag till både institut och motsvarande utländska företag inom EES, och ett institut är det dotterföretag som har den största balansomslutningen, eller

5. det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget är moderföretag till två eller flera institut och motsvarande utländska företag som inte är auktoriserade i det land inom EES

Prop. 2013/14:228 där holdingföretaget är etablerat, och ett institut har den största balansomslutningen.

Finansinspektionen ska även utöva tillsynen om inspektionen tillsammans med övriga berörda behöriga myndigheter kommer överens om det enligt 3 §.

I 7 kap. finns bestämmelser om tillsyn över ett institut vars moderföretag har sitt huvudkontor utanför EES och är ett motsvarande utländskt företag, ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag.

2 § När Finansinspektionen ska utöva tillsynen enligt 1 § första stycket 3–5, får inspektionen komma överens med övriga berörda behöriga myndigheter om att en annan behörig myndighet inom EES än inspektionen ska ansvara för tillsynen. Finansinspektionen får ingå en sådan överenskommelse, om det är olämpligt att inspektionen ansvarar för tillsynen med hänsyn till de institut och motsvarande utländska företag det gäller och den relativa betydelsen av deras verksamheter i de olika länderna.

I ett sådant fall ska moderinstitutet inom EES, det finansiella moderholdingföretaget inom EES, det blandade finansiella holdingföretaget eller det institut eller motsvarande utländska företag som har den största balansomslutningen, beroende på vad som är tillämpligt, ges tillfälle att yttra sig innan Finansinspektionen och de övriga berörda behöriga myndigheterna ingår överenskommelsen. Europeiska kommissionen och Europeiska bankmyndigheten ska underrättas om en sådan överenskommelse.

3 § Om det skulle vara olämpligt med hänsyn till de institut eller motsvarande utländska företag det gäller och den relativa betydelsen av deras verksamheter i de olika länderna att tillsynen utövas av den myndighet som enligt artikel 111.3 och 111.4 i kapitaltäckningsdirektivet ska utöva den gruppbaseade tillsynen, får Finansinspektionen komma överens med de övriga berörda behöriga myndigheterna om att inspektionen eller någon annan behörig myndighet ska ansvara för tillsynen.

I ett sådant fall ska moderinstitutet inom EES, det finansiella moderholdingföretaget inom EES eller det institut eller motsvarande utländska företag som har den största balansomslutningen, beroende på vad som är tillämpligt, ges tillfälle att yttra sig innan Finansinspektionen och de övriga berörda behöriga myndigheterna ingår överenskommelsen. Europeiska kommissionen och Europeiska bankmyndigheten ska underrättas om en sådan överenskommelse.

Beslut på gruppnivå om kapitalbasen och särskilt likviditetskrav

4 § När Finansinspektionen ansvarar för tillsynen på gruppnivå enligt 1 §, ska inspektionen lämna en rapport som innehåller en riskvärdering av gruppen till övriga berörda behöriga myndigheter.

5 § Inom en månad från det att Finansinspektionen har lämnat en rapport enligt 4 §, ska inspektionen försöka komma överens med övriga berörda

myndigheter om vilket beslut som bör fattas i enlighet med 2 kap. 3 § med anledning av väsentliga resultat av likviditetstillsynen. Överenskommelsen ska ta hänsyn till de resultat som framkommit relaterade till institutens organisation, riskhantering och behovet av särskilda likviditetskrav för specifika institut.

Inom fyra månader från det att rapporten har lämnats, ska inspektionen försöka komma överens med övriga berörda behöriga myndigheter om vilket beslut som bör fattas i fråga om huruvida nivån på gruppens kapitalbas är tillräcklig med hänsyn till gruppens finansiella situation och riskprofil samt den kapitalbasnivå som krävs för att tillämpa 2 kap. 1 § på såväl enskilda enheter som gruppen som helhet.

6 § Finansinspektionen ska härfter fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen. Beslutet och skälen för det ska redovisas skriftligt och skickas till övriga behöriga myndigheter och till moderinstitutet inom EES.

Om en överenskommelse inte kan nås, ska Finansinspektionen på begäran av någon av de övriga behöriga myndigheterna samråda med Europeiska bankmyndigheten. Inspektionen får även samråda med Europeiska bankmyndigheten på eget initiativ.

7 § Om en överenskommelse enligt 5 § inte har träffats inom de angivna tidsfristerna, ska Finansinspektionen, med beaktande av de övriga behöriga myndigheternas bedömning av risken hos dotterföretagen, ensam fatta ett beslut på gruppnivå.

Om Finansinspektionen ansvarar för tillsynen över dotterföretag till ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag inom EES, ska inspektionen fatta ett sådant beslut som avses i 6 § på individuell nivå eller undergruppsnivå. Inför beslutet ska inspektionen beakta synpunkter som framförts av den utländska behöriga myndighet som ansvarar för den gruppvisa tillsynen.

Om någon eller några av de övriga berörda behöriga myndigheterna, inom fyra månader från det att Finansinspektionen har lämnat sin rapport enligt 4 § har hänskjutit ärendet till Europeiska bankmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG⁶, ska inspektionen skjuta upp sitt beslut enligt första stycket och invänta det beslut som Europeiska bankmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i samma förordning. Finansinspektionen ska följa ett beslut i saken från Europeiska bankmyndigheten.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende till Europeiska bankmyndigheten efter det att fyramånadersperioden har löpt ut eller ett gemensamt beslut har fattats.

⁶ EUT L 331, 15.12.2010, s. 12 (Celex 32010R1093).

Prop. 2013/14:228 **8 §** Ett sådant beslut som avses i 6 § som fattas av en utländsk behörig myndighet efter en överenskommelse med övriga behöriga myndigheter eller på grund av att de behöriga myndigheterna inte har kommit överens inom de tidsfrister som anges i 5 § gäller i Sverige. Beslutet är bindande för Finansinspektionen, och det ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

9 § Beslut som fattats enligt 6 eller 7 § ska omprövas årligen. Ett beslut får även, i undantagsfall, omprövas om en behörig myndighet som ansvarar för tillsynen av dotterföretag till ett moderinstitut inom EES eller ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES skriftligen begär det hos Finansinspektionen och samtidigt anger skälen för begäran.

10 § Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om gruppbaserad tillsyn och tillsyn av konglomerat, särskilt när det gäller riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, efter samråd med andra behöriga myndigheter med ansvar för tillsyn av dotterföretag, medge undantag från relevanta delar av denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag så att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat.

Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om gruppbaserad tillsyn och om extra tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp, särskilt med avseende på riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, efter samråd med de berörda myndigheter som ansvarar för tillsyn av försäkringsföretag medge undantag från relevanta delar av denna lag så att det blandade holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för den största sektorn enligt 2 kap. 3 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Finansinspektionen ska underrätta Europeiska bankmyndigheten och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten om beslut som inspektionen fattar enligt första stycket.

5 kap. Tillsyn över interna metoder

Löpande granskning av interna metoder

1 § Finansinspektionen ska löpande, åtminstone vart tredje år, granska hur ett institut uppfyller ställda krav på sådana metoder som kräver tillstånd från de behöriga myndigheterna innan de får användas för att beräkna kapitalbaskraven i enlighet med artiklarna 92–386 i tillsynsförordningen. Vid bedömningen ska särskilt uppmärksammas förändringar i institutets affärsverksamhet och hur interna metoder tillämpas på nya produkter.

2 § Om det framkommer att ett instituts interna metoder enligt 1 § innebär väsentliga brister i fråga om förmågan att identifiera risker, ska Finansinspektionen se till att institutet åtgärdar metoderna eller vidtar nödvändiga åtgärder för att minska följderna av dem.

3 § Om ett institut som beviljats tillstånd att använda sig av en metod som avses i 1 § inte längre uppfyller kraven för användning av metoden, ska Finansinspektionen kräva att institutet

1. visar att följderna av att kraven inte uppfylls är oväsentliga, eller
2. presenterar en åtgärdsplan för att i god tid åter uppfylla kraven och ange en tid inom vilken planen ska genomföras.

4 § Om det bedöms osannolikt att den åtgärdsplan som presenteras leder till att kraven kommer att uppfyllas eller om tidsfristen för att genomföra den inte är tillfredsställande, ska Finansinspektionen kräva förbättringar av planen. Om det är osannolikt att institutet inom en lämplig tidsfrist åter kommer att uppfylla tillämpliga krav eller om institutet inte på ett tillfredsställande sätt lyckas visa att följderna av konstaterade brister är oväsentliga, ska tillståndet att använda sig av metoden antingen begränsas till områden där kraven kan uppfyllas inom en lämplig tidsfrist eller återkallas.

5 § Om det för en intern marknadsriskmodell förekommer upprepade överskridanden som avses i artikel 366 i tillsynsförordningen och det tyder på att modellen inte är tillräckligt exakt, ska Finansinspektionen återkalla tillståndet för institutet att använda den modellen eller vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att institutet snarast förbättrar modellen.

Korrigerande åtgärder vid tillsyn över interna metoder

6 § Finansinspektionen får vidta korrigerande åtgärder för ett instituts interna metoder, om det klart kan fastställas att institutets metoder leder till en underskattning av kapitalbaskraven som inte kan tillskrivas skillnader i exponeringarnas eller positionernas underliggande risker.

De korrigerande åtgärderna ska syfta till att målen i en intern metod upprätthålls.

6 kap. Företags uppgiftsskyldighet till Finansinspektionen

Företag som ska lämna upplysningar

1 § Följande företag ska till Finansinspektionen lämna de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär för tillsynen:

1. företag som står under tillsyn utifrån sin konsoliderade situation enligt denna lag eller enligt en utländsk offentlig reglering som bygger på kapitaltäckningsdirektivet,
2. andra dotterföretag till ett institut eller ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag än de som avses i 1,
3. holdingföretag med blandad verksamhet och dotterföretag till holdingföretag med blandad verksamhet,
4. blandade finansiella holdingföretag, och
5. företag som fått i uppdrag av ett institut eller ett finansiellt holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandat finansiellt holdingföretag att utföra ett visst arbete eller vissa funktioner.

Prop. 2013/14:228 Om företaget inte lämnar upplysningarna till Finansinspektionen, får inspektionen förelägga företaget att göra det.

2 § Moderföretag ska offentliggöra information som rör företagsgruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur.

Samarbete och utbyte av information med utländska myndigheter

3 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med följande myndigheter i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU:

1. andra behöriga myndigheter,
2. Europeiska bankmyndigheten,
3. Europeiska systemrisknämnden,
4. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, och
5. myndigheter inom EES som har tillsyn över försäkringsföretag.

Om en kritisk situation uppstår i Sverige som kan äventyra likviditeten på finansmarknaden eller stabiliteten i det finansiella systemet i något land inom EES, ska Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information även med övriga berörda myndigheter inom EES, Europeiska bankmyndigheten och Europeiska systemrisknämnden i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU.

4 § Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 112.2, 116 och 133 i kapitaltäckningsdirektivet.

5 § Finansinspektionen får även hänskjuta sådana frågor som avses i 4 § till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i enlighet med artiklarna 41.2, 43.5, 50.4 och 51.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

6 § Finansinspektionen ska, efter begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, inom ramen för sin befogenhet lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn. Den utländska myndigheten får närvara vid en kontroll som görs av inspektionen.

7 § Företag som enligt tillsynsförordningen står under tillsyn utifrån sin konsoliderade situation och dotterföretag till ett institut eller ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som inte omfattas av bestämmelserna om gruppbaserad tillsyn, ska lämna de uppgifter som krävs för tillsynsredovisningen till det företag som enligt tillsynsförordningen ska upprätta gruppbaserad redovisning eller samlad information.

Första stycket gäller även ett svenskt företag i förhållande till ett utländskt företag inom EES som ska upprätta och ge in en rapport enligt tillsynsförordningen.

8 § Finansinspektionen får, när inspektionen anser att det behövs för tillsynen, göra undersökningar hos

1. företag som enligt 7 § ska lämna uppgifter samt hos finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet och blandade finansiella holdingföretag för att kontrollera den gruppbaseade redovisningen eller samlade informationen som företagen är skyldiga att lämna,

2. företag som har fått i uppdrag av ett institut eller ett holdingföretag som avses i 1 att utföra ett visst arbete eller vissa funktioner, och

3. företag som ingår i en grupp som Finansinspektionen enligt 4 kap. 1 § ska utöva tillsyn över.

Informationsskyldighet för institut som är undantaget från gruppbasead tillsyn

9 § Om ett dotterföretag som är ett institut är undantaget från tillämpningsområdet för konsoliderad tillsyn med stöd av artikel 19 i tillsynsförordningen, ska moderföretaget till Finansinspektionen lämna de upplysningar som inspektionen anser att den behöver för sin tillsyn över institutet.

Tystnadsplikt

10 § En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 7 § ska lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han eller hon fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.

Uppgiftsskyldighet till undersökningsledare eller åklagare

11 § Ett finansiellt holdingföretag och ett blandat finansiellt holdingföretag är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Meddelandeförbud

12 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 11 § får besluta att holdingföretaget samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 11 § eller att det pågår en förundersökning eller ett ärende om rättslig hjälp i brottmål.

Ett sådant förbud får beslutas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige. Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig

Prop. 2013/14:228 hjälp i brottmål får dock förbudet tidsbegränsas endast om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med det, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

7 kap. Moderföretag utanför EES

1 § Om ett institut inte står under gruppbasead tillsyn enligt artikel 111 i kapitaltäckningsdirektivet och dess moderföretag är ett utländskt institut eller ett sådant finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som har sitt huvudkontor utanför EES, gäller 2 och 3 §§ för det fall Finansinspektionen enligt 4 kap. 2–4 §§ skulle ha utövat tillsynen över gruppen om de bestämmelserna hade gällt.

2 § Finansinspektionen ska kontrollera om den gruppbaseade tillsyn som utövas av tillsynsmyndigheten i landet utanför EES är likvärdig med den gruppbaseade tillsyn som anges i artiklarna 11–24 i tillsynsförordningen och 4 kap. denna lag.

Finansinspektionen ska utföra kontrollen på begäran av moderföretaget eller av ett institut, institut för elektroniska pengar eller ett motsvarande utländskt företag som ingår i företagsgruppen och som auktoriserats inom EES. Innan Finansinspektionen tar ställning till om tillsynen är likvärdig, ska inspektionen höra övriga berörda behöriga myndigheter inom EES. Inspektionen ska också före ställningstagandet ha rådfrågat Europeiska bankmyndigheten.

3 § Om tillsynen inte bedöms likvärdig, ska Finansinspektionen tillämpa bestämmelserna om gruppbasead tillsyn i artiklarna 11–24 i tillsynsförordningen och 4 kap. denna lag som om moderföretaget haft sitt huvudkontor inom EES.

Efter att ha hört övriga berörda behöriga myndigheter får Finansinspektionen i stället besluta att använda sig av andra tillsynsmetoder som säkerställer att instituten i företagsgruppen är föremål för tillräcklig tillsyn. Inspektionen får då förelägga en ägare till institutet att inrätta ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES och tillämpa bestämmelserna i denna lag på instituten i den företagsgrupp som leds av detta holdingföretag.

Finansinspektionen ska underrätta de berörda behöriga myndigheterna, Europeiska kommissionen och Europeiska bankmyndigheten när sådana andra tillsynsmetoder som anges i andra stycket används.

8 kap. Ingreppanden och ansvarsbestämmelse

Förelägganden och viten

1 § Om ett institut eller ett företag inte uppfyller kraven i tillsynsförordningen, denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, ska Finansinspektionen förelägga institutet eller företaget att inom en viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen.

Om ett institut bryter mot tillsynsförordningen, denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, gäller dessutom bestämmelserna om ingripande i de lagar som reglerar institutens verksamhet.

2 § Finansinspektionen ska förelägga ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet att vidta åtgärder för att göra rättelse, om holdingföretaget inte uppfyller de krav som ställs på det enligt tillsynsförordningen, denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Ett sådant föreläggande ska också riktas mot ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, vars ledning inte uppfyller kraven i denna lag.

3 § Om Finansinspektionen meddelar föreläggande enligt denna lag, får inspektionen förena föreläggandet med vite.

Förseningsavgift

4 § Om ett institut, ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet med huvudkontor i Sverige inte i tid lämnar upplysningar enligt föreskrifter meddelade med stöd av tillsynsförordningen, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

5 § Förseningsavgiften ska betalas in till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet fått laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

6 § Finansinspektionens beslut att ta ut förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 5 §.

7 § Om förseningsavgiften inte betalas in inom den tid som anges i 5 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

8 § En förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år efter det att beslutet fick laga kraft.

Ansvarsbestämmelse

9 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 6 kap. 12 §.

9 kap. Avgifter

1 § Institut som står under tillsyn enligt tillsynsförordningen och denna lag ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet samt

Prop. 2013/14:228 Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt tillsynsförordningen och denna lag.

Om Finansinspektionen behöver anlita någon med särskild fackkunskap för bedömning av en viss fråga vid tillsynen enligt denna lag, ska kostnaden för detta betalas av det institut som tillsynen avser.

10 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningens bestämmelser om

1. offentliggörande av information och tillsynsrapportering,
2. beräkningen av kapitalbaskravet samt kapitalbasen,
3. stora exponeringar,
4. exponeringar i fastigheter,
5. säkerställda obligationer,
6. likviditetskrav,
7. interna modeller för marknadsrisker,
8. schablonmetoden för marknadsrisker,
9. schablonmetoden för kreditrisker,
10. IRK-metoden för kreditrisker,
11. motpartsrisker,
12. värdepapperisering,
13. bruttosoliditet, och
14. konsolidering av de gruppbaseerade kraven.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka krav som enligt 3 kap. 5 § ska ställas på den som ska ingå i ledningen i ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag,

2. vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall institut ska offentliggöra sådan information som anges i artiklarna 431–455 i tillsynsförordningen,

3. vilken information som moderföretag ska offentliggöra enligt 6 kap. 2 §,

4. de omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av en lämplig nivå för kapitalbasen i samband med en översyn och utvärdering av ett institut, och

5. de omständigheter som ska beaktas, dels vid prövningen enligt 2 kap. 3 § av om ett institut ska uppfylla ett särskilt likviditetskrav, dels vid fastställandet av en lämplig nivå för ett sådant särskilt likviditetskrav i samband med en översyn och utvärdering av ett institut.

3 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt 9 kap. 1 § första och andra styckena.

11 kap. Överklaganden

Prop. 2013/14:228

1 § Beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag eller med stöd av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart.

Föreskrifter om ikraftträdande av denna lag meddelas i lagen (2014:000) om införande av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

2.2 Förslag till lag om införande av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 § Lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

Bestämmelsen i 6 kap. 5 § träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

2 § Genom denna lag upphävs

- a) lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,
- b) lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, och
- c) lagen (2013:1051) om avgifter enligt EU:s förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

3 § Tillstånd för ett institut enligt 4 kap. 7 § i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda en internmetod i stället för schablonmetoden för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska fortsätta gälla som tillstånd enligt artikel 143.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012².

4 § Tillstånd för ett institut enligt 4 kap. 9 § andra stycket i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda schablonmetoden för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska fortsätta att gälla som tillstånd enligt artikel 150 i förordning (EU) nr 575/2013.

5 § Ett godkännande av ett kreditvärderingsföretag eller ett beslut om ett kreditvärderingsföretags kreditkvalitetssteg enligt 4 kap. 12 § respektive 13 § i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska så länge godkännandet inte återkallats fortsätta att gälla fram till dess att Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 136.1 i förordning (EU) nr 575/2013 antagit tekniska standarder om kreditvärderingsföretagens kreditkvalitetssteg.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

6 § Tillstånd för ett institut enligt 5 kap. 3 § i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda egna riskberäkningsmodeller för att beräkna kapitalkravet för marknadsrisker som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska fortsätta att gälla som tillstånd enligt artikel 363 i förordning (EU) nr 575/2013.

7 § Tillstånd för ett institut enligt 6 kap. 5 och 6 §§ i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda sig av en annan beräkningsgrund eller internmätningssmetod för att beräkna kapitalkravet för operativa risker som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska fortsätta att gälla som tillstånd enligt artikel 312 i förordning (EU) nr 575/2013.

8 § Tillstånd för ett institut enligt 6 kap. 8 § i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att kombinera olika metoder för att beräkna kapitalkravet för operativa risker som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska fortsätta gälla som tillstånd enligt artikel 314.1 i förordning (EU) nr 575/2013.

9 § Beslut om att undanta ett företag från de gruppbaseade kraven enligt 9 kap. 14 § i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska fortsätta gälla som ett undantag enligt artikel 19.2 i förordning (EU) nr 575/2013.

10 § Beslut om att undanta ett blandat finansiellt holdingföretag från de gruppbaseade kraven enligt 9 kap. 15 § i den upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta att gälla som ett undantag enligt 4 kap. 10 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

2.3 Förslag till lag om kapitalbuffertar

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om olika slag av kapitalbuffertar och om ingripanden och restriktioner när ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet.

Att vissa bestämmelser i denna lag gäller även för fondbolag och AIF-förvaltare framgår av 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder och 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

2 § I denna lag betyder

1. *blandade finansiella moderholdingföretag inom EES*: företag som avses i artikel 4.33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012² (tillsynsförordningen),

2. *dotterföretag*: sådant företag som avses i artikel 4.16 i tillsynsförordningen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *ESRB*: Europeiska systemrisknämnden enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd³,

5. *finansiella moderholdingföretag inom EES*: företag som avses i artikel 4.31 i tillsynsförordningen,

6. *institut*: kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, Svenska skeppshypotekskassan och värdepappersbolag,

7. *kapitaltäckningsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG⁴,

8. *kärnprimärkapital*: kapital som avses i artikel 50 i tillsynsförordningen,

9. *moderinstitut inom EES*: företag som avses i artikel 4.68 i tillsynsförordningen,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338, Celex 32013L0036).

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

³ EUT L 331, 15.12.2010, s. 1 (Celex 32010R1092).

⁴ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

10. *på grupp- eller undergruppsnivå*: det sätt som institut i enlighet med bestämmelser om tillsyn på gruppnivå i artiklarna 6–24 i tillsynsförordningen ska uppfylla ställda krav,

11. *systemrisk*: risk för en störning i det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin,

12. *systemviktigt institut*: ett institut vars fallissemang eller bristande funktion kan leda till systemrisk,

13. *tillsynsförordningen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012⁵,

14. *totalt riskvägt exponeringsbelopp*: det belopp som avses i artikel 92 i tillsynsförordningen,

15. *värdepappersbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och som inte är ett bankaktiebolag eller kreditmarknadsbolag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, och

16. *värdeöverföringar kopplade till kärnprimärkapitalet*:

- a) utbetalning i form av en kontant utdelning,
- b) fondemission eller partiell fondemission eller överföring eller utdelning av helt eller delvis betalda fondaktier eller andra kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a i tillsynsförordningen,
- c) inlösen eller uppköp av egna aktier eller andelar eller andra kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a i tillsynsförordningen,
- d) återbetalning av belopp som utbetalas med anknytning till kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a i tillsynsförordningen,
- e) en överföring eller utdelning av poster som avses i artikel 26.1 b–e i tillsynsförordningen.

3 § Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i denna lag följs.

2 kap. Institutspecifika krav på kapitalbuffertar

Kombinerat buffertkrav

1 § Institut ska, utöver det krav på kärnprimärkapital som följer av artikel 92 i tillsynsförordningen och av ett beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, ha ett kärnprimärkapital som motsvarar det kombinerade buffertkravet beräknat enligt 2 §.

2 § Det kombinerade buffertkravet utgörs av summan av det krav på kärnprimärkapital som enligt denna lag följer av kapitalkonserveringsbufferten, den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten och

1. i de fall som systemriskbufferten tillämpas på exponeringar i ett annat land, det högsta av systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert enligt 5 kap. 6 §,

⁵ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

Prop. 2013/14:228 2. i de fall som systemriskbufferten tillämpas endast på exponeringar i Sverige, summan av systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert enligt 5 kap. 6 §.

3 kap. Kapitalkonserveringsbuffert

1 § Institut ska på individuell nivå och gruppnivå ha en kapitalkonserveringsbuffert.

2 § Kapitalkonserveringsbufferten ska bestå av kärnprimärkapital motsvarande 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

3 § Små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare får undantas från kravet på kapitalkonserveringsbuffert i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 1 § 1.

4 kap. Systemriskbuffert

Allmänt om systemriskbuffert

1 § Finansinspektionen får, i syfte att motverka en strukturell systemrisk som kan medföra allvarliga konsekvenser för stabiliteten i det finansiella systemet och den reala ekonomin i Sverige, besluta att institut för alla eller vissa av sina exponeringar på individuell nivå, undergruppsnivå och gruppnivå ska ha en systemriskbuffert.

2 § Systemriskbufferten enligt 1 § ska bestå av kärnprimärkapital och uppgå till minst 1 procent av institutets riskvägda exponeringsbelopp baserat på de exponeringar som systemriskbufferten ska tillämpas på enligt 3–7 §§.

Systemriskbuffert på exponeringar inom Sverige och utanför EES

3 § Finansinspektionen får en månad efter det att inspektionen har fullgjort underrättelsekravet i artikel 133.11 i kapitaltäckningsdirektivet i enlighet med de förutsättningar som följer av artikel 133.14 i samma direktiv besluta att institut ska ha en systemriskbuffert som uppgår till högst 5 procent av institutets riskvägda exponeringsbelopp baserat på institutets exponeringar i Sverige eller utanför EES.

Systemriskbufferten får fastställas till mer än 5 procent av det belopp som avses i första stycket endast om Finansinspektionen fullgjort underrättelsekravet i artikel 133.12 i kapitaltäckningsdirektivet och åtgärden godkänts av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i samma direktiv.

Systemriskbuffert på exponeringar utanför Sverige men inom EES

4 § Finansinspektionen får en månad efter det att inspektionen har fullgjort underrättelsekravet i artikel 133.11 i kapitaltäckningsdirektivet besluta att ett institut ska ha en systemriskbuffert som uppgår till högst 3 procent av institutets riskvägda exponeringsbelopp baserat på institutets exponeringar utanför Sverige men inom EES.

5 § Om Finansinspektionen beslutar om en systemriskbuffert i enlighet med 4 §, ska samma buffertnivå gälla för institutets alla exponeringar utanför Sverige men inom EES.

6 § Finansinspektionen får besluta att institut ska ha en systemriskbuffert som uppgår till mer än 3 procent av det exponeringsbelopp som avses i 4 §, om inspektionen fullgjort underrättelsekravet i artikel 133.12 i kapitaltäckningsdirektivet och en sådan åtgärd godkänts av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i samma direktiv.

Erkännande av andra länders systemriskbuffertar

7 § Om Finansinspektionen erkänt ett systemriskbuffertvärde som fastställts i ett annat land inom EES, får inspektionen besluta att institut med exponeringar i det landet för dessa exponeringar ska ha en systemriskbuffert motsvarande den som fastställts i det landet.

5 kap. Buffertar för systemviktiga institut och finansiella holdingföretag

Kapitalbuffert på gruppnivå för globalt systemviktiga institut

1 § Finansinspektionen ska besluta vilka institut som på gruppnivå ska ha en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut enligt 2 §.

Första stycket gäller inte institut som är dotterföretag till antingen ett moderinstitut, ett finansiellt moderholdingföretag eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES.

2 § Kapitalbufferten enligt 1 § ska bestå av kärnprimärkapital och uppgå till minst 1 procent och högst 3,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

Kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut

3 § Finansinspektionen får, utöver vad som följer av 1 och 2 §§, besluta att institut på individuell nivå, undergruppsnivå eller gruppnivå ska ha en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut enligt 4 §.

4 § Kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut ska bestå av kärnprimärkapital och får fastställas till högst 2 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

5 § Om ett institut som ska ha en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut är ett dotterföretag till ett globalt systemviktigt institut eller till ett moderinstitut inom EES som ska ha en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut, gäller följande. Den kapitalbuffert för systemviktiga institut som institutet kan förpliktas ha på individuell nivå eller undergruppsnivå får inte uppgå till mer än det högsta av 1 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp och det buffertvärde som gäller för gruppen på gruppnivå enligt tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

6 § Om en tillämpning av 1–4 §§ skulle medföra att ett institut är skyldigt att på gruppnivå ha fler än en kapitalbuffert för systemviktiga institut, ska på den nivån endast den högsta av dessa kapitalbuffertar gälla.

7 § Om en tillämpning av 1–4 och 6 §§ skulle medföra att ett institut är skyldigt att på gruppnivå ha både en kapitalbuffert för systemviktiga institut och i enlighet med 4 kap. en systemriskbuffert på institutets exponeringar i ett annat land, ska endast den högsta av dessa buffertar gälla på gruppnivå.

Om kravet på en systemriskbuffert tillämpas endast på exponeringar i Sverige, gäller dock kapitalkravet till följd av systemriskbufferten utöver det kapitalkrav som följer av tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

8 § Om en tillämpning av 3–5 §§ skulle medföra att ett institut på individuell nivå eller undergruppsnivå är skyldigt att ha en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut och en tillämpning av 4 kap. skulle medföra att institutet även är skyldigt att ha en systemriskbuffert för institutets exponeringar i ett annat land, ska endast den högsta av dessa kapitalbuffertar gälla på respektive nivå.

Om krav på en systemriskbuffert tillämpas endast på exponeringar i Sverige, gäller dock kravet till följd av systemriskbufferten utöver det kapitalkrav som följer av en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut.

6 kap. Kontracyklisk kapitalbuffert

Storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten

1 § Ett institut ska ha en institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert bestående av kärnprimärkapital som uppgår till institutets totala riskvägda exponeringsbelopp multiplicerat med ett viktat genomsnitt av de kontracykliska buffertvärden som enligt 4 och 5 §§ tillämpas för de länder där institutet har sina berörda kreditexponeringar.

2 § Den kontracykliska kapitalbufferten ska uppfyllas även på gruppnivå.

Undantag från kravet på en kontracyklisk kapitalbuffert

3 § Små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare får undantas från kravet på kontracyklisk kapitalbuffert i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 1 § 8.

Kontracykliska buffertvärden

4 § Den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beräknas utifrån de kontracykliska buffertvärden som fastställs enligt 7 kap.

5 § Om det inte har fastställts ett kontracykliskt buffertvärde för kreditexponeringar i ett annat land, tillämpas vid beräkningen av den institut-

specifika kontracykliska kapitalbufferten det kontracykliska buffertvärde som behörig myndighet i det landet har beslutat, dock högst 2,5 procent.

6 § Om den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beräknas utifrån ett kontracykliskt buffertvärde som har fastställts av en utländsk behörig myndighet inom EES, ska buffertvärdena gälla från och med det datum som har fastställts av den utländska myndigheten.

Om den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beräknas utifrån ett kontracykliskt buffertvärde som har fastställts av en behörig myndighet utanför EES, ska beslut om att höja buffertvärdet börja gälla tolv månader efter den dag då det nya värdet offentliggjordes av myndigheten.

Beslut som innebär att buffertvärdet sänks ska gälla omedelbart.

Krav på metoder för att beräkna högsta förfogandebelopp

7 § Ett institut ska ha metoder som gör det möjligt att i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 1 § 10 fortlöpande beräkna institutets högsta förfogandebelopp.

7 kap. Beslut om kontracykliska buffertvärden

Fastställande av kontracykliska buffertvärden

1 § Finansinspektionen ska för varje kvartal fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde och ett kontracykliskt buffertvärde.

Det kontracykliska buffertriktvärdet ska användas som ett referensvärde för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet.

Det kontracykliska buffertvärdet ska ligga till grund för beräkningen av storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten i enlighet med 6 kap.

2 § Det kontracykliska buffertriktvärdet och buffertvärdet ska fastställas på det sätt och utifrån de faktorer som anges i artikel 136.2 och 136.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

3 § Det kontracykliska buffertvärdet ska ligga mellan 0 och 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp och anges i intervall på 0,25 procent. Om det är motiverat utifrån de faktorer som anges i artikel 136.2 och 136.3 i kapitaltäckningsdirektivet, får Finansinspektionen fastställa ett kontracykliskt buffertvärde som är högre än 2,5 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Beslut om kontracykliska buffertvärden för exponeringar i andra länder

4 § Om en utländsk myndighet har fastställt ett kontracykliskt buffertvärde som uppgår till mer än 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp, får Finansinspektionen besluta att svenska institut för berörda kreditexponeringar i det landet ska tillämpa ett buffertvärde som överstiger 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp.

Beslut enligt första stycket får inte medföra att institut för berörda exponeringar ska tillämpa ett högre buffertvärde än det som fastställts av den utländska myndigheten.

5 § Finansinspektionen får fastställa ett kontracykliskt buffertvärde som svenska institut med kreditexponeringar i ett land utanför EES ska tillämpa vid beräkningen av den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten om behörig myndighet i det landet

1. inte har fastställt och offentliggjort ett kontracykliskt buffertvärde, eller

2. har fastställt ett kontracykliskt buffertvärde som är otillräckligt för att på ett tillfredsställande sätt skydda institut mot risker i samband med en alltför stor kredittillväxt i det landet.

Datum för när beslut om buffertvärden börjar gälla

6 § Ett beslut om att fastställa eller höja ett kontracykliskt buffertvärde ska innehålla uppgift om den tidpunkt då buffertvärdet börjar gälla.

Beslut som innebär att nivån på buffertvärdet höjs ska börja gälla tolv månader efter det att beslutet offentliggjordes. Om det finns särskilda skäl, får beslutet börja gälla vid ett tidigare datum.

Beslut om att sänka buffertvärdet ska gälla omedelbart.

7 § När ett kontracykliskt buffertvärde sänks ska beslutet innehålla information om hur länge det lägre buffertvärdet förväntas bestå.

Offentliggörande av beslut

8 § Finansinspektionen ska informera ESRB och offentliggöra beslut om kontracykliska buffertvärden i enlighet med artiklarna 136.7, 137.2 och 139.5 i kapitaltäckningsdirektivet.

8 kap. Ingripanden och restriktioner om det kombinerade buffertkravet inte uppfylls

Högsta förfogandebelopp och kapitalkonserveringsplan

1 § Ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet enligt 2 kap. 2 § ska till Finansinspektionen

1. i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 1 § 10 rapportera högsta förfogandebelopp, och

2. inom fem arbetsdagar från det att buffertkravet inte längre uppfylldes lämna in en kapitalkonserveringsplan som visar hur institutet inom rimlig tid ska uppnå det kombinerade buffertkravet.

Om det med beaktande av arten och omfattningen av institutets verksamhet finns skäl för det, får Finansinspektionen medge att kapitalkonserveringsplanen ges in till inspektionen inom högst tio arbetsdagar.

2 § Om Finansinspektionen bedömer att de åtgärder som framgår av kapitalkonserveringsplanen inte återställer institutets kärnprimärkapital, ska inspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga institutet att stärka kapitalbasen eller besluta om inskränkningar som är striktare än de som anges i 3 §.

Inskränkningar i institutens rätt att vidta värdeöverföringar m.m.

3 § Ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet får inte

1. göra en värdeöverföring kopplad till institutets kärnprimärkapital,
 2. förbinda sig att betala ut rörlig ersättning eller diskretionära pensionsförmåner eller betala ut sådan rörlig ersättning där skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då institutet inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet,

3. göra utbetalningar kopplade till primärkapitaltillskott.

Ett institut får inte heller vidta en åtgärd som avses i första stycket, om åtgärden medför att institutet inte längre uppfyller det kombinerade buffertkravet.

Åtgärder som inte medför en minskning av institutets vinst eller kärnprimärkapital omfattas inte av förbudet i första stycket.

4 § Förbudet i 3 § gäller inte

1. för ett institut som i enlighet med 1 § har beräknat högsta förfogandebelopp och åtgärderna ryms inom detta belopp, eller

2. om en tillämpning av bestämmelsen leder till en betalningsinställelse som kan utgöra grund för att försätta institutet i konkurs.

5 § Ett institut som avser att vidta åtgärder med stöd av 4 § 1 ska underrätta Finansinspektionen innan åtgärden vidtas.

6 § Om ett institut inte uppfyller kraven i detta kapitel, får Finansinspektionen tillämpa bestämmelserna om ingripande i de lagar som reglerar institutets verksamhet.

Detsamma gäller om

1. ett institut inte uppfyller en systemriskbuffert som beslutats av Finansinspektionen i enlighet med 4 kap., och

2. ett ingripande med stöd av 2 § inte bedöms leda till en tillfredsställande hantering av relevant systemrisk.

9 kap. Avgifter

1 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

10 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. kriterier för vilka värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare som enligt 3 kap. 3 § får undantas från kravet att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert,

2. de principer som ska beaktas vid fastställandet och graderingen av systemriskbufferten enligt 4 kap. 1 §,

3. fastställandet av geografisk tillhörighet hos exponeringar avseende systemriskbufferten samt hur de geografiska systemriskbuffertkraven ska sammanvägas,

4. bedömningsgrunder för när ett institut ska utses till globalt systemviktigt eller ska flyttas till en högre kategori av globalt systemviktiga institut,

- Prop. 2013/14:228
5. hur övriga systemviktiga institut ska identifieras och hur bedömning av tillhörande kapitalbuffertkrav ska ske enligt 5 kap. 3 och 4 §§,
 6. vilka kreditexponeringar som i enlighet med 6 kap. 1 § ska beaktas vid beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten,
 7. beräkningen av det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena enligt 6 kap. 1 §,
 8. kriterier för vilka värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare som enligt 6 kap. 3 § får undantas från kravet att upprätthålla en kontracyklisk kapitalbuffert,
 9. skyldighet för instituten att ange sina kreditexponeringars geografiska område,
 10. hur högsta förfogandebelopp enligt 8 kap. 1 § ska beräknas och rapporteras,
 11. de krav som en kapitalkonserveringsplan enligt 8 kap. 1 § ska uppfylla, och
 12. underrättelseskyldigheten enligt 8 kap. 5 §.

2 § Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 9 kap. 1 §.

11 kap. Överklaganden

1 § Beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag eller med stöd av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart.

Föreskrifter om ikraftträdande av denna lag meddelas i lagen (2014:000) om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.

2.4 Förslag till lag om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar

Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Lagen (2014:000) om kapitalbuffertar och denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

2 § Bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut i 5 kap. lagen om kapitalbuffertar tillämpas från och med den 1 januari 2016.

3 § Bestämmelserna om systemriskbufferten i 4 kap. 3 § lagen om kapitalbuffertar tillämpas från och med den 1 januari 2015.

Fram till och med den 31 december 2014 får Finansinspektionen en månad efter det att inspektionen har fullgjort underrättelsekravet i artikel 133.11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG¹ (kapitaltäckningsdirektivet) besluta att ett institut ska ha en systemriskbuffert som uppgår till högst 3 procent av institutets riskvägda exponeringsbelopp baserat på institutets exponeringar i landet eller utanför EES.

Systemriskbufferten får fram till och med den 31 december 2014 uppgå till mer än 3 procent av det exponeringsbelopp som avses i andra stycket endast om Finansinspektionen fullgjort underrättelsekravet i artikel 133.12 i kapitaltäckningsdirektivet och åtgärden godkänts av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i samma direktiv.

4 § Institut som ålagts att upprätthålla en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut behöver

1. under år 2016 uppfylla endast 25 procent av det kapitalkrav som följer av bestämmelserna om kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut,

2. under år 2017 uppfylla endast 50 procent av det kapitalkrav som följer av bestämmelserna om kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut,

3. under år 2018 uppfylla endast 75 procent av det kapitalkrav som följer av bestämmelserna om kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut.

¹ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

Prop. 2013/14:228 **5 §** Finansinspektionen får fram till och med den 31 december 2018 erkänna andra medlemsstaters kortare övergångsperioder för den kontracykliska kapitalbufferten. Vid beslut om att erkänna andra medlemsstaters kontracykliska kapitalbuffertvärden ska Finansinspektionen fullgöra den underrättelseskyldighet som anges i artikel 160.6 i kapitaltäckningsdirektivet.

2.5 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Prop. 2013/14:228

Häri genom föreskrivs att 11 § kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §²

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, ska till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten,
2. ändamålen med behandlingen,
3. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom eller henne,
4. möjligheten att få rättelse av de uppgifter som rör honom eller henne, och
5. vem som har begärt upplysningen.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker med en sådan metod som avses i 4 kap. 7 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, får meddelandet sändas utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 5. Om den som avses med upplysningen begär det, ska även information enligt 3 och 4 sändas till honom eller henne.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkravet för kreditrisker med en sådan metod som avses i artikel 143.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012³, får meddelandet sändas senare men utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 5. Om den som avses med upplysningen begär det, ska även information enligt 3 och 4 sändas till honom eller henne.

Första och andra styckena gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Första–tredje styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplys-

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 2010:1073.

³ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

Prop. 2013/14:228 ningarna tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihets-
grundlagen på sätt som avses i den paragrafens första stycke 1 och 2.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs att 3 a § lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om kapitaltäckning finns i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

3 a §¹

Av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (2004:000) om kapitalbuffertar framgår att lagarna och bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012² ska tillämpas för Svenska skeppshypotekskassan.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2006:1373.

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

Prop. 2013/14:228 2.7 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs i fråga om sparbankslagen (1987:619)¹ dels att 9 kap. 1 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

8 a §

Bestämmelserna om ett bankaktiebolags ledning i 10 kap. 8 a–8 c §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även på en sparbank och dess ledning, om inte annat följer av denna lag.

9 kap.

1 §²

En stiftare, huvudman, styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en sparbank, *skall* ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom överträdelse av denna lag, *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse* eller bankens reglemente.

En stiftare, huvudman, styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en sparbank, *ska* ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom överträdelse av denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012³, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (2014:000) om kapitalbuffertar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse* eller bankens reglemente.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

² Senaste lydelse 2006:1375.

³ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

Prop. 2013/14:228 2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 a § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 a §²

Om Riksbanken får kännedom om en sådan kritisk situation som avses i 10 kap. 9 § andra stycket lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska Riksbanken omgående underrätta berörda myndigheter inom EES med ansvar för gruppbaseerad tillsyn enligt artikel 125 och 126 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)³, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU⁴.

Om Riksbanken får kännedom om en sådan kritisk situation som avses i 6 kap. 3 § andra stycket lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, ska Riksbanken omgående underrätta berörda myndigheter inom EES med ansvar för gruppbaseerad tillsyn enligt artikel 111 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG⁵.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Lagen omtryckt 1999:19.

² Senaste lydelse 2011:754.

³ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1. (Celex 32006L0048).

⁴ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010 L 0078).

⁵ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 och 3 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2013/14:111 Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §

Om ett företag som står under tillsyn av Finansinspektionen vill ingå avtal med ägaren till ett finansiellt instrument om att företaget ska ha rätt att förfoga över det finansiella instrumentet för egen räkning, ska avtalet slutas skriftligen i en för ändamålet särskilt upprättad handling som i någon läsbar och varaktig form är tillgänglig för parterna. Detsamma gäller om företaget medverkar till ett sådant avtal mellan andra parter. Det förfogande som avses ska anges noggrant.

Första stycket gäller inte om företagets motpart eller parterna i ett avtal som företaget medverkar till är

1. ett annat företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller ett utländskt företag inom EES som i sitt hemland får driva jämförbar verksamhet och som står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ,

2. Riksgäldskontoret eller ett utländskt offentligt organ inom EES som är ansvarigt för eller deltar i förvaltningen av statskulden eller är behörigt att föra konton för kunders räkning,

3. Riksbanken eller en utländsk centralbank inom EES, inklusive Europeiska centralbanken,

4. en multilateral utvecklingsbank, Banken för internationell betalningsutjämning, Internationella valutafonden eller Europeiska investeringsbanken, eller

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)*², senast ändrat genom *Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG*³.

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2.5 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG*⁴.

Första stycket gäller inte heller om företaget är en sådan central motpart som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

¹ Lagen omtryckt 1992:558.

² EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

³ EUT L 247, 21.9.2007, s. 1 (Celex 32007L0044).

⁴ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §⁶

Om ett sådant företag som avses i 1 § första stycket har fått finansiella instrument som pant, får företaget i sin tur pantsätta eller överlåta panträtten bara tillsammans med den fordran som de utgör pant för. För återpansättning eller överlåtelse på annat sätt fordras sådant avtal som anges i 1 § första stycket. Återpansättning eller överlåtelse får inte ske för högre belopp eller på strängare villkor än vad som gäller hos panthavaren.

Första stycket gäller inte om pantsättaren är

1. ett annat företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller ett utländskt företag inom EES som i sitt hemland får driva jämförbar verksamhet och som står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ,

2. Riksgäldskontoret eller ett utländskt offentligt organ inom EES som är ansvarigt för eller deltar i förvaltningen av statsskulden eller är behörigt att föra konton för kunders räkning,

3. Riksbanken eller en utländsk centralbank inom EES, inklusive Europeiska centralbanken,

4. en multilateral utvecklingsbank, Banken för internationell betalningsutjämning, Internationella valutafonden eller Europeiska investeringsbanken, eller

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG*.

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2.5 i *direktiv 2013/36/EU*.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

⁵ EUT L 201, 27.7.2012, s. 1 (Celex 32012R0648).

⁶ Senaste lydelse 2009:352.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 §, 5 kap. 7 §, 6 kap. 3 § och 7 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §¹

I kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, skall en kapitaltäckningsanalys ingå i årsredovisningen.

I kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag ska en kapitaltäckningsanalys ingå i årsredovisningen.

5 kap.

7 §²

Utöver vad som följer av 1 § skall uppgift lämnas om var sådan information som skall offentliggöras enligt 8 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar tillhandhålls, om den inte finns i årsredovisningen.

Vid tillämpningen av denna lag ska artikel 434.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012³ beaktas.

6 kap.

3 §⁴

I kapitaltäckningsanalysen skall uppgifter lämnas om kapitalbasen och kapitaltäckningen för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

I kapitaltäckningsanalysen ska uppgifter lämnas om kapitalbasen och kapitalbaskraven i enlighet med vad som följer av förordning (EU) nr 575/2013.

Företag som är moderföretag i en sådan finansiell företagsgrupp som avses i 9 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitaltäckning och

Moderföretag som enligt samma förordning ska uppfylla kraven i förordningen på grundval av en grupps konsoliderade situation,

¹ Senaste lydelse 2006:1378.

² Senaste lydelse 2006:1378.

³ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

⁴ Senaste lydelse 2006:1378.

Prop. 2013/14:228 *stora exponeringar, skall lämna de uppgifter som anges i första stycket beträffande gruppen.* *ska lämna de uppgifter som anges i första stycket beträffande gruppen.*

7 kap.

1 §⁵

Kreditinstitut och värdepappersbolag som är moderföretag och sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket ska för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 5 eller 6 a §.

För finansiella holdingföretag som omfattas av *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar* ska en kapitaltäckningsanalys enligt 6 kap. 3 § ingå i koncernredovisningen.

För finansiella holdingföretag som omfattas av *lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag* ska en kapitaltäckningsanalys enligt 6 kap. 3 § ingå i koncernredovisningen.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

⁵ Senaste lydelse 2011:764.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1570) om medlemsbanker

dels att 11 kap. 1 och 3 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 6 kap. 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

8 a §

Bestämmelserna om ett bankaktiebolags ledning i 10 kap. 8 a–8 c §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även på en medlemsbank och dess ledning, om inte annat följer av denna lag.

11 kap.

1 §¹

En styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oakt-samhet skadar en medlemsbank, *skall* ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas en medlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag, *lagen* (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen* (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller bankens stadgar.

En styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oakt-samhet skadar en medlemsbank, *ska* ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas en medlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag, *Europa-parlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappers-företag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012², lagen* (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, *lagen* (2014:000) om kapitalbuffertar, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen* (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller bankens stadgar.

¹ Senaste lydelse 2006:1379.

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

En medlem i en medlemsbank eller en röstberättigad som inte är medlem *skall* ersätta skada som han eller hon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet tillfogar medlemsbanken, en medlem eller någon annan genom att medverka till överträdelse av denna lag, *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse* eller stadgarna.

En medlem i en medlemsbank eller en röstberättigad som inte är medlem *ska* ersätta skada som han eller hon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet tillfogar medlemsbanken, en medlem eller någon annan genom att medverka till överträdelse av denna lag, *förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (2014:000) om kapitalbuffertar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse* eller stadgarna.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

³ Senaste lydelse 2006:1379.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

Garantimyndigheten *skall* årligen bestämma hur stort belopp varje institut *skall* betala i avgift. Avgiften *skall* betalas inom en månad från dagen för beslutet.

Avgiften *skall* motsvara summan av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, multiplicerat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 § andra stycket. Avgiften *skall* bestämmas med hänsyn till institutets *kapitaltäckningsgrad, beräknad enligt 2 kap. 1 § första stycket 1 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.*

Dröjsmålsränta *skall* tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta *skall* beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

Garantimyndigheten *ska* årligen bestämma hur stort belopp varje institut *ska* betala i avgift. Avgiften *ska* betalas inom en månad från dagen för beslutet.

Avgiften *ska* motsvara summan av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, multiplicerat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 § andra stycket. Avgiften *ska* bestämmas med hänsyn till institutets *kapitalrelation enligt artikel 92 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012*².

Dröjsmålsränta *ska* tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta *ska* beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2007:1433.

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Härigenom föreskrivs att 2 och 4 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

1. *försäkringsföretag*: försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag och försäkringsförening som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043),

2. *kreditinstitut*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 11 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. *kreditinstitut*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 14 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

3. *finansiellt företag*: de företag som anges i 1 och 2 samt

a) värdepappersbolag enligt 1 kap. 5 § 26 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

b) fondbolag enligt 1 kap. 1 § första stycket 8 lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

c) börs enligt 1 kap. 5 § 3 lagen om värdepappersmarknaden,

d) svensk clearingorganisation enligt 1 kap. 5 § 5 lagen om värdepappersmarknaden,

e) central värdepappersförvarare enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, och

f) AIF-förvaltare som har tillstånd enligt 3 kap. 1 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

4. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 13 kap. 1 § 33 samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp ska tillämpas och

5. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

4. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

¹ Senaste lydelse 2013:570.

4 §²

Ett finansiellt företag som avser att byta redovisningsvaluta ska upprätta en särskild redogörelse över konsekvenserna av bytet för företaget samt för den koncern och *finansiella företagsgrupp* som företaget ingår i. Ett försäkringsföretag ska även redogöra för konsekvenserna av bytet för försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av en försäkring.

Ett finansiellt företag som avser att byta redovisningsvaluta ska upprätta en särskild redogörelse över konsekvenserna av bytet för företaget samt för den koncern och *grupp* som företaget ingår i. Ett försäkringsföretag ska även redogöra för konsekvenserna av bytet för försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av en försäkring.

Av redogörelsen ska det framgå vilka risker som är förenade med en redovisning i den nya valutan och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dessa. Det ska också framgå om bytet är förenligt med de bestämmelser som gäller för verksamheten.

Ett fondbolag ska ge in redogörelsen till Finansinspektionen senast sex månader före ingången av det första räkenskapsåret med redovisning i den nya valutan.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

² Senaste lydelse 2010:2065.

Prop. 2013/14:228 2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 11 § lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

11 §¹

Av var och en av Första–Fjärde AP-fondernas tillgångar, värderade till marknadsvärdet, får högst tio procent utgöras av fondpapper eller andra finansiella instrument utfärdade av en emittent eller av en grupp av emittenter med inbördes anknytning. Denna begränsning gäller inte

1. svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, och

2. utländska stater, centralbanker, utländska kommuner eller därmed jämförliga samfälligheter, och andra emittenter, som får noll procent riskvikt med stöd av schablonmetoden för kreditrisker enligt 4 kap. 5 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

2. utländska stater, centralbanker, utländska kommuner eller därmed jämförliga samfälligheter, och andra emittenter, som får noll procent riskvikt med stöd av schablonmetoden som enligt artikel 107 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012² ska tillämpas för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker.

Med grupp av emittenter med inbördes anknytning avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet från risksynpunkt därför att

1. någon av dem har direkt eller indirekt ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller

2. de utan att stå i sådant förhållande som avses i 1 har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan befaras råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2006:1382.

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Prop. 2013/14:228

Häriigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §¹

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 10 kap. 18 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 6 kap. 11 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2013:572.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §²

Ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument *skall* för denna förvaltning och de tjänster enligt 7 kap. 1 § första stycket som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar* krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

Ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument *ska* för denna förvaltning och de tjänster enligt 7 kap. 1 § första stycket som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012³, 2 kap. lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar* krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

10 a §⁴

För ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas, utöver det som följer av 10 §, även övriga bestämmelser i *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar* som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

För ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas, utöver det som följer av 10 §, även övriga bestämmelser i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag samt lagen (2014:000) om kapitalbuffertar* som gäller för ett värdepappers-

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2007:562.

³ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

⁴ Senaste lydelse 2007:562.

bolag med motsvarande verksamhet.

För fondbolag som inte utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas de bestämmelser om *finansiella företagsgrupper i 9 och 10 kap. lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* som gäller för ett värdepappersbolag. Det som föreskrivs om kapitalkrav för fondbolag i 8, 9 och 11 §§ i detta kapitel *skall* då tillämpas även på *en finansiell företagsgrupp*.

När ett fondbolag är moderföretag *i en finansiell företagsgrupp, skall den gruppbaseade redovisningen i 9 kap. 9 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* upprättas med tillämpning av de regler som gäller för upprättandet av koncernbalansräkning och koncernresultaträkning enligt 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554). Detta gäller dock inte om något annat följer av *lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* eller föreskrifter meddelade med stöd av den lagen.

För fondbolag som inte utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas de bestämmelser om *tillsyn på gruppnivå i artiklarna 11–24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 och lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag* som gäller för ett värdepappersbolag. Det som föreskrivs om kapitalkrav för fondbolag i 8, 9 och 11 §§ i detta kapitel *ska* då tillämpas även på *gruppnivå*.

När ett fondbolag är moderföretag *och i enlighet med förordning (EU) nr 575/2013 ska redovisa uppgifter på grundval av gruppens konsoliderade situation, ska redovisningen* upprättas med tillämpning av de regler som gäller för upprättandet av koncernbalansräkning och koncernresultaträkning enligt 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554). Detta gäller dock inte om något annat följer av *förordning (EU) nr 575/2013, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag* eller föreskrifter meddelade med stöd av den lagen.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

Prop. 2013/14:228 2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297)
om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse²

dels att 7 kap. 9–11 §§ och 9 kap. 3 § ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 5, 8 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 7 kap. 2 §, 9 kap. 1 §, 10 kap. 37 §, 12 kap. 20 §, 13 kap. 3, 4, 6 a och 6 b, 7 och 11 §§, 14 kap. 2 och 6 §§, 15 kap. 1–3, 5 och 7–15 §§ och 16 kap. 1 § samt rubrikerna närmast före 15 kap. 7 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tolv nya paragrafer, 6 kap. 2 a och 4 c §§, 10 kap. 8 a–8 c §§, 12 kap. 6 a–6 c §§, 13 kap. 6 c § och 15 kap. 1 a–1 c §§, samt närmast före 6 kap. 4 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §³

I denna lag betyder

1. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

2. *bank*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,

3. *bankaktiebolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

4. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska kreditinstitut,

5. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt kreditinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. *finansieringsinstitut*: ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,

b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller

c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 §,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

² Senaste lydelse av

7 kap. 9 § 2006:543

7 kap. 11 § 2006:1387.

³ Senaste lydelse 2011:768.

8. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd till rörelse som avses i denna lag,

9. *kapitalbas*: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

9. *kapitalbas*: detsamma som avses i artikel 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012⁴,

10. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,

11. *kapitaltäckningsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG⁵,

11. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

12. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

12. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. *kreditmarknadsföretag*: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

14. *kreditmarknadsföretag*: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

14. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

15. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

15. *medlemsbank*: en ekonomisk förening som avses i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

16. *medlemsbank*: en ekonomisk förening som avses i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

16. *sparbank*: ett företag som avses i sparbankslagen (1987:619),

17. *sparbank*: ett företag som avses i sparbankslagen (1987:619),

17. *startkapital*: det kapital som definieras i artikel 57 a och b i

18. *startkapital*: det kapital som för kreditinstitut avses i artikel

⁴ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

⁵ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU,⁶

18. utländskt bankföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

19. utländskt kreditföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse, och

20. utländskt kreditinstitut: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag.

4.51 i förordning (EU) nr 575/2013,

19. utländskt bankföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

20. utländskt kreditföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse, och

21. utländskt kreditinstitut: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag.

Om ett kreditinstitut ingår i en finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska bestämmelserna i 6–9, 13 och 15 kap. denna lag samt bestämmelserna i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar om ett instituts rörelse och om tillsyn över ett institut, gälla i tillämpliga delar för övriga företag i företagsgruppen. Begränsningarna i fråga om ett instituts rörelse ska avse företagen i företagsgruppen gemensamt.

Om det finns särskilda skäl får ett företag undantas från bestämmelserna i första stycket. Frågor om sådana undantag prövas av Finansinspektionen.

Enskildas förhållanden till kreditinstitut får inte obehörigen röjas.

8 §⁷

Om ett kreditinstitut står under tillsyn på gruppnivå i enlighet med artiklarna 11–23 i förordning (EU) nr 575/2013, ska bestämmelserna i 6–9, 13 och 15 kap. denna lag samt bestämmelserna i lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag om ett instituts rörelse och om tillsyn över ett institut, gälla i tillämpliga delar för övriga företag i företagsgruppen. Begränsningarna i fråga om ett instituts rörelse ska avse företagen i företagsgruppen gemensamt.

får ett företag undantas från

10 §⁸

Enskildas förhållanden till kreditinstitut får inte obehörigen röjas. Detsamma gäller en uppgift i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som gäller för kreditinstitutets verksamhet, om

⁶ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex32010L0078).

⁷ Senaste lydelse 2013:455.

⁸ Senaste lydelse 2009:504.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser som innebär att vad som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

3 kap.

2 §⁹

Ett svenskt företag ska ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, om

1. bolagsordningen, stadgarna eller reglementet stämmer överens med denna lag och andra författningar och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,

2. det finns skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut, *och*

4. den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut,

4. den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, *och*

5. styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

⁹ Senaste lydelse 2009:361.

Prop. 2013/14:228 b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

6 kap.

2 a §

Ett kreditinstitut ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för kreditinstitutets verksamhet.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter inom ramen för sådana rapporteringssystem som avses i första stycket.

Rörlig ersättning

4 c §

Den rörliga ersättningen till en anställd vars funktion eller totala ersättningsnivå innebär att han eller hon kan ha en väsentlig inverkan på ett kreditinstituts riskprofil får inte vara större än den fasta ersättningen.

7 kap.

2 §

Ett kreditinstitut får inneha bara

1. egendom som behövs för att driva sådan verksamhet som avses i 1 §,
 2. egendom som förvärvats till skyddande av fordran enligt 3–8 §§, och
 3. aktier och andelar med de 3. aktier och andelar med de
 begränsningar som anges i 9– begränsningar som anges i *tillsyns-*
11 §§. *förordningen.*

9 kap.

1 §¹⁰

Bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.*

Bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.*

10 kap.

8 a §

Den som är ledamot i styrelsen för ett bankaktiebolag eller är dess verkställande direktör får utöver detta uppdrag ha det antal uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör i andra företag som bedöms lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet samt till arten, omfattningen och komplexiteten hos bolagets verksamhet.

Om ett bankaktiebolag är betydande i fråga om storlek, intern organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet, får en styrelseledamot eller verkställande direktör endast inneha en av följande kombinationer av uppdrag:

- 1. ett uppdrag som verkställande direktör och två uppdrag som styrelseledamot, eller*
- 2. fyra uppdrag som styrelseledamot.*

8 b §

Vid tillämpningen av 8 a §

¹⁰ Senaste lydelse 2006:1387.

andra stycket ska

1. uppdrag inom samma koncern eller i företag där bankaktiebolaget har ett kvalificerat innehav räknas som ett enda uppdrag, och

2. uppdrag i verksamheter och organisationer som inte huvudsakligen har ett kommersiellt syfte inte beaktas.

Om styrelseledamoten representerar svenska staten gäller inte 8 a § andra stycket.

En styrelseledamot eller verkställande direktör i ett bankaktiebolag som är betydande får, efter tillstånd av Finansinspektionen, ha ytterligare ett uppdrag som styrelseledamot utöver de som anges i 8 a § andra stycket 1 eller 2.

8 c §

Den som är styrelseledamot eller verkställande direktör i ett bankaktiebolag ska avsätta tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt uppdrag.

37 §¹¹

Vad som i 29 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551) föreskrivs om ansvar vid överträdelse av där angivna bestämmelser gäller för bankaktiebolag även vid överträdelse av denna lag och lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Vad som i 29 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551) föreskrivs om ansvar vid överträdelse av där angivna bestämmelser gäller för bankaktiebolag även vid överträdelse av denna lag, förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.

12 kap.

6 a §

Den som är ledamot i styrelsen för en kreditmarknadsförening eller är dess verkställande direktör får utöver detta uppdrag ha det antal

¹¹ Senaste lydelse 2006:1387.

uppdrag som styrelseledamot eller Prop. 2013/14:228
verkställande direktör i andra
företag som bedöms lämpligt med
hänsyn till omständigheterna i det
enskilda fallet samt till arten,
omfattningen och komplexiteten hos
föreningens verksamhet.

Om en kreditmarknadsförening är
betydande i fråga om storlek, intern
organisation samt verksamhetens
art, omfattning och komplexitet, får
en styrelseledamot eller verk-
ställande direktör endast inneha en
av följande kombinationer av upp-
drag:

1. ett uppdrag som verkställande
direktör och två uppdrag som
styrelseledamot, eller
2. fyra uppdrag som styrelse-
ledamot.

6 b §

Vid tillämpningen av 6 a §
andra stycket ska

1. uppdrag inom samma koncern
eller i företag där kreditmarknads-
föreningen har ett kvalificerat
innehav räknas som ett enda
uppdrag, och

2. uppdrag i verksamheter och
organisationer som inte huvud-
sakligen har ett kommersiellt syfte
inte beaktas.

Om styrelseledamoten repres-
enterar svenska staten, gäller inte
6 a § andra stycket.

En styrelseledamot eller verk-
ställande direktör i en kredit-
marknadsförening som är be-
tydande får, efter tillstånd av
Finansinspektionen, ha ytterligare
ett uppdrag som styrelseledamot
utöver de som anges i 6 a § andra
stycket 1 eller 2.

6 c §

Den som är styrelseledamot
eller verkställande direktör i en
kreditmarknadsförening ska av-
sätta tillräckligt med tid för att
kunna utföra sitt uppdrag.

20 §¹²

Vad som i 13 kap. 1–3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrivs om ansvar vid överträdelse av den lagen, av tillämplig lag om årsredovisning och av stadgarna gäller beträffande kreditmarknadsföreningar även vid överträdelse av denna lag *och lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.*

Vad som i 13 kap. 1–3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrivs om ansvar vid överträdelse av den lagen, av tillämplig lag om årsredovisning och av stadgarna gäller beträffande kreditmarknadsföreningar även vid överträdelse av denna lag, *förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.*

13 kap.

3 §

Ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial *enligt 4 kap. 4 § skall lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.*

Ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial *i Sverige ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.*

Finansinspektionen får även begära sådana upplysningar som avses i första stycket av personer som är anställda hos de institut som avses i första stycket samt av personer som är anställda i företag som avses i 6 kap. 1 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

4 §

Finansinspektionen får när inspektionen anser att det är nödvändigt genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial *enligt 4 kap. 4 §.*

Finansinspektionen får när inspektionen anser att det är nödvändigt genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial *i Sverige.*

Innan en undersökning genomförs hos ett utländskt kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 1 §, ska Finansinspektionen sam-

¹² Senaste lydelse 2006:1387.

råda med behörig myndighet i det land inom EES som har auktoriserat det utländska kreditinstitutet.

6 a §¹³

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter och Europeiska bankmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten, *Europeiska systemrisknämnden och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten* i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

6 b §¹⁴

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 42, 129.1 och 132.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG.

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 112.2, 116 och 133 i kapitaltäckningsdirektivet.

6 c §

Finansinspektionen får även hänskjuta sådana frågor som avses i 6 b § till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i enlighet med artiklarna 41.2, 43.5, 50.4 och 51.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

7 §¹⁵

Finansinspektionen skall i samarbete med behörig hemlandsmyndighet utöva tillsyn över att likviditeten är tillfredsställande i en här i landet inrättad filial till ett utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 1 §.

Efter anmälan till Finans-

Efter anmälan till Finans-

¹³ Senaste lydelse 2012:193.

¹⁴ Senaste lydelse 2012:193.

¹⁵ Ändringen innebär bl. a. att första stycket upphävs.

Prop. 2013/14:228 inspektionen kan en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos *filialen* och hos en filial till ett sådant företag som avses i 4 kap. 3 §.

inspektionen kan en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos *en i Sverige inrättad filial till utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 1 §* och hos en filial till ett sådant företag som avses i 4 kap. 3 §.

11 §¹⁶

Styrelsen i en sparbank, en medlemsbank eller i en kreditmarknadsförening är skyldig att genast låta upprätta en särskild balansräkning, om det finns skäl att anta att institutet inte kan uppfylla *kravet på kapitaltäckning enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*.

Balansräkningen *skall* granskas av institutets revisor. Om granskningen visar att kravet inte är uppfyllt, *skall* institutets styrelse genast underrätta Finansinspektionen.

Styrelsen i en sparbank, en medlemsbank eller i en kreditmarknadsförening är skyldig att genast låta upprätta en särskild balansräkning, om det finns skäl att anta att institutet inte kan uppfylla *kapitalbaskravet enligt 2 kap. 1 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag*.

Balansräkningen *ska* granskas av institutets revisor. Om granskningen visar att kravet inte är uppfyllt, *ska* institutets styrelse genast underrätta Finansinspektionen.

14 kap.

2 §¹⁷

Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i kreditinstitutet.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för kreditinstitutet eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för kreditinstitutet eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift *samt om styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper*

¹⁶ Senaste lydelse 2006:1387.

¹⁷ Senaste lydelse 2009:361.

2. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet, och

3. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan kreditinstitutet och någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av institutet.

6 §¹⁸

Finansinspektionen får besluta att den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om innehavaren motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet,

2. om innehavaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapital-

3. om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om särskild till-

¹⁸ Senaste lydelse 2009:361.

Prop. 2013/14:228 *täckning och stora exponeringar* syn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

15 kap.

1 §¹⁹

Om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet, *skall* Finansinspektionen ingripa.

Ingripande sker genom utfärdande av föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, *minska riskerna i den* eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig *skall* kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet, *ska* Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa *eller minska riskerna i* rörelsen i något avseende, *begränsa eller helt underlåta utdelning eller räntebetalningar* eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, *meddela ett* förbud att verkställa beslut eller genom *att göra en* anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig *ska* kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

¹⁹ Senaste lydelse 2006:1387.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Finansinspektionen ska även ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med andra stycket, om det är sannolikt att ett kreditinstitut inom tolv månader inte längre kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

1 a §

Vid valet av sanktion ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditinstitutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 b §

Utöver det som anges i 1 a § ska i försvårande riktning beaktas om kreditinstitutet tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska beaktas om institutet

1. i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

1 c §

I lagen (2014:000) om särskild

tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag finns bestämmelser om möjlighet att ingripa genom beslut om särskilt kapitalbaskrav och särskilt likviditetskrav.

I lagen (2014:000) om kapitalbuffertar finns bestämmelser om ingripande mot ett kreditinstitut som inte uppfyller kapitalbaskraven enligt den lagen.

2 §

Om någon som ingår i ett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 2 § 4, *skall* Finansinspektionen återkalla institutets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen *ingår i styrelsen eller är verkställande direktör* och om *han eller hon*, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör.

Om någon som ingår i ett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 2 § 4, *ska* Finansinspektionen återkalla institutets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först beslutat att anmärka på personen *eller personerna* och om *denne eller dessa*, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör

Första stycket gäller också om styrelsen i sin helhet inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 2 § 5.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess institutet utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

3 §²⁰

Finansinspektionen *skall* återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

Finansinspektionen *ska* återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,
 2. inte inom ett år från det tillstånd beviljades har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,
 3. har förklarat sig avstå från tillståndet,
 4. har överlåtit hela sin rörelse,
 5. under en sammanhängande tid
5. under en sammanhängande tid

²⁰ Senaste lydelse 2005:1055.

av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser, *eller*

6. försatts i konkurs *eller* om beslut fattats om att institutet *skall* träda i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 2 *och* 5 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser,

6. försatts i konkurs *eller* om beslut fattats om att institutet *ska* träda i tvångslikvidation, *eller*

7. *har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.*

I fall som avses i första stycket 2, 5 *och* 7 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

5 §

Har Finansinspektionen av en behörig myndighet underrättats om att ett svenskt kreditinstitut överträtt föreskrifter som gäller i det landet för sådana institut, *skall* inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen *skall* underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Har Finansinspektionen av en behörig myndighet underrättats om att ett svenskt kreditinstitut överträtt föreskrifter som gäller i det landet för sådana institut, *ska* inspektionen *genast* vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen *ska genast* underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Straffavgift

Om ett kreditinstitut har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 §, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en *straffavgift*.

Avgiften tillfaller staten.

Sanktionsavgift

7 §²¹

Om ett kreditinstitut har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 § *eller varning enligt 3 § första stycket* 7 jämfört med *andra stycket*, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en *sanktionsavgift*.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

Straffavgiften skall fastställas till lägst femtusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Sanktionsavgiften ska fastställas till högst

1. *tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår,*

2. *två gånger den vinst som erhållits till följd av regel-*

²¹ Senaste lydelse 2013:455.

Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under institutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt 6 kap. 1 §.

När *straffavgiftens* storlek fastställs, skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Om ett kreditinstitut underlåter att i tid lämna de upplysningar som föreskrivits med stöd av 16 kap. 1 § första stycket 5, får Finansinspektionen besluta att institutet skall betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

Straffavgiften eller förseningsavgiften skall betalas till Finansinspektionen inom trettio

överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. två gånger de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Om överträdelsen har skett under institutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

9 §

När *sanktionsavgiftens* storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 a och 1 b §§ samt till institutets finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som institutet erhållit till följd av regelöverträdelsen eller de kostnader som undvikits.

10 §²²

Om ett kreditinstitut underlåter att i tid lämna de upplysningar som föreskrivits med stöd av 16 kap. 1 § första stycket 7, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift och förseningsavgift

11 §

Sanktionsavgiften eller förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio

²² Senaste lydelse 2005:197.

dagar efter det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

dagar efter det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

12 §

Finansinspektionens beslut att påföra *straffavgift* eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

Finansinspektionens beslut att påföra *sanktionsavgift* eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

13 §

Om *straffavgiften* eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, *skall* Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Om *sanktionsavgiften* eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, *skall* Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

14 §

En *straffavgift* eller förseningsavgift som påförts faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

En *sanktionsavgift* eller förseningsavgift som påförts faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

15 §

Finansinspektionen får förelägga ett institut eller ett företag, som tillhör någon av följande kategorier att göra rättelse om det inte driver sin rörelse enligt de bestämmelser som avses i 1 §, nämligen

1. utländska kreditinstitut som driver verksamhet här enligt 4 kap. 1 eller 2 §, och

2. sådana finansiella institut och dotterföretag som driver verksamhet här enligt 4 kap. 3 §.

Om institutet eller företaget inte följer föreläggandet, skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagens hemland.

Om rättelse inte sker, får

Om ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 1, 2 eller 3 § inte driver sin verksamhet i enlighet med de bestämmelser som avses i 1 § eller om det finns en väsentlig risk för att bestämmelserna inte följs, ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i institutets hemland.

I brådskande fall får

Prop. 2013/14:228 *Finansinspektionen förbjuda inspektionen, i avvaktan på åtgärder som vidtas av hemlandets behöriga myndigheter, själv vidta åtgärder mot institutet i syfte att värna den finansiella stabiliteten i Sverige. Åtgärderna ska stå i proportion till syftet och upphöra så snart de inte längre behövs eller hemmedlemsstatens myndigheter vidtar en sådan rekonstruktionsåtgärd som avses i artikel 3 i direktiv 2001/24/EG²³.*

16 kap.

1 §²⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilken information ett kreditinstitut ska lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster,

2. de krav som ska gälla för deltagande i ledningen av ett kreditinstitut enligt 3 kap. 2 § första stycket 4 och 5 och 14 kap. 2 § andra stycket 1,

2. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 3 kap. 5–7 §§,

3. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 3 kap. 5–7 §§,

3. vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, system för hantering av uppgifter om insättare och deras insättningar, sundhet samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§,

4. vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, system för hantering av uppgifter om insättare och deras insättningar, sundhet samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§,

4. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 12 §,

5. kreditinstitutets mångfaldspolicy vid tillsättandet av styrelse samt resurser för introduktion och utbildning av styrelseledamöter,

6. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 12 §,

²³ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut.

²⁴ Senaste lydelse 2011:830.

5. vilka upplysningar som ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 4 § ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och

6. sådana avgifter för tillsyn som avses i 13 kap. 16 §.

7. vilka upplysningar som ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial i Sverige ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och

8. sådana avgifter för tillsyn som avses i 13 kap. 16 §.

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer i fråga om 13 kap. 6 c och 7 §§ samt 15 kap. 15 § och i övrigt den 2 augusti 2014.

2. Äldre föreskrifter gäller för överträdelse som inträffat före ikraftträdandet.

Prop. 2013/14:228 2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:298)
om införande av lagen (2004:297) om bank-
och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 15 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska upphöra att gälla vid utgången av juli 2014.

2.19 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

Prop. 2013/14:228

Häriigenom föreskrivs att 5 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

8 §¹

Om ett blandat finansiellt holdingföretag finns i toppen av ett finansiellt konglomerat, vars största sektor är bank- och värdepapperssektorn, gäller bestämmelserna om stora exponeringar i 7 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar för samtliga företag som tillhör den sektorn och för det blandade finansiella holdingföretaget.

Om ett blandat finansiellt holdingföretag finns i toppen av ett finansiellt konglomerat, vars största sektor är bank- och värdepapperssektorn, gäller bestämmelserna om stora exponeringar i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012² för samtliga företag som tillhör den sektorn och för det blandade finansiella holdingföretaget.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2006:1388.

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

2.20 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att 7 kap. 7–9 §§ ska upphöra att gälla,

dels att punkt 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 7 kap. 7 § ska utgå,

dels att 1 kap. 5 och 11 §§, 3 kap. 1, 2, 5, 7 och 12 §§, 7 kap. 1 §, 8 kap. 42 §, 23 kap. 2 §, 24 kap. 3 och 7 §§, 25 kap. 1, 4, 8–10 och 25–28 §§ samt rubrikerna närmast före 25 kap. 8 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas åtta nya paragrafer, 8 kap. 4 a och 8 b–8 e §§ och 25 kap. 1 a–1 c §§, samt närmast före 8 kap. 8 e § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

I denna lag betyder

1. *anknutet ombud*: en fysisk eller juridisk person som har träffat avtal med ett svenskt värdepappersinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som hör hemma inom EES om att för bara detta instituts eller företags räkning

a) marknadsföra investerings- eller sidotjänster,

b) ta emot eller vidarebefordra instruktioner eller order avseende investeringstjänster eller finansiella instrument,

c) placera finansiella instrument, eller

d) tillhandahålla investeringsrådgivning till kund avseende dessa instrument eller tjänster,

2. *behörig myndighet*: i Sverige Finansinspektionen och i särskilt angivna fall Bolagsverket och i övrigt en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska värdepappersföretag och företag som driver en reglerad marknad eller annan motsvarande marknad eller som har behörighet att utöva tillsyn över emittenter vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad,

3. *börs*: ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd enligt denna lag att driva en eller flera reglerade marknader,

4. *clearingdeltagare*: den som får delta i clearingverksamheten hos en clearingorganisation,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

² Senaste lydelse 2013:288.

5. *clearingorganisation*: ett företag som har fått tillstånd enligt 19 kap. eller förordning (EU) nr 648/2012 att driva clearingverksamhet,

6. *clearingverksamhet*: fortlöpande verksamhet som består i att

a) på clearingdeltagarnas vägnar göra avräkningar i fråga om deras förpliktelser att leverera finansiella instrument eller att betala i svensk eller utländsk valuta,

b) träda in som motpart till både köpare och säljare av finansiella instrument, eller

c) på annat väsentligt sätt ansvara för att förpliktelserna avvecklas genom överförande av likvid eller instrument,

7. *direktivet om marknader för finansiella instrument*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG³, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU⁴,

8. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

9. *emittent*: i fråga om aktier aktiebolaget och i fråga om annat finansiellt instrument utgivaren eller utfärdaren av instrumentet,

10. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt värdepappersföretags etablering av flera driftställen i Sverige ska anses som en enda filial,

11. *genomförandeförordningen*: kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringsskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet⁵,

12. *handelsplattform*: ett multilateralt handelssystem (Multilateral Trading Facility, MTF) inom EES som drivs av ett värdepappersinstitut eller en börs och som sammanför ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut,

13. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

14. *investerings tjänster och investeringsverksamheter*: de tjänster och verksamheter som anges i 2 kap. 1 §,

15. *kapitalbas*: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

15. *kapitalbas*: detsamma som avses i artikel 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag⁶,

³ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

⁴ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

⁵ EUT L 241, 2.9.2006, s. 1 (Celex 32006R1287).

⁶ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

16. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,

17. *kreditinstitut*: bank, kreditmarknadsföretag och utländskt bank- eller kreditföretag som driver bank- eller finansieringsrörelse från filial i Sverige,

18. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

19. *professionell kund*: en sådan kund som avses i 8 kap. 16 eller 17 §,

20. *reglerad marknad*: ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut,

21. *sidotjänster*: de tjänster som anges i 2 kap. 2 §,

22. *sidverksamheter*:

a) för ett värdepappersbolag de verksamheter som anges i 2 kap. 3 och 4 §§,

b) för en börs de verksamheter som anges i 13 kap. 12 §, och

c) för en clearingorganisation de verksamheter som anges i 20 kap. 7 §,

23. *startkapital*: detsamma som i 1 kap. 5 § 17 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 23. *startkapital*: det kapital som för värdepappersföretag avses i artikel 4.51 i förordning (EU) nr 575/2013,

24. *systematisk internhandlare*: värdepappersinstitut som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform,

25. *utländskt värdepappersföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva värdepappersrörelse,

26. *värdepappersbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och som inte är ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, 26. *värdepappersbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och som inte är ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

27. *värdepappersinstitut*: värdepappersbolag, svenska kreditinstitut som har fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial i Sverige,

28. *värdepappersrörelse*: verksamhet som består i att yrkesmässigt tillhandahålla investeringstjänster eller utföra investeringsverksamhet, och

29. *öppenhetsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv

11 §⁹

Den som är eller har varit knuten till ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation som anställd eller uppdragstagare får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans affärsförhållanden eller personliga förhållanden.

Uppgift i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som gäller för verksamheten får inte obehörigen röjas, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser som innebär att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

3 kap.

1 §¹⁰

Tillstånd att driva värdepappersrörelse ska ges ett svenskt aktiebolag, om

1. bolaget har sitt huvudkontor i Sverige,
2. bolagsordningen inte strider mot denna lag eller någon annan författning,
3. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet,
4. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i bolaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag,
5. den som ska ingå i styrelsen för bolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, *och*
5. den som ska ingå i styrelsen för bolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,
6. styrelsen i sin helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda bolaget, *och*
6. bolaget uppfyller de villkor i
7. bolaget uppfyller de villkor i

⁷ EUT L 390, 31.12.2004, s. 38 (Celex 32004L0109).

⁸ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

⁹ Senaste lydelse 2009:522.

¹⁰ Senaste lydelse 2009:365.

Prop. 2013/14:228 övrigt som anges i denna lag. övrigt som anges i denna lag.

Tillstånd att driva sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 § första stycket ska ges ett värdepappersbolag, om det finns särskilda skäl och verksamheten kan komma att underlätta rörelsen.

2 §¹¹

Vid bedömningen enligt 1 § första stycket 4 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att värdepappersbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företaget verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om bolaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av värdepappersbolaget.

5 §¹²

Ett värdepappersbolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter. Bolaget ska ha en verkställande direktör.

Den som är verkställande direktör får inte vara ordförande i styrelsen. Finansinspektionen får, efter ansökan från värdepappersbolaget, medge undantag från detta förbud.

¹¹ Senaste lydelse 2009:365.

¹² Senaste lydelse 2013:233.

Ett värdepappersbolag ska ha minst en revisor. Minst en revisor som bolagsstämman utsett ska vara auktoriserad revisor. Prop. 2013/14:228

7 §¹³

Bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*.

Bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i *förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar*.

Ett värdepappersbolags kapitalbas får inte understiga det belopp som enligt 6 § krävdes när verksamheten påbörjades. För ett värdepappersbolag som har bytt redovisningsvaluta gäller i stället att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som avses i 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Ett värdepappersbolags alternativ till startkapital enligt 6 § andra eller tredje stycket får inte i värde understiga vad som krävdes när verksamheten påbörjades.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 6 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 6 §, och

2. vilka krav som enligt 1 § första stycket 5 och 6 samt 24 kap. 3 § andra stycket 1 ska ställas på den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör i ett värdepappersbolag, eller vara ersättare för någon av dem och på styrelsen i dess helhet.

7 kap.

1 §

Ett värdepappersbolag får inneha bara

1. egendom som behövs för att

a) driva värdepappersrörelse, och

¹³ Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena upphävs.

- b) tillhandahålla sidotjänster eller driva sidoverksamhet,
2. aktier, andelar och andra finansiella instrument med de begränsningar som anges i 2–9 §§, och
3. egendom till skyddande av fordran enligt 10–12 §§.
2. aktier, andelar och andra finansiella instrument med de begränsningar som anges i 2–6 §§ samt i förordning (EU) nr 575/2013, och

8 kap.

4 a §

Ett värdepappersbolag ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter inom ramen för sådana rapporteringssystem som avses i första stycket.

8 b §

Den som är ledamot i styrelsen för ett värdepappersbolag eller är dess verkställande direktör får utöver detta uppdrag ha det antal uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör i andra företag som bedöms lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet samt till arten, omfattningen och komplexiteten hos bolagets verksamhet.

Om ett värdepappersbolag är betydande i fråga om storlek, intern organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet, får en styrelseledamot eller verkställande direktör endast inneha en av följande kombinationer av uppdrag:

- 1. ett uppdrag som verkställande direktör och två uppdrag som styrelseledamot, eller*
- 2. fyra uppdrag som styrelseledamot.*

8 c §

Vid tillämpningen av 8 b §

andra stycket ska

1. uppdrag inom samma koncern eller i företag där värdepappersbolaget har ett kvalificerat innehav räknas som ett enda uppdrag, och

2. uppdrag i verksamheter och organisationer som inte huvudsakligen har ett kommersiellt syfte inte beaktas.

Om styrelseledamoten representerar svenska staten, gäller inte 8 b § andra stycket.

En styrelseledamot eller verkställande direktör i ett värdepappersbolag som är betydande får, efter tillstånd av Finansinspektionen, ha ytterligare ett uppdrag som styrelseledamot utöver de som anges i 8 b § andra stycket 1 eller 2.

8 d §

Den som är styrelseledamot eller verkställande direktör i ett värdepappersbolag ska avsätta tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt uppdrag.

Rörlig ersättning

8 e §

Den rörliga ersättningen till en anställd vars funktion eller totala ersättningsnivå innebär att han eller hon kan ha en väsentlig inverkan på ett värdepappersbolags riskprofil får inte vara större än den fasta ersättningen.

42 §¹⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 1 §,

¹⁴ Senaste lydelse 2011:1050.

2. vilka åtgärder som ett värdepappersbolag ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering och genomlysning samt riktlinjer och instruktioner som avses i 3–8 §§,

3. värdepappersbolags mångfaldspolicy vid tillsättandet av styrelse samt resurser för introduktion och utbildning av styrelseledamöter,

3. de riktlinjer, regler och rutiner ett värdepappersinstitut ska upprätta och tillämpa enligt 9 §,

4. de riktlinjer, regler och rutiner ett värdepappersinstitut ska upprätta och tillämpa enligt 9 §,

4. vilka system, resurser och rutiner ett värdepappersinstitut ska ha enligt 10 §,

5. vilka system, resurser och rutiner ett värdepappersinstitut ska ha enligt 10 §,

5. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 11 §,

6. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 11 §,

6. dokumentation enligt 12 §,

7. dokumentation enligt 12 §,

7. övervakning av handeln och kursbildningen enligt 13 §,

8. övervakning av handeln och kursbildningen enligt 13 §,

8. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta och vilka krav som institutet ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 14 §,

9. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta och vilka krav som institutet ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 14 §,

9. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta när det delar in sina kunder i kategorier enligt 15 §,

10. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta när det delar in sina kunder i kategorier enligt 15 §,

10. hantering av intressekonflikter enligt 21 §,

11. hantering av intressekonflikter enligt 21 §,

11. vilken information ett värdepappersinstitut ska lämna till sina kunder enligt 22 §,

12. vilken information ett värdepappersinstitut ska lämna till sina kunder enligt 22 §,

12. på vilket sätt information enligt 22 b § ska lämnas till kunderna,

13. på vilket sätt information enligt 22 b § ska lämnas till kunderna,

13. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta vid inhämtande av uppgifter från sina kunder enligt 23 och 24 §§,

14. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta vid inhämtande av uppgifter från sina kunder enligt 23 och 24 §§,

14. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta vid en prövning enligt 23 och 24 §§,

15. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta vid en prövning enligt 23 och 24 §§,

15. vilka finansiella instrument som ska anses vara okomplicerade enligt 25 § första stycket 1 e,

16. vilka finansiella instrument som ska anses vara okomplicerade enligt 25 § första stycket 1 e,

16. dokumentation och rapportering till kund enligt 26 och 27 §§,

17. dokumentation och rapportering till kund enligt 26 och 27 §§,

17. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta för att uppfylla kraven på att uppnå bästa möjliga resultat

18. vad ett värdepappersinstitut ska iaktta för att uppfylla kraven på att uppnå bästa möjliga resultat

enligt 28 §,

18. riktlinjer för utförande av order enligt 29 §,

19. hantering av kunders order enligt 33 §,

20. hantering av finansiella instrument enligt 34 §,

21. hantering av medel enligt 35 §,

22. mottagande av medel på konto samt bolagets eller företagets system för hantering av vissa uppgifter enligt 36 §,

23. vilka begränsningar som ska gälla vid ställande av säkerhet enligt 37 § andra stycket, och

24. vilka uppgifter som ska antecknas i en förteckning enligt 38 § fjärde stycket.

enligt 28 §,

19. riktlinjer för utförande av order enligt 29 §,

20. hantering av kunders order enligt 33 §,

21. hantering av finansiella instrument enligt 34 §,

22. hantering av medel enligt 35 §,

23. mottagande av medel på konto samt bolagets eller företagets system för hantering av vissa uppgifter enligt 36 §,

24. vilka begränsningar som ska gälla vid ställande av säkerhet enligt 37 § andra stycket, och

25. vilka uppgifter som ska antecknas i en förteckning enligt 38 § fjärde stycket.

23 kap.

2 §

Värdepappersinstitut, börser, clearingorganisationer och sådana utländska företag som har tillstånd att driva en reglerad marknad från filial i Sverige *skall* lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Företagen *skall*, utöver vad som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

Värdepappersinstitut, börser, clearingorganisationer och sådana utländska företag som har tillstånd att driva en reglerad marknad från filial i Sverige *ska* lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Företagen *ska*, utöver vad som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

Finansinspektionen får även begära sådana upplysningar som avses i första och andra styckena av personer som är anställda hos de företag som avses i första stycket samt av personer som är anställda i företag som avses i 6 kap. 1 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen eller vara verkställande direktör i detta företag, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen eller vara verkställande direktör i detta företag, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift *samt om styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget,*

2. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka ett värdepappersbolags, börsens eller clearingorganisationens rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och

3. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om det är fråga om ett värdepappersbolag och förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 §

Om det är fråga om ett värdepappersbolag och förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive

¹⁵ Senaste lydelse 2009:365.

lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet av aktier i ett värdepappersbolag skulle leda till nära förbindelser mellan bolaget och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

7 §¹⁶

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka ett värdepappersbolagets, börsens eller clearingorganisationens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om ägaren, när det är fråga om ett värdepappersbolag, är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

3. om ägaren, när det är fråga om ett värdepappersbolag, är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

¹⁶ Senaste lydelse 2009:365.

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, *skall* Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen *skall* då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, *minska riskerna i den* eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, *skall* företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, *ska* Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen *ska* då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa *eller minska riskerna i* rörelsen i något avseende, *begränsa eller helt underlåta utdelning eller räntebetalningar* eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, *meddela* ett förbud att verkställa beslut eller *genom att göra* en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, *ska* företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen ska även ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med andra stycket om det är sannolikt att ett värdepappersbolag inom tolv månader inte längre kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet.

1 a §

Vid valet av sanktion ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå

från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om företaget gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 b §

Utöver det som anges i 1 a § ska i försvärande riktning beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har förflutit mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska beaktas om företaget

1. i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. snabbt upphört med överträdelserna sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

1 c §

I lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag finns bestämmelser om möjlighet att ingripa genom ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav och särskilda likviditetskrav.

I lagen (2014:000) om kapitalbuffertar finns bestämmelser om ingripande mot ett värdepappersbolag som inte uppfyller kapitalbaskraven enligt den lagen.

4 §

Om någon som ingår i ett värdepappersbolags, en börs eller en svensk clearingorganisations styrelse eller är verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 1 § första stycket 5, 12 kap. 2 § 4 och 19 kap. 3 § 4, skall Finansinspektionen återkalla

Om någon som ingår i ett värdepappersbolags, en börs eller en svensk clearingorganisations styrelse eller är verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 1 § första stycket 5, 12 kap. 2 § 4 och 19 kap. 3 § 4, ska Finansinspektionen återkalla

Prop. 2013/14:228 företagets tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för företaget att personen inte uppfyller kraven, och *han eller hon* finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör *efter det att* en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått *ut*.

företagets tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för företaget att personen *eller personerna* inte uppfyller kraven och *om denne eller dessa, sedan* en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, *fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör*.

Första stycket gäller också om styrelsen i sin helhet inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 1 § 6.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och *andra* styckena om verkställande direktör *skall* tillämpas även på en ställföreträdare för verkställande direktör.

Det som sägs i första och *tredje* styckena om verkställande direktör *ska* tillämpas även på en ställföreträdare för verkställande direktör.

Straffavgift

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 5 § första stycket 1 och 5 jämfört med andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget *skall* betala en *straffavgift*.

Avgiften tillfaller staten.

Straffavgiften skall uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgift

8 §

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 5 § första stycket 1 och 5 jämfört med andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget *ska* betala en *sanktionsavgift*.

Avgiften tillfaller staten.

9 §

Sanktionsavgiften ska fastställas till högst

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår,

2. två gånger den vinst som erhållits till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. två gånger de kostnader som undvikits till följd av regel-

Avgiften får inte överstiga tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

överträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

För värdepappersinstitut får avgiften inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven i 8 kap. 3 § denna lag eller 6 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

10 §

När *straffavgiftens* storlek beslutas, skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När *sanktionsavgiftens* storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 a och 1 b §§, samt till företagets finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som företaget erhållit till följd av regelöverträdelsen eller de kostnader som undvikits.

Verkställighet av beslut om särskild avgift, straffavgift och förseningsavgift

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift, särskild avgift, straffavgift och förseningsavgift

25 §

En särskild avgift, straffavgift eller förseningsavgift skall betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

En *sanktionsavgift*, särskild avgift, straffavgift eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

26 §

Finansinspektionens beslut om särskild avgift, straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 25 §.

Finansinspektionens beslut om *sanktionsavgift*, särskild avgift, straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 25 §.

27 §

Om den särskilda avgiften, straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den

Om *sanktionsavgiften*, den särskilda avgiften, straffavgiften eller förseningsavgiften inte

Prop. 2013/14:228 tid som anges i 25 §, *skall* betalas inom den tid som anges i 25 §, *ska* Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

28 §

En särskild avgift, straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

En *sanktionsavgift*, särskild avgift, straffavgift, eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

-
1. Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.
 2. Äldre föreskrifter gäller för överträdelse som inträffat före ikraftträdandet.

2.21 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut

Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 1 § och 7 kap. 3 § lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §

Staten har gentemot en aktieägare i ett kreditinstitut rätt att lösa in aktierna, om det är av synnerlig betydelse från allmän synpunkt och om

1. bolaget eller aktieägaren inte har antagit ett avtalsförslag vars villkor Prövningsnämnden funnit inte vara oskäligen,

2. bolaget eller aktieägaren inte har fullgjort en förpliktelse som följer av ett avtal om stöd enligt denna lag och som är av väsentlig betydelse, eller

3. bolagets kapitalbas inte uppgår till en fjärdedel av kapitalbaskravet, beräknad enligt 2 kap. 1 § första stycket 1 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

3. bolagets kapitalbas inte uppgår till en fjärdedel av kapitalbaskravet, beräknad enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012¹.*

Någon rätt till inlösen finns inte, om det efter Prövningsnämndens tidigare prövning har inträffat någon omständighet som medför att de av nämnden prövade avtalsvillkoren är oskäligen.

7 kap.

3 §²

Avgiftsunderlaget är summan av den avgiftsskyldiges skulder och avsättningar – dock inte obeskattade reserver – vid utgången av räkenskapsåret enligt fastställd balansräkning, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

För en avgiftsskyldig som ingår i en koncern enligt årsredovisningslagen (1995:1554) ska avgiftsunderlaget minskas med skulder till andra avgiftsskyldiga företag i koncernen.

¹ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

² Senaste lydelse 2009:1418.

Prop. 2013/14:228 För ett kreditinstitut ska avgifts-
underlaget minskas med efter-
ställda skuldförbindelser som får
ingå i kapitalbasen enligt *lagen*
(2006:1371) om kapitaltäckning
och stora exponeringar.

För ett kreditinstitut ska avgifts-
underlaget minskas med efter-
ställda skuldförbindelser som får
ingå i kapitalbasen enligt *förord-*
ning (EU) nr 575/2013.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

2.22 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 30 kap. 30 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 30 kap. 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

4 b §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Lydelse enligt prop. 2013/14:161

Föreslagen lydelse

30 §

Den tystnadsplikt som följer av 2 § första stycket första meningen, 4 § första stycket 2, 4 a § första stycket 2, 12 § första stycket och andra stycket 2, 13 §, 15 § första stycket 2, 23 § första stycket 2 och 27 § första stycket 2 och den tystnadsplikt som följer av ett förbehåll som gjorts med stöd av 9 § andra meningen, 14 § andra meningen, 26 § andra meningen eller 29 § andra meningen inskränker rätten enligt 1 kap. 1 §

Den tystnadsplikt som följer av 2 § första stycket första meningen, 4 § första stycket 2, 4 a § första stycket 2, 4 b §, 12 § första stycket och andra stycket 2, 13 §, 15 § första stycket 2, 23 § första stycket 2 och 27 § första stycket 2 och den tystnadsplikt som följer av ett förbehåll som gjorts med stöd av 9 § andra meningen, 14 § andra meningen, 26 § andra meningen eller 29 § andra meningen inskränker rätten enligt 1 kap. 1 §

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

Prop. 2013/14:228 tryckfrihetsförordningen och tryckfrihetsförordningen och
1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihets- 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihets-
grundlagen att meddela och grundlagen att meddela och
offentliggöra uppgifter. offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 24 § inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden än affärs- och driftförhållanden för den som trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Den tystnadsplikt som följer av 18 § inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift om en enskilds personliga förhållanden vars röjande kan vålla allvarligt men.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

2.23 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Prop. 2013/14:228

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §¹

Ett betalningsinstitut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa två belopp.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning gäller 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och föreskrifter meddelade med stöd av 13 kap. 1 § 6 samma lag.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012².

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag, ett fondbolag, ett försäkringsföretag, en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller ett institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som driver annan verksamhet i enlighet med 5 § får inte vid beräkningen av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i sådan annan verksamhet.

För ett betalningsinstitut som har bytt redovisningsvaluta gäller att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2013:582.

² EUT L 176 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

Prop. 2013/14:228 2.24 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §¹

Ett institut för elektroniska pengar ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som lägst motsvarar startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 §. Institutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa belopp.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning ska *3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och de föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 6 den lagen* tillämpas. Därutöver gäller följande vid beräkningen:

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning ska *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012²* tillämpas. Därutöver gäller följande vid beräkningen:

1. Ett institut för elektroniska pengar som tillhör samma grupp som ett annat institut för elektroniska pengar, eller ett betalningsinstitut, ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag, ett fondbolag, en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller ett försäkringsföretag får vid beräkning av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

2. Ett institut för elektroniska pengar som bedriver annan verksamhet i enlighet med 5 § får vid beräkningen av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i den andra verksamheten.

3. För ett institut för elektroniska pengar som har bytt redovisningsvaluta får kapitalbasen inte understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2013:584.

² EUT L 176 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

2.25 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto

Prop. 2013/14:228

Häri genom föreskrivs att 5 § lagen (2011:1268) om investeringssparkonto ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Med investeringsföretag avses

1. ett svenskt värdepappersbolag som har tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. ett svenskt kreditinstitut som har tillstånd att bedriva bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

3. ett utländskt värdepappersföretag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som där har tillstånd att tillhandahålla sidotjänster som avses i bilaga I, avsnitt B punkt 1 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG¹, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU², eller

4. ett utländskt kreditinstitut som hör hemma i en stat inom EES och som där fått auktorisation att starta och driva verksamhet i kreditinstitut som avses i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut³, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU⁴.

4. ett utländskt kreditinstitut som hör hemma i en stat inom EES och som där fått auktorisation att starta och driva verksamhet i kreditinstitut som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG⁵.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

² EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

³ EUT L 177, 30.6.2006, s. 21 (Celex 32006L0048).

⁴ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

⁵ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

2.26 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

dels att 1 kap. 10 och 11 §§, 7 kap. 6 § och 9 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

10 §

Med ett förvaringsinstituts behöriga myndigheter avses följande. Om förvaringsinstitutet

1. är ett kreditinstitut med tillstånd som avses enligt *Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (om-arbetning)*¹, senast ändrat genom *Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU*²: de myndigheter som anges i 1 kap. 3 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

1. är ett kreditinstitut med tillstånd som avses enligt *Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG*³: den myndighet som anges i 1 kap. 6 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag eller en annan myndighet i ett annat land inom EES som utövar tillsyn över institut, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländska företag,

2. är ett värdepappersföretag med tillstånd som avses enligt *Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG*⁴, senast ändrat genom *Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU*⁵: de myndigheter som anges i 1 kap. 5 § 2 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

¹ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

² EUT L 326, 8.12.2011, s. 113 (Celex 32011L0089).

³ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

⁴ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

⁵ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

3. är ett sådant institut som avses i 9 kap. 4 § första stycket 3: de myndigheter i institutets hemland som enligt nationell lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över sådana institut,

4. är någon som avses i 9 kap. 7 §: de myndigheter i det land inom EES där denne är etablerad och vilka, enligt nationell lag eller annan författning, har behörighet att utöva tillsyn över denne, alternativt det officiella organ som har behörighet att registrera eller utöva tillsyn över denne i enlighet med yrkesetiska regler, eller

5. är utsett som förvaringsinstitut för en icke EES-baserad alternativ investeringsfond enligt 9 kap. 5 § och inte omfattas av 1–4: de berörda nationella myndigheterna i det land där förvaringsinstitutet har sitt stadgeenliga säte.

11 §

I denna lag betyder

1. *arbetstagarrepresentanter*: detsamma som i artikel 2 e i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen⁶,

2. *direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010⁷,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *emittent*: ett företag som har sitt stadgeenliga säte i ett land inom EES och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad,

5. *etablerad*:

a) för en alternativ investeringsfond: där fonden har tillstånd eller är registrerad eller, om fonden varken har tillstånd eller är registrerad, där dess stadgeenliga säte eller huvudkontor finns, eller, om fonden inte har något stadgeenligt säte eller huvudkontor, det land till vilket fonden har starkast anknytning,

b) för en AIF-förvaltare: där dess stadgeenliga säte finns,

c) för ett förvaringsinstitut: där dess stadgeenliga säte eller en filial finns,

6. *filial*: avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en AIF-förvaltares etablering av flera driftställen i ett annat land inom EES än hemlandet eller i ett land utanför EES ska anses som en enda filial,

7. *finansiell hävstång*: en metod genom vilken en AIF-förvaltare ökar exponeringen för en förvaltd alternativ investeringsfond genom lån av kontanter eller värdepapper, eller med användning av derivatinstrument eller på något annat sätt,

8. *finansiellt instrument*: detsamma som i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

9. *fondföretag*: detsamma som i 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

⁶ EGT L 80, 23.3.2002, s. 29 (Celex 32002L0014).

⁷ EUT L 174, 1.7.2011, s. 1 (Celex 32011L0061).

10. *holdingbolag*: ett företag med aktieinnehav i ett eller flera andra företag, vars affärsidé är att fullfölja en eller flera affärsstrategier genom sina dotterföretag, närstående företag eller ägarintressen för att bidra till deras värde på lång sikt, och som är ett företag som antingen

a) handlar för egen räkning och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad, eller

b) har etablerats inte huvudsakligen för att generera avkastning åt sina investerare genom avyttring av sina dotterföretag eller närstående företag, vilket framgår av bolagets årsredovisning eller andra offentliga handlingar,

11. *kapitalbas*: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

11. *kapitalbas*: detsamma som i artikel 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012⁸,

12. *kommissionens delegerade förordning*: kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn⁹,

13. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i en AIF-förvaltare, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 1 a § lagen om värdepappersfonder representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av förvaltaren,

14. *marknadsföring*: direkt eller indirekt erbjudande eller placering, på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning, av andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som denne förvaltar och som riktar sig till investerare med hemvist eller stadgeenligt säte inom EES,

15. *mottagarfond till en alternativ investeringsfond*: en alternativ investeringsfond som

a) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i andelar eller aktier i en annan alternativ investeringsfond (mottagarfond till en alternativ investeringsfond), eller

b) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i fler än en mottagarfond till en alternativ investeringsfond förutsatt att dessa fonder har identiska investeringsstrategier, eller

c) på annat sätt har en exponering på minst 85 procent av sina tillgångar mot en sådan mottagarfond till en alternativ investeringsfond,

16. *moderföretag* och *dotterföretag*: detsamma som i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554),

17. *mottagarfond till en alternativ investeringsfond*: en alternativ investeringsfond i vilken en annan alternativ investeringsfond investerar eller mot vilken denna fond har en exponering i enlighet med 15,

⁸ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

⁹ EUT L 83, 22.3.2013, s. 1 (Celex 32013R0231).

18. *nära förbindelser*: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder, med den skillnaden att det som anges om fondbolag i stället ska tillämpas på AIF-förvaltare,

19. *onoterat företag*: ett företag som har sitt stadgeenliga säte i ett land inom EES och vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad,

20. *primärmäklare*: kreditinstitut, värdepappersbolag, värdepappersföretag eller annan lagreglerad enhet som står under fortlöpande tillsyn, vilka erbjuder professionella investerare tjänster för att främst finansiera eller som motpart utföra transaktioner med finansiella instrument, och som även kan tillhandahålla andra tjänster, såsom clearing, avveckling, depåttjänster, värdepapperslån, skräddarsydda tekniska lösningar och stödtjänster,

21. *professionell investerare*: en investerare som avses i 8 kap. 16 eller 17 § lagen om värdepappersmarknaden,

22. *reglerad marknad*: detsamma som i 1 kap. 5 § 20 lagen om värdepappersmarknaden,

23. *specialfond*: en alternativ investeringsfond som förvaltas enligt denna lag och uppfyller de särskilda villkoren i 12 kap.,

24. *specialföretag för värdepapperisering*: ett företag vars enda syfte är att genomföra en eller flera värdepapperiseringstransaktioner i den mening som avses i artikel 1.2 i Europeiska centralbankens förordning (EG) nr 24/2009 av den 19 december 2008 om statistik över tillgångar och skulder hos finansiella företag som deltar i värdepapperiserings-transaktioner¹⁰ och annan lämplig verksamhet för att uppnå detta mål,

25. *startkapital*: detsamma som i 1 kap. 5 § 17 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

25. *startkapital*: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

26. *särskild vinstandel*: en andel av en alternativ investeringsfonds vinst som tillfaller AIF-förvaltaren som ersättning för förvaltningen, exklusive eventuell andel av fondens vinst som tillfaller förvaltaren som avkastning på en investering som gjorts i fonden av förvaltaren, och

27. *värdepappersfond*: detsamma som i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen om värdepappersfonder.

7 kap.

6 §

En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 2 § ska för denna förvaltning och de tjänster som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar* krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 2 § ska för denna förvaltning och de tjänster som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *förordning (EU) nr 575/2013, 2 kap. lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen*

¹⁰ EUT L 15, 20.1.2009, s. 1 (Celex 32009R0024).

För en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer enligt 3 kap. 2 § första stycket tillämpas även övriga bestämmelser i *lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

(2014:000) om kapitalbuffertar krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

För en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer enligt 3 kap. 2 § första stycket tillämpas även övriga bestämmelser i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar* som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

6 a §

De bestämmelser om tillsyn på gruppnivå i artiklarna 11–24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 och lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag som gäller för ett värdepappersbolag tillämpas också för en AIF-förvaltare enligt 1 kap. 3 §. Det som föreskrivs om kapitalkrav för AIF-förvaltare i detta kapitel ska tillämpas även på gruppnivå.

9 kap.

4 §

Ett förvaringsinstitut för en EES-baserad alternativ investeringsfond ska vara

1. ett kreditinstitut som
 - a) har stadgeenligt säte inom EES, och
 - b) har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG,
2. ett värdepappersföretag som
 - a) har stadgeenligt säte inom EES, b) omfattas av kapitalkraven i enlighet med artikel 20.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och
 - b) har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU, b) omfattas av kapitalkraven i enlighet med artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013, och

*kreditinstitut (omarbetning)*¹¹,
senast ändrat genom Europa-
parlamentets och rådets direktiv
2010/78/EU¹², och

c) har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG, inbegripet för att tillhandahålla sidotjänster avseende förvaring och handhavande av finansiella instrument för kunders räkning som avses i punkten 1 i avsnitt B i bilaga I till direktivet, och som har egna medel motsvarande det startkapital som anges i artikel 9 i direktiv 2006/49/EG, eller

3. ett annat institut som står under fortlöpande tillsyn och som den 21 juli 2011 hör till de kategorier som har godtagits såsom förvaringsinstitut enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG.

Förvaringsinstitutet ska vara etablerat i den alternativa investeringsfondens hemland.

c) har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG, inbegripet för att tillhandahålla sidotjänster avseende förvaring och handhavande av finansiella instrument för kunders räkning som avses i punkten 1 i avsnitt B i bilaga I till direktivet, och som har egna medel motsvarande det startkapital som anges i artikel 28.2 i direktiv 2013/36/EU, eller

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹¹ EUT L 177, 30.6.2006, s. 201 (Celex 32006L0049).

¹² EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

Prop. 2013/14:228 2.27 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2013/14:161 Föreslagen lydelse

3 §

I databasen får sådana uppgifter behandlas som har samlats in med stöd av

1. 6 kap. 9 § första och andra styckena lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,

2. 10 kap. 2 § första stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

3. 13 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

4. 7 kap. 4 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,

5. 5 kap. 10 och 11 §§ lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

6. 10 kap. 15 § första stycket och 16 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

7. 23 kap. 2 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

8. 8 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. 14 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

10. 5 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

11. 13 kap. 6 § första stycket lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, *och*

6. 23 kap. 2 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

7. 8 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,

8. 14 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

9. 5 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

10. 13 kap. 6 § första stycket lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. 6 kap. 1 § lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, *och*

12. artiklarna 99–101, 394, 415, 416, 430 och 451 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012¹.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2014.

¹ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersföretag och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG¹ (i det följande benämnt kapitaltäckningsdirektivet), se *bilaga 1*. Rättelse till kapitaltäckningsdirektivet finns i *bilaga 2*. Tillsammans med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012² (i det följande benämnt tillsynsförordningen) utgör direktivet ett införlivande på EU-nivå av de nya kapital- och likviditetsreglerna i den globala Basel 3-överenskommelsen. Förordningen, jämte rättelse till förordningen³, finns som *bilagorna 3 och 4*.

Under förhandlingarna av kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen har en faktapromemoria upprättats och överlämnats till riksdagen (2010/11:FPM148).

Regeringen beslutade den 19 april 2012 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag bl.a. att föreslå nödvändiga anpassningar av svensk lagstiftning till tillsynsförordningen samt att lämna förslag till hur kapitaltäckningsdirektivet ska genomföras i svensk rätt. Utredningen antog namnet Nya kapitaltäckningsregler.

Utredningen har avgett betänkandet Förstärkta kapitaltäckningsregler (SOU 2013:65). Sammanfattningen i betänkandet och utredningens lagförslag finns i *bilagorna 5 och 6*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 7*. En remissammanställning finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2013/3294).

I *bilaga 10* finns en uppställning som visar vilka bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt.

Utredningens förslag om administrativa sanktioner mot fysiska personer och frågan om att införa ett särskilt förfarande för handläggning av sanktionsärenden behöver beredas ytterligare och tas därför inte upp inom ramen för denna proposition.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 3 april 2014 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 8*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 9*.

Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag och synpunkter utom såvitt avser ordningen för prövning av sanktionsavgifter. Lagrådets förslag och synpunkter behandlas i författningskommentaren och avsnitt 8.6 och 11.5. Efter Lagrådets granskning har följändringar gjorts i 15 kap. 11–14 §§ i förslaget till lag om ändring i lagen om bank- och

¹ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338 (Celex 32013L0036).

² EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

³ EUT L 208, 2.8.2013, s. 68 (Celex 32013R0575R [01]), EUT L 321, 30.11.2013, s. 6 (Celex 32013R0575R [02]).

Prop. 2013/14:228 finansieringsrörelse och i 25 kap. 25–28 §§ i förslaget till lag om ändring i lagen om värdepappersmarknaden. Ändringarna har gjorts på tillrådan av Lagrådet. Följdändringar har också gjorts i 7 kap. 2 § och 15 kap. 10 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, i 7 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden samt i 3 § lagen om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna. Dessa följdändringar är författningstekniska och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Dessutom har det i förhållande till lagrådsremissen gjorts några språkliga och redaktionella ändringar i lagtexten.

4 Bakgrund

4.1 Förstärkta regler i den globala finanskrisens spår

Den globala finanskrisen under 2008 visade på brister i de regler och den tillsyn som skulle upprätthålla den finansiella stabiliteten. Förutom att bankerna hade för lite kapital av tillräckligt god kvalitet hade många av dem otillräckliga likviditetsbuffertar. Dessutom var löptiderna i bankernas skulder oftast avsevärt kortare än i deras tillgångar. Det resulterade i att även välkapitaliserade banker fick likviditetsproblem när viktiga finansieringskällor föll bort. Framväxten av stora gränsöverskridande bankkoncerner innebar också att krisen fick stora spridningseffekter globalt. Regelverket visade sig därför både vara otillräckligt och ha en konjunkturstärkande, s.k. procyklisk, effekt på finansmarknaden. En viktig lärdom från finanskrisen var därför att det saknades ett övergripande perspektiv på risker i hela det finansiella systemet, s.k. systemrisker.

Sedan krisens inledning har det pågått ett arbete med att se över gällande internationella standarder i syfte att förstärka banksektorns förmåga att stå emot ekonomiska och finansiella kriser och därmed undvika spridningseffekter från den finansiella sektorn till samhälls-ekonomi. Översynen av olika regelverk har inte bara fokuserat på att skärpa tidigare krav på enskilda banker (mikrotillsyn) utan även på att införa kompletterande krav och instrument där fokus ligger på stabiliteten i det finansiella systemet som helhet (makrotillsyn). Det internationella reformarbetet har därför till stor del handlat om att skapa ett gemensamt internationellt ramverk för att förebygga och hantera framtida gränsöverskridande kriser.

Under 2008 påbörjades ett arbete på global nivå med att se över det internationella regelverket avseende kapitaltäckning för banker (den s.k. Basel 2-överenskommelsen). I G20-deklarationen från Pittsburgh i september 2009 gjordes en överenskommelse på global nivå om åtgärder för att bl.a. förbättra kapitaliseringen av banksystemen. Under december 2010 kom sedan Baselkommittén med ett nytt förslag till ramverk för banker, den s.k. Basel 3-överenskommelsen. Det övergripande syftet med Basel 3-överenskommelsen är att ytterligare stärka bankernas

förmåga att stå emot förluster och att minska sannolikheten för nya finansiella kriser. Det nya regelverket innebär både en höjning av kapitalbasen och skärpta krav på vilken sorts kapital som får räknas in i institutens kapitalbas.

På EU-nivå underströk Europeiska unionens råd i juni 2009 vikten av att etablera ett gemensamt europeiskt regelverk av harmoniserade regler som är direkt tillämpliga på alla finansinstitut som är aktiva på den inre marknaden.

4.2 Genomförande av internationella standarder på EU-nivå – nytt direktiv och förordning

Europaparlamentet och rådet antog den 26 juni 2013 förordning (EU) nr 575/2013 om tillsyns krav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, förkortad *tillsynsförordningen*, samt direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, förkortat *kapitaltäckningsdirektivet*. Detta innebär att Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut⁴, förkortat *2006 års kreditinstitutsdirektiv*, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut⁵, förkortat *2006 års kapitalkravsdirektiv*, upphör att gälla vid ikraftträdandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet.

De nya rättsakterna syftar bl.a. till att genomföra den s.k. Basel 3-överenskommelsen inom EU samt att ytterligare harmonisera EU-rätten inom det finansiella området när det gäller kapitaltäckning. Rättsakterna bygger vidare på de tre pelare som introducerades i Basel 2-överenskommelsen från 2004. Den första pelaren omfattar kapitalkrav för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker. Den andra pelaren handlar om tillsynsmyndigheternas översyn och utvärdering och redogör för kraven på bankernas riskhantering och interna kapitalutvärdering samt fastställer tillsynsmyndigheternas funktioner och befogenheter. Den tredje pelaren beskriver kraven på att bankerna ska offentliggöra information. Bestämmelser som rör första och tredje pelaren återfinns framför allt i tillsynsförordningen medan pelare 2-åtgärder återfinns i kapitaltäckningsdirektivet.

De nya rättsakterna innehåller regler som till stora delar återfinns i 2006 års kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiv. I förordningen återspeglas Basel 3-överenskommelsen med dess nya krav i fråga om kapital, likviditet och bruttosoliditet. Direktivet i sin tur innehåller bl.a. nya bestämmelser om kapitalbuffertar, bolagsstyrning, tillsynens utövande och sanktioner (en mer ingående genomgång av vad det nya

⁴ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

⁵ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0049).

Prop. 2013/14:228 kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen innehåller återfinns i avsnitt 5).

EU-regleringen omfattar alla banker, kreditmarknadsföretag och även värdepappersföretag inom EU:s medlemsstater till skillnad mot Basel-överenskommelserna som i första hand är avsedda att omfatta internationellt verksamma banker.

I enlighet med Europeiska rådets slutsatser i juni 2009 om att en enhetlig reglering av kreditinstitut och värdepappersföretag är av stor betydelse för den inre marknaden, har ett annat huvudsyfte med de nya rättsakterna varit att uppnå en ökad harmonisering av regelverket. Detta syfte uppnås genom att en stor del av regelverket utgörs av en EU-förordning som är direkt tillämplig i alla medlemsstater. Behovet av att omarbeta delar av gällande direktiv till en förordning ska även ses mot bakgrund av att EU:s medlemsstater genomfört 2006 års kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiv på ett sådant sätt att det uppstått så stora skillnader i tillsynen av instituten i de olika länderna att det anses störa konkurrensförutsättningarna inom EU.

Förordningen innehåller därför harmoniserade tillsynskrav för institut i syfte att skapa en gemensam regelbok. Avsikten med den gemensamma regelboken är att säkerställa ett robust och enhetligt regelverk för att främja den inre marknaden och förhindra regelarbitrage. I detta sammanhang spelar den nya tillsynstrukturen inom EU en central roll.

4.3 Den nya tillsynsstrukturen inom EU

Inom EU har det till följd av finanskrisen också skapats en ny struktur för tillsynen av den finansiella sektorn. Syftet med det arbetet har bl.a. varit att bättre kunna hantera den omfattande gränsöverskridande verksamheten inom den europeiska banksektorn, förstärka samarbetet och samverkan mellan nationella tillsynsmyndigheter och centralbanker och kunna vidta relevanta åtgärder för att främja den finansiella stabiliteten inom EU.

Den nya europeiska tillsynsstrukturen består av två pelare. Den första pelaren syftar till att förbättra övervakningen av systemriskerna inom EU, s.k. makrotillsyn. En ny systemrisknämnd har inrättats – den Europeiska systemrisknämnden (ESRB) – med ansvar att övervaka det finansiella systemet som helhet för att undvika och förebygga systemrisk. Den andra pelaren syftar till att förbättra tillsynen över enskilda institut, s.k. mikrotillsyn. Tre nya europeiska tillsynsmyndigheter har inrättats – Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Dessa tre nya tillsynsmyndigheter har getts i uppgift att säkerställa att en samlad uppsättning harmoniserade regler och enhetliga tillsynsrutiner tillämpas av de nationella tillsynsmyndigheterna.

ESRB och de tre nya europeiska tillsynsmyndigheterna utgör tillsammans med de nationella tillsynsmyndigheterna det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS).

Den europeiska bankmyndigheten får en viktig roll i harmoniseringen av regelverket. Eba ska systematiskt involveras när unionens lagstiftning ska antas genom utarbetande av förslag till bindande tekniska standarder som sedan ska antas av kommissionen innan de träder i kraft. Eba ska också utfärda riktlinjer och rekommendationer inom specifika områden. Dessutom har Eba fått flera befogenheter där myndigheten kan fatta bindande beslut för medlemsstaterna såsom t.ex. bindande medling.

4.4 Svensk reglering av kreditinstitut och värdepappersföretag

I svensk rätt regleras grundläggande villkor för att starta och driva bank- eller finansieringsrörelse framför allt i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse, medan villkoren för att starta och driva värdepappersrörelse framgår av lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden. Av regelverket följer bl.a. att kreditinstitut och värdepappersbolag måste kunna hantera de risker som deras verksamhet är förenad med, vilket innefattar bl.a. dess kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker.

Regler om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar. I lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar anges bl.a. vilka kapitalkrav som ska täckas av kapitalbasen, hur kapitalkravet för kredit- och marknadsrisk samt operativ risk ska beräknas, villkor för stora exponeringar, bestämmelser om offentliggörande av information m.m. Lagen utgör en ramlagstiftning som innehåller omfattande bemyndiganden till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter som kompletterar lagen.

Regelverket baseras till stora delar på 2006 års kreditinstitutsdirektiv och 2006 års kapitalkravsdirektiv.

5 Tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet

5.1 Inledning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, förkortad *tillsynsförordningen*, innehåller specificerade krav för kreditinstitutens och värdepappersföretagens kapitaltäckning, stora exponeringar, offentliggörande av information, bruttosoliditet och likviditet. Europaparlamentets och rådets direktiv

Prop. 2013/14:228 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, förkortat *kapitaltäckningsdirektivet*, innehåller bl.a. regler om villkoren för att få utöva verksamhet i ett kreditinstitut, regler om etableringsfrihet inom EU och om förhållandet till tredje land, samt regler om tillsyn, sanktioner och bolagsstyrning. Därutöver innehåller direktivet nya bestämmelser om olika slag av kapitalbuffertar (kapitalkonserveringsbuffert, kontracyklisk kapitalbuffert, kapitalbuffert för systemviktiga institut och systemriskbuffert) som ger medlemsstaterna möjlighet att ålägga instituten att ha ett högre kapitalkrav än vad som följer direkt av tillsynsförordningen. Ändringarna ska fasas in gradvis fram till 2019, även om de flesta av ändringarna träder i kraft 2014. Tillsynsförordningen gäller, med vissa undantag, fr.o.m. den 1 januari 2014. Medlemsstaterna skulle senast den 31 december 2013 ha antagit och offentliggjort de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra kapitaltäckningsdirektivet och de nationella bestämmelserna skulle även börja tillämpas fr.o.m. samma datum.

5.2 Den nya förordningen

Tillsynsförordningen innehåller krav som kreditinstitut och värdepappersföretag ska uppfylla i fråga om kapital, likviditet, stora exponeringar, bruttosoliditet och rapportering. Innehållet i förordningen är till största delen detsamma som i 2006 års kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiv. Genom att kraven nu regleras i en förordning i stället för ett direktiv harmoniseras regelverket ytterligare.

Förordningen innehåller även ett antal nya bestämmelser som är baserade på Baselkommitténs överenskommelse från 2010. Det gäller t.ex. striktare regler för beräkning av kapitalbasen, mer omfattande kapitalkrav, krav på ett icke riskvägt bruttosoliditetsmått och nya regler för likviditetsrisker.

5.2.1 Definition av kapitalbas och kapitalbaskrav

I enlighet med Basel 3-överenskommelsen ställer tillsynsförordningen hårdare krav på både kvaliteten på det kapital som får räknas in i kapitalbasen och mängden kapital som instituten måste hålla i reserv (kapitalbaskravet).

Definition av kapital

Ett instituts kapitalbas delas in i två delar: primärt kapital och supplementärt kapital. Primärt kapital utgörs av eget kapital reducerat för föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar och immateriella tillgångar som t.ex. goodwill. I primärkapitalet tillåts också vissa typer av förlagslån ingå, s.k. primärkapitaltillskott eller hybridkapital. Primärkapital ska till största delen bestå av kärnprimärkapital, dvs. primärkapital med avdrag för kapitaltillskott och reserver. Det är med andra ord sådant kapital som har bäst förmåga att täcka förluster. Supplementärt

kapital utgör en mindre del av kapitalbasen och tillåts vara av sämre kvalitet. Tillsynsförordningen definierar de kapitalinstrument som utgör kärnprimärkapital utifrån 14 kriterier (artikel 28). Eba ska övervaka kvaliteten på de kapitalinstrument som instituten ger ut.

Kapitalbaskrav

Kapitalbaskraven i tillsynsförordningen utgör minimikrav på hur mycket kapital av olika slag som ett institut måste hålla vid varje tidpunkt, för att täcka olika risker som verksamheten är förenad med. Det är i huvudsak risker för förlust i samband med utlåning (kreditrisk), värdeminskning i finansiella instrument till följd av förändringar i marknadspriser (marknadsrisk) och operativa risker som avses. Kapitalbaskraven för instituten är uttryckta som procentandelar av institutens totala riskvägda exponeringsbelopp. De riskviktade tillgångarna anger hur mycket av det bokförda värdet på institutens olika tillgångar som ska täckas med kapital. Varje tillgång ges därför en riskvikt. Tillgångar med låg risk, som kassa och statsobligationer med hög kreditkvalitet, ges låga riskvikter. Tillgångar med hög risk, som utlåning till företag med låg kreditvärdighet och blanchutlåning till hushåll, ges däremot höga riskvikter. Storleken på det kapital av olika slag som instituten måste ha bestäms sedan genom att multiplicera institutets riskviktade tillgångar med de kapitaltäckningsrelationer som anges i tillsynsförordningen.

Kapitalrelationerna

Av tillsynsförordningen framgår att ett institut vid varje tidpunkt ska ha kärnprimärkapital motsvarande minst 4,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp – kärnprimärkapitalrelationen (artikel 92.1 a). Därtill ställs det krav på att institutets primära kapital ska utgöra minst sex procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet – primärkapitalrelationen (artikel 92.1 b). Slutligen ska den totala kapitalrelationen, dvs. institutets kapitalbas som andel av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp, vara minst åtta procent (artikel 92.1 c). Det innebär att den totala kapitalrelationen kan täckas med högst två procent supplementärkapital. Kapitalbaskraven innebär en skärpning jämfört med tidigare krav, eftersom en betydligt större andel av kapitalbaskraven i framtiden måste täckas med kapital av högre kvalitet såsom kärnprimärkapital.

5.2.2 Likviditetsregleringen

Den globala finanskrisen visade att instituten hade otillräckliga likviditetsbuffertar och en dålig matchning i löptider mellan tillgångar och skulder. Det resulterade i att även välkapitaliserade banker fick likviditetsproblem när viktiga finansieringskällor föll bort. I tillsynsförordningen införs därför nya likviditetsregler för instituten. De bygger på Basel 3-överenskommelsens två globala, harmoniserade standarder för likviditetshandling. Syftet är att förbättra bankernas förmåga att hantera likviditetsproblem på både kort och lång sikt. Regleringen i tillsynsförordningen avviker i vissa avseenden från Basel 3-överenskommelsen för att ta hänsyn till EU-specifika omständigheter.

Det kortfristiga likviditetsmättet, ”liquidity coverage ratio” (LCR), är tänkt att säkerställa att instituten har tillräckligt med likviditet för att klara sina likviditetsbehov under 30 dagar, i en ansträngd marknadssituation då det kan vara svårt att få tag på extern finansiering. Kravet innebär att instituten ska ha en likviditetsbuffert som är minst lika stor som nettoutflödet av tillgångar under 30 dagar i ett stressat scenario. Likvida tillgångar utgörs i detta sammanhang huvudsakligen av statspapper och till viss del av säkerställda obligationer. I normala tider ska instituten uppfylla ett LCR-krav på 100 procent. Om en kris inträffar ska instituten däremot kunna utnyttja sina likviditetsbuffertar och tillfälligt hamna under miniminivån på 100 procent.

Inom EU ska LCR-kravet införas gradvis mellan 2015–2018. Det innebär att instituten redan från det att tillsynsförordningen trätt i kraft ska rapportera till de nationella tillsynsmyndigheterna de uppgifter som krävs för att avgöra om de har en lämplig likviditetstäckning. För att åstadkomma en enhetlig rapportering och därmed underlätta myndigheternas utvärdering av institutens LCR-nivåer, ska Eba, ta fram rapporteringsmallar. Eba ska också föreslå detaljerade regler för hur likviditetstäckningskravet kan utformas. Med utgångspunkt i Eba:s förslag kommer Europeiska kommissionen (kommissionen) därefter att utfärda slutgiltiga regler för likviditetstäckningskravet. Kommissionen har möjlighet att skjuta upp tidpunkten för full tillämpning av LCR-kravet till 2019 med hänsyn tagen till den ekonomiska situationen, samt till europeiska särdrag och utvecklingen av det internationella regelverket.

Stabil finansiering

Utöver den kortsiktiga likviditetsregleringen ska instituten även se till att ha en långsiktigt stabil finansieringsstruktur. Detta krav kommer att baseras på Basel 3-överenskommelsens andra likviditetsmått ”Net Stable Funding Ratio” (NSFR). Baselkommittén har föreslagit att måttet ska genomföras 2018. På samma sätt som för LCR kommer en utvärderingsperiod att gälla från det att tillsynsförordningen trätt i kraft tills dess att slutgiltiga reglerna för NSFR har fastställts och införts i EU. Det innebär att det ställs ett allmänt krav på stabil finansiering redan vid förordningens ikraftträdandedatum 1 januari 2014, vilket även omfattar en rapporteringsskyldighet för instituten till tillsynsmyndigheten. För att underlätta rapporteringen och säkerställa att den sker på ett enhetligt sätt, ska Eba även i detta fall ta fram rapporteringsmallar. På basis av denna rapportering ska Eba därefter utvärdera hur ett stabilt finansieringskrav bör se ut. Kommissionen ska på grundval av Eba:s rapport, om lämpligt, lägga fram ett lagförslag senast den 31 december 2016.

5.2.3 Bruttosoliditet

Med tillsynsförordningen införs också ett icke-riskvägt mått på bruttosoliditeten, som ett komplement till de övriga kapitaltäcknings- och likviditetskraven (se även artiklarna 87 och 98 i kapitaltäckningsdirektivet). Bruttosoliditetsmättet uttrycks som kvoten mellan institutets

egna kapital och dess totala tillgångar, inklusive åtaganden som ligger utanför balansräkningen. Genom att måttet inte tar hänsyn vare sig till vem eller vad man lånar ut, kommer det i praktiken att fungera som en säkerhetsspärr. Detta sätter ett tak för hur mycket ett institut får belåna eget kapital, även i de fall där verksamheten anses vara relativt riskfri. Dessutom bidrar bruttosoliditetsmålet till att instituten inte underskattar sina risker till följd av felaktiga riskvikt. Det ställs detaljerade krav på hur bruttosoliditetsgraden ska räknas ut (artikel 429 i tillsynsförordningen). Förordningen ställer också upp krav på att instituten rapporterar information om bruttosoliditeten och dess komponenter till den behöriga myndigheten, som i sin tur ska informera Eba. Eba ska senast den 1 februari 2015 ta fram utkast till tekniska standarder som ska ligga till grund för en enhetlig inrapporteringsmall och tekniska it-lösningar (artikel 430.2 i tillsynsförordningen). Eba har lämnat förslag på inrapporteringsmall med ikraftträdande den 1 januari 2014.

Eftersom bruttosoliditetsmålet är ett nytt instrument för EU:s medlemsstater införs kraven gradvis, vilket också är i linje med Basel 3-överenskommelsen. Det innebär att bruttosoliditetsmålet till en början kommer att införas som en s.k. pelare 2-åtgärd (se avsnitt 4.2). Från och med den 1 januari 2014 ska instituten rapportera in data utifrån tydligt definierade kriterier. Från och med den 1 januari 2015 kommer det även att ställas krav på instituten att offentliggöra sina bruttosoliditetsmål. I slutet av 2016 ska kommissionen i en rapport utvärdera bruttosoliditetsmålet och, om lämpligt, lägga fram ett lagförslag om bindande nivåer för bruttosoliditetsgraden.

5.2.4 Högre kapitalkrav för att bättre avspegla risken hos motparter

För att minska riskerna i handeln med derivatkontrakt som sker utanför en reglerad marknad, s.k. OTC-derivat, införs genom tillsynsförordningen höjda kapitalbaskrav för dessa instrument. Därtill introduceras kapitalbaskrav för exponeringar mot centrala motparter. Storleken på kravet varierar beroende på vilken typ av exponering det avser. Kapitalbaskraven för exponeringar mot centrala motparter kommer t.ex. att vara lägre än kapitalbaskraven för exponeringar mot bilateralt clearade transaktioner så länge som den centrala motparten uppfyller särskilda krav. Dessa krav är fastställda i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

Det nya ramverket avser att stärka institutens incitament att använda centrala motparter vid handeln med derivat och därigenom förhindra att betalnings- eller leveransproblem hos en marknadsdeltagare sprider sig och påverkar andra aktörer. Centrala motparter fungerar som en mellanhand mellan två individuella motparter i en transaktion, och kan därmed hantera risken att en motpart inte kan betala för en affär eller leva upp till sitt avtal.

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller bestämmelser för kreditinstitut om villkor för att starta verksamhet som kreditinstitut, etableringsfrihet inom EU och förhållandet till tredjeland. För värdepappersföretag återfinns motsvarande reglering i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG⁶. Kapitaltäckningsdirektivet innehåller därutöver bestämmelser för både kreditinstitut och värdepappersföretag om behöriga myndigheters metoder för att utöva tillsyn över instituten, bolagsstyrningsfrågor, krav på institutens riskhanterings-system, sanktioner vid överträdelse av regelverket samt bestämmelser om kapitalbuffertar som i varierande grad innebär kapitalkrav utöver de som följer av tillsynsförordningen.

5.3.1 Nya kapitalbuffertar

Direktivet både fordrar och tillåter att medlemsstaterna ställer krav på att instituten ska ha kapitalbuffertar av olika slag utöver tillsynsförordningens kapitalbaskrav. Kapitalbuffertarna avser att hantera systemrisk av både cyklisk och strukturell karaktär. Det innebär att de tar fasta på både systemrisk som kan variera med makroförhållanden såsom kreditcykeln och risker som beror på det finansiella systemets struktur. Kapitalbuffertarna ska bestå av kärnprimärkapital och tanken är att de ska kunna användas som tillfälliga stötdämpare för att täcka förluster vid dåliga tider och därmed förhindra att instituten bryter mot kapitalbaskraven i tillsynsförordningen.

För kapitalbuffertarna gäller olika regler om när, hur och av vem de ska tillämpas. Kapitalkonserveringsbufferten är ett permanent påslag som ska gälla för alla kreditinstitut och värdepappersföretag. Direktivet ger därmed inte medlemsstaten någon flexibilitet i tillämpningen av denna buffert annat än att behörig myndighet kan ges rätt att undanta små och medelstora värdepappersföretag. Den kontracykliska kapitalbufferten däremot ska tillämpas för att bemöta en cyklisk systemrisk förknippad med i huvudsak alltför kraftig kreditillväxt i det finansiella systemet och kommer därmed att variera över tiden. Det innebär att direktivet tillåter medlemsstaten att anpassa storleken på den kontracykliska kapitalbufferten efter nationella omständigheter.

För att hantera risker som är av mer strukturell art och begränsa de samhällsekonomiska kostnader som problem i enskilda institut kan orsaka införs även ett särskilt buffertkrav för institut som bedöms vara systemviktiga. Direktivet skiljer här på globala systemviktiga institut ("global systemically important institutions", G-SIIs) och övriga systemviktiga institut ("other systemically important institutions", O-SIIs). Bufferten för globalt systemviktiga institut är ett obligatoriskt krav

⁶ EUT L 145, 30.04.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

som beräknas efter en fastställd metod. Bufferten för övriga systemviktiga institut är frivillig och ger större utrymme för den ansvariga myndigheten att beakta nationella särdrag vid beslut om att tillämpa den.

Direktivet ger även möjlighet för medlemsstaterna att ställa krav på en systemriskbuffert för att förebygga och motverka långsiktiga icke-cykliska systemrisker. Systemriskbufferten ger medlemsstaten utrymme att bemöta strukturella systemrisker på nationell nivå.

5.3.2 Bolagsstyrning och riskhantering

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller även ett antal nya bestämmelser om bolagsstyrning och riskhantering. De nya bestämmelserna innebär att styrelsens riskövervakning ska effektiviseras, att en oberoende riskkontrollfunktion ska etableras och att tillsynsmyndigheterna ska ha en effektiv övervakning av riskhanteringen. Direktivet innehåller också specifika begränsningar på antalet styrelseuppdrag som en enskild ledamot får inneha samtidigt. Det införs även ett antal ersättningsregler för ledande befattningshavare. Avsikten med de nya bestämmelserna är att undvika överdrivet risktagande som kan undergräva en sund och effektiv riskhantering i instituten och därigenom undvika överdriven riskupbyggnad i hela det finansiella systemet.

5.3.3 Skydd för visseblåsare

Direktivet inför ett nytt krav på att behöriga myndigheter och institut inrättar effektiva mekanismer för att uppmuntra rapportering av potentiella och faktiska överträdelser av tillsynsförordningen och de nationella bestämmelser som följer av direktivet. Syftet är att förbättra behöriga myndigheters och institutens möjligheter att tidigt upptäcka eventuella överträdelser av regelverket.

5.3.4 Bestämmelser om sanktioner

Genom direktivet införs en rad nya bestämmelser som syftar till att säkerställa effektiva och proportionella sanktioner. Direktivet innehåller, förutom en minimilista på vilka sanktioner som ska finnas tillgängliga för de behöriga myndigheterna, även regler om vilka som omfattas av sanktionerna, vilka kriterier som bör beaktas när myndigheterna beslutar i sanktionsärenden och sanktionsbeslut.

5.4 Makrotillsynsåtgärder

På den inre marknaden för finansiella tjänster kan makrotillsynsriskerna vara av varierande grad och omfattning beroende på bl.a. banksektorns struktur och storlek i förhållande till ekonomin som helhet och kreditykeln (skäl 14 i tillsynsförordningen). Såväl förordningen som kapitaltäckningsdirektivet ger därför medlemsstaterna visst utrymme att

Prop. 2013/14:228 vidta nationella åtgärder för att hantera makrotillsyns- eller systemriskerna som är specifika för den enskilda medlemsstaten. Samtidigt införs det mekanismer för att säkerställa att nationella åtgärder inte skadar den inre marknadens funktionssätt och att de genomförs på ett transparent och enhetlig sätt av medlemsstaterna (skäl 15 i tillsynsförordningen).

Kommissionen ska göra en översyn av makrotillsynsreglerna under andra halvåret 2014 för att bl.a. bedöma om de verktyg som införts är verksamma, effektiva och genomblickbara och om det finns anledning att föreslå ytterligare verktyg (skäl 22 i tillsynsförordningen).

5.4.1 Striktare åtgärder på nationell nivå – artikel 458 i tillsynsförordningen

Medlemsstaterna kan under vissa omständigheter använda sig av ett antal specifika åtgärder för att mildra en ökad intensitet i systemriskerna eller makrotillsynsriskerna på nationell nivå (artikel 458 i tillsynsförordningen). Åtgärderna är tidsbegränsade till två år men med möjlighet till förlängning. För att kunna tillämpa dessa åtgärder måste Europaparlamentet, rådet, kommissionen, Eba och ESRB först informeras. Medlemsstaten måste även kunna motivera varför andra verktyg som finns i tillsynsförordningen och kapitaltäkningsdirektivet (artiklarna 124 och 164 i förordningen och artiklarna 101, 103–105, 134 och 136 i direktivet) inte anses kunna hantera systemrisken på ett lämpligt sätt.

Behörig myndighet måste tydligt motivera varför systemrisken kan utgöra ett hot mot den nationella finansiella stabiliteten och varför andra åtgärder i förordningen eller direktivet inte är tillräckliga för att hantera den risken. ESRB och Eba har rätt att yttra sig över åtgärderna och det finns möjlighet för rådet, på förslag av kommissionen, att förhindra de nationella åtgärderna om det finns starka bevis för att de inte går att motivera utifrån de villkor som anges i artikel 458.2 i tillsynsförordningen.

Medlemsstaterna har utrymme att på nationell nivå höja riskvikterna för bostäder och kommersiella fastigheter samt för exponeringar inom den finansiella sektorn med upp till 25 procent samt skärpa gränsen för stora exponeringar med upp till 15 procent under en tvåårsperiod eller till dess att systemrisken har upphört (artikel 458.10). För att utnyttja denna möjlighet krävs att Europaparlamentet, rådet kommissionen, ESRB och Eba underrättas.

5.4.2 Nationella makrotillsynsåtgärder i direktivet

Översikt över buffertkrav

Kapitaltäkningsdirektivets bestämmelser om kapitalbuffertar ger medlemsstaterna viss flexibilitet att på nationell nivå motverka cykliska och strukturella systemriskerna. Dessa bestämmelser beskrivs mer utförligt i avsnitt 7.

Direktivets bestämmelser ger de nationella tillsynsmyndigheterna ökade möjligheter att inom ramen för pelare 2 besluta om att ett institut ska ha en högre kapitalbas än tillsynsförordningens kapitalbaskrav. Direktivet ger även möjlighet för tillsynsmyndigheten att göra en översyn och utvärdering för institut som har liknande riskprofil eller har exponeringar mot likartade geografiska områden.

Makrotillsynsåtgärder på EU-nivå

Tillsynsförordningen tillåter även kommissionen att genom delegerade akter införa striktare tillsynskrav under ett år för att hantera ökade makrotillsyns- eller makrotillsynsrisker som uppstår på grund av marknadens utveckling inom eller utanför EU och som kan få påföljder för alla medlemsstater (artikel 459). De striktare kraven ska införas om riskerna inte kan tas om hand via andra instrument i förordningen eller direktivet. Striktare krav, bör särskilt övervägas efter en rekommendation eller ett yttrande av ESRB eller Eba med avseende på:

- förordningens kapitalbaskrav,
- krav för stora exponeringar, och
- krav på offentliggörande

När kommissionen antar en delegerad akt, ska kommissionen samtidigt underrätta Europaparlamentet och rådet. Europaparlamentet och rådet kan inom tre månader invända mot den delegerade akten (artikel 462 i tillsynsförordningen). Om ingen av dem har gjort några invändningar eller om båda har meddelat kommissionen att de har beslutat att inte invända, kan den delegerade akten träda i kraft. Om en invändning görs, inleds en särskild process för att lösa situationen.

Kommissionen ska, med hjälp av ESRB, åtminstone årligen överlämna en rapport till parlamentet och rådet om sådan marknadsutveckling som potentiellt kan kräva åtgärder enligt artikel 459 i tillsynsförordningen.

6 Genomförande av det nya regelverket i svensk rätt

6.1 Inledning

Tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet ersätter, som tidigare angetts, 2006 års kreditinstitutsdirektiv och kapitalkravsdirektiv (se avsnitt 4). En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. En sådan rättsakt varken ska eller får genomföras i eller omvandlas till nationell rätt. Däremot måste nationell rätt anpassas för att säkerställa att den inte innehåller bestämmelser som innebär en dubbelreglering eller hamnar i konflikt med förordningen. Skulle en konflikt ändå inträffa, har unionsrätten företräde. De lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som innehåller regler som återfinns i tillsynsförordningen blir obsoleta och måste därmed upphävas.

I den utsträckning kapitaltäckningsdirektivets bestämmelser inte omfattas av gällande rätt måste dessa bestämmelser genomföras genom nya lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter eller genom justeringar i befintligt regelverk. Tillsynsförordningen förutsätter vidare att medlemsstaterna vidtar vissa nationella åtgärder, som t.ex. att utse behörig myndighet, och i vissa fall behöver förordningens bestämmelser kompletteras genom nationella föreskrifter.

Förordningen hindrar inte medlemsstaterna från att införa motsvarande krav som de i tillsynsförordningen på företag som inte omfattas av förordningens tillämpningsområde (jfr skäl 24 i tillsynsförordningen). Sverige kan därför införa nationella regler som ålägger även företag som inte omfattas av tillsynsförordningen att tillämpa samtliga eller vissa bestämmelser i förordningen.

6.2 En ny lag om kapitalbuffertar

Regeringens förslag: En ny lag om kapitalbuffertar införs.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: De nya bestämmelserna om kapitalbuffertar som följer av kapitaltäckningsdirektivet bör huvudsakligen tas in i en ny lag om kapitalbuffertar och i föreskrifter som meddelas med stöd av lagen. Bestämmelserna avseende kapitalbuffertar behandlas närmare i avsnitt 7.

6.3 En ny lag om tillsyn

Regeringens förslag: En ny lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag införs. Lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, lagen om införande av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar och lagen om avgifter enligt EU:s förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag ska samtidigt upphöra att gälla.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, förkortad kapitaltäckningslagen, antogs av riksdagen i samband med införlivandet av 2006 års direktiv (kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiven). Samtidigt med denna lag infördes lagen (2006:1372) om införande av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, förkortad införelagen. Kapitaltäckningslagen innehåller bestämmelser om kapitaltäckning för kreditinstitut och värdepappersbolag. Till följd av att en stor del av reglerna om kapitaltäckning numera återfinns i tillsynsförordningen bedöms det lämpligt att

upphäva den nuvarande kapitaltäckningslagen. De bestämmelser i lagen som ska finnas kvar i svensk rätt, och tillämpas på både kreditinstitut och värdepappersbolag, bör i stället överföras till en ny lag. I nuvarande kapitaltäckningsregelverk är föreskriftsrätten i relativt stor omfattning delegerad till Finansinspektionen. Det huvudsakliga skälet för detta var att bestämmelserna i direktiven ansågs mycket detaljerade, tekniskt komplicerade och bedömningen gjordes att regelverket sannolikt kommer att behöva ändras ofta för att hållas aktuellt och följa utvecklingen på de finansiella marknaderna (prop. 2006/07:05 s. 100). Det nya regelverket innehåller alltjämt bestämmelser som på grund av dess detaljerade karaktär liksom tidigare bör införlivas genom en kombination av lag och myndighetsföreskrifter. Utgångspunkten är därför att införliva direktivet samt de kompletteringar som behövs i svensk rätt med anledning av tillsynsförordningen genom en kombination av lag och myndighetsföreskrifter, dvs. samma lösning som valts i gällande rätt.

Att samla sådana för kreditinstitut och värdepappersbolag gemensamma bestämmelser i en särskild lag innebär ett val av samma lagstiftningsteknik som användes vid genomförandet av 2006 års kapitaltäckningsregler. I de fall som sektorslagstiftningen redan innehåller regler på området framstår det emellertid som mer lämpligt att arbeta in bestämmelserna i dessa lagar.

Den nya lagen kommer huvudsakligen att innehålla bestämmelser om hur tillsynen ska utövas över kreditinstitut och värdepappersbolag i fråga om krav på kapitalbas och likviditet. Den nya lagen bör därför benämnas lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Finansinspektionen önskar att det i lag tydliggörs vilka institut som åsyftas med lagens bestämmelser. Regeringen har i förslaget till lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag preciserat vad begreppet institut betyder i den lagen.

Lagen (2013:1051) om avgifter enligt EU:s förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag föreslås upphöra att gälla (se avsnitt 9.13).

Bestämmelserna i kapitaltäckningslagen

Bestämmelserna i 2–8 kap. kapitaltäckningslagen baseras i princip uteslutande på sådana artiklar i 2006 års direktiv som ersätts av tillsynsförordningens bestämmelser om kapitalbas, stora exponeringar, rapportering och offentliggörande av information. Bestämmelserna om tillsynsmyndigheternas skyldighet att i vissa fall besluta om att ett institut ska ha en högre kapitalbas baserar sig däremot på artiklar som överförs till kapitaltäckningsdirektivet och som således ska kvarstå i nationell rätt. Vidare innebär regleringen om stora exponeringar att det alltjämt kommer tillkomma medlemsstaterna att göra vissa nationella val.

Bestämmelserna i 9 kap. kapitaltäckningslagen om vilka krav som ska uppfyllas på institutsnivå respektive gruppnivå har motsvarigheter i tillsynsförordningen. Majoriteten av bestämmelserna i 10 och 11 kap. kapitaltäckningslagen om tillsyn och om vad som ska gälla för moderföretag utanför EES har motsvarigheter i kapitaltäckningsdirektivet och en mindre del i tillsynsförordningen Bestämmelserna om

Prop. 2013/14:228 sanktioner i 12 kap. kapitaltäckningslagen baseras bl.a. på artiklar i 2006 års direktiv som överförts till kapitaltäckningsdirektivet.

Undantag från reglerna rörande gruppbaserad tillsyn för blandade finansiella holdingföretag

Av artikel 2.15 i direktiv 2002/87/EG (konglomeratdirektivet) följer att med ett blandat finansiellt holdingföretag avses ett moderföretag som inte utgör en reglerad enhet men som tillsammans med sina dotterföretag varav minst ett är en reglerad enhet med huvudkontor inom gemenskapen, och andra enheter utgör ett finansiellt konglomerat. Ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas således av reglerna rörande konglomerat men som nämnts tidigare (avsnitt 6.6) omfattas det även av vissa regler i kapitaltäckningsdirektivet (se artikel 2.4).

Genom direktiv 2011/89/EU utvidgades 2006 års kreditinstitutsdirektiv så att blandade finansiella holdingföretag jämfördes med finansiella holdingföretag respektive försäkringsholdingföretag vid grupp-tillsynen. Grupper med ett blandat finansiellt holdingföretag i toppen kom att omfattas av tillsynsregler i direktivet i den omfattning som följde av direktivets artiklar 1.2 och 71.2. Genom direktiv 2011/89/EG infördes även en undantagsregel (artikel 72 a i 2006 års kreditinstitutsdirektiv) med innebörden att ett blandat finansiellt holdingföretag när detta är föremål för motsvarande bestämmelser om gruppbaserad tillsyn och tillsyn av konglomerat särskilt när det gäller riskbaserad tillsyn, kan undantas från en tillämpning av bestämmelserna om gruppbaserad tillsyn. Bestämmelsen genomfördes i 9 kap. 15 § kapitaltäckningslagen (se prop. 2012/13:160). Artikel 72 a i 2006 års kreditinstitutsdirektiv motsvaras av artikel 120 i kapitaltäckningsdirektivet.

Regleringen i 9 kap. 15 § kapitaltäckningslagen bör med vissa justeringar överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

6.4 Behovet av kompletterande lagstiftning till tillsynsförordningen

Regeringens förslag: Vissa bestämmelser i tillsynsförordningen ska kompletteras genom föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndiganden i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Sådana bemyndiganden ska även kunna ge stöd för föreskrifter som behövs för att omhänderta riktlinjer som meddelas av Eba.

Finansinspektionen utses i lag att vara behörig myndighet enligt tillsynsförordningen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att det vore ändamåls-enligt att det i författningskommentarerna anges att de artiklar som beskrivs endast är exempel på artiklar i tillsynsförordningen vars innehåll ytterligare kan preciseras genom föreskrifter. *Finansinspektionen* anser vidare att bemyndigandena ska omfatta de fall när bindande föreskrifter

kan behöva införas på grund av innehållet i en tekniska standarder som kommissionen har antagit. *Svenska Bankföreningen* påpekar att det finns flera nationella val i tillsynsförordningen som är av mer generell karaktär och som inte explicit ställer krav på beslut i det enskilda fallet utan där en viss tillämpning av en bestämmelse är villkorad av att vissa förutsättningar är uppfyllda. Bankföreningen anser att sådana bestämmelser bör hanteras genom myndighetsföreskrifter snarare än genom enskilda beslut. Bankföreningen anger som exempel på en sådan bestämmelse möjligheten att räkna in delårs- eller årsöverskott i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26 i tillsynsförordningen. Bankföreningen anser vidare att det bör föras ett resonemang avseende de ställningstaganden man gjort om varför aktuella bestämmelser i tillsynsförordningen lämpar sig för föreskrifter. Bankföreningen anser dessutom att den närmare avgränsningen av bemyndigandena med hänvisning till aktuella artiklar i tillsynsförordningen bör framgå av lag och inte av författningskommentaren. Bankföreningen anför vidare, rörande förslaget att vissa tillstånd som är meddelade med stöd av gällande rätt ska fortsätta att gälla efter ikraftträdandet av tillsynsförordningen och att bestämmelserna bör kompletteras så att de omfattar samtliga tillstånd som meddelats under gällande rätt och där motsvarande tillstånd kan erhållas under tillsynsförordningen.

Skälen för regeringens förslag: Tillsynsförordningen förutsätter, trots att den är omedelbart tillämplig i EU:s medlemsstater, att medlemsstaterna vidtar vissa nationella åtgärder. Det måste bl.a. finnas en behörig myndighet som utsetts att utöva tillsyn över instituten. Enligt tillsynsförordningen ska denna myndighet ges de befogenheter som följer av direktivet och se till att institutet följer bestämmelserna i förordningen (jämför artiklarna 2 och 4.2 i tillsynsförordningen).

I Sverige har Finansinspektionen ansvar för tillsynen över institut enligt tillsynsförordningen, och bör således utses till behörig myndighet enligt förordningen. Regeringen har genom en ändring i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen utsett Finansinspektionen till behörig myndighet enligt tillsynsförordningen (SFS 2013:1112). Detta var nödvändigt, eftersom tillsynsförordningen skulle börja tillämpas redan den 1 januari 2014. Regeringen föreslår dock, för att hålla samman de bestämmelser som gäller Finansinspektionens befogenheter enligt tillsynsförordningen, att det i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag också anges att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen.

Finansinspektionen kommer således även fortsättningsvis ansvara för tillsynen över instituten och fullgöra de uppgifter som ska skötas av behörig myndighet enligt tillsynsförordningen. Det innebär att Finansinspektionen har rätt att meddela beslut enligt förordningen. Finansinspektionen har dessa befogenheter direkt med stöd av tillsynsförordningen och några nationella lagstiftningsåtgärder fordras inte för att Finansinspektionen ska kunna meddela de enskilda beslut som tillsynsförordningen ger möjlighet till.

Svenska Bankföreningen menar att det finns flera nationella val i tillsynsförordningen som är av mer generell karaktär och som inte explicit ställer krav på beslut i det enskilda fallet utan där en viss tillämpning av en bestämmelse är villkorad av att vissa förutsättningar är uppfyllda.

Prop. 2013/14:228 Bankföreningen anser att sådana bestämmelser bör hanteras genom myndighetsföreskrifter snarare än genom enskilda beslut och anger möjligheten att räkna in delårs- eller årsöverskott i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26 i tillsynsförordningen som exempel på en sådan bestämmelse.

I den utsträckning tillsynsförordningen ger utrymme för att hantera frågor genom generella föreskrifter i stället för att det ska krävas enskilda beslut – och prövning – av den behöriga myndigheten så ser regeringen allmänt sett inget hinder mot att utnyttja en sådan möjlighet. Regeringen anser dock inte att artikel 26 i tillsynsförordningen ger utrymme för ett bemyndigande till reglering genom föreskrifter. Av artikeln framgår att den behöriga myndigheten ska bevilja tillstånd och vilka förutsättningar som gäller för att tillståndet ska kunna beviljas.

Bankföreningen anför vidare att det bör föras ett resonemang avseende de ställningstaganden man gjort om varför aktuella bestämmelser i tillsynsförordningen lämpar sig för föreskrifter. De kompletterande bestämmelserna till tillsynsförordningen, vilka inte tar formen av enskilda beslut, bör på samma grund som tidigare genomföras i form av föreskrifter (se avsnitt 6.3). Bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter bör införas i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Finansinspektionen anför att det vore ändamålsenligt att det i författningskommentarerna anges att de artiklar som beskrivs endast är exempel på artiklar i tillsynsförordningen vars innehåll ytterligare kan preciseras genom föreskrifter. *Svenska Bankföreningen* anför att den närmare avgränsningen av bemyndigandena med hänvisning till aktuella artiklar i tillsynsförordningen bör framgå av lag och inte av författningskommentaren. Enligt regeringens mening är de bemyndigandena att meddela föreskrifter som finns i utredningens lagförslag väl avgränsade. Tillsynsförordningen är mycket omfattande och många frågor förekommer och behandlas i olika avsnitt i förordningen. De artiklar i tillsynsförordningen som anges i författningskommentarerna är därför i vissa fall uttömmande, medan det i andra fall rör sig om en exemplifiering.

Finansinspektionen anser att bemyndigandena ska omfatta de fall när bindande föreskrifter kan behöva införas på grund av innehållet i en teknisk standard som kommissionen har antagit. Enligt regeringens mening skulle ett sådant bemyndigande vara alltför generellt. En prövning av möjligheten och behovet av ett bemyndigande måste göras med beaktande av den antagna aktens innehåll.

Svenska Bankföreningen anför, rörande förslaget att vissa tillstånd som är meddelade med stöd av gällande rätt ska fortsätta att gälla efter ikraftträdandet av tillsynsförordningen, att bestämmelserna bör kompletteras så att de omfattar samtliga tillstånd som meddelats under gällande rätt och där motsvarande tillstånd kan erhållas under tillsynsförordningen. I regeringens förslag till lag om införande av lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag regleras bl.a. att vissa medgivanden enligt kapitaltäckningslagen ska fortsätta att gälla som tillstånd enligt angivna artiklar i tillsynsförordningen. Enligt

Riktlinjer från Eba

Eba har rätt att utfärda riktlinjer och rekommendationer. Riktlinjer och rekommendationer är inte rättsligt bindande i traditionell mening, men nationella tillsynsmyndigheter och de institut som omfattas ska ”med alla tillgängliga medel söka följa dessa” (artikel 16.3 i Europaparlamentets och rådets förordning [EU] nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet). Myndigheter, och i vissa fall institut, kommer att vara skyldiga att bekräfta efterlevnaden eller förklara varför riktlinjer eller rekommendationer inte efterlevs.

I tillsynsförordningen ges mandat till Eba att ge ut riktlinjer i en mängd avseenden.

Flertalet av de regler i tillsynsförordningen som ger mandat till förtydligande genom riktlinjer är detaljerade och tekniskt komplicerade. Tidigare har riktlinjerna huvudsakligen införts i form av myndighetsföreskrifter bl.a. för att den formen till skillnad från lagformen i möjligaste mån har tillgodosett behovet av att snabbt kunna uppdatera det omfattande kapitaltäckningsregelverket i enlighet med utvecklingen på marknaden. Mot denna bakgrund anser regeringen att det är lämpligt att kommande riktlinjer, i de fall Finansinspektionen bedömer det vara motiverat, omhändertas i svensk rätt i form av myndighetsföreskrifter. I den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag bör därför ingå bemyndiganden som möjliggör meddelandet av sådana föreskrifter.

6.5 Val av myndighet enligt artikel 458 i tillsynsförordningen

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska utses som ansvarig myndighet för tillämpningen av artikel 458 i tillsynsförordningen.
--

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att det i lag anges att beslut om makrotillsynsåtgärder ska fattas efter samråd med Riksbanken.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenskt Näringsliv* anser att Riksbanken i första hand ska ansvara för både makrotillsyn och mikrotillsyn. Om Finansinspektionen ändå ges detta ansvar, så ska beslut fattas av Finansinspektionen efter samråd med Riksbanken.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 458 i tillsynsförordningen ska en ansvarig myndighet utses för makrotillsynsåtgärderna som syftar till att motverka systemriskerna på nationell nivå.

Regeringen har genom en ändring i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen utsett Finansinspektionen att ansvara för tillämpningen av artikel 458 i tillsynsförordningen (SFS 2013:1112). Detta var nödvändigt eftersom tillsynsförordningen skulle börja tillämpas

Prop. 2013/14:228 redan den 1 januari 2014. Regeringen föreslår dock, för att hålla samman de bestämmelser som gäller Finansinspektionens befogenheter enligt tillsynsförordningen, att det i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag också anges att Finansinspektionen är ansvarig för tillämpningen av artikel 458 i tillsynsförordningen.

Det finns redan i dag ett fungerande samarbete och utbyte av information mellan de myndigheter som ansvarar för finansiell stabilitet och krishantering. Det är därför naturligt att Finansinspektionen även i framtiden diskuterar med relevanta aktörer, för att kunna fatta väl underbyggda beslut. Regeringen ser därför inte något behov av att i lag fastställa vilka samarbetsformer som ska föregå beslut i denna fråga.

6.6 Tillämpningsområdet enligt tillsynsförordningen

Regeringens förslag: Kreditinstitut och värdepappersbolag som i dag är skyldiga att tillämpa kapitaltäckningslagen, ska vara skyldiga att tillämpa tillsynsförordningen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Kreditinstitut och värdepappersföretag

Tillsynsförordningen ska tillämpas på alla institut som omfattas av kapitaltäckningsdirektivet (artikel 1 i tillsynsförordningen). Enligt artiklarna 1 och 2 i kapitaltäckningsdirektivet ska direktivet tillämpas på kreditinstitut och värdepappersföretag. Definitionen av kreditinstitut och värdepappersföretag framgår av artikel 3.1.1 och 3.1.2 i direktivet, varvid anges att de definitioner som anges i tillsynsförordningen ska gälla. I artikel 4.1 i tillsynsförordningen definieras ”kreditinstitut” som ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning. Definitionen är densamma som används i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Tillämpningsområdet i denna del har således inte förändrats. Det kan dock noteras att det i svensk rätt har införts en definition av kreditinstitut som är vidare än den som följer av 2006 års direktiv (se prop. 2006/07:5 s. 110).

Med ”värdepappersföretag” avses enligt artikel 4.1.2 i tillsynsförordningen en person enligt definitionen i led 1 i artikel 4.1 i direktiv 2004/39/EG och som omfattas av de krav som åläggs genom det direktivet, med vissa specificerade undantag.

I svensk rätt definieras svenska aktiebolag som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse och som inte är bankaktiebolag eller kreditmarknadsbolag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse som värdepappersbolag (1 kap. 5 § 26 lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden). Kapitaltäckningslagen äger

tillämpning på samtliga värdepappersbolag och gör inte undantag för sådana företag som omnämns i artikel 4.1.2 c i tillsynsförordningen.

Om svensk rätt anpassas så att endast de värdepappersbolag som omfattas av definitionen av värdepappersföretag i tillsynsförordningen, är skyldiga att tillämpa tillsynsförordningen kommer vissa bolag till skillnad mot vad som gäller i dag, inte behöva följa reglerna om kapitaltäckning m.m. På motsvarande sätt gäller att om tillsynsförordningens tillämpning på kreditinstitut begränsas till sådana kreditinstitut som omfattas av definitionen i tillsynsförordningen, skulle det kunna finnas banker eller kreditmarknadsföretag som enligt gällande rätt är skyldiga att tillämpa kapitaltäckningslagen, men som inte skulle komma att omfattas av det nya kapitaltäckningsregelverket. Tillsynsförordningen tillåter dock medlemsstaterna att utvidga tillämpningsområdet för förordningen. Enligt regeringens mening finns det inte skäl att ändra gällande rätt i fråga om vilka svenska kreditinstitut och värdepappersbolag som ska vara skyldiga att tillämpa reglerna om kapitaltäckning m.m. De kreditinstitut och värdepappersbolag som i dag är skyldiga att tillämpa kapitaltäckningslagen, bör därför vara skyldiga att tillämpa tillsynsförordningen.

Vad gäller tillämpningen av reglerna om kapitalbuffertar på kreditinstitut och värdepappersbolag och möjligheten till undantag från dessa regler hänvisas till avsnitt 7.

Regeringen ser att det framöver finns ett behov av en översyn vad gäller kapitaltäckningsregelverkets tillämpning på olika typer av värdepappersbolag. Inom ramen för förevarande lagstiftningsärendet finns det dock inte utrymme för en sådan översyn.

Finansiella holdingbolag m.fl.

Finansiella holdingbolag, blandade finansiella holdingbolag och holdingbolag med blandad verksamhet omfattas inte av definitionen av ”institut” i tillsynsförordningen och därmed inte heller av de tillsynskrav som följer av den. Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska dock direktivets artikel 34 som rör allmänna principer om finansiella institut och artiklarna 111–127 som behandlar tillsyn på gruppnivå tillämpas på dessa bolagsformer om huvudkontoret är beläget i unionen.

6.7 Det nya regelverkets tillämpning på fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder

Regeringens förslag: Fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) som i dag är skyldiga att tillämpa bestämmelserna om kapitalkrav i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska även i fortsättningen vara skyldiga att tillämpa motsvarande kapitaltäckningsregler som gäller för värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* anser att de undantag från kapitalkraven som följer av tillsynsförordningen bör beaktas i svensk

Prop. 2013/14:228 rätt, vilket innebär att vissa fondbolag inte ska tillämpa tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen om kapitalbuffertar. Svensk rätt bör, bl.a. av konkurrensskäl, inte gå längre än vad EU-regleringen föreskriver utan att vägande skäl för detta framkommer. För de fondbolag som omfattas av tillsynsförordningen bör det klargöras vilka bestämmelser i förordningen och föreslagna lagar som är tillämpliga. Fondbolagens förening konstaterar vidare att det inte är motiverat att låta fondbolag omfattas av krav vad gäller kapitalbuffertar vilka är motiverade av systemriskskäl. Huvudregeln borde vara att fondbolag inte omfattas och kompletteras med att Finansinspektionen ges möjlighet att inkludera fondbolag om så bedöms motiverat. Fondbolagens förening anför vidare att det bör klargöras att fondbolag inte träffas av bestämmelserna om likviditetskrav samt att det bör klargöras att fondbolag inte ska tillämpa reglerna om riskhantering och kapitalutvärdering. Slutligen påpekar Fondbolagens förening att det resonemang som förts rörande fondbolagen även gör sig gällande för AIF-förvaltare. Det bör även klargöras att eftersom en AIF-förvaltare, till skillnad mot ett värdepappersbolag, får förvalta andra tillgångar än finansiella instrument, kan verksamheten inte anses omfattas av kapitalkraven.

Skälen för regeringens förslag: Ett fondbolag utgörs av ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet. Med fondverksamhet avses att förvalta värdepappersfonder, försälja och inlösa andelar i fonden och därmed sammanhängande administrativa åtgärder. Regler för fondbolagen återfinns i första hand i lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Enligt denna lag är fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning skyldiga att uppfylla de kapitalkrav som gäller för värdepappersbolag och de bestämmelser i kapitaltäckningslagen som i övrigt är tillämpliga för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet (se 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen om värdepappersfonder och prop. 2002/03:150 s. 174). Övriga fondbolag ska tillämpa bestämmelserna om finansiella företagsgrupper i kapitaltäckningslagen (se 2 kap. 10 a § andra stycket och prop. 2005/06:45 s. 122).

På motsvarande sätt innehåller 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder bestämmelser som ålägger AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 2 § samma lag att ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt kapitaltäckningslagen gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Även övriga bestämmelser i kapitaltäckningslagen som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet tillämpas på en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer (se 7 kap. 6 § andra stycket samma lag). Övriga AIF-förvaltare ska tillämpa bestämmelserna om finansiella företagsgrupper i kapitaltäckningslagen (se 1 kap. 1 a § kapitaltäckningslagen). Med anledning av att kapitaltäckningslagen upphävs bör regleringen i 1 kap. 1 a § kapitaltäckningslagen, med vissa justeringar, överföras till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Mot bakgrund av gällande rätt och att tillsynsförordningen inte hindrar medlemsstaterna från att i förekommande fall införa motsvarande krav på företag som inte omfattas av förordningens tillämpningsområde (skäl 24 i

tillsynsförordningen) anser regeringen att fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning samt AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer bör tillämpa de regler om kapitalkrav som gäller för värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Ett starkt motiv till att följa principen om att vissa fondbolag och AIF-förvaltare ska tillämpa samma regler som värdepappersbolag är enligt regeringens mening att undvika regelarbitrage. Den nämnda principen bör även tillämpas i fråga om bestämmelserna om likviditetskrav. Nuvarande hänvisningar i lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder till kapitaltäckningslagen, bör därför ändras till den reglering som ersätter de nuvarande kapitaltäckningsregler som berör fondbolag och AIF-förvaltare.

Kapitaltäckningsdirektivet introducerar nya regler rörande bl.a. kapitalbuffertar och beslut om likviditetskrav som blir gällande för värdepappersbolag. Mot bakgrund av nämnda princip bör dessa regler även tillämpas på fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning samt AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer. Regeringen anser dock att dessa bolag i stor utsträckning bör kunna omfattas av möjligheten till undantag från skyldigheten att ha en kapitalkonserveringsbuffert respektive från kravet att uppfylla en kontracyklisk kapitalbuffert (bestämmelserna om kapitalbuffertar och möjligheten till undantag från dessa behandlas närmare i avsnitt 7).

Fondbolagens förening har efterfrågat ett klargörande att fondbolag och AIF-förvaltare inte ska tillämpa reglerna rörande riskhantering och kapitalutvärdering. Regeringen konstaterar i likhet med föreningen att fondbolag och AIF-förvaltare inte har att tillämpa de regler rörande riskhantering och kapitalutvärdering som gäller för ett värdepappersbolag.

Regeringen ser att det framöver finns ett behov av en översyn vad gäller kapitaltäckningsregelverkets tillämpning på fondbolag och AIF-förvaltare. Inom ramen för förevarande lagstiftningsärende finns det dock inte utrymme för en sådan översyn.

6.8 Svenska skeppshypotekskassan

Regeringens förslag: Tillsynsförordningen ska, med undantag för reglerna om stora exponeringar, även äga tillämpning på Svenska skeppshypotekskassan.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska skeppshypotekskassan* vill särskilt påtala vikten av att undantaget för kassan från bestämmelserna om stora exponeringar består då det är en förutsättning för verksamheten och möjligheten att fullgöra kassans uppdrag.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv anges att bestämmelserna i direktivet inte äger tillämpning på Svenska skeppshypotekskassan. Möjligheten att undanta Svenska

Prop. 2013/14:228 skeppshypotekskassan har inte införts i svensk rätt, utan kapitaltäckningslagen äger tillämpning även på Svenska skeppshypotekskassan.

Undantaget för Svenska skeppshypotekskassan har överfört till kapitaltäckningsdirektivet artikel 2.5 22, vilket innebär att tillsynsförordningen inte är direkt tillämplig på Svenska skeppshypotekskassan. Det krävs därför en särskild nationell reglering för detta institut. Enligt regeringens mening bör Svenska skeppshypotekskassan alltjämt stå under någon form av reglering i fråga om kapitalkrav m.m. Det bör därför i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag införas en bestämmelse som anger att tillsynsförordningen ska äga tillämpning på Svenska skeppshypotekskassan, med undantag för bestämmelserna om stora exponeringar.

6.9 Tillsynsförordningens inverkan på nationell lagstiftning

6.9.1 Följdändringar med anledning av att kapitaltäckningslagen och dess reglering om finansiella företagsgrupper upphävs

Regeringens förslag: Följdändringar görs i flera lagar inom det finansiella området i och med att lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar och lagen om införande av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar upphävs.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* anser att begreppet "företagsgrupp" inte ska användas, eftersom det inte förekommer i tillsynsförordningen. Frågan uppstår om detta är ett nytt begrepp som föreslås införas, vilket Finansinspektionen bedömer inte är avsikten. Finansinspektionen önskar att det tydliggörs i lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag vilka institut som åsyftas. I nuvarande kapitaltäckningslag anges det särskilt om en bestämmelse avser utländska institut. För tydlighetens skull önskar Finansinspektionen att det i lagförslaget anges att det är de svenska instituten som avses om inget annat anges.

Skälen för regeringens förslag: En följd av att kapitaltäckningslagen upphävs är att det uppstår behov av följdändringar i lagar som innehåller hänvisningar till denna lag. I de flesta fall är det fråga om ändringar som består i att hänvisningar till lagen ersätts med en hänvisning till tillsynsförordningen, den nya lagen om kapitalbuffertar eller den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, som enligt regeringens förslag ska ersätta kapitaltäckningslagen.

Begreppet finansiella företagsgrupper

Enligt kapitaltäckningslagen är en finansiell företagsgrupp skyldig att följa vissa särskilda bestämmelser om kapitalkrav, kapitalutvärdering,

stora exponeringar, kvalificerade innehav samt soliditet och riskhantering (9 kap. kapitaltäckningslagen). En finansiell företagsgrupp anses föreligga i de fall som artiklarna 133 och 134 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv föreskriver att behöriga myndigheter vid tillsynens utövande ska kräva en konsolidering av vissa institut. Artiklarna har, tillsammans med de artiklar som anger vilka krav som instituten ska uppfylla på gruppnivå, genomförts i 9 kap. i kapitaltäckningslagen.

De artiklar i 2006 års kreditinstitutsdirektiv som angav hur och vilka krav som instituten ska uppfylla på individuell respektive gruppnivå har överförs till tillsynsförordningen (artiklarna 6–23). Även kapitaltäckningsdirektivet innehåller dock krav som instituten måste uppfylla på grupp- respektive individuell nivå (artiklarna 108 och 109). Bestämmelserna avser krav som ställs på institutens interna processer för att utvärdera sitt kapital och som även fanns med i 2006 års kreditinstitutsdirektiv men även befintliga och nya krav på institutens styrformer m.m. Ett upphävande av kapitaltäckningslagen medför att artiklarna 108 och 109 bör genomföras i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Motsvarande reglering i kapitaltäckningslagen bör således i justerad form överföras till den nya lagen. *Finansinspektionen* anför att begreppet ”företagsgrupp” inte ska användas eftersom det inte förekommer i tillsynsförordningen. Regeringen delar Finansinspektionens uppfattning att begreppet ”företagsgrupp” inte ska användas.

Regleringen i 9 kap. kapitaltäckningslagen och dess begrepp ”finansiella företagsgrupper” har lagts till grund för bestämmelser som införts i andra lagar, se 6 kap. 3 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, 2 § lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag, 1 kap. 8 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 2 kap. 10 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder. I och med att kapitaltäckningslagen upphävs uppstår det ett behov att omarbeta dessa bestämmelser så att de anpassas till bestämmelserna om grupp-tillsyn i tillsynsförordningen.

6.9.2 Ändringar i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Regeringens förslag: Kravet i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag om att årsredovisningen ska innehålla en upplysning om var den information som instituten enligt kapitaltäckningslagen ska offentliggöras tillhandahålls upphävs. Lagen kompletteras med en bestämmelse som innebär att artikel 434.2 i tillsynsförordningen ska gälla för samtliga institut som omfattas av lagen. I lagen görs också vissa följdändringar med anledning av att kapitaltäckningslagen upphävs.

Regeringens bedömning: Kravet i samma lag om att institut som omfattas av lagen ska bifoga en kapitaltäckningsanalys till årsredovisningen bör behållas.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, förkortad ÅRKL, är tillämplig på kreditinstitut och värdepappersbolag. Med kreditinstitut avses enligt ÅRKL bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsföretag och Svenska skeppshypotekskassan. Med värdepappersbolag avses ett svenskt aktiebolag som enligt lagen om värdepappersmarknaden fått tillstånd att driva värdepappersrörelse och som inte är ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt ÅRKL ska institut och finansiella holdingbolag som omfattas av kapitaltäckningslagen, föga en kapitaltäckningsanalys till årsredovisningen (2 kap. 1 § och 7 kap. 1 §). Kravet på en kapitaltäckningsanalys utgör en del av årsredovisningen eller koncernredovisningen och fyller ett annat syfte än de uppgifter om kapitaltäckningen som instituten till följd av regelverket om kapitaltäckning är skyldiga att lämna till Finansinspektionen (prop. 1994/95:50 s. 276). I 5 kap. 7 § ÅRKL anges att årsredovisningen ska innehålla en upplysning om var den information som instituten enligt 8 kap. kapitaltäckningslagen ska offentliggöra tillhandahålls, om den inte finns i årsredovisningen.

Varken tillsynsförordningen eller kapitaltäckningsdirektivet innehåller krav på att årsredovisningen ska innehålla en kapitaltäckningsanalys. Även om tillsynsförordningen harmoniserar de krav som ställs på instituten i fråga om offentliggörande av information finns det inget hinder mot att institut och finansiella holdingbolag åläggs att offentliggöra information som inte uttryckligen nämns i förordningen, såvida ett sådant offentliggörande behövs för att ge marknadsaktörerna korrekt och fullständig information om de enskilda institutens riskprofiler (se skäl 49 i tillsynsförordningen). Av artikel 434.2 i tillsynsförordningen framgår dessutom att om instituten för att uppfylla redovisningskrav eller andra krav offentliggör information, som är likvärdig med den som ska offentliggöras enligt tillsynsförordningen, har instituten uppfyllt kraven på offentliggörande enligt tillsynsförordningen. Vidare anges att om sådan information inte finns i årsredovisningen, åläggs instituten att entydigt ange var man kan finna den.

Mot denna bakgrund bör det inte finnas något hinder mot att i svensk rätt behålla kravet på att en årsredovisning ska innehålla en kapitaltäckningsanalys. Bestämmelsen i 5 kap. 7 § ÅRKL utgör däremot en dubbelreglering i förhållande till artikel 434.2 i tillsynsförordningen och bör därför upphävas. Vidare bör 6 kap. 3 § ÅRKL justeras eftersom den i fråga om vilka uppgifter som en kapitaltäckningsanalys ska innehålla hänvisar till kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen bör i stället hänvisa till tillsynsförordningen. Definitionen av kreditinstitut och värdepappersbolag i ÅRKL skiljer sig från definitionerna i tillsynsförordningen. För att säkerställa att samtliga institut som omfattas av ÅRKL ställs under liknande krav bör i lagen införas en anvisning om att artikel 434.2 i tillsynsförordningen ska gälla för samtliga institut som omfattas av lagen.

Slutligen bör, för att undvika att tillämpningsområdet för ÅRKL ändras i förhållande till vad som gäller i dag, hänvisningarna i 2 kap. 1 § och 7 kap. 1 § andra stycket ÅRKL till kapitaltäckningslagen ändras så att de

6.9.3 **Ändringar i lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om värdepappersmarknaden och införelagen till lagen om bank- och finansieringsrörelse**

Regeringens förslag: Bestämmelserna i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden om kvalificerade innehav, samt bestämmelserna om krav på startkapital för pågående verksamhet i lagen om bank- och finansieringsrörelse, införelagen till lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om värdepappersmarknaden och i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till samma lag ska upphävas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* gör bedömningen att det i tillsynsförordningen görs en ändring i sak när det gäller vilka företag som omfattas av definitionen ”finansiellt institut”. Den nya definitionen inkluderar kapitalförvaltningsbolag. Definitionen av ”kapitalförvaltningsbolag” omfattar bl.a. AIF-förvaltare. Utredningen nämner emellertid inte att definitionen av ”finansiellt institut” har utvidgats till att även omfatta AIF-förvaltare. Detta kan ha betydelse för vilka företag som omfattas av konsolidering enligt artikel 18 i tillsynsförordningen. *Sveriges advokatsamfund* menar att den omständigheten att nödvändigt startkapital uttrycks i euro leder till otillfredsställande resultat för de svenska instituten.

Skälen för regeringens förslag

Definitioner i lagen om bank- och finansieringsrörelse

Enligt kapitaltäckningsdirektivet gäller för tillämpningen av direktivet definitionerna såsom de anges i tillsynsförordningen (se artikel 3 i direktivet).

I de fall definitionerna i tillsynsförordningen tar sikte på tillämpningen av regler som följer av tillsynsförordningen, utgör EU-förordningens rättsliga status hinder mot att i nationell rätt införa bestämmelser om vad som ska gälla i fråga om definitionerna. Att samma definitioner ska gälla för direktivets tillämpning hindrar emellertid inte att definitionerna blir föremål för ett nationellt genomförande. Att direktivet i denna del hänvisar till förordningen förändrar inte direktivets rättsliga status.

Definitionerna av ”finansiellt institut” och ”filial” i kapitaltäckningsdirektivet har ändrats i förhållande till 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Dessa begrepp har genomförts i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, förkortad LBF. *Finansinspektionen* anför att begreppet ”finansiellt institut” har utvidgats till att omfatta AIF-förvaltare. Definitionen av ”finansiellt institut” har justerats genom vad som närmast framstår som ett förtydligande att definitionen ska inkludera

Prop. 2013/14:228 finansiella holdingbolag, blandade finansiella holdingbolag, betalningsinstitut i den mening som avses i direktiv 2007/61/EG samt kapitalförvaltningsbolag, men däremot inte försäkringsholdingbolag och försäkringsholdingbolag med blandad verksamhet (se artikel 4.3 i tillsynsförordningen). Begreppet ”kapitalförvaltningsbolag” omfattar som Finansinspektionen anfört bl.a. AIF-förvaltare. En jämförelse med den definition av finansiellt institut som införts i 1 kap. 5 § 7 LBF utvisar att den svenska definitionen redan omfattar finansiella holdingbolag. Definitionen inkluderar dessutom företag som ägnar sig åt att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster. Även fondbolag som utan särskilt tillstånd driver värdepappersrörelse samt AIF-förvaltare utgör finansiella institut. Försäkringsholdingbolag omfattas däremot inte av definitionen, eftersom sådana företag inte huvudsakligen ägnar sig åt sådan finansiell verksamhet som avses i den svenska definitionen. Det nu sagda innebär att kapitaltäckningsdirektivets nya definition av vad som utgör ett finansiellt institut rymms inom gällande rätt.

Definitionen av ”filialer” har, i förhållande till definitionen i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, i kapitaltäckningsdirektivet ändrats från att endast omfatta filialer till kreditinstitut till att även omfatta filialer till värdepappersföretag (se artikel 3.16 i kapitaltäckningsdirektivet jämfört med artikel 4.17 i tillsynsförordningen). LBF innehåller inte bestämmelser om filialer till värdepappersföretag. Reglering för sådana filialer återfinns i stället i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, förkortad LVM.

Övriga begrepp som definieras i både kapitaltäckningsdirektivet och LBF utgörs av definitionen av kreditinstitut, behörig myndighet, hemmedlemsstat, kvalificerat innehav och nära förbindelser. Innebörden av dessa definitioner har inte ändrats jämfört med 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

Regleringen om kvalificerade innehav

I 7 kap. 9–11 §§ LBF finns bestämmelser om ett kreditinstituts kvalificerade innehav av aktier eller andelar i andra företag än kreditinstitut, företag för elektroniska pengar, värdepappersföretag, finansiella institut, anknutna företag och försäkringsföretag inklusive återförsäkringsföretag. Regleringen har utgjort förebild för motsvarande reglering för värdepappersbolagen i 7 kap. 7–9 §§ LVM. Bestämmelserna baseras på artiklarna 120–122 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Dessa artiklar har i omarbetat skick överförts till tillsynsförordningen. Mot denna bakgrund bör bestämmelserna i 7 kap. 9–11 § LBF och 7 kap. 7–9 §§ LVM upphävas.

Krav på ett instituts kapitalbas

Sveriges advokatsamfund anser att angivandet av nödvändigt startkapital i euro leder till otillfredsställande resultat för de svenska instituten. Definitionen av startkapital framgår av artikel 4.51 i tillsynsförordningen som hänvisar till artikel 12 och avdelning IV i kapitaltäckningsdirektivet. Enligt regeringens mening kan det i svensk rätt inte införas en definition

av startkapital som avviker från den definition som finns i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet.

Av 9 kap. 3 § LBF framgår att ett kreditinstituts kapitalbas inte får understiga det startkapital som krävdes när rörelsen påbörjades. I 15 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse finns särskilda regler om vad som vid tillämpningen av 9 kap. 3 § LBF ska gälla för sådana kreditmarknadsföretag som beviljats tillstånd trots att företagets kapitalbas vid tidpunkten för tillståndsbeslutet inte uppfyllde kravet på startkapital. Motsvarande bestämmelser om ett värdepappersbolags kapitalbas återfinns i 3 kap. 7 § andra stycket LVM och punkten 7 i övergångsbestämmelserna till denna lag.

Bestämmelserna om startkapital för pågående verksamhet baserar sig på artikel 10 i 2006 års kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiv som överförts till artikel 93 i tillsynsförordningen. Bestämmelsen äger tillämpning på både kreditinstitut och värdepappersföretag. Mot denna bakgrund anser regeringen att den ovan nämnda nationella regleringen av startkapital för sådana institut bör upphävas.

7 Kapitalbuffertar

7.1 Inledning

Kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen inför ett antal olika verktyg för att förebygga och motverka såväl strukturella som cykliska systemrisker. Kapitalkonserveringsbufferten, systemriskbufferten och kapitalbuffertar för systemviktiga institut är verktyg som i huvudsak tar sikte på finanssektorns strukturförhållanden och de systemriskaspekter dessa för med sig. Den kontracykliska kapitalbufferten är däremot ett tidsvarierande verktyg som ska skydda hela banksystemet mot perioder av överdriven kredittillväxt.

Kapitalbuffertarna kan ses som stötdämpare vars huvudsakliga syfte är att undvika att instituten bryter mot förordningens och direktivets kapitalbaskrav. För att säkerställa att buffertarna fyller sitt syfte i perioder av stressade marknadsförhållanden ska de bestå av s.k. kärnprimärkapital. Till denna kategori räknas aktiekapital och innehållna vinstmedel, dvs. det kapital som anses ha högsta kvalitet och som bäst kan täcka förluster.

En behörig myndighet ska utses på nationell nivå att ansvara för den kontracykliska kapitalbufferten, buffertarna för systemviktiga institut och systemriskbufferten. Små och medelstora värdepappersföretag kan undantas från kraven på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert och en kontracyklisk kapitalbuffert, förutsatt att undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i berörd medlemsstat.

Det kan redan inledningsvis konstateras att kapitalbuffertarna utgör ett centralt element i den s.k. makrotillsynen, som är ett förhållandevis nytt område där de praktiska erfarenheterna ännu så länge är begränsande. Regeringen avser därför att göra en samlad utvärdering av

Prop. 2013/14:228 kapitalbuffertarna som makrotillsynsverktyg efter en period om tre till fyra års tillämpning av dessa verktyg.

7.1.1 Cykliska och strukturella systemrisk

Kapitalbuffertarna syftar till att hantera både cyklisk och strukturell systemrisk. De cykliska systemriskerna handlar om hur riskerna byggs upp över tiden, antingen genom samspelet mellan olika finansiella aktörer eller genom återkopplingar mellan det finansiella systemet och realekonomin. De strukturella systemriskerna handlar om hur koncentrationen av risk och kopplingarna mellan olika delar av det finansiella systemet påverkar risken för att en kris ska drabba systemet som helhet. Strukturella systemrisk

7.1.2 Olika kapitalbuffertar för olika risk

Kapitalkonserveringsbufferten är ett permanent buffertkrav, medan den kontracykliska kapitalbufferten är ett tidsvarierande krav som tvingar bankerna att stärka sin kapitalställning i tider då systemriskerna ökar. Buffertkraven för systemviktiga institut – kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut (G-SII) och kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut (O-SII) – införs för att begränsa den högre risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet. Av direktivet framgår att ett systemviktigt institut ska vara ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU, ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett institut vars fallissemang eller bristande funktion kan leda till systemrisk (artiklarna 3.30 och 131.1). Däremot behöver inte det omvända nödvändigtvis gälla, dvs. att dessa institut alltid är systemviktiga. Direktivet inför även en möjlighet för medlemsstaterna att tillämpa en systemriskbuffert på hela den finansiella sektorn eller delar av den för att hantera strukturella systemrisk i en viss medlemsstat.

7.1.3 Åtgärder om buffertkraven inte är uppfylla

Tillämpliga kapitalbuffertar ska räknas samman till ett kombinerat buffertkrav för varje institut. Om ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet, ska det vidta åtgärder för att inom en viss tid stärka kapitalbasen så att den kommer i nivå med buffertkravet. För att stärka kapitalbasen införs det därför restriktioner på institutets rätt att vidta vinstutdelningar, och vissa andra utbetalningar såsom bonusutbetalningar (skäl 89 i kapitäläckningsdirektivet).

7.2.1 Kapitalkonserveringsbufferten

Regeringens förslag: Kravet på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert ska anges i lag.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att instituten, utöver det kärnprimärkapital som ska finnas för att uppfylla kapitalbaskravet i artikel 92 i tillsynsförordningen, har en kapitalkonserveringsbuffert motsvarande 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp (artikel 129). Beräkningsgrunden för buffertkravet är densamma som för förordningens kapitalbaskrav. Buffertkravet ska vara uppfyllt på både gruppnivå och individuell nivå. Institutet får inte använda sådant kapital som används för att uppfylla kravet på en kapitalkonserveringsbuffert för att uppfylla tillkommande kapitalbaskrav (artikel 129.5).

Kapitalkonserveringsbufferten syftar till att kreditinstitut och berörda värdepappersbolag ska ha tillräckligt med kapital av högsta kvalitet (kärnprimärkapital) för att hantera förluster under en längre tidsperiod, utan att bryta mot tillsynsförordningens kapitalbaskrav. Kravet på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert gäller därför utöver det kärnprimärkapital som instituten måste hålla för att uppfylla kapitalbaskravet i artikel 92 i tillsynsförordningen.

Medlemsstaterna är skyldiga att införa direktivets bestämmelser om kapitalkonserveringsbufferten på samtliga institut. Det finns dock en möjlighet till undantag för små och medelstora värdepappersföretag. Direktivet ger inte något utrymme för medlemsstaterna att besluta om en viss nivå på bufferten. Regeringen anser därför att kravet på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 procent bör anges direkt i lag.

7.2.2 Undantag för små och medelstora värdepappersbolag samt fondbolag och AIF-förvaltare

Regeringens förslag: Små och medelstora värdepappersbolag samt fondbolag och AIF-förvaltare ska kunna undantas från kravet på att ha en kapitalkonserveringsbuffert.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kriterier för vilka företag som ska kunna undantas från kravet på en kapitalkonserveringsbuffert.

Regeringens bedömning: Skyldigheten, enligt kapitaltäckningsdirektivet, att underrätta kommissionen, ESRB, Eba och de behöriga myndigheterna i berörda medlemsstater om beviljade undantag bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen behandlar dock inte frågan om undantag för fondbolag och AIF-förvaltare.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Medlemsstaterna får undanta små och medelstora värdepappersföretag från kravet på en kapitalkonserveringsbuffert, förutsatt att undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten. Ett sådant beslut om undantag måste både innehålla en förklaring till varför undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i medlemsstaten och omfatta en exakt definition av vilka små och medelstora värdepappersföretag som undantas (artikel 129.2 i kapitaltäckningsdirektivet).

Enligt regeringens mening bör så få särregler som möjligt införas vid genomförandet av direktivet. Det är emellertid svårt att i dagsläget förutse hur de nya bestämmelserna om att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert kommer att påverka små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag samt AIF-förvaltare. Regeringen föreslår därför att det införs en regel i lag, som gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kriterier för vilka företag som ska kunna undantas från kravet på en kapitalkonserveringsbuffert. Klassificering av små och stora värdepappersbolag ska ske utifrån kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (artikel 129.4).

Enligt gällande rätt ska fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning uppfylla de kapitalkrav som gäller för värdepappersbolag och följa de bestämmelser i kapitaltäckningslagen som i övrigt är tillämpliga för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. På motsvarande sätt ska AIF-förvaltare följa bestämmelserna om kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt kapitaltäckningslagen gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet (se avsnitt 6.7). I enlighet med den hittills upprätthållna principen att företag som ägnar sig åt diskretionär portföljförvaltning bör likabehandlas i kapitaltäckningssammanhang, så bör undantaget från kapitalkonserveringsbufferten även gälla för fondbolag och AIF-förvaltare som ägnar sig åt sådan verksamhet

Varje medlemsstat ska utse en myndighet som är ansvarig för att besluta om sådana undantag. Eftersom kapitalkonserveringsbufferten har ett nära och naturligt samband med övriga kapitalkrav för värdepappersbolag, vars efterlevnad Finansinspektionen utövar tillsyn över, är det lämpligt att inspektionen får ansvara för den aktuella undantagsmöjligheten. Detta kan ske genom att Finansinspektionen tilldelas föreskriftsrätten.

Skyldigheten, enligt artikel 129.2 i kapitaltäckningsdirektivet, att underrätta kommissionen, ESRB, Eba och berörda behöriga myndigheter i andra länder inom EU om beviljade undantag bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska vara den myndighet som beräknar ett riktvärde för den kontracykliska bufferten, fastställer det kontracykliska buffertvärdet och godkänner andra länders kontracykliska kapitalbuffertvärden.

Storleken på det kontracykliska kapitalbuffertvärdet ska anges som en viss procentandel av ett instituts totala riskvägda exponeringsbelopp och anges i intervaller om 0,25 procentenheter.

Det kontracykliska buffertvärdet ska beräknas kvartalsvis och ligga mellan 0 och 2,5 procent. Finansinspektionen kan även besluta att institut ska tillämpa ett högre kontracykliskt buffertvärde än 2,5 procent.

Finansinspektionen ska offentliggöra beslut om kontracykliska buffertvärden och informera ESRB.

Utredningens förslag överensstämmer till viss del med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att Riksbanken ska vara behörig myndighet för den kontracykliska kapitalbufferten och att Riksbankens beslut om buffertvärden ska fattas efter samråd med Finansinspektionen.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna lämnar inte synpunkter på utredningens förslag om att utse Riksbanken till ansvarig myndighet för den kontracykliska kapitalbuffertern. Remissinstanserna lämnar i stället synpunkter på den sjupartiuuppgörelse som regeringen presenterade den 26 augusti 2013, i vilken det föreslås att Finansinspektionen ska ansvara för samtliga kapitalbuffertar. Majoriteten av remissinstanserna invänder inte mot regeringens förslag. *Riksbanken* och *Svenskt Näringsliv* anser att beslut om den kontracykliska bufferten ska ske efter samråd mellan Finansinspektionen och Riksbanken. *Riksgäldskontoret* anser att beslut ska tas efter samråd inom det finansiella stabilitetsrådet. Vad gäller fastställandet av det kontracykliska buffertvärdet anser Riksbanken att den kvantitativa beslutsprocessen bör kompletteras med kvalitativa bedömningar av hållbarheten i kreditutvecklingen och nivån på systemriskerna. *Svenska Bankföreningen* anser att den kontracykliska bufferten i normalfallet ska vara satt till noll.

Skälen för regeringens förslag

Val av myndighet

Varje medlemsstat ska utse en offentlig myndighet eller offentligt organ som ska ansvara för att fastställa ett kontracykliskt kapitalbuffertvärde för den medlemsstaten (artikel 136 i kapitaltäckningsdirektivet).

I promemorian ”Ett förstärkt ramverk för finansiell stabilitet” som presenterades den 26 augusti 2013 föreslogs att Finansinspektionen ska ges det huvudsakliga ansvaret för stabilitetsverktygen, inklusive ansvar för att fastställa det kontracykliska kapitalbuffertvärdet. Förslaget att utse Finansinspektionen till ansvarig myndighet motiveras bl.a. med att myndigheten redan i dag förfogar över instrument kopplade till olika kapital- och likviditetskrav och att ett delat ansvar mellan olika myndigheter kan leda till vissa gränsdragningsproblem och ett mindre

Prop. 2013/14:228 effektivt beslutsfattande. Dessutom har Finansinspektionen redan vidtagit ett flertal åtgärder i syfte att minska systemriskerna och öka den finansiella stabiliteten, vilket innebär att myndigheten har erfarenhet av och kunskap om hanteringen av såväl mikro- som makrorelaterade risker. Mot bakgrund av detta anser regeringen att Finansinspektionen bör utses som myndighet ansvarig för att fastställa det kontracykliska kapitalbuffertvärdet.

Regeringens uppfattning är att det finns ett fungerande samarbete och utbyte av information mellan de myndigheter som ansvarar för finansiell stabilitet och krishantering. Det får därför anses naturligt att Finansinspektionen även i framtiden diskuterar med relevanta myndigheter för att kunna fatta väl underbyggda beslut om det kontracykliska buffertvärdet. Regeringen ser inte något behov av att i lag fastställa att samråd ska föregå beslut i denna fråga

Fastställandet av det kontracykliska buffertvärdet

Av kapitaltäckningsdirektivet framgår att ansvarig myndighet ska beräkna ett buffertriktvärde som framför allt återspeglar kreditcykeln och de risker som beror på en alltför stor kredittillväxt i medlemsstaten samt den nationella ekonomins särdrag (artikel 136.2 i kapitaltäckningsdirektivet). Buffertriktvärdet ska beräknas kvartalsvis och utgör i sin tur ett referensvärde för det kontracykliska kapitalbuffertvärdet (artikel 136.3).

Såsom *Riksbanken* påpekar bör beslut om det kontracykliska buffertvärdet grundas på både kvantitativa och kvalitativa bedömningar av hållbarheten i kreditutvecklingen och nivån på systemriskerna. Därmed minskar man risken för missvisande resultat samtidigt som man undviker ett mekaniskt fastställande av det kontracykliska buffertvärdet. Regeringen instämmer i denna bedömning

Direktivets bestämmelser gör ingen skillnad mellan indikatorer som kan vara lämpliga att utgå från vid en höjning eller en sänkning av den kontracykliska kapitalbufferten. Samtidigt kan man konstatera att medan systemriskerna vanligtvis byggs upp gradvis under goda tider kan konsekvenserna ha en mer omedelbar effekt. Finansinspektionen bör därför ges mandat att beakta olika indikatorer beroende på om det kontracykliska buffertvärdet ska höjas eller sänkas.

Det kontracykliska buffertvärdet ska för institut med exponering i den egna medlemsstaten variera mellan 0 och 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp och justeras i steg av 0,25 procentenheter (artikel 136.4). Det finns dock inget som hindrar att det sätts ett högre buffertvärde än 2,5 procent om det går att motivera utifrån de faktorer som anges i artikel 136.3.

De nationellt fastställda buffertvärdena bör gälla för alla europeiska institut som har exponering mot landet. Denna princip om ömsesidigt erkännande av de nationella buffertvärdena (reciprocitetsprincipen) syftar till att undvika s.k. regularbitrage, dvs. att institut flyttar delar av sin verksamhet till marknader med lägre buffertar för att undvika strängare kapitalkrav. Denna ömsesidiga tillämpning är bindande för alla buffertvärden upp till 2,5 procent. För buffertvärden över 2,5 procent gäller däremot inte reciprocitetsprincipen. Finansinspektionen bör dock,

enligt regeringens mening, ha möjlighet att kunna godkänna andra länders buffertvärden som ligger över 2,5 procent (artikel 137). Prop. 2013/14:228

Buffertvärden för länder utanför EES

Finansinspektionen bör i vissa fall ha rätt att besluta om det buffertvärde som ska användas för exponeringar mot länder utanför EES. Det gäller om behörig myndighet i ett sådant land inte har fastställt och offentliggjort ett kontryckligt buffertvärde för landet eller om Finansinspektionen anser att storleken på bufferten är otillräcklig (artikel 139).

Om den behöriga myndigheten i ett icke EES-land har fastställt ett buffertvärde som överstiger 2,5 procent, finns det inget hinder mot att fastställa ett värde som understiger den nivån. Det får dock inte vara lägre än 2,5 procent.

Kommunikation

Den nationella myndigheten ska för varje kvartal på sin webbplats publicera sitt beslut om den kontryckliga kapitalbufferten, motivet till det och under vilken tidsperiod som beslutet gäller (artikel 136.7 i kapitaltäckningsdirektivet). För godkännande av kontryckliga buffertvärden över 2,5 procent gäller specifika informationskrav (artikel 137.2 i kapitaltäckningsdirektivet).

I syfte att åstadkomma en mer koordinerad kommunikation ska de nationellt ansvariga myndigheterna i möjligaste mån samordna sin information om den kontryckliga kapitalbufferten. Därtill ska den nationella myndigheten även informera ESRB om sitt beslut.

De omfattande krav som kringgärdar fastställandet av den kontryckliga bufferten ska ses mot bakgrund av att denna buffert är ett nytt instrument där det ges utrymme för nationella hänsyn och val av indikatorer. Det är därför av särskild vikt att Finansinspektionen uppfyller direktivets krav på kommunikation för att främja transparansen och öka förståelsen för de kontryckliga buffertvärdena. Skyldigheten enligt kapitaltäckningsdirektivet att offentliggöra beslut om buffertvärden och att informera ESRB bör framgå av lag.

7.2.4 Institutspecifik kontrycklig kapitalbuffert

Regeringens förslag: Institutet ska uppfylla ett institutspecifikt kontryckligt buffertkrav. Det institutspecifika kontryckliga buffertkravet ska uppfyllas med kärnprimärkapital.

Det institutspecifika buffertvärdet ska beräknas på både individuell nivå och gruppnivå utifrån institutets konsoliderade situation enligt bestämmelserna i tillsynsförordningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur det viktade genomsnittet av de kontryckliga kapitalbuffertvärdena ska beräknas och vilka kreditexponeringar som då ska beaktas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksbanken* anser att det ska vara tydligt att Finansinspektionen, inom ramen för sin pelare 2-bedömning, bör kunna förbjuda institut att göra värdeöverföringar när den kontryckliga bufferten sänks. *Riksbanken* och *Finansinspektionen* anser att direktivets specifika bestämmelser om restriktioner och ingripandemöjligheter ska genomföras samtidigt som krav på kapitalbuffertar införs i svensk rätt. *Svenska Bankföreningen* menar att det saknas skäl för att i svensk rätt införa en bestämmelse om att instituten ska ange sina kreditexponeringars geografiska område.

Skälen för regeringens förslag: Kapitäläckningsdirektivet innehåller bestämmelser om upprätthållandet av en kontrycklig kapitalbuffert, på både individuell nivå och gruppnivå (artikel 130). Den kontryckliga kapitalbufferten ska uppfyllas med kärnprimärkapital. Bufferten får dock inte utgöras av kärnprimärkapital som samtidigt krävs för att upprätthålla tillsynsförordningens kapitalbaskrav, kravet på en kapitalkonserveringsbuffert och eventuella tillsynskrav enligt artikel 104 (artikel 130.5 i kapitäläckningsdirektivet). Om ett institut inte fullt ut uppfyller det kontryckliga kapitalbuffertkravet, ska det åläggas restriktioner (artikel 130.6). Direktivet innehåller detaljerade bestämmelser om hur de institutspecifika kontryckliga buffertvärdena ska beräknas (artikel 140). *Riksbanken* anser att Finansinspektionen bör ha möjlighet att förbjuda värdeöverföringar i det fall den kontryckliga bufferten sänks. Enligt regeringens mening följer detta krav av ingripandeåtgärden i artikel 104.1 i). Denna artikel genomförs i 15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden. Överväganden om ingripanden och sanktioner behandlas i avsnitt 11.3.

Direktivets bestämmelser innebär att det institutspecifika kapitalbuffertvärdet kommer att variera beroende på vilka kontryckliga buffertvärden som ska tillämpas och vilka marknader svenska institut har exponeringar mot. På så sätt kan den kontryckliga bufferten variera både mellan enskilda institut och mellan länderna inom EES. Direktivets bestämmelser om hur det viktade genomsnittet av de kontryckliga buffertvärdena ska beräknas och vilka kreditexponeringar som ska inkluderas vid beräkningen av det institutspecifika buffertvärdet är detaljerade och av teknisk natur. De lämpar sig därför mindre väl för att ta in i lag utan de bör genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om hur det viktade genomsnittet av de kontryckliga kapitalbuffertvärdena ska beräknas och vilka kreditexponeringar som då ska beaktas.

Svenska Bankförening anser att det finns skäl att i svensk rätt införa en bestämmelse om att instituten ska ange sina kreditexponeringars geografiska område.

Enligt artikel 140.5 i kapitäläckningsdirektivet ska instituten ange en berörd kreditexponerings geografiska hemvist i enlighet med de tekniska standarder för tillsyn som Eba har föreslagit och som EU-kommissionen har delegerats befogenheter att anta. Regeringen anser därför att detta krav bör genomföras genom bestämmelser på lägre nivå än lag.

7.2.5 Undantag för små och medelstora värdepappersbolag samt fondbolag och AIF-förvaltare

Regeringens förslag: Små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag samt AIF-förvaltare ska kunna undantas från kravet på att hålla en kontryckisk kapitalbuffert.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kriterier för vilka företag som ska kunna undantas från kravet på en kontryckisk kapitalbuffert.

Regeringens bedömning: Skyldigheten enligt kapitaltäckningsdirektivet att underrätta kommissionen, ESRB, Eba och berörda behöriga myndigheter i andra medlemsstater om beviljade undantag bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen behandlar dock inte frågan om undantag för fondbolag och AIF-förvaltare.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Små och medelstora värdepappersbolag ska kunna undantas från kravet på att upprätthålla en kontryckisk kapitalbuffert, förutsatt att undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten (artikel 130.2 i kapitaltäckningsdirektivet). Ett beslut om undantag måste innehålla en förklaring till varför det inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i den medlemsstaten och omfatta en exakt definition av vilka små och medelstora värdepappersföretag som undantas. Kommissionen, ESRB, Eba och behöriga myndigheter i medlemsstater som berörs av undantaget ska underrättas om beslutet. Varje medlemsstat ska utse en myndighet som är ansvarig för att besluta om undantag från kravet på att upprätthålla en kontryckisk buffert (artikel 130.2 i kapitaltäckningsdirektivet). Om värdepappersföretag ska klassificeras som små och medelstora ska avgöras utifrån kommissionens rekommendation 2003/361/EG (artikel 130.4).

Enligt regeringens mening bör så få särregler som möjligt införas vid genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet. Samtidigt kan konstateras att värdepappersbolagen i dag spelar en liten roll för kreditgivningen i Sverige. Med tanke på syftet med den kontryckiska kapitalbufferten bör möjligheten enligt direktivet att undanta små och medelstora värdepappersbolag från kravet på kontryckisk kapitalbuffert kunna utnyttjas. I enlighet med den hittills upprätthållna principen att i kapitaltäckningssammanhang likabehandla värdepappersbolag och fondbolag med motsvarande verksamhet, bör undantagsmöjligheten även omfatta fondbolag. Av samma skäl bör även AIF-förvaltare kunna undantas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

Prop. 2013/14:228 bör bemyndigas att meddela föreskrifter om kriterier för vilka företag som ska kunna undantas från kravet på en kontracyklisk buffert.

Skyldigheten enligt artikel 130.2 i kapitaltäckningsdirektivet att underätta kommissionen, ESRB, Eba och berörda behöriga myndigheter i andra länder inom EU om beviljade undantag bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

7.2.6 Tidigare införande av den kontracykliska bufferten och kapitalkonserveringsbufferten

Regeringens förslag: Kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska bufferten ska börja tillämpas samtidigt som den nya lagen om kapitalbuffertar träder i kraft.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen anser däremot inte att det är möjligt att införa direktivets bestämmelser om kapitalbevarande åtgärder i förtid.

Remissinstanserna: *Riksbanken* och *Finansinspektionen* anser att direktivets specifika bestämmelser om restriktioner och ingripandemöjligheter ska genomföras samtidigt som krav på kapitalbuffertar införs i svensk rätt.

Skälen för regeringens förslag: När det gäller kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten har EU:s medlemsstater möjlighet att tillämpa dessa bestämmelser fr.o.m. den 1 januari 2014 (artikel 160.6). Om en medlemsstat väljer att tillämpa en kortare övergångsperiod, är bufferten bara bindande för institut som är under myndighetens ansvar (artikel 160.7). Däremot får en kortare övergångsperiod erkännas av andra medlemsstater (artikel 160.6). Av direktivet framgår att institut som bryter mot bufferkraven under övergångsperioden ska upprätta en kapitalkonserveringsplan och införa utdelningsrestriktioner (artikel 160.5).

Mot bakgrund av den svenska banksektorns storlek i förhållande till BNP, de fyra storbankernas dominerande ställning och starka kopplingar till de internationella kapitalmarknaderna är det angeläget att säkerställa att de svenska instituten är väl kapitaliserade. Med mer och bättre kapital i de svenska bankerna ökar motståndskraften i det finansiella systemet mot nya kriser samtidigt som bankerna får bättre kapacitet att hantera en finansiell kris om en sådan ändå skulle uppstå. Riksbankens stresstest av bankernas kapitalrelationer visar dessutom att de fyra storbankerna har goda förutsättningar att uppfylla de nya buffertkraven (Riksbanken, Finansiell stabilitet 1/2013, Tabell A:5, s. 60). Enligt regeringens mening bör Sverige därför utnyttja möjligheten att enligt artikel 160.6 fastställa en kortare övergångsperiod för kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten än vad som följer av de övergångsbestämmelser som anges i artikel 160.1–160.4. Dessa buffertar bör enligt regeringens mening kunna tillämpas redan då den nya lagen om kapitalbuffertar träder i kraft. I praktiken innebär detta att instituten endast behöver uppfylla kapitalkonserveringsbufferten vid direktivets ikraftträdande, eftersom den kontracykliska kapitalbufferten i normala fall inte behöver uppfyllas förrän 12 månader efter att ett beslut har

kommunicerats av ansvarig myndighet. Finansinspektionen bör även ha möjlighet att erkänna andra länders kortare övergångsperiod (artikel 160.6).

För att buffertkraven inte ska förlora sitt syfte anser regeringen, i likhet med både *Finansinspektionen* och *Riksbanken*, att de kapitalbevarande åtgärderna som följer av direktivet (restriktioner på värdeöverföringar, artikel 141, och krav på upprättande av en kapitalkonserveringsplan, artikel 142) ska börja gälla vid samma tidpunkt som buffertkraven träder i kraft.

7.2.7 Myndighet som ska ansvara för beslut om kapitalbuffert för systemviktiga institut och systemriskbuffert

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska vara ansvarig myndighet för tillämpningen av kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att beslut rörande tillämpningen av bufferten för systemviktiga institut och systemriskbufferten ska tas efter samråd med Riksbanken.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksbanken*, *Finansinspektionen*, *Riksgäldskontoret* och *Svenska Bankföreningen* hänvisar i sina remissvar till Finansdepartementets promemoria ”Ett förstärkt ramverk för finansiell stabilitet” som presenterades den 26 augusti 2013, där Finansinspektionen föreslås utses till ansvarig myndighet för samtliga kapitalbuffertar. *Riksbanken* framhåller att beslut angående makrotillsynsverktyg bör fattas av Finansinspektionen efter samråd med Riksbanken. *Svenskt Näringsliv* anser att Riksbanken i första hand ska ansvara för både makrotillsyn och mikrotillsyn. Om Finansinspektionen ändå ges detta ansvar så ska beslut fattas efter samråd med Riksbanken.

Skälen för regeringens förslag: Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska en eller flera myndigheter utses som ansvariga för att på gruppnivå identifiera globalt systemviktiga institut och identifiera övriga institut som på individuell, grupp- eller undergruppsnivå är systemviktiga (artikel 131). Den eller de myndigheter som utses som ansvariga ska fastställa storleken på kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut respektive kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut. Kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut är obligatorisk, medan kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut är frivillig (artikel 131.4 och 131.5).

Vidare finns en möjlighet för medlemsstaterna att införa en systemriskbuffert (artikel 133.1). I varje medlemsstat som inför en systemriskbuffert ska det utses en myndighet som är ansvarig för att fastställa systemriskbufferten och för att ange vilka grupper av institut som den ska tillämpas på.

Den myndighet som ska ansvara för kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och för systemriskbufferten bör ha betydande

Prop. 2013/14:228 kunskap om både enskilda institut och de strukturförhållanden som råder inom det nationella finansiella systemet. Mot bakgrund av buffertarnas karaktär av att motverka strukturella systemrisker tillsammans med argument såsom analyskapacitet och resurseffektivitet bör enligt regeringens mening Finansinspektionen utses som ansvarig myndighet. Regeringen anser att Finansinspektionen bör vara ansvarig för att på gruppnivå identifiera globalt systemviktiga institut och identifiera övriga institut som på individuell, grupp- eller undergruppsnivå bedöms som systemviktiga. Finansinspektionen bör också vara ansvarig myndighet för fastställandet av storleken på kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut respektive kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut. Regeringen bedömer att Finansinspektionen med sin specifika kompetens om enskilda institut och de strukturförhållanden som råder i det svenska finansiella systemet är bäst lämpad att fastställa storleken på systemriskbufferten och för att ange vilka institut som bufferten ska tillämpas på.

Riksbanken och *Svenskt Näringsliv* anser att Finansinspektionens beslut bör fattas efter samråd med Riksbanken. Regeringens uppfattning är att det finns ett fungerande samarbete och utbyte av information mellan de myndigheter som ansvarar för finansiell stabilitet och krishantering. Det får därför anses naturligt att Finansinspektionen även i framtiden diskuterar med relevanta myndigheter, för att kunna fatta väl underbyggda beslut gällande kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och systemriskbuffertarna. Regeringen ser inte något behov av att i lag fastställa att samråd ska föregå beslut i denna fråga.

7.2.8 Kapitalbuffertar för systemviktiga institut

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska besluta vilka institut som ska utgöra globalt systemviktiga institut och vilka institut som ska utgöra övriga systemviktiga institut. Finansinspektionen får besluta att institut som är identifierade som övriga systemviktiga institut ska upprätthålla en extra kapitalbuffert på individuell nivå, undergruppsnivå eller gruppnivå. Kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut ska uppgå till minst 1 och högst 3,5 procent, och kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut får högst fastställas till 2 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur systemviktiga institut ska identifieras och placeras i tillämpliga riskkategorier med tillhörande kapitalbuffertkrav samt vilka principer som bör ligga till grund för denna bedömning.

Regeringens bedömning: Skyldigheten enligt kapitaltäckningsdirektivet att underrätta övriga berörda myndigheter och att offentliggöra information om systemviktiga institut bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår dock att närmare anvisningar om hur övriga systemviktiga institut ska identifieras

och graderas samt hur globalt systemviktiga institut ska placeras i olika riskkategorier ska genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Svenska Bankföreningen* anser att kravet på årlig översyn av systemviktiga institut enligt artikel 131.12 i kapitaltäckningsdirektivet ska framgå av lag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Metod för identifiering och gruppering av globalt systemviktiga institut

Behörig nationell myndighet ska identifiera vilka institut som på gruppnivå är globalt systemviktiga, G-SIIs (artikel 131.1 i kapitaltäckningsdirektivet). Metoden för att bedöma systemviktighet ska baseras på de kategorier som anges i artikel 131.2. Denna metod ska resultera i identifiering och indelning av de globalt systemviktiga instituten i fem olika underkategorier definierade enligt artikel 131.9. Varje globalt systemviktigt institut ska på gruppnivå tilldelas ett buffertkrav enligt den riskkategori det har placerats i (artikel 131.4). Grupperingen ska ske utifrån graden av institutets systemviktighet. Buffertkravet för ett globalt systemviktigt institut kan variera mellan 1 och 3,5 procent och ska utgöras av kärnprimärkapital.

Eba ska senast den 30 juni 2014 utarbeta förslag till tekniska standarder för att specificera metoden för att identifiera ett globalt systemviktigt institut och specificera metoden för fastställande av olika riskkategorier och placeringen av globalt systemviktiga institut i olika riskkategorier (artikel 131.18). Den behöriga nationella myndigheten, för svensk del Finansinspektionen, har dock möjlighet att vid utövandet av sund tillsynsbedömning lyfta de globalt systemviktiga instituten till en kategori med ett högre kapitalbuffertkrav än vad Eba:s tekniska standarder anger (artikel 131.10 a). Detta innebär även att Finansinspektionen kan utse ett institut till globalt systemviktigt i enlighet med artikel 131.10 b och 131.1. Om Finansinspektionen utnyttjar denna möjlighet, ska inspektionen informera Eba om sitt beslut samt motiveringen till detta (artikel 131.11).

Enligt regeringens mening bör närmare anvisningar för beslut om när ett globalt systemviktigt institut ska flyttas till en kategori med ett högre kapitalbuffertkrav eller utses till globalt systemviktigt genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag, bl.a. med tanke på att sådana föreskrifter är av utpräglad teknisk natur och behöver anpassas till tekniska standarder som ska tas fram av Eba. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela de aktuella föreskrifterna.

Identifiering av och kapitalkrav för övriga systemviktiga institut

Den behöriga nationella myndigheten ska vidare identifiera övriga institut som på individuell, grupp- eller undergruppsnivå är systemviktiga, O-SIIs (artikel 131.1). Myndigheten får ålägga varje övrigt systemviktigt institut, på individuell, grupp- eller undergruppsnivå ett buffertkrav på upp till 2 procent av det totala riskvägda

Prop. 2013/14:228 exponeringsbeloppet, vilket ska utgöras av kärnprimärkapital (artikel 131.5).

Myndigheten ska basera beslut om buffertkrav för O-SIIs på en bedömning av institutets systemviktighet utifrån åtminstone ett av de kriterier som återges i artikel 131.3. Dessa kriterier är: institutets storlek, betydelse för unionens eller medlemsstatens ekonomi, gränsöverskridande verksamhet eller dess sammanlänkning med det finansiella systemet. Eba ska i samråd med ESRB senast den 1 januari 2015 offentliggöra riktlinjer för hur kriterierna för övriga systemviktiga institut ska tillämpas (artikel 131.3). När myndigheten ställer krav på ett övrigt systemviktigt institut att hålla en buffert, ska den också beakta de villkor som finns i artikel 131.6. Av dessa framgår att bufferten för andra systemviktiga institut inte får medföra oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet och utgöra eller skapa ett hinder för den inre marknadens funktion.

Förslag till kriterier för identifiering och fastställande av kapitalbuffertkrav för övriga systemviktiga institut ska publiceras av Eba i form av riktlinjer. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det är mest ändamålsenligt att närmare anvisningar om hur övriga systemviktiga institut ska identifieras och hur bedömning av deras tillhörande kapitalbuffertkrav ska ske genomförs genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Samspelet mellan G-SII och O-SII bufferten

Direktivet innehåller särskilda begränsningar för hur stor kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut (O-SII) kan vara för dotterföretag (artikel 131.8). Dessa begränsningar gäller när en O-SII är dotterföretag till antingen en G-SII eller en O-SII som är ett moderinstitut inom EU och på gruppnivå omfattas av en O-SII buffert.

Bestämmelserna om denna begränsning får inte påverka tillämpningen av kravet på att hålla en systemriskbuffert och kapitalkravet på en O-SII buffert på individuell, grupp- eller undergruppsnivå (artikel 133 respektive 131.5).

Direktivets bestämmelser om särskilda begränsningar för hur stor kapitalbuffertern för övriga systemviktiga institut (O-SII) kan vara för dotterföretag bör framgå av lag.

Skyldighet att underrätta om beslut och översyn av beslut

De behöriga nationella myndigheterna ska rapportera och offentliggöra information om de globalt systemviktiga instituten och de övriga systemviktiga instituten (artikel 131.12). Artikel 131.12 innehåller även bestämmelser om att listan över de systemviktiga instituten årligen ska uppdateras samt att de globalt systemviktiga institutens placering i respektive riskkategori ska ses över. Bufferten för övriga systemviktiga institut ska ses över åtminstone en gång per år (artikel 131.6). Särskilda informationskrav gäller för den utsedda myndigheten då kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut fastställs eller ändras.

Skyldigheten enligt kapitaltäckningsdirektivet att underrätta övriga berörda myndigheter samt offentliggöra information om systemviktiga institut bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Svenska Bankföreningen anser att kravet på att en gång om året se över vilka institut som ska klassas som systemviktiga ska framgå av lag. Enligt regeringens mening bör detta krav emellertid genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

7.2.9 Systemriskbufferten

Regeringens förslag: Kapitaltäckningsdirektivets bestämmelser om systemriskbuffert ska införas i svensk rätt. Finansinspektionen ska i lag ges rätt att med de begränsningar som anges i direktivet besluta om en systemriskbuffert och vilka institut och geografiska exponeringar som ska omfattas samt vilka nivåer på systemriskbufferten som ska gälla.

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som avses i artikel 133.14 i direktivet till Eba för tvistlösning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de principer som ska beaktas vid fastställandet och graderingen av systemriskbufferten och om fastställandet av geografisk tillhörighet hos exponeringar avseende systemriskbufferten samt hur de geografiska systemriskbuffertkraven ska sammanvägas.

Regeringens bedömning: Skyldigheten enligt kapitaltäckningsdirektivet att underrätta övriga berörda myndigheter och bestämmelser rörande erkännande av andra medlemsstaters systemriskbuffertar bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock inte att Finansinspektionen ska bemyndigas att utfärda föreskrifter om geografisk tillhörighet hos exponeringar för systemriskbufferten eller om hur de geografiska buffertkraven ska sammanvägas. Utredningen föreslår att enbart regeringen får meddela föreskrifter om närmare anvisningar av vilka principer som ska beaktas vid bedömning om systemriskbuffert.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* anser att det ska tydliggöras att krav på systemriskbuffert ska beräknas på ett instituts totala riskvägda exponeringsbelopp, dvs. baserat på samtliga risker i pelare 1. Finansinspektionen anser vidare att den som utsedd myndighet ska bemyndigas att meddela föreskrifter om att specificera geografisk tillhörighet hos exponeringar (med beaktande av regler avseende den kontracykliska kapitalbufferten) och hur de geografiska buffertkraven ska sammanvägas. Vidare anser Finansinspektionen att den gränsöverskridande tillämpningen av systemriskbufferten ska tydliggöras. Finansinspektionens uppfattning är att krav på systemriskbuffert på 3 procent kan ställas på det totala riskvägda exponeringsbeloppet och fr.o.m. 1 januari 2015 ska krav på ytterligare 2 procent i systemriskbuffert kunna ställas på det riskvägda exponeringsbeloppet inom landet

Prop. 2013/14:228 (Sverige) och i tredje land. Finansinspektionen anser också att om övriga åtgärder enligt direktivet och förordningen (exklusive makrotillsyns-åtgärderna enligt artikel 458 i tillsynsförordningen) endast delvis omhändertar den identifierade systemrisken, ska det utgöra tillräckliga skäl för att kunna påföra en systemriskbuffert. Finansinspektionen anser slutligen att det ska förtydligas om krav på kapitalbuffertar är ett normgivningsbeslut eller ett förvaltningsbeslut. Finansinspektionen anser att båda dessa möjligheter ska finnas tillgängliga. *Riksbanken* anser att det i lagen om kapitalbuffertar ska framgå att Finansinspektionen har möjlighet att fatta beslut om olika systemriskbuffertkrav för olika delar av den finansiella sektorn, eftersom olika institut kan utsätta systemet för olika risk eller vara utsatta för olika systemrisk. Vidare bör det förtydligas vilka utländska systemriskbuffertvärden som får erkännas av nationella myndigheter och tillämpas av nationellt auktoriserade institut. *Riksbanken* anser även att beräkningsmetoden för systemriskbufferten bör tydliggöras samt att det även bör tydliggöras hur en exponerings geografiska hemvist ska fastställas. *Svenska Bankföreningen* anser att det tydligt ska framgå vilken risk som ska täckas av systemriskbufferten och att instituten inte ska åläggas flera kapitaltäckningskrav utan att det beaktas hur de olika verktygen samverkar. Bankföreningen anser vidare att det i lag ska införas en bestämmelse om att beslut om införande eller höjning av systemriskbufferten ska börja gälla 12 månader efter att beslut om detta fattats, samt att det i lag införs en bestämmelse om att översyn av systemriskbuffereten ska ske åtminstone vartannat år. *Kommuninvest i Sverige AB* anser att systemriskbufferten inte ska införas i Sverige. Om systemriskbufferten ändå införs, behöver närmare anvisningar anges i förarbetena om de principer som ska gälla vid bestämmandet av om systemrisk eller makrotillsynsrisk föreligger.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Införande av en systemriskbuffert

Enligt kapitaltäckningsdirektivet får varje medlemsstat införa en systemriskbuffert för den finansiella sektorn eller för en eller flera delar av denna sektor. Syftet är att förhindra och minska långsiktiga strukturella systemrisker eller makrotillsynsrisker som inte täcks av tillsynsförordningen och som kan få allvarliga negativa effekter på det finansiella systemet och den reala ekonomin i en viss medlemsstat (artikel 133.1). Begreppet makrotillsynsrisker definieras inte i direktivet. Regeringen anser, i enlighet med ordalydelsen i artikel 133.1, att systemrisker och makrotillsynsrisker i direktivets mening utgör samma typer av risker.

Det är frivilligt för medlemsstaterna att genomföra direktivets bestämmelser om systemriskbuffert. Regeringen konstaterar att Sverige har en mycket stor banksektor i förhållande till den svenska ekonomins storlek och att finansiell instabilitet därför kan få stora konsekvenser för den svenska ekonomin. Det finns därför ett behov av att på bästa sätt kunna hantera de strukturella systemriskerna på nationell nivå som riskerar att uppstå i banksektorn. Införande av en systemriskbuffert kan vara ett sätt att förhindra sådana risker. Regeringen anser därför att det finns tungt

vägande skäl för att genomföra direktivets bestämmelser om systemriskbuffertar i svensk rätt.

Strukturella systemrisker handlar framför allt om hur koncentrationen av risk och kopplingarna mellan olika delar av det finansiella systemet vid varje tidpunkt påverkar risken för att en kris ska drabba systemet som helhet.

Exponeringar som systemriskbufferten ska tillämpas på

Systemriskbufferten kan tillämpas på individuell nivå samt på grupp- och undergruppsnivå. Det är upp till den behöriga myndigheten i varje medlemsstat att bestämma på vilka nivåer systemriskbufferten ska tillämpas (artikel 133.3). Systemriskbufferten ska bestå av kärnprimärkapital som inte samtidigt får användas för att uppfylla de krav på kärnprimärkapital som ställs i artikel 92 i förordningen, och artiklarna 129, 130 och eventuella krav enligt artiklarna 102 och 104 i direktivet (artikel 133.4). Systemriskbufferten ska uppgå till minst 1 procent baserad på de exponeringar som omfattas av en systemriskbuffert (artikel 133.3).

Finansinspektionen tolkar avsikten med artikel 133 i direktivet som att systemriskbufferten ska beräknas på ett instituts totala riskvägda exponeringsbelopp enligt artikel 92.3 i tillsynsförordningen, och därmed omfatta samtliga risker i pelare 1 och inte endast vissa klasser eller typer av exponeringar, t.ex. kreditexponeringar mot hushåll eller kommersiella fastigheter. Regeringen instämmer i Finansinspektionens bedömning att systemriskbufferten bör omfatta samtliga risker inom pelare 1. Enligt artikel 133.9 kan dock olika systemriskbuffertkrav införas för olika delar av en finansiell sektor, dvs. olika systemrisk buffertkrav kan införas för olika slag av institut eller grupper av institut (se nedan för vidare resonemang).

Riksbanken och *Finansinspektionen* anser att den geografiska hemvisten av institutens exponeringar måste specificeras närmare för tillämpning av systemriskbufferten.

Eba ska meddela tekniska standarder avseende kreditexponeringars geografiska hemvist för den kontracykliska kapitalbufferten (artikel 140.7 i direktivet). Systemriskbufferten ska dock omfatta samtliga riskvägda exponeringar, dvs. inte endast kreditriskexponeringar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om fastställandet av den geografiska hemvisten av exponeringar.

Regeringen anser att det är viktigt att det råder klarhet om hur systemriskbufferten ska tillämpas för olika geografiska exponeringar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas meddela föreskrifter om sammanvägning av de olika geografiska systemriskbuffertkraven.

Kalibrering av systemriskbufferten

Systemriskbufferten kan tillämpas på alla institut eller grupper av institut som står under behörig myndighets tillsyn och ska anges i kategorier om 0,5 procentenheter (artikel 133.9). Olika krav kan införas för olika delar av den finansiella sektorn. Enligt regeringens mening innebär detta att

Prop. 2013/14:228 olika systemriskbuffertkrav kan tillämpas på olika slag av institut eller grupper av institut i ökande steg om 0,5 procentenheter fr.o.m. 1 procent i enlighet med artikel 133.9. Även artikel 133.10 a innehåller krav som myndigheten ska beakta vid fastställande av systemriskbufferten.

Nivån på systemriskbufferten ska följa av graden av makrotillsynsrisik, dvs. störningar i det finansiella systemet som kan få allvariga negativa effekter på det finansiella systemet och den reala ekonomin. *Riksbanken* anser att detta innebär att man vid fastställandet av systemriskbufferten ska beakta både strukturella systemrisker som ett institut är utsatt för och strukturella systemrisker som ett institut utsätter det finansiella systemet och realekonomin för. Regeringen anser att artikel 133, i enlighet med Riksbankens påpekande, ger utrymme att beakta både de risker som ett institut är utsatt för och de risker som institutet utsätter det finansiella systemet för vid fastställande av en systemriskbuffert. *Finansinspektionen* anser att ett tillräckligt skäl för att påföra ett institut en systemriskbuffert ska vara om övriga åtgärder enligt kapitaltäckningsdirektivet eller tillsynsförordningen (exklusive artiklarna 458 och 459 i tillsynsförordningen) endast delvis omhändertar den identifierade systemrisken. Regeringen anser, i enlighet med Finansinspektionens påpekande, att systemriskbufferten bör kunna tillämpas om övriga åtgärder endast delvis omhändertar systemrisken. *Svenska Bankföreningen* anser att det tydligt ska framgå vilken risk som ska täckas av systemriskbufferten och att instituten inte ska åläggas flera kapitaltäckningskrav utan att beakta hur de olika åtgärderna samverkar.

Regeringen anser att samverkan av olika åtgärder bör beaktas vid tillämpning av systemriskbufferten. Dock, om en eller flera åtgärder redan tillämpas (t.ex. kontracyklisk kapitalbuffert och buffert för systemviktigt institut) och dessa åtgärder endast delvis omhändertar den aktuella systemrisken, så bör även systemriskbufferten kunna tillämpas i enlighet med det ovan angivna.

Regeringen anser att direktivets bestämmelser om de principer som i enlighet med artikel 133.9 och 133.10 a ska beaktas vid fastställandet av en systemriskbuffert bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om dessa principer.

Av direktivets bestämmelser följer inget tak för hur hög systemriskbuffertvärdet kan vara. Direktivet sätter emellertid gränser för den nationella beslutanderätten (se nedan).

Översyn av systemriskbufferten

Artikel 133.10 a i kapitaltäckningsdirektivet innehåller krav som myndigheten ska beakta vid fastställande av systemriskbufferten och i artikel 133.10 b anges att kravet på att hålla en systemriskbuffert ska ses över åtminstone vartannat år. *Svenska Bankföreningen* anser att det i lag ska införas en bestämmelse om att beslut om införande eller höjning av systemriskbuffert ska börja gälla 12 månader efter att beslut om detta fattats, och att det i lag införas en bestämmelse om att översyn av systemriskbufferten ska ske åtminstone vartannat år.

Direktivet innehåller ingen regel som säger att ett beslut om införande eller höjning av systemriskbuffert ska börja gälla tidigast 12 månader

efter att beslut om detta har fattats. Enligt regeringens mening saknas skäl att i svensk lag införa en sådan bestämmelse.

Kravet enligt direktivet om att det ska göras en översyn åtminstone vartannat år av beslut om systemriskbuffert, bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå. Regeringen anser att det är ändamålsenligt att regeln om översyn av beslut regleras på motsvarande nivå som underrättelseskyldigheten till utländska myndigheter.

Beslut om systemriskbuffert

Den behöriga myndigheten har möjlighet att besluta om att tillämpa en systemriskbuffert på upp till 3 procent för samtliga av ett instituts exponeringar. Det förutsätter emellertid att myndigheten i fråga lämnar underrättelser i enlighet med artikel 133.11 i direktivet. Om behörig myndighet beslutar att fastställa en systemriskbuffert upp till 3 procent på grundval av exponeringar i andra medlemsstater, gäller dessutom att samma systemriskbuffert måste fastställas för alla exponeringar inom EES (artikel 133.18).

Direktivet anger vilka underrättelser som ska lämnas och vad den behöriga myndigheten i övrigt har att följa innan den fastställer eller ändrar ett systemriskbuffertvärde på över 3 procent (artikel 133.12). ESRB ska och Eba får avge ett yttrande till kommissionen om huruvida denna systemriskbuffert bedöms vara lämplig. Kommissionen ska med beaktande av lämnade yttranden, besluta om huruvida en genomförandeakt som ger den nationella myndigheten befogenhet att vidta den föreslagna åtgärden ska antas. Kommissionen kan därmed förhindra Finansinspektionen från att fastställa ett systemriskbuffertvärde på över 3 procent. Särskilda regler gäller dock fr.o.m. den 1 januari 2015 avseende nationella exponeringar och exponeringar i tredje land (se nedan). Varje behörig myndighet ska offentliggöra kravet på att hålla en systemriskbuffert på lämplig webbplats (artikel 133.16). Vilken information som ska finnas med vid offentliggörandet ska innehålla regleras i direktivet (artikel 133.16).

Regeringen anser att direktivets bestämmelser om förfarandet avseende underrättelser till och samordning med övriga berörda nationella myndigheter, Eba, ESRB och kommissionen, samt kravet på offentliggörande av beslut bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Utökade möjligheter efter den 1 januari 2015

Nationella myndigheter har fr.o.m. den 1 januari 2015 möjlighet att själva fastställa eller ändra ett beslut om ett systemriskbuffertvärde på upp till 5 procent, avseende nationella exponeringar och exponeringar i tredje land (artikel 133.13). Inför ett sådant beslut ska kommissionen underrättas i enlighet med ett förfarande som anges i direktivet (artikel 133.11). Om systemriskbuffertvärdet fastställts till mellan 3 och 5 procent, måste dock myndigheten avvakta kommissionens yttrande innan åtgärderna i fråga kan vidtas (artikel 133.14).

Nationella myndigheter får fr.o.m. den 1 januari 2015 fastställa systemriskbufferten till mer än 5 procent på nationella exponeringar och exponeringar utanför EES endast om den nationella myndigheten

Prop. 2013/14:228 fullgjort underrättelsekravet i artikel 133.12 och åtgärden godkännts av den Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 133.15.

Om systemriskbuffertvärdet i enlighet med artikel 133.13 bestäms till mellan 3 och 5 procent på institut som är dotterbolag till moderbolag i en annan medlemsstat, ska den buffertsättande myndigheten följa den process som beskrivs i artikel 133.14. Om de nationella myndigheterna i de relevanta medlemsstaterna inte är överens, eller om både kommissionen och ESRB i sina rekommendationer avråder från att godkänna beslutet, får den buffertsättande myndigheten hänvisa frågan till Eba för bindande medling i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Regeringen anser att möjligheten för Finansinspektionen att hänskjuta en uppkommen oenighet, i nyss angivna situationer, till Eba för tvistlösning bör genomföras genom bestämmelser i lag.

Erkännande av andra länders systemriskbuffertvärden

Enligt kapitaltäckningsdirektivet får medlemsstaterna välja att erkänna ett i en annan medlemsstat beslutat systemriskbuffertvärde (artikel 134). Detta innebär, enligt artikel 134.1, att den erkännande medlemsstaten kan ställa krav på institut under dess tillsyn att tillämpa det utländska systemriskbuffertvärdet på de exponeringar som instituten har mot den medlemsstaten. Om en medlemsstat erkänner systemriskbuffertvärdet för dess institut, ska den medlemsstaten underrätta de övriga myndigheterna i enlighet med artikel 134.2 i direktivet. Enligt artikel 134.3 ska medlemsstaten vid ett sådant beslut beakta den information som framlagts av den medlemsstat som fastställt bufferten. Den medlemsstat som fastställt buffertvärdet kan uppmana ESRB att utfärda en rekommendation till en eller flera medlemsstater att erkänna systemriskbuffertvärdet.

Regeringen anser att direktivets bestämmelser om underrättelse-skyldighet vid beslut om erkännande av andra staters systemriskbuffertvärden och skyldighet att inför ett sådant beslut beakta den information som lämnats av den andra medlemsstaten bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå. Det krav som ett erkännande medför för institut med exponeringar i ett annat land, bör däremot framgå av lag.

7.2.10 Konkurrerande buffertkrav

Regeringens förslag: Det ska i lag anges hur de olika buffertarna ska tillämpas för det fall att ett institut är föremål för fler än en av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Direktivet innehåller bestämmelser om vilka kapitalkrav som ska gälla om ett institut är ålagt att hålla fler än en av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och systemriskbufferten (artikel 131.14 och artikel 133.4–133.7). Om ett institut på grupp-nivå är ålagt krav på en kapitalbuffert för globalt systemviktiga

institut och en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut eller en systemriskbuffert, ska endast den högsta av dessa buffertar tillämpas på gruppnivå. Om ett institut på individuell nivå eller undergruppsnivå är ålagt att upprätthålla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut och en systemriskbuffert, ska endast den högsta av dessa buffertar tillämpas.

Om systemriskbufferten endast tillämpas på nationella exponeringar, ska dock kravet om att upprätthålla en systemriskbuffert gälla utöver kravet på att upprätthålla en kapitalbuffert för systemviktiga institut, dvs. systemriskbufferten adderas till buffertkravet för globalt systemviktiga institut eller buffertkravet för övriga systemviktiga institut (artiklarna 131.15 och 133.5).

De nya bestämmelserna om buffertkrav för systemviktiga institut och systemriskbufferten tillämpas olika på individuell nivå samt grupp- och undergruppsnivå. Buffertkraven för systemviktiga institut och systemriskbufferten kan komma att konkurrera ut varandra, beroende på vilken nivå de tillämpas och vilka exponeringar de avser (artiklarna 133.4, 131.14 och 131.15). Dessa bestämmelser är så pass centrala och viktiga för beräkningen av det kombinerade buffertkravet att det av lag bör framgå hur de olika buffertarna ska tillämpas för det fall att ett institut är föremål för fler än en av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

7.2.11 Kombinerat buffertkrav

Regeringens förslag: Utöver det krav på kärnprimärkapital som följer av tillsynsförordningen och ett eventuellt särskilt beslut om kapitalbaskrav, ska ett institut vara skyldigt att uppfylla ett kombinerat buffertkrav. Det kombinerade buffertkravet utgörs av summan av de kapitalkrav som följer av kapitalkonserveringsbufferten, den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten och, i de fall som systemriskbufferten är tillämplig på utländska exponeringar, det högsta av systemriskbufferten och tillämplig buffert för systemviktiga institut, dvs. den högsta av de två kapitalbuffertarna för systemviktiga institut. Om systemriskbufferten är tillämplig endast på inhemska exponeringar, utgörs det kombinerade buffertkravet av summan av samtliga tillämpliga buffertar.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen till regeringens förslag: Direktivet innehåller bestämmelser om ett kombinerat buffertkrav. Detta buffertkrav räknas fram genom att buffertkravet för den permanenta kapitalkonserveringsbufferten utökas, i tillämpliga fall, med 1) en institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert, 2) en buffert för globala systemviktiga institut (G-SII), 3) en buffert för övriga systemviktiga institut (O-SII) och 4) en systemriskbuffert (artikel 128.6). Buffertarna ska bestå av kärnprimärkapital utöver sådant kärnprimärkapital som ett institut ska ha för att uppfylla kapitalbaskravet

Prop. 2013/14:228 enligt artikel 92 i tillsynsförordningen och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt artikel 104 i kapitaltäckningsdirektivet.

Vid sammanräkningen av det kombinerade buffertkravet gäller, beroende på om artikel 131.14 eller 131.15 är tillämplig, olika regler för i vilken utsträckning kapitalkraven till följd av systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut ska vara additiva i förhållande till varandra. Bestämmelserna får dock inte innebära att institut som är del av en G-SII- eller O-SII-grupp, åläggs ett gemensamt buffertkrav på individuell nivå som är lägre än kraven i artikel 131.16 respektive artiklarna 131.17 och 133.6. Avsikten med dessa artiklar är att se till att det finns tillräckligt med kapital även i dotterföretagen för att uppfylla det kombinerade buffertkravet.

För att genomföra direktivets artiklar om det kombinerade buffertkravet i svensk rätt bör det enligt regeringens mening av lag framgå att instituten utöver det krav på kärnprimärkapital som följer direkt av tillsynsförordningen, och ett eventuellt beslut om att institutet ska hålla ett särskilt kapitalbaskrav, ska uppfylla ett kombinerat buffertkrav. Regeringen anser vidare att det av lag bör framgå hur det kombinerade buffertkravet ska beräknas. Den högsta av kapitalbufferterna för systemviktiga institut (dvs. kapitalbufferten för G-SII eller O-SII) bör då benämnas ”tillämplig” kapitalbuffert för systemviktiga institut. Om systemriskbufferten är tillämplig endast på inhemska exponeringar, utgörs det kombinerade buffertkravet av summan av samtliga tillämpliga buffertar.

7.2.12 Åtgärder om det kombinerade buffertkravet inte är uppfyllt

Regeringens förslag: Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska beräkna sitt högsta förfogandebelopp och rapportera detta till Finansinspektionen. Sådana institut ska inom fem arbetsdagar ge in en kapitalkonserveringsplan som visar hur institutet avser att inom viss tid uppnå det kombinerade buffertkravet. Finansinspektionen får tillåta en längre period, upp till tio arbetsdagar, med beaktande av det enskilda företags storlek och komplexitet. Finansinspektionen ska ta ställning till om planen kan godkännas. Om planen inte godkänns, ska Finansinspektionen förelägga institutet att vidta åtgärder för att öka sin kapitalbas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- hur förfogandebeloppet ska beräknas och rapporteras samt om innehållet i åtgärdsplanen, och
- om institutens underrättelse- och informationsskyldighet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* anser att det bör framgå exakt vad som får ingå i beräkningen av det högsta förfogandebeloppet.

Förbud mot värdeöverföringar

Medlemsstaterna ska förbjuda institut att göra värdeöverföringar som minskar deras kärnprimärkapital till en nivå där det kombinerade buffertkravet inte längre är uppfyllt (artikel 141.1). Om ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet, får det inte göra några värdeöverföringar (vad som avses med värdeöverföringar redovisas nedan). Även vissa andra utbetalningar eller åtaganden är förbjudna. Under vissa villkor kan institutet dock göra värdeöverföringar eller sådana utbetalningar eller åtaganden som annars är förbjudna.

Genomgående gäller att de restriktioner som införs endast ska tillämpas på betalningar som leder till en minskning av kärnprimärkapitalet eller en vinstminskning. Restriktionen ska inte tillämpas om en uppskjuten betalning eller en utebliven betalning innebär fallissemang eller utgör en förutsättning för att inleda ett insolvensförfarande avseende institutet (artikel 141.7).

Ett genomförande av artikel 141.1 i svensk rätt bör ske genom att det i lag införs begränsningar i institutens rätt att besluta om värdeöverföringar i de fall som institutet inte uppfyller det kombinerade buffertkravet eller värdeöverföringarna medför att instituten inte längre kommer att uppfylla det kombinerade buffertkravet.

Högsta förfogandebelopp

Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska åläggas att beräkna sitt högsta förfogandebelopp och anmäla detta till den behöriga myndigheten (artikel 141.2). Direktivet innehåller detaljerade krav på hur det högsta förfogandebeloppet ska räknas fram (artikel 141.4–141.6). Enkelt beskrivet kan förfogandebeloppet sägas utgöra den nettovinst som har genererats sedan senaste beslut om vinstutdelning, eller efter beslut om någon av de åtgärder som nämns i artikel 141.2 a–c. Dessa åtgärder kan t.ex. omfatta utdelningar kopplade till kärnprimärkapital eller skyldigheter att betala ut rörlig ersättning. Det högsta förfogandebeloppet ska beräknas utifrån kapitalkraven enligt tillsynsförordningen samt beslut om särskilt kapitalbaskrav.

Krav på institut som inte längre uppfyller det kombinerade buffertkravet att anmäla sitt högsta förfogandebelopp till Finansinspektionen bör framgå av lag. Hur förfogandebeloppet ska räknas fram är så pass detaljerat och tekniskt att föreskrifter om detta lämpar sig mindre att ta in i lag. I stället bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter i saken.

Restriktioner

Direktivet innehåller restriktioner för institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet fram till dess att de har beräknat sitt högsta förfogandebelopp (artikel 141.2). Vidare finns restriktioner för institut som har räknat fram det högsta förfogandebeloppet (artikel 141.3). Av den artikeln följer att medlemsstaterna ska förbjuda ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet att göra värdeöverföringar m.m. som överstiger det framräknade högsta förfogandebeloppet. Vidare ställs

Prop. 2013/14:228 krav på institutet att vidta åtgärder för att kunna beräkna förfogandebeloppet på ett riktigt sätt och vid förfrågan kunna uppvisa beräkningarnas riktighet för tillsynsmyndigheten (artikel 141.9). I artikel 141.10 redogörs för vad en värdeöverföring kopplad till kärnprimärkapital omfattar.

Regeringen anser att det i lag bör införas restriktioner i institutens rätt att besluta om värdeöverföringar i de fall som institutet inte uppfyller det kombinerade buffertkravet eller om värdeöverföringarna medför att instituten inte längre kommer att uppfylla det kombinerade buffertkravet. Regeringen anser vidare att kraven i artikel 141.9 bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela sådana föreskrifter. Överväganden om ingripanden och sanktioner behandlas i avsnitt 11.3.

Krav på att informera behörig myndighet vid värdeöverföringar m.m.

Ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet men ändå har för avsikt att genomföra en värdeöverföring eller vidta en annan åtgärd enligt 141.2 a–c ska underrätta behörig myndighet om detta (artikel 141.8). Artikel 141.8 a–d anger vilken information som ska följa med en sådan underrättelse.

Ett genomförande av artikel 141.8 i svensk rätt bör enligt regeringens mening ske genom att det i lag införs krav på att institut ska underrätta Finansinspektionen innan en åtgärd som innebär värdeöverföringar eller andra åtgärder enligt ovan vidtas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om denna underrättelse- och informationsskyldighet.

Kapitalkonserveringsplan

Om ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet, ska det inom fem arbetsdagar ta fram en kapitalkonserveringsplan till behörig myndighet (artikel 142.1). Myndigheten kan dock tillåta en längre period, upp till tio arbetsdagar, med hänsyn tagen till det enskilda institutets storlek och komplexitet. Planen ska innehålla förslag på hur de aktuella restriktionerna ska tillämpas och andra åtgärder som institutet ska vidta för att fullt ut uppfylla det kombinerade buffertkravet (artikel 142.2). Artikel 142.3 ålägger behörig myndighet att utvärdera planen och anger förutsättningar för behörig myndighet att godkänna planen. Om myndigheten inte godkänner planen ska den i enlighet med artikel 142.4 förelägga institutet att inom specificerade perioder öka sin kapitalbas till angivna nivåer eller införa strängare restriktioner för värdeöverföringar m.m. än vad som krävs enligt artikel 141 genom att utöva de befogenheter som följer av artikel 102 (tidig ingripandeåtgärder).

Medlemsstaternas skyldighet att tillse att institut som inte längre uppfyller det kombinerade buffertkravet beräknar och inom fem arbetsdagar rapporterar sitt högsta förfogandebelopp till Finansinspektionen, samt upprättar en kapitalkonserveringsplan, är sådana centrala krav som enligt regeringens mening bör framgå av lag.

Bestämmelser som rör Finansinspektionens nya arbetsuppgift att i enlighet med artikel 142.3 utvärdera kapitalkonserveringsplanen och ta ställning till om den uppfyller kraven för att kunna godkännas, bör

genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå. Mot bakgrund av den ingripande karaktären på de åtgärder som Finansinspektionen enligt artikel 142.4 ska ha rätt att vidta för det fall att inspektionen inte godkänner kapitalkonserveringsplanen bör framgå av lag. Reglerna i artikel 142.2 om vad åtgärdsplanen ska innehålla bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om detta.

7.2.13 Administrativa sanktioner vid underlåtenhet att uppfylla buffertkravet

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ha möjlighet att ingripa med administrativa sanktioner om ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet och trots detta vidtar överföringar eller andra åtgärder i strid med utdelningsrestriktioner. Finansinspektionen ska också ha möjlighet att ingripa med administrativa sanktioner mot ett institut som inte uppfyller kravet på att ha en systemriskbuffert om en tillämpning av utdelningsrestriktionerna inte skulle leda till en tillfredsställande förstärkning av institutets kärnprimärkapital.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningens förslag beaktar dock inte hur ingripandemöjlighet mot ett institut som inte uppfyller kravet på att ha en systemriskbuffert förhåller sig till det kombinerade buffertkravet.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* invänder mot möjligheten för Finansinspektionen att ingripa om systemriskbufferten inte upprätthålls fullt ut. Bankföreningen menar att det grundläggande syftet med samtliga kapitalbuffertar är detsamma, nämligen att stärka det finansiella systemets motståndskraft mot systemrisker och utgöra en stötdämpare som syftar till att instituten inte ska bryta mot de kapitalkrav som följer av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Bankföreningen anser därför att det inte finns någon hierarki mellan kapitalbuffertarna i det kombinerade buffertkravet och att införande av specifika ingripandeåtgärder avseende systemriskbufferten medför en högre miniminivå på kapitalkravet än vad som följer av förordningen och direktivet.

Skälen för regeringens förslag

Ingripandemöjlighet då det kombinerade buffertkravet inte uppfylls

Direktivet uppställer som huvudregel inget krav på att ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet påförs administrativa sanktioner, men om institutet väljer att vidta överföringar eller annan åtgärd i strid med artikel 141 utgör detta en sådan överträdelse som enligt artikel 67.1 ska leda till administrativa sanktioner (se artikel 67.1 n). Ett institut som i strid med artikel 141 vidtar en värdeöverföring kan därför ytterst få sitt tillstånd indraget. Vidare ska tillsynsmyndigheten kräva av ett institut som inte inom utsatt tid presenterar en kapitalkonserveringsplan som kan

Prop. 2013/14:228 godkännas av tillsynsmyndigheten, att det vidtar åtgärder för att uppnå det kombinerade buffertkravet.

Finansinspektionens möjlighet till ingripande om ett institut vidtar åtgärder i strid med artikel 141, enligt artikel 67 n, bör regleras i lag.

Ingripandemöjlighet då krav på systemriskbuffert inte uppfylls

I artikel 133.17 anges emellertid ett undantag från det ovan sagda om ett kombinerat buffertkrav. Om ett institut inte uppfyller ett krav på att ha en systemriskbuffert, ska behörig myndighet kunna ingripa med administrativa sanktioner redan om en tillämpning av restriktionerna om förfogandebelopp m.m. inte skulle leda till en tillfredsställande förstärkning av institutets kärnprimärkapital mot bakgrund av den relevanta systemrisken.

I likhet med *Svenska Bankföreningen* finner regeringen att direktivet inte föreskriver någon hierarki mellan kapitalbuffertarna i det kombinerade buffertkravet. Den ingripandemöjlighet som återfinns i artikel 133.17 gäller dock inte det kombinerade buffertkravet utan systemriskbufferten specifikt. För det kombinerade buffertkravet gäller de utdelningsrestriktioner m.m. som det redogörs för i avsnitt 7.2.6. Ingripande enligt artikel 133.17 får dock göras om institutet, utöver de krav som föreskrivs i artikel 92 i förordningen och artikel 104 i direktivet om särskilt kapitalbaskrav, inte fullt ut uppfyller kravet på systemriskbuffert. Detta innebär att ett separat krav på att upprätthålla systemriskbuffert ska gälla parallellt med det kombinerade buffertkravet (där systemriskbufferten också ingår). Bryter ett institut endast mot det kombinerade buffertkravet så ska de utdelningsrestriktioner m.m. som det redogörs för i avsnitt 7.2.6 tillämpas. Bryter ett institut även emot systemriskbuffertkravet så ska Finansinspektionen ha möjlighet att ingripa enligt direktivets artikel 133.17. Detta innebär dock inte ett förhöjt minimikapitalkrav, men däremot att systemriskbufferten har en särställning bland kapitalbuffertarna. Den särskilda regleringen för ingripande för det fall att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet inverkar inte på institutens skyldighet att följa ett eventuellt beslut om ett särskilt kapitalbaskrav.

8 Bolagsstyrning och riskhantering

8.1 Utökade bestämmelser

Den finansiella krisen ledde bl.a. till att regelverket för bolagsstyrning i framför allt finansiella institut ifrågasattes. Det visade sig också att instituten hade tagit på sig risk som de inte fullt ut förstod och att de förlitade sig i alltför hög grad på riskbedömningar av externa kreditvärderingsinstitut. Lärdomarna från finanskrisen ledde till ett globalt arbete med att se över befintliga regler och praxis för bolagsstyrning i finansiella institut, i synnerhet bankernas, för att stävja överdrivet risktagande och kortsiktigt tänkande.

Kapitaltäckningsdirektivet innebär att bestämmelserna kring riskhantering, styrformer, organisation och ersättning utvecklas för kreditinstitut och värdepappersföretag.

Allmänt gäller att proportionalitetsprincipen ska beaktas när de nya kraven tillämpas. Det innebär att bestämmelserna ska tillämpas på instituten med hänsyn tagen till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

De nya bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet som rör bolagsstyrning handlar bl.a. om:

1. Tydliga principer för ledningsorganet vad gäller dess sammansättning, funktion och roll i riskhantering samt krav på att tillräckligt med tid avsätts för arbete i ledningsorganet med begränsningar för antalet uppdrag en ledamot kan ha samtidigt.

2. Krav på inrättandet av en riskkommitté och en oberoende riskkontrollfunktion.

3. Krav på separation av rollen som styrelseordförande och verkställande direktör.

4. Specifika begränsningar på hur stor den rörliga ersättningen får vara i förhållande till den fasta ersättningen.

8.2 Nya krav på styrelsen och verkställande direktör

Regeringens förslag: Regleringen i lag av den prövning som ska göras av ledningen i institut utökas och kompletteras. Prövningen ska omfatta en bedömning av styrelsens samlade kompetens och antalet uppdrag som ledningspersoner har begränsas. En bedömning ska göras av om den som ingår i ledningen för ett institut kan avsätta tillräcklig tid för uppdraget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett institut ska vidta för att uppfylla kraven på mångfaldspolicy för tillsättandet av styrelse och vilka krav på avsättande av resurser för utbildning av ledamöter i styrelsen som kan ställas på institutet samt vilka kompetens- och lämplighetskrav som ska ställas på den som ska ingå i ett instituts ledning samt på styrelsen i sin helhet.

Regeringens bedömning: Kapitaltäckningsdirektivets materiella krav på ledningen avseende t.ex. anseende och kunskaper samt prövningen av dessa i samband med tillståndsgivningen kräver ingen lagstiftningsåtgärd. Motsvarande bedömning görs avseende behöriga myndigheters skyldighet enligt artikel 91 i direktivet att informera Eba och inhämta uppgifter från den information som instituten offentliggör.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Enligt utredningens förslag ska dock direktivets krav på styrelsen och dess ledamöter samt verkställande direktör huvudsakligen genomföras genom myndighetsföreskrifter.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* anser att gällande rätt bör harmoniseras med direktivets krav på styrelseledamöters anseende, kompetens och erfarenhet. Det gäller även direktivets bestämmelser om att styrelseledamöter och verkställande direktör ska avsätta tillräckligt med tid för att kunna utföra sina uppdrag. Vad gäller direktivets bestämmelser om antalet styrelseuppdrag en ledamot eller VD som mest får ha bör även det regleras i lag, enligt *Finansinspektionen*. *Finansinspektionen* vill även att lagstiftaren förtydligar hur begrepp så som ”betydande företag och organisationer som inte huvudsakligen har ett kommersiellt syfte”, ska användas i rättstillämpningen alternativt delegerar till *Finansinspektionen* att meddela föreskrifter. En annan oklarhet som enligt *Finansinspektionen* behöver förtydligas är om direktivets krav på styrelseledamöter enligt artikel 91 även ska gälla för den verkställande direktören i ett institut. Av artikel 91.3 framgår att den kvantitativa begränsningen av antalet styrelseuppdrag i samma artikel ska gälla fr.o.m. den 1 juli 2014. Eftersom direktivet inte kommer att vara genomfört i svensk rätt förrän tidigast den 1 juli 2014 är det av största vikt att det klargörs hur denna tidsfrist ska tillämpas i praktiken. Likaså behöver det klargöras i förarbetena vilka utgångspunkter som *Finansinspektionen* har att utgå från i väntan på Eba:s riktlinjer. *Svenska Bankföreningen* framför att det inte kan vara meningen att alla uppdrag ska bedömas på ett och samma sätt och att det därför är viktigt att i förarbetena tydliggöra hur begreppen ”avhängigt omständigheterna i det enskilda fallet och arten, omfattningen och komplexiteten” ska tolkas. *Bankföreningen* framför även att det bör klargöras hur direktivets krav på att ledamöter endast ska få inneha vissa uppdrag ska tolkas eller vad som avses som ”ett enda uppdrag i ledningsorgan”. I direktivet anges vidare att uppdrag inte ska räknas med om organisationen inte huvudsakligen har ett kommersiellt syfte. *Bankföreningen* anser att det är oklart vad som avses med kommersiellt syfte. För att bestämmelsen inte ska ges för långtgående effekter är det viktigt att området begränsas till viss typ av kommersiell verksamhet eller till kommersiell verksamhet av viss dignitet, förslagsvis till uppdrag som styrelseledamot i publika bolag. Vidare anser man att direktivets bestämmelser om antalet uppdrag som kan innehas och möjligheten att ge tillstånd till ytterligare ett uppdrag bör framgå av lag. *FAR* pekar på att *Finansinspektionens* föreskrifter kommer att få stor praktisk påverkan för företagen och deras ledningsorgan. Eftersom det handlar om frågor som det vanligen ankommer på ägarna att besluta om, är det angeläget att regeringen klargör inriktningen för dessa föreskrifter med beaktande av den viktiga ägarrollen. *Svenskt Näringsliv* anser att de aktuella kraven bör införas genom lagstiftning, eftersom kraven innebär inskränkningar i aktieägarnas rätt att själva välja styrelseledamöter. Vidare anser man att det inte är lämpligt att i tvingande regler fastställa antalet uppdrag en styrelseledamot får ha, eller vilka kombinationer av uppdrag som är tillåtna. Direktivets kvantitativa begränsningar av antalet uppdrag påverkar även icke-finansiella företag och deras aktieägare. Utgångspunkten bör därför vara att regler på bolagsstyrningsområdet endast ska införas om de medför en samhällsekonomisk nytta. *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* anser att regler som flyttar över en av ägarnas

primära uppgifter till Finansinspektionen, inte bör införas i svensk rätt. Kollegiet anser att det inte är möjligt att fastställa en generellt lämplig begränsning av det antal uppdrag en styrelseledamot får inneha. Om antalet möjliga uppdrag begränsas, kommer det att medföra problem främst för mindre och medelstora noterade bolag när styrelseuppdrag i dessa bolag väljs bort av ledamöter som inte längre kan sitta i många bolag. En antalsbegränsning äventyrar den svenska ägarstyrningsmodellens uppdelning av ansvar och arbete mellan ägare, styrelse och ledning. Om antalet uppdrag begränsas, kommer detta ofrånkomligt att leda till krav på ökad ersättning från ett stort antal professionella styrelseledamöter, vilket i sin tur påverkar den förväntade insatsen från ledamöterna. Det bör noga övervägas om begränsningen av antalet uppdrag skulle kunna genomföras genom en allmän bestämmelse om att Finansinspektionen i sin lämplighetsprövning av en enskild styrelseledamot ska väga in om denne kan antas ha möjlighet att avsätta tillräckligt med tid för uppdraget, i stället för att införa någon antals- och dispensregel. Vad gäller krav på mångfaldspolicy finns det redan i dag regler som ställer tillräckliga krav på att beakta mångfaldsaspekten vid tillsättning av styrelseledamöter, liksom krav på information om styrelsens sammansättning. När det gäller frågan om mångfald och grupptänkande är det därför Kollegiets uppfattning att något krav på bolagen att fastställa och offentligt redovisa en mångfaldspolicy inte ska införas. *Fjärde AP-fonden* är negativ till kravet på att instituten ska införa en fast mångfaldspolicy och menar att det är ägarnas ansvar och skyldighet att välja den styrelse som bäst tillvaratar bolagets och ägarnas intresse. De anför att en konsekvens av en sådan reglering kan bli att antalet ledamöter i styrelserna ökar, vilket inte är en önskvärd utveckling och som går tväremot den modernisering av styrelsearbete som skett under senare år. En fast mångfaldspolicy riskerar också att cementera en viss styrelsekonstellation. *Finansförbundet* och *TCO* understryker vikten av att bestämmelserna i artikel 91 inte leder till att rätten för en arbetstagarorganisation att utse arbetstagarrepresentanter i bolagsstyrelser försvåras eller omöjliggörs. *Fjärde AP-fonden*, *Industrivärden*, *Investor* och *LE Lundbergföretagen AB* anser att kapitaltäckningsdirektivet inte har tagit tillräcklig hänsyn till att ägarstyrningsmodellerna i Europa skiljer sig åt i flera viktiga avseenden. Det är därför viktigt att direktivet inte implementeras på ett sådant sätt att den skadar den svenska ägarstyrningsmodellen eller medför att svenska institut behandlas olika i förhållande till t.ex. tyska banker med kvalificerade ägarintressen. *Industrivärden* och *Investor* framför ett antal frågor som bör belysas särskilt. Dessa är att uppdrag som är mindre resurskrävande inte bör beaktas vid en bedömning enligt begränsningsreglerna. Det är heller inte rimligt att alla styrelseuppdrag för bolag med huvudsakligen kommersiellt syfte räknas in. Vidare ska begreppet concern inte likställas med den aktiebolagsrättsliga koncerndefinitionen, utan avse en företagsgrupp med en gemensam huvudägare. Koncernundantaget bör omfatta uppdrag inom ramen för ett investmentbolag, så att dessa räknas som ett uppdrag eftersom det finns en ägargemenskap, oavsett om portföljbolagen redovisningstekniskt konsolideras eller inte. Vidare anför man att det i myndighetsföreskrifter bör införas en generell dispens för ledamöter som representerar investmentbolag. *Kommuninvest i Sverige*

Prop. 2013/14:228 AB och *Sveriges Kommuner och Landsting* anser att bestämmelserna om att uppdrag i företag som ingår i samma koncern ska tolkas extensivt. Vad som ska ses som ett uppdrag bör gälla för kommunsektorn på så sätt att uppdrag i kommunala företag och i kommunsektorn som helhet, ska räknas såsom ett uppdrag. *Svenska Bankföreningen*, *Industrivärden* och *Investor* m.fl. påpekar att ett försenat införlivande av direktivet medför vissa komplikationer för instituten och att det därför är viktigt att övergångsbestämmelser införs. Det gäller framför allt de begränsningar som direktivets ställer om antalet uppdrag i ledningsorgan som en styrelseledamot kan inneha samtidigt. De institut som håller sin årsstämma under våren 2014 kommer att bli tvungna att tillämpa regler, som ännu inte trätt i kraft vid tidpunkten för årsstämman, för att inte hamna i en situation där de kan drabbas av sanktioner eftersom de inte uppfyller bestämmelserna vid lagens ikraftträdande. Övergångsbestämmelser bör möjliggöra en gradvis anpassning så att bolagens valberedningar ges möjlighet att bedriva ett organiserat och väl underbyggt valberedningsarbete. Vad gäller de skyldigheterna att avsätta tillräckligt med resurser att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorgan anser *Svenska Bankföreningen* att det måste klargöras hur denna skyldighet förhåller sig till de arbetstagarrepresentanter som ingår i institutens styrelser. Kravet på utbildning och introduktion kan rimligen inte innebära att instituten åläggs en skyldighet att utbilda samtliga ledamöter i styrelsen så att de på individuell basis uppfyller direktivets samtliga kunskaps- och erfarenhetskrav. *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* menar att det bör ligga på styrelsens, styrelseordförandens och den enskilde ledamotens ansvar att tillse att var och en av ledamöterna erhåller tillräcklig introduktion och utbildning för att kunna utföra sitt arbete på bästa sätt. Beslutanderätten över utbildningsresurser för nu angivet ändamål bör ligga på styrelsen. *Finansförbundet* och *TCO* framhåller vikten av att kravet i artikel 91.9 på att instituten ska avsätta tillräckligt med personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorganet naturligtvis också ska omfatta arbetstagarledamöter.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Generell fråga om genomförandet

Artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet innehåller nya bestämmelser med krav på ledningens sammansättning, kompetens och utförande av sina uppgifter. Ett antal remissinstanser framför synpunkter som innebär att dessa bestämmelser eller delar av dem inte bör införas i svensk rätt. Enligt regeringens mening är ett sådant alternativ inte aktuellt då det finns en skyldighet att genomföra EU-direktiv i nationell rätt.

Ledningsorgan

Begreppet ledningsorgan som är centralt i artikel 91 återfinns på flera ställen i kapitaltäckningsdirektivet. I artikel 3.1.7 anges att ett ledningsorgan är ett organ som utses enligt den nationella lagstiftningen och som har befogenhet att fastställa institutets strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens

beslutsfattande och de personer som i praktiken leder institutets verksamhet. Definitionen av ledningsorganet ska också ses i ljuset av direktivets begrepp ”verkställande ledning”. Med verkställande ledning avses enligt artikel 3.1.9 de fysiska personer som utövar verkställande funktioner i ett institut och som är ansvariga och kan ställas till svars inför ledningsorganet för den dagliga ledningen av institutet.

Enligt 8 kap. 27 och 29 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska den verkställande direktören utses av styrelsen och sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Den verkställande direktören är med andra ord underställd styrelsen. Med ledningsorgan avses således enligt regeringens bedömning primärt styrelsen. Emellertid är direktivet utformat för att tillämpas inom EU med mycket skiftande bolagsrättsliga traditioner vilket innebär att bestämmelserna om ledningsorgan i vissa fall får anses ta sikte på såväl styrelsen som den verkställande direktören. I enlighet med svensk lagstiftningstradition bör det därför i varje särskilt fall anges om det är styrelsen eller styrelsen och verkställande direktören som omfattas av respektive bestämmelse. Likaså avses med styrelsen respektive verkställande direktör inte ersättare för dessa såvida inte det särskilt anges, se t.ex. 3 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (förkortad LBF).

Ledningsprövningen i gällande rätt utvidgas

I LBF anges vad ett företag måste uppfylla för att få tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse. Den som ska ingå i företagets styrelse eller vara dess verkställande direktör ska ha tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen i ett kreditinstitut och även i övrigt vara lämplig för en sådan uppgift (3 kap. 2 § 4 LBF). Motsvarande krav finns i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (förkortad LVM) när det gäller den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör för ett värdepappersbolag (3 kap. 1 § första stycket 5). Om det senare visar sig att någon som ingår i styrelsen inte uppfyller lämplighetskravet, ska Finansinspektionen med stöd av 15 kap. 2 § LBF respektive 25 kap. 4 § LVM ingripa mot den ledamot som inte uppfyller ställda krav.

I LBF och LVM finns regler som innebär att inför ett beslut om att bevilja tillstånd till ett innehav som medför att en förvärvares sammanlagda innehav i företaget utgör ett s.k. kvalificerat innehav ska det ske en s.k. ägarprövning (4 kap. 2 § respektive 24 kap. 3 §). Ägarprövningen har samma innebörd som den bedömning som sker vid tillståndsprövningen (se prop. 2002/03:139 s. 389). Även vid ägarprövningen är ett av de kriterier som ska beaktas, om den som har det kvalificerade innehavet även kommer att ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör eller vara ersättare för någon av dem, att personen i fråga har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift (14 kap. 2 § första stycket 1 LBF).

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att gällande rätt får anses omfatta direktivets krav om att ledningsorganet ska ha tillräckligt gott anseende, tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter för att

Prop. 2013/14:228 utöva sitt uppdrag och effektivt kunna övervaka ledningens beslutsfattande (artikel 91.1 och 91.8). Svensk rätt innehåller emellertid inte något uttryckligt krav på styrelsens sammantagna kompetens (artikel 91.1 och 91.7). Att styrelsen i sin helhet har tillräckligt breda kunskaper, färdigheter och erfarenheter bör beaktas vid prövningen av de enskilda ledamöterna i styrelsen. Denna prövning får anses så nära sammanlänkad med den gällande lämplighetsprövningen att det i lag bör tas in ett krav på att Finansinspektionen ska ges möjlighet att ta hänsyn även till styrelsens samlade kompetens vid lämplighetsprövning av personer i styrelsen. Detsamma ska gälla den prövning som ska göras i samband med prövning av den som avser att förvärva ett kvalificerat innehav i ett institut och samtidigt ska ingå i dess styrelse eller vara verkställande direktör (artikel 23.1 b). Samtidigt bör i lag införas en möjlighet för Finansinspektionen att ingripa om styrelsen i sin helhet inte uppfyller det samlade kompetenskravet.

Dagens ledningsprövning som således riktar in sig på ledningens kompetens och lämplighet har tillämpats i flertalet år och har dessutom sin motsvarighet i andra delar av finansmarknadslagstiftningen. Den omständigheten att ledningsprövningen är en förutsättning för att beviljas tillstånd indikerar att den innefattar absoluta krav på att personerna som kommer att leda ett institut måste vara lämpliga. Detta bekräftar i sin tur av regelverket om ingripanden där ett ingripande till följd av att ett instituts ledning inte uppfyller kraven ska föranleda Finansinspektionen att återkalla institutets tillstånd. Före en dylik återkallelse måste dock inspektionen ha anmärkt på personen och personen måste alltjämt finnas kvar i ledningen trots att en av inspektionen bestämd tidsfrist om maximalt tre månader förlöpt. Finansinspektionen ges i samma bestämmelse också befogenheten att ersätta personen med en annan (15 kap. 2 § LBF).

Den fråga som därför infinner sig är hur det nya regelverk som införs genom artikel 91 förhåller sig till den ledningsprövning som sedan tidigare finns etablerad i svensk rätt. Regeringen anser att såväl direktivets utformning (jfr hänvisningen i artikel 91.1) som innehållet i de enskilda bestämmelserna, talar för att den del av ledningsprövningen som avser ledningspersonernas kompetens och lämplighet och som till större delen inryms i gällande rätt, är av sådan betydelse och vikt, att den alltjämt ska vara ovillkorligt uppfylld före det att ett institut beviljas tillstånd (jfr 3 kap. 2 § första stycket 4 LBF samt artikel 23.1).

Ledningsprövningen, såvitt avser om en ledningsperson avsätter tillräckligt med tid eller om personen innehar ett rimligt antal uppdrag, bör även den vara föremål för bedömning före det att ett institut beviljas tillstånd. Regeringen anser dock att frågorna avseende tillräcklig tid samt bedömning relaterade till rimligt antal uppdrag är av sådan art att de bör hanteras inom ramen för 3 kap. 2 § första stycket 2 LBF. Finansinspektionen ska således bedöma om det är sannolikt att institutet kommer att kunna uppfylla kraven i samband med tillståndsgivningen. Denna bedömning är enligt regeringens mening också i samklang med direktivets utformning (i artiklarna 23.1 b och 13.1 hänvisas till artikel 91.1). Det nu sagda innebär också att ett ingripande till följd av att kraven på begränsning av antalet uppdrag och om att styrelseledamot och verkställande direktör ska avsätta tillräckligt med tid inte är uppfyllda,

inte ska ske med stöd av 15 kap. 2 §. I stället kommer de olika former av ingripanden som följer av 15 kap. 1 § LBF att aktualiseras, varvid överträdelsens art får avgöra vilken form av ingripanden, som är lämpligt att använda (se avsnitt 11).

I dag saknas bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de krav som ska gälla för den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem. Regeringen anser därför att LBF och LVM bör kompletteras med ett sådant bemyndigande. Detta bemyndigande ska även omfatta frågan om prövningen av styrelsens samlade kompetens och lämplighet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör vidare bemyndigas att meddela föreskrifter om mångfaldspolicyn samt om krav på att ett institut ska avsätta tillräckligt med resurser för att introducera och utbilda den som är styrelseledamot eller verkställande direktör. I övriga delar bör den nya ledningsprövningen framgå av lag som dock kommer att kompletteras med riktlinjer från Eba.

Tillräcklig tid för uppdragets utförande

Det ställs krav på att samtliga personer i ledningsorganet ska avsätta tillräckligt med tid för att kunna fullgöra uppdraget i institutet (artikel 91.2 i kapitaltäckningsdirektivet). Regeringen anser att regelns utformning och nära sammankoppling till reglerna om skäligt antal uppdrag tar sikte på såväl styrelseledamöter som verkställande direktör. Regelverket är nytt och träffar i likhet med stora delar av artikel 91 förhållanden som tangerar den enskildes avtals- och anställningsfrihet. Härutöver är det, som vissa remissinstanser påtalat, enligt svensk bolagsstyrningstradition en styrelsens ordförande som har att bedöma om en styrelseledamot avsätter tillräckligt med tid. Även om den bedömning som Finansinspektionen har att göra vid ledningsprövningen rimligen utgår ifrån det av direktivet angivna perspektivet talar det nu sagda sammantaget för att bedömningen bör göras med viss försiktighet. Det bör således med beaktande av kommande riktlinjer finnas utrymme för en flexibel bedömning i det enskilda fallet. Med beaktande av regelns art instämmer regeringen i vad *Finansinspektionen* och *Svenskt Näringsliv* framfört om att kravet på att en ledningsperson ska avsätta tillräckligt med tid för uppdraget bör framgå av lag.

Eba ska senast den 31 december 2015 utfärda riktlinjer om vad som utgör tillräcklig tid i förhållande till omständigheterna i det enskilda fallet och arten, omfattningen och komplexiteten hos institutets verksamhet (artikel 91.12). Med hänsyn till detta är det enligt regeringen, även med beaktande av vad *Finansinspektionen* anför, inte lämpligt eller nödvändigt att föregå dessa riktlinjer genom att i lag precisera hur dessa tidsbedömningar ska göras.

Begränsningar av antal uppdrag för ledningspersoner

Utöver att ta sikte på hur mycket tid som varje ledningsperson förfogar över för att fullgöra sitt uppdrag anger direktivet vissa uttryckliga krav på hur många uppdrag en person i ledningen av ett institut bör ha (artikel 91.3). Dels ges en allmän regel som träffar samtliga institut, dels

Prop. 2013/14:228 återfinns en numerisk begränsningsregel som reglerar det högsta antalet uppdrag som en ledningsperson i vissa s.k. betydande institut får ha (se nedan). Reglerna om antalet uppdrag präglas av en hög detaljeringsgrad.

Regelverkets utformning och direktivets ordalydelse medför enligt regeringens bedömning att reglerna tar sikte på såväl styrelse som verkställande direktör t.ex. anges verkställande funktioner specifikt i uppräknningen. *Finansinspektionen*, *Industrivärden*, *Investor*, *Kollegiet för bolagsstyrning*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* har synpunkter på om och hur uppdragsbegränsningarna ska genomföras i svensk rätt bl.a. med hänsyn till reglernas ingripande karaktär. I detta sammanhang kan erinras om att bankväsendet i svensk finansrättslig tradition ansetts vara av sådan betydelse för samhället i dess helhet att allmänna principer om näringsfrihet bitvis fått ge vika för allmänna samhällsintressen (prop. 1995/96:173 s. 63 f.). Å andra sidan anser regeringen att ett regelverk som inskränker individens avtals- och anställningsfrihet och som även inskränker den frihet som traditionellt tillerkänns bolagsstämman i den mån det är möjligt bör anpassas efter den svenska bolagsstyrningsmodellen. En avvägning mellan direktivets krav, svensk rätt och bolagsstyrningstradition samt allmänna samhällsintressen måste således göras vid genomförandet av regelverket.

Allmän skälighetsbedömning avseende antal uppdrag

Första meningen i artikel 91.3 innehåller en allmän regel avseende hur många uppdrag som en ledamot i ledningsorganet bör ha. Det anges att det antal uppdrag som en ledamot får ha samtidigt ska vara beroende av omständigheterna i det enskilda fallet och arten, omfattningen och komplexiteten hos institutets verksamhet. Detta talar för att en allmän skälighetsbedömning ska göras i varje enskilt fall.

Bestämmelsen måste dock läsas utifrån sin kontext vilket enligt regeringens mening innebär att den inte är avsedd att tillämpas på institut som är betydande och för vilka, enligt andra meningen i samma artikel det gäller siffermässiga begränsningar av antalet uppdrag. Den får således anses träffa enbart sådana institut som inte är att betrakta som betydande. Med beaktande av regelverkets ändamål är det därför rimligt att anta att en begränsning som går längre än den som gäller för betydande institut inte är avsedd. I enlighet med det nu sagda bör denna allmänna regel inte heller vara relevant för ledningsorganen i ett institut som kvalificerats som betydande.

När det gäller hur en bedömning av lämpligt antal uppdrag ska göras anser regeringen att det är rimligt att ta intryck av de undantagsregler som i direktivet finns för betydande institut. Den omständigheten att en ledningsperson har flera uppdrag inom samma koncern bör t.ex. inte föranleda begränsningar, medan en ledningsperson med uppdrag i många olika verksamheter med huvudsakligen kommersiella syften i högre utsträckning kan bli aktuell för överväganden.

Viss ledning bör också kunna hämtas från frågan om vad som utgör tillräcklig tid för att fullgöra ledningsuppdrag. Således kan de riktlinjer som Eba ska utfärda komma att påverka bedömningen (artikel 91.12).

Den som är styrelseledamot eller verkställande direktör i ett institut som är betydande får ha en av följande kombinationer av uppdrag samtidigt; ett uppdrag som verkställande direktör och två uppdrag som styrelseledamot eller fyra uppdrag som styrelseledamot (artikel 91.3). Uppdrag i ledningsorganet som representant för svenska staten undantas helt från tillämpningen. Artikeln innehåller också bestämmelser som innebär att flera uppdrag i vissa fall kan räknas som ett enda uppdrag eller undantas helt från beräkningen av antalet uppdrag.

Med betydande institut avses enligt direktivet ett institut som är betydande med beaktande av storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Dessa rekvisit är av allt att döma kumulativa. Vid bedömningen av om ett institut är att anse som betydande bör därför utgångspunkten vara att det är betydande utifrån samtliga nämnda aspekter.

En första förutsättning för att ett institut ska anses som betydande är att det är signifikant såvitt avser dess storlek. Vid bedömning av storleken bör faktorer såsom balansomslutning, utlåning och andra mer kvantitativt mätbara faktorer vägas in. Finansinspektionen har i sina föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning definierat ett betydande företag såsom ett företag som har s.k. riskvägda tillgångar som uppgår till eller överstiger 500 miljarder kronor på balansdagen för föregående års räkenskapsår. Detta skulle kunna tjäna som ett riktmärke för när ett institut storleksmässigt kan betraktas som betydande.

Vidare ska institutets interna organisation beaktas. Vid denna bedömning verkar det vara rimligt att beakta t.ex. antalet anställda och institutets organisatoriska komplexitet i generella termer.

När det sedan gäller det breda kravet på verksamhetens art, omfattning och komplexitet anser regeringen att detta bör läsas i ljuset av det syfte som företagsstyrningsreglerna har. Syftet förefaller vara att träffa de institut som är att betrakta som så centrala att deras ledningsorgan måste hålla högsta klass för att tillgodose allmänna samhällsintressen och förhindra enskilda instituts fallissemang (se skäl 53 och 58). Det ligger därför i sakens natur att regelverket avser träffa endast ett fåtal institut som på grund av det sagda särskilt måste regleras. Tydliga indikationer på att arten och komplexiteten är betydande kan utöver de ovan nämnda vara; att institutet har verksamhet i flera länder, att institutet ingår i en koncern och att institutet genom sin position på marknaden tillhör de framträdande.

Slutligen bör begreppets relation till det i lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag angivna begreppet systemviktigt institut beröras. Även om begreppet betydande institut inte är ekvivalent med det som avses med systemviktigt institut är det med hänsyn till begreppens räckvidd och syfte enligt regeringens mening inte otänkbart att samma institut kan komma att träffas. Däremot borde de i sammanhanget högt ställda kraven på ledningsorganet medföra en restriktivitet i jämförelse med begreppet ”systemviktigt institut”. Sammantaget torde därför antalet betydande institut komma att vara färre i antal än de som kommer att träffas av begreppet systemviktigt institut.

Prop. 2013/14:228 Det kan i detta sammanhang noteras att den av Finansinspektionen ovan nämnda definitionen av betydande företag i praktiken kommit att träffa de fyra svenska storbankerna. Bedömningen av om ett institut är betydande ska göras i varje enskilt fall i samband med prövningen av om en ledningsperson uppfyller kraven. Något behov av att i föreskrifter på lägre nivå än lag komplettera med kriterier för att fastställa vilka institut som är att anse som betydande bedöms inte finnas.

Beräkning av antalet uppdrag

I vissa fall kan flera uppdrag räknas som ett enda uppdrag (artikel 91.4.) eller helt undantas från beräkningen av antalet uppdrag (artikel 91.5). Bestämmelserna möjliggör ett utökat antal uppdrag utöver de som anges i 91.3. De uppdrag som avses är uppdrag inom samma koncern, uppdrag i institut i vilket kreditinstitutet har kvalificerat ägande och uppdrag i verksamhet som inte huvudsakligen har kommersiellt syfte.

Uppdrag i samma koncern

Direktivet möjliggör att flera uppdrag inom samma koncern ska räknas som ett enda uppdrag. *Industrivärden, Investor, Kommuninvest i Sverige AB* och *Sveriges kommuner och landsting* uttalar sig för en extensiv tolkning av begreppet koncern i artikel 91.4 a, och menar bl.a. att koncern inte ska begränsas till det aktiebolagsrättsliga begreppet koncern.

En definition av begreppet koncern återfinns bl.a. i aktiebolagslagen (1 kap. 11 §). Aktiebolagslagens definition bygger på det s.k. sjunde bolagsdirektivet (83/349/EEG om sammanställd redovisning). Sjunde bolagsdirektivet har ersatts av direktiv 2013/34/EU (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19 [Celex 32013L0034]) som antogs den 26 juni 2013. I detta bolagsdirektiv definieras koncern som ett moderföretag och alla dess dotterföretag. Mot bakgrund av att begreppet koncern är väl definierat i såväl EU-lagstiftning som i svensk lagstiftning, anser regeringen att det är lämpligt att motsvarande tolkning görs såvitt avser koncernundantaget. Att avsikten inte är att koncernbegreppet ska tolkas mer extensivt bekräftas av det, i artikel 91.4 b ii, specificerade undantaget för uppdrag i företag i vilket institutet har ett kvalificerat innehav.

Mot bakgrund av ovanstående anser regeringen att kapitaltäckningsdirektivet inte ger utrymme för en sådan extensiv tolkning av begreppet koncern som efterfrågas. Regeringen anser att det är det aktiebolagsrättsliga begreppet koncern som bör ligga till grund för bedömningen av om uppdrag inom samma koncern ska räknas som ett uppdrag.

Kvalificerat innehav

I artikel 91.4 a anges att uppdrag i ledningsorgan där institutet har ett kvalificerat ägande ska räknas som ett enda uppdrag. *Industrivärden* och *Investor* anser att bestämmelsen bör tolkas på så sätt att motsvarande bör gälla när ett icke-finansiellt företag har ett kvalificerat ägande i institutet. Den aktuella artikeln kan inte förstås på annat sätt än att det är institutet som specifikt pekas ut som kvalificerad ägare i andra företag (även icke-finansiella) och inte det motsatta. Regeringen anser därmed att

Undantag för verksamhet som inte huvudsakligen har kommersiellt syfte

Av artikel 91.5 framgår att uppdrag i organisationer som inte huvudsakligen har kommersiellt syfte inte ska beaktas vid tillämpningen av uppdragsbegränsningen i artikel 91.3. Begreppet kommersiellt syfte förekommer i svensk rätt i skattelagstiftningen (1 kap. 11 § socialavgiftslagen [2000:980]). I samband med att begreppet infördes ansåg vissa remissinstanser att begreppet borde ersättas med det etablerade begreppet ”näringsverksamhet”. Regeringen uttalade då stöd för att redan etablerade termer används men tillade följande:

Av 13 kap. 1 § första stycket inkomstskattelagen följer att med näringsverksamhet avses förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Avgränsning till sådan verksamhet som bedrivs med ett förvärvssyfte betyder att verksamheten ska ge ett ekonomiskt utbyte, dvs. att det ska finnas ett vinstsyfte. Juridiska personers verksamhet kan dock trots avsaknaden av ett vinstsyfte i vissa fall anses utgöra näringsverksamhet, förutsatt att den inte har alltför begränsad omfattning (jfr RÅ 1998 ref. 10). Begreppet näringsverksamhet har i praxis således getts en något vidare innebörd än vad som är avsikten med det föreslagna kravet på kommersiellt syfte (prop. 2013/14:1 s. 242).

Det förefaller rimligt att anta att ett begrepp vars tolkning avgör huruvida en inkomst är skattepliktig eller som i nämnda exempel avdragsgill föranleder en hög grad av precision. I nu aktuell bedömning i frågan om ett uppdrag i en verksamhet faller inom undantaget i artikel 91.5 i direktivet eller inte bör avvägningen medge mer av en helhetsbedömning och på så vis ge utrymme för viss flexibilitet. Ytterligare stöd för detta står att finna i att det i bestämmelsen anges att verksamhet som *inte huvudsakligen* har ett kommersiellt syfte undantas. Ordalydelsen medger enligt regeringens mening utrymme för att undanta verksamhet som har ett inte obetydligt inslag av kommersiellt syfte. Med beaktande av denna inneboende vaghet och av bestämmelsens sammantagna utformning måste enligt regeringens mening en skälighetsbedömning göras i det enskilda fallet. Enbart den omständigheten att en verksamhet t.ex. är organiserad i aktiebolagsform eller skatterättsligt betecknas såsom näringsverksamhet bör således inte regelmässigt innebära att ett uppdrag i en sådan verksamhets ledningsorgan faller utanför undantaget.

Industrivärden och *Investor* framför synpunkter på undantagets räckvidd. Utöver det ovan sagda, som enligt regeringens mening, medger en flexibel tillämpning i det enskilda fallet kan som exempel på uppdrag som bör kunna omfattas av undantaget nämnas uppdrag i politiska, religiösa, etniska och kulturella organisationer samt uppdrag i fackföreningar, intresseorganisationer, högskolor, universitet, verksamhet för kunskapsutbyte och samverkan och föräldraföreningar. Ytterligare exempel på uppdrag som bör kunna inrymmas i undantaget är uppdrag i välgörenhets- och hjälporganisationer organisationer för forskning och utveckling, stiftelser med ideell verksamhet, idrottsföreningar och andra ideella föreningar, bostadsrättsföreningar och dagis-

Prop. 2013/14:228 kooperativ. Enligt regeringens bedömning bör även uppdrag i verksamhet vars huvudsakliga syfte är att förvalta tillgångar eller utföra tjänster åt nämnda slag av organisationer etc. falla under denna kategori. Detsamma bör gälla uppdrag i stiftelser som är knutna till ett instituts verksamhet för att förvalta pensionsmedel avsedda för anställda i institutet. Även bolag som ägs av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att inneha och förvalta egna eller familjens tillgångar, såsom aktier eller andra värdepapper, fastigheter eller jord- och skogsbruk, eller att administrera personens uppdrag bör kunna komma i fråga för undantaget. Uppdrag i verksamhet som ägs av staten, landsting eller kommun och som har ett omfattande samhällsuppdrag bör även anses tillhöra uppdrag i verksamheter som inte huvudsakligen har ett kommersiellt syfte.

Medgivande till ytterligare uppdrag

Enligt artikel 91.6 i kapitaltäckningsdirektivet får behörig myndighet medge en ledamot i ett ledningsorgan i ett institut som är betydande att inneha ytterligare ett styrelseuppdrag. Av samma skäl som anförts tidigare beträffande kraven på antalet uppdrag i ledningsorgan anser regeringen att även denna möjlighet bör framgå av lag.

Den behöriga myndighetens skyldighet att i enlighet med artikel 91.6 informera Eba om tillstånd till en ledamot i ett ledningsorgan att inneha ytterligare ett styrelseuppdrag bör omhändertas i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Industrivärden och *Investor* anser att det ska införas en generell dispens för ledamöter som representerar investmentbolag. Vid bedömningen av om ett ytterligare uppdrag kan tillåtas krävs emellertid en bedömning i det enskilda fallet att kravet i fråga om tillräckligt med tid för uppdraget i det betydande institutet är uppfyllt. Enligt regeringens bedömning kan det inte förutsättas att en ledamot som representerar ett investmentbolag uppfyller detta krav. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det inte är möjligt att tillmötesgå önskemålet om en generell dispens i lag.

Övergångsbestämmelser

Enligt artikel 91.3 ska de kvantitativa begränsningarna av antalet styrelseuppdrag gälla fr.o.m. 1 juli 2014. Flera remissinstanser framför önskemål om övergångsbestämmelser som gör det möjligt för berörda ledamöter att inneha sina uppdrag mandattiden ut.

Enligt regeringens mening tillåter inte direktivet en sådan tolkning. Regeringen anser inte heller att det är fråga om retroaktiv lagstiftning som skulle kunna utgöra grund för att införa övergångsbestämmelser.

Introduktion och utbildning av ledamöter

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller även krav på att instituten ska avsätta nödvändiga personella och finansiella resurser för introduktion och utbildning av ledamöterna i styrelsen (artikel 91.9). Enligt direktivet ska Eba senast den 31 december 2015 utfärda riktlinjer i fråga om begreppet ”tillräckliga personalresurser och finansiella resurser för att utbilda ledningens ledamöter”. Regeringen anser att det grundläggande

kravet på instituten att avsätta resurser för att introducera och utbilda den som är styrelseledamot bör meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om kraven på institutet att avsätta tillräckliga resurser för introduktion och utbildning av styrelseledamöter. *Svenska Bankföreningen, Kollegiet för svensk bolagsstyrning* och *Finansförbundet* har synpunkter när det gäller skyldigheten för bolagen att avsätta tillräckliga resurser för att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorganet. Regeringen anser, i likhet med Finansförbundet, att kravet att instituten ska avsätta tillräckligt med personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledamöter i styrelsen även bör avse arbetstagarledamöter. Kravet bör dock inte uppfattas som att det, såsom Svenska Bankföreningen anmärker, finns en skyldighet att utbilda arbetstagarledamöterna så att de på individuell basis uppfyller direktivets samtliga kunskaps- och erfarenhetskrav. Mot bakgrund av att Eba ska utfärda riktlinjer inom området anser regeringen att det inte är lämpligt att i förarbetena närmare klargöra hur kravet bör tillämpas i praktiken. Regeringen anser dock, i likhet med Kollegiet för svensk bolagsstyrning, att det är rimligt att anta att det övergripande ansvaret för den praktiska tillämpningen av nämnda krav ska åligger styrelsen.

Mångfaldspolicy

Medlemsstaterna eller tillsynsmyndigheterna ska även kräva av instituten eller nomineringskommittén att ta fram ett brett antal kriterier för erfarenhet och kompetens vid rekrytering av ledamöter i ledningsorgan. För att nå detta syfte ska instituten ta fram en policy för att främja mångfald i ledningsorganet (artikel 91.10). Eba ska senast den 31 december 2015 utfärda riktlinjer i fråga om begreppet diversifiering som ska beaktas vid val av ledamöterna i ledningsorganet.

Regeringen anser att direktivets utformning och den svenska bolagsstyrningsmodellen medför att det med ledningsorgan i detta sammanhang avses endast ett instituts styrelse och således inte den verkställande direktören. *Fjärde AP-fonden, Svenska Bankföreningen* och *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* anser att kravet på instituten att införa en mångfaldspolicy inte bör genomföras i svensk lagstiftning. Mot bakgrund av att direktivet inte möjliggör för medlemsstaterna att avstå från att införa de aktuella kraven är Sverige skyldigt att genomföra dessa. Enligt regeringens mening gäller detta trots att bestämmelserna i artikel 88.2 om nomineringskommitté inte är tillämpliga i Sverige. Skyldigheten att ta fram en mångfaldspolicy eller bestämma vilket organ som ska vara ansvarigt för att ta fram en sådan, bör i detta fall ligga på institutet.

Det är lämpligt att kravet på mångfaldspolicy genomförs på myndighetsnivå genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om mångfaldspolicy.

Bestämmelserna i artikel 88.2 om nomineringskommitté behandlas i avsnitt 8.4.

Enligt artikel 91.11 i kapitaltäckningsdirektivet ska behörig myndighet samla in den information som instituten ska offentliggöra i enlighet med artikel 435.2 c i tillsynsförordningen. Tillsynsmyndigheterna ska även skicka uppgifterna till Eba för en jämförelse på EU-nivå. Kravet i artikel 91.11 om att behörig myndighet ska samla in uppgifter från den information som instituten offentliggör bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Arbetstagarrepresentanter

Bestämmelserna i artikel 91 ska enligt artikel 91.13 inte påverka tillämpningen av bestämmelser om arbetstagarrepresentation i ledningsorganen enligt nationell rätt. *Finansförbundet* och *TCO* framför att det är viktigt att de förfaranderegler i svensk rätt om hur arbetstagarledamöter utses och avsätts inte påverkas; införandet av bestämmelserna i artikel 91 får inte innebära att man ställer krav på styrelseledamot som på något sätt försvårar eller omöjliggör arbetstagarorganisations rätt att utse arbetstagarrepresentanter i bolagsstyrelser. Regeringen anser att de krav som ställs i artikel 91 bör kunna gälla även för arbetstagarledamöter. Detta får dock inte innebära att det ställs krav som inverkar på arbetstagarorganisationernas rätt att utse arbetstagarrepresentanter i styrelsen enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Ledningsorgan i finansiella holdingbolag

Enligt artikel 121 ska ledamöterna i ledningsorganet för ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag uppfylla kraven i enlighet med artikel 91.1 i fråga om tillräckligt gott anseende och tillräckliga kunskaper m.m. Dessa krav bör, enligt regeringens mening, i likhet med motsvarande krav på personlig lämplighet i ett instituts ledning framgå av lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om de krav som bör ställas på ledamöterna i ledningsorganet för de i frågavarande företagen.

8.3 Utökad rapporteringskrav

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den rapporterings-skyldighet för globalt systemviktiga institut som anges i artikel 89.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Regeringens bedömning: Skyldigheten för institut enligt artiklarna 89 och 90 i kapitaltäckningsdirektivet att offentliggöra information bör genomföras inom ramen för befintligt föreskriftsbemyndigande.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inte något att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Kapitältäckningsdirektivet ställer ökade krav på transparens vad gäller institutens verksamhet och i synnerhet vad gäller att offentliggöra uppgifter om vinster, skattebetalningar och erhållna subventioner (artiklarna 89 och 90). Avsikten med detta krav är att förbättra förtroendet för den finansiella sektorn och kan ses som en viktig del av institutens sociala ansvar gentemot berörda parter och samhället (skäl 52 i direktivet). Medlemsstaterna ska fr.o.m. den 1 januari 2015 se till att varje institut årligen, för varje medlemsstat och tredje land där det är etablerat, offentliggör ett antal uppgifter såsom namn, verksamhetens art och geografiskt område, omsättning, antal anställda, resultat före skatt, skatt på resultat samt statliga subventioner som mottagits (artikel 89). Uppgifterna ska anges på gruppnivå för räkenskapsåret.

EU-institut som på internationell nivå har identifierats som globalt systemviktiga ska senast den 1 juli 2014 konfidentiellt rapportera till kommissionen uppgifter om resultat före skatt, skatt på resultat och statliga subventioner som mottagits (artikel 89.3). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om det nya rapporteringskravet för globalt systemviktiga institut som följer av artikel 89.3 i direktivet.

Direktivet ställer också nya krav på instituten att i sin årsredovisning (enligt direktivet ”årsrapport”) som en av nyckelindikatorerna offentliggöra institutets avkastning på tillgångar beräknat som nettovinsten dividerat med den totala balansomslutningen (artikel 90).

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen har enligt 1 kap. 5 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag rätt att meddela närmare föreskrifter om kreditinstituts och värdepappersbolags löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter, och den koncernredovisning som finansiella holdingföretag ska upprätta enligt samma lag. De nya kraven på offentliggörande som följer av artikel 89 och 90 bör genomföras inom ramen för detta föreskriftsbemyndigande.

8.4 Krav på institut att inrätta en nomineringskommitté

Regeringens bedömning: Kapitältäckningsdirektivets krav på att vissa institut ska inrätta en nomineringskommitté är inte tillämpligt för svensk del.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Svenska Bankföreningen* anser att det är nödvändigt att det på ett tydligt sätt klargörs hur svenska institut ska förhålla sig till riktlinjer från t.ex. Eba som grundar sig på bestämmelser som inte införlivas med svensk rätt. Bankföreningen menar att sådana riktlinjer måste införas genom lagändring.

Skälen för regeringens bedömning: Varje medlemsstat ska se till att institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet, etablerar en nomineringskommitté bestående av styrelseledamöter som inte har en verkställande funktion i institutet (artikel 88.2). I de fall styrelsen enligt nationell rätt inte har något inflytande över urvals- och utnämningssprocessen ska emellertid reglerna om nomineringskommitté i artikel 88.2 inte tillämpas. Eftersom styrelsen i ett svenskt aktiebolag inte har till uppgift att lämna förslag till ny styrelse eller välja styrelse, oavsett om det rör sig om stämموvalda ledamöter eller arbetstagarledamöter utsedda i enlighet med lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, är artikel 88.2 inte tillämplig för svensk del.

Enligt regeringens mening kommer eventuella riktlinjer som grundar sig på artikel 88.2 inte att vara tillämpliga i Sverige. Kapitaltäckningsdirektivet innehåller inte heller något uppdrag till Eba att utfärda några sådana riktlinjer. Någon lagändring, som *Svenska Bankföreningen* efterfrågar, krävs därför inte enligt regeringens mening. Det kan emellertid noteras att Eba ska utfärda riktlinjer om begreppet ”diversifiering som ska beaktas vid val av ledamöterna i ledningsorganet” (artikel 91.10 c) och att kreditinstitut och värdepappersföretag ska införa en policy som främjar mångfalden. Enligt regeringens uppfattning bör en sådan policy krävas av institut oaktat att reglerna om nomineringskommitté i artikel 88.2 inte är tillämpliga (se avsnitt 8.2).

8.5 Riskhantering

Regeringens bedömning: Kapitaltäckningsdirektivets krav på att instituten ska etablera en riskkommitté och en oberoende riskkontrollfunktion samt kravet på att instituten även ska beakta risken med en alltför låg bruttosoliditet bör genomföras inom ramen för befintliga bemyndiganden att meddela föreskrifter. Detsamma gäller direktivets krav på att instituten ska upprätta återhämtningsplaner.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Finansinspektionen* anser att kravet på att upprätta återhämtningsplaner bör framgå av lag och att man kan avvakta med föreskrifter till dess att krishanteringsdirektivet ska genomföras. *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* anser att det finns anledning att tydliggöra hur proportionalitetsprinciperna ska tillämpas. I och med att direktivet öppnar för möjligheten att använda proportionalitetsprincipen bör detta genomsyra den svenska rättstillämpningen. Varje institut bör ges möjlighet att lämna argument för viss tillämpning. Bankföreningen anser vidare att kravet på att inrätta en riskkommitté ska genomföras i lag på motsvarande sätt som skett i aktiebolagslagen avseende revisionsutskott. Ett institut måste få möjlighet att besluta att styrelsen inte ska ha någon riskkommitté, förutsatt att styrelsen som helhet fullgör de arbetsuppgifter som ankommer på kommittén och

uppfyller eventuella oberoende- och erfarenhetskriterier som ställs upp. Större institut bör kunna kombinera risk- och revisionskommittéerna. *Kommuninvest i Sverige AB* anför att den situation som kan uppkomma för kreditinstitut med en affärsmodell med mycket låg riskprofil, är att kapitalbasen behöver höjas. Detta kan ske genom att höja räntemarginalerna, vilket i sig kan bli problematiskt om prissättningen redan från början är marknadsanpassad. Ett alternativ kan då vara att ändra affärsmodellen genom att bli mer riskbenägen och den vägen öka räntenettet. Detta förfaringsätt skulle strida mot syftet med införandet av ett bruttosoliditetsmått.

Skälen för regeringens bedömning: Av kapitaltäckningsdirektivet följer ett antal krav beträffande riskhantering (artiklarna 73, 74 och 76). Instituterna ska ha sunda, effektiva och heltäckande metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla kapitalbehovet (artikel 73). Det ska finnas robusta system för styrning och kontroll gällande de risker som institutens verksamhet är förknippade med (artikel 74). Ledningsorganet åläggs i direktivet att godkänna och regelbundet utvärdera riskhanteringen i institutet. En för ledningsorganet rådgivande riskkommitté ska etableras för institut som är betydande i termer av storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Direktivet ställer också nya krav på instituten att inrätta en riskkontrollfunktion som är oberoende av de operativa funktionerna och som har tillräcklig makt, betydelse, resurser och tillgång till ledningsorganet (artikel 76). I artikel 86 finns krav på att tillsynsmyndigheten ska se till att instituten har robusta strategier, riktlinjer för identifiering, mätning, hantering och övervakning av likviditetsrisker. I artikel 87 finns krav på att motsvarande system finns på plats för att identifiera, hantera och övervaka risker för en alltför låg bruttosoliditet. Tillsynsmyndigheten ska vidta åtgärder om utvecklingen av verksamheten i institutet kan leda till instabilitet inom det enskilda institutet eller systemet i stort. Eba ska informeras om sådana åtgärder (artikel 86.3).

Enligt 6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM ska ett institut identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institut ska även se till att ha en tillfredsställande intern kontroll. Vidare ska institut särskilt se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker samlade inte medför att dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras. För att uppfylla detta ska institutet ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som de är eller kan komma att bli exponerade för. Metoderna ska utvärderas för att säkerställa att de är heltäckande.

Genom bemyndiganden i 16 kap. 1 § 3 LBF och 8 kap. 42 § 2 LVM, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett kreditinstitut respektive ett värdepappersbolag ska vidta för att uppfylla kraven på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, sundhet samt riktlinjer och instruktioner. De nya kraven på att instituten ska etablera en riskkommitté (som i svenskt språkbruk benämns riskutskott, eftersom det är ett utskott inom styrelsen), etablera en oberoende riskkontrollfunktion, beakta risken med en alltför låg bruttosoliditet i sin riskhantering och

Prop. 2013/14:228 kraven på institutens likviditetsriskprofiler bör genomföras genom föreskrifter inom ramen för detta bemyndigande. Kraven ska tillämpas i proportion till arten och omfattningen av institutens verksamheter och komplexitetsgrad (se 6 kap. 4 a § LBF och 8 kap. 6 § LVM).

Regeringen anser, som tidigare framgått, att det bör ankomma på Finansinspektionen att i det enskilda fallet ta ställning till vilka institut som är att anse som betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet (se avsnitt 8.2).

Kommuninvest i Sverige AB menar att det, i fråga om institutens skyldighet att beakta risken för alltför låg bruttosoliditet, finns risk för att institut ändrar sin riskmodell på ett sådant sätt att det strider mot syftet med införandet av ett bruttosoliditetsmått. Oaktat att det skulle kunna finnas en sådan risk är medlemsstaterna skyldiga att införa de bestämmelser som framgår av direktivet.

Artikel 74.4 i kapitaltäckningsdirektivet om att behöriga myndigheter ska se till att det upprättas planer för återhämtning och återställande ett instituts finansiella ställning upphävs i artikel 112 b i (KOM (2012) 280/3) Europarlamentets och rådets förslag till direktiv om upprättande av en ram för rekonstruktion och avveckling av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 77/91/EEG, 82/891/EG, 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG samt förordning (EU) nr 1093/2010, det s.k. krishanteringsdirektivet, som förväntas antas i april 2014. Med hänsyn till detta genomförs inte regelverket om återhämtningsplaner inom ramen för detta lagstiftningsärende. Finansinspektionen har dock i avvaktan på kommande lagändringar med anledning av det direktivet, inom ramen för befintliga bemyndiganden om institutens riskhanteringssystem, möjlighet att meddela närmare föreskrifter om kravet på att upprätta planer för återhämtning. Den framtida hanteringen av denna fråga får i enlighet med ovanstående omhändertas i samband med genomförandet av krishanteringsdirektivet.

Underrättelseskyldigheten till Eba som följer av artikel 86.3 i kapitaltäckningsdirektivet bör omhändertas genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

8.6 Regler om ersättningar

Regeringens förslag: Den rörliga ersättningen till en anställd vars funktion eller totala ersättningsnivå innebär att han eller hon kan ha en väsentlig inverkan på ett kreditinstituts eller värdepappersbolags riskprofil får inte vara större än den fasta ersättningen.

Regeringens bedömning: Befintliga bemyndiganden i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden är tillräckliga för att möjliggöra för Finansinspektionen att meddela föreskrifter rörande ersättningsystemet och ersättningar till anställda samt om skyldighet för institutet att offentliggöra uppgifter om styrformer och ersättningar.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningens förslag innebär dock att den rörliga ersättningen i vissa fall kan uppgå till 200 procent av den fasta ersättningen.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* menar att det är lämpligare att föra in direktivets bestämmelser om majoritetskrav vid bolagsstämma i de särskilda associationsrättsliga bestämmelserna. Bestämmelsen om majoritetskrav bör förtydligas. Finansinspektionen anser att det bör övervägas om möjligheten att tillämpa diskonteringsräntan i stället bör framgå av lag, eftersom den faktiska rörliga ersättningen vid tillämpning av föreskrifterna kan tillåtas vara högre än vad bolagsstämman maximalt kan besluta om enligt lag. Finansinspektionen anser att bestämmelserna i artikel 93 inte bör genomföras genom Finansinspektionens föreskrifter utan det bör övervägas om bestämmelserna bör genomföras genom ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut alternativt i de i den lagen kopplade förordningarna i de delar dessa reglerar villkoren för stöd. *Fjärde AP-fonden* anger att ersättning till ledande befattningshavare primärt är bolagsstyrelsens ansvar. Den totala ersättningen ska var marknads- och konkurrensmässig för att möjliggöra att bolaget i var tid kan attrahera och behålla de ledande befattningshavare som styrelsen bedömer är nödvändigt för det enskilda bolagets bästa. *Svenska Bankföreningen* anser att syftet med regleringen är att institutet i enlighet med proportionalitetsprincipen ska uppfylla kraven på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, sundhet samt riktlinjer och instruktioner och att detta måste utgöra grunden även vid tillämpningen av bestämmelserna om system för rörlig ersättning. Det finns skäl att ge instituten flexibilitet att använda antingen aktier eller andra instrument inom ramen för ersättningssystemet, så att användning av t.ex. aktier alltid kan vara tillräckligt för att uppfylla kraven i artikel 94.11. Då svensk lag i vissa fall omöjliggör för ett institut att återkräva utbetalda ersättningar anser Bankföreningen att det bör tydliggöras att detta inte ska betraktas som en skyldighet för instituten. Direktivet uppställer även ett krav på en tydlig åtskillnad mellan kriterierna för fastställande av fast grundlön och rörlig ersättning. Både fast grundlön och rörlig ersättning ska kopplas till ansvar eller krav enligt den anställdes arbetsbeskrivning som utgör en del av anställningsavtalet. Arbetsbeskrivningen utgör inte en del av anställningsavtalet enligt svenska förhållanden. Kopplingen bör i stället, avseende fast lön, göras till relevant yrkeserfarenhet och organisatoriskt ansvar. Rörlig ersättning bör kopplas till prestation. Det saknas en analys av majoritetskravet enligt direktivet och kraven enligt svensk associationsrätt. Det finns, enligt Bankföreningens mening, skäl att överväga en anpassning av majoritetskravets utformning till de krav som redan finns enligt aktiebolagslagen. Det krav som ligger närmast till hands är då kvalificerad majoritet där det krävs minst två tredjedelar av såväl avgivna röster som de aktier som är företrädade vid bolagsstämman. Det framstår som främmande att föra in ett nytt majoritetskrav för enbart ersättningar. Det bör vidare införas en övergångsbestämmelse för de kommande ersättningsreglerna med hänsyn till att stämman fattar beslut med framåtriktad verkan. Beslut som redan är tagna vid ikraftträdandet

Prop. 2013/14:228 bör därför få vara gällande till nästa ordinarie årsstämma, dvs. till stämman 2015. *Sveriges advokatsamfund* menar att utredningen förefaller ha utgått ifrån ett system med författningsbeskrivningar som saknar samband med hur positioner inom näringslivet faktiskt bemannas och belönas. Inledningsvis kan noteras att regleringen av ersättnings-systemen omfattar den verkställande ledningen, risktagare, personal som utövar kontrollfunktioner och alla anställda vars totala ersättning medför att de kommer i samma ersättningsklass som den verkställande ledningen och risktagare vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutens riskprofil. Den av utredningen tänkta modell är grovt missvisande vad gäller både verkställande ledning och andra personer på instituten vars arbetsinsatser kan påverka institutens riskprofiler. Det är därför svårt – för att inte säga principiellt omöjligt – att i näringslivet hitta befattningar för de risktagare som avses med ”arbetsbeskrivningar” som medger att en ”fast grundlön” kan räknas fram.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Bestämmelser om ersättningsregler följer av artiklarna 92–95 i kapitaltäckningsdirektivet. Bestämmelserna är i stora delar desamma som i 2006 års kapitalkravsdirektiv. Dock innehåller direktivet bl.a. nya krav på kvantitativa begränsningar på hur stor den rörliga ersättningen får vara i förhållande till den fasta ersättningen och krav på att tydliggöra skillnaden mellan lönesättningskriterier för fast respektive rörlig ersättning.

I prop. 2010/11:110 genom vilken regelverket om rörliga ersättningar genomfördes i svensk rätt konstaterades att reglerna om rörlig ersättning införts som ett komplement till övriga bestämmelser i kapitaltäckningsregelverket för att främja finansiell stabilitet. Reglerna har till syfte att förbättra institutens hantering av risker som kan uppstå till följd av utformningen av ersättningssystemen. De innebär en uttrycklig skyldighet för instituten att upprätthålla en ersättningspolitik och en ersättningspraxis som är förenlig med en effektiv riskhantering.

Vidare angavs att bestämmelserna var av sådan art att det löpande kan behöva anpassas till nya eller ändrade europeiska riktlinjer. Samtidigt kan de behöva anpassas till förhållandena på den svenska marknaden. Regeringen ansåg därför att reglerna lämpar sig mindre väl för en reglering i lagform. Finansinspektionen fick i stället inom ramen för bemyndiganden att meddela föreskrifter avseende vilka åtgärder som instituten behöver vidta för att uppfylla kraven på riskhantering (prop. 2010/11:110 s. 103 f.).

Dessa skäl äger enligt regeringens mening i huvudsak alltjämt giltighet och stora delar av de justeringar som gjorts i direktivet avseende rörlig ersättning bör därför väsentligen genomföras genom föreskrifter. Med stöd av befintliga bemyndiganden, som i lagförslaget återfinns i 16 kap. 1 § 4 LBF och 8 kap. 42 § 2 LVM kan föreskrifter meddelas om ersättningssystem och ersättningar till anställda i institut och företag inom samma grupp som institutet. Kapitaltäckningsdirektivets krav på att medlemsstaterna fastställer en kvot för förhållandet mellan den rörliga ersättningen och den fasta bör emellertid på grund av regelns art framgå av lag (se nedan).

Artikel 92 i kapitaltäckningsdirektivet innehåller krav på att tillsynsmyndigheten ska säkerställa att institutens totala ersättningspolicy för löner och pensionsförmåner är förenlig med direktivets ersättningsprinciper. I enlighet med ovan förda resonemang bör de nya ersättningsprinciperna i artikel 92.2 g inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Såsom bl.a. *Svenska Bankföreningen* påpekat kan ersättningspolicyns detaljerade regler om fastställande av grundlön respektive rörlig ersättning framstå som främmande för svenska traditioner. Även om regelverket som ovan anförts huvudsakligen kommer att genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag finner regeringen skäl att erinra om att den nu aktuella bestämmelsen i direktivet inleds med att de nationella systemen för lönebildning ska beaktas. Det synes därför rimligt att även när det gäller begrepp som anställningsavtal och arbetsbeskrivningar göra en tolkning som bäst stämmer överens med förhållandena i Sverige.

Regeringen vill vidare erinra om att det får anses följa av direktivet att reglerna om ersättning inte bör påverka bl.a. den rättighet som tillerkänts parterna på arbetsmarknaden att ingå och tillämpa kollektivavtal i enlighet med nationella lagar och traditioner (skäl 69 i direktivet). Mot bakgrund av detta gör regeringen bedömningen att arbetsmarknadens parter möjlighet att ingå kollektivavtal om bl.a. lön inte påverkas.

Institut som åtnjuter statligt stöd

Direktivets bestämmelser om institut som åtnjuter statligt stöd är desamma som i 2006 års kapitalkravsdirektiv.

Lagen om statligt stöd till kreditinstitut innehåller inga bestämmelser i fråga om rörlig ersättning eller annan ersättning. Bestämmelser om villkor som gäller fast lön och andra ersättningar samt rörlig ersättning finns emellertid reglerade i förordningen (2008:819) om statliga garantier till banker m.fl. och i förordningen (2008:820) om statligt stöd till kreditinstitut. Bestämmelserna i de båda förordningarna är likalydande och är, åtminstone delvis, striktare än de principer som fastslås i artikel 93. Mot bakgrund av detta anser regeringen, i likhet med Finansinspektionen, att det inte bör ankomma på inspektionen utan på regeringen att meddela föreskrifter såvitt avser rörlig ersättning i institut som åtnjuter statligt stöd genom justeringar i nämnda förordningar.

En kvot mellan fast och rörlig ersättning m.m.

I artikel 94.1 i kapitaltäckningsdirektivet återfinns ett antal specifika krav och principer som avser ersättningens rörliga delar. En begränsning av kvoten mellan fast och rörlig ersättning innebär en skärpning i förhållande till tidigare regelverk som i mer vaga ordalag innehöll krav på en lämplig balans mellan rörlig och fast ersättning (artikel 94.1 g). Den rörliga delen får nu maximalt uppgå till samma storlek som den fasta delen (dvs. 100 procent eller en kvot om 1:1). Direktivet medger att det fastställs en lägre maximal procent för den rörliga ersättningen än 100 procent. Enligt direktivet finns en möjlighet att överskrida den maximala ersättningen på 100 procent genom att aktieägarna, institutets

Prop. 2013/14:228 ägare eller medlemmar, i enlighet med vissa i direktivet specificerade principer bl.a. krav på kvalificerad majoritet, beslutar om en högre maximal kvot (rörlig del kan dock maximalt utgöra 200 procent av den fasta delen).

Artikel 94 innehåller också krav på att garanterad rörlig ersättning inte ska utgöra en del av framtida ersättningssystem (artikel 94.1 d) och krav på att ersättningspaketet relaterade till ersättning eller inlösen av tidigare anställningskontrakt måste stämma överens med institutets långsiktiga intressen, inbegripet arrangemang för kvarhållande uppskov, resultat och återkrav (artikel 94.1 i).

Direktivet uppmanar vidare till att en del av den rörliga ersättningen betalas ut i aktieinstrument eller skuldinstrument som betalas enligt ett som det i skälen uttrycks ”långsiktigt uppskovsförfarande” om åtminstone fem år (skäl 65 i kapitaltäckningsdirektivet). Artikel 94.1 g iii tillåter därför medlemsstaterna att tillämpa en teoretisk diskonteringsfaktor när de beräknar dessa instruments värde vid fastställande av den maximala kvoten.

Regeringen anser att bestämmelserna i artikel 94.1 d, g och i, som präglas av hög detaljeringsgrad i linje med tidigare överväganden främst bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag (se ovan).

Direktivets uttryckliga krav på en fastställd kvot mellan fast och rörlig ersättning får anses vara av sådan art att det kräver reglering i lag. Redan direktivets grundregel om att den rörliga ersättningen kan få uppgå till som mest 100 procent av den fasta ersättningen innebär, även med beaktande av att minst hälften av den rörliga ersättningen måste bestå av icke-kontanta instrument och att den rörliga ersättningen till viss del ska skjutas upp i tiden, att betydande belopp kan komma att utgå i kontanter och utbetalas kort efter intjänandet. Därmed kan det finnas incitament för den anställde till ett kortsiktigt och potentiellt osunt risktagande. Detta accentueras givetvis om nivån på den rörliga ersättningen kan höjas ända upp till 200 procent av den fasta ersättningen, efter ett stämmobeslut. Utredningen har inte fört någon diskussion kring frågan om nivån på rörlig ersättning i förhållande till fast sådan. Någon analys av vilken nivå som kan vara lämplig för svensk del finns således inte. Remissinstanserna har heller inte haft anledning att närmare beröra detta, eftersom utredningens förslag innebär att föreskrifter om nivån inte skulle regleras i lag utan i föreskrifter på lägre nivå. Regeringen finner det angeläget att göra en analys av om direktivets option om att fastställa en högre eller lägre procentsats för den rörliga ersättningen än 100 procent av den fasta ersättningen bör utnyttjas, och i så fall på vilken nivå en begränsning bör ligga. Det finns i det sammanhanget anledning att bl.a. närmare undersöka hur optionen utnyttjats i andra länder inom EES. Regeringen avser att inom kort återkomma med ett förslag i frågan som kan remitteras. I avvaktan på ett sådant ställningstagande anser regeringen att det i lag bör tas in en bestämmelse som anger att den rörliga ersättningen till anställda vars funktion eller totala ersättningsnivå innebär att han eller hon kan ha en väsentlig inverkan på institutets riskprofil inte får vara större än den fasta.

Svenska Bankföreningen anser att svensk lag i vissa fall omöjliggör för ett institut att återkräva utbetalda ersättningar. Såvitt avser frågan om möjligheter till återkrav anser regeringen följande. Regeringen noterar att

kraven på att institut ska ha s.k. malus och återkravförfaranden kom till uttryck redan genom införandet av de ändringar som gjordes i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Dessa delar motsvaras nu av artikel 94.1 n andra stycket i kapitaltäckningsdirektivet. Tredje stycket som är nytt specificerar vilka kriterier som särskilt ska beaktas vid malus och återkravförfaranden (artikel 94.1 n tredje stycket). Enligt regeringens mening är emellertid förutsättningen alljämt att dessa regler ska tillämpas i enlighet med svensk avtals- och arbetsrätt såsom framgår av andra stycket i den nämnda artikeln.

Vad gäller *Finansinspektionens* förslag avseende beräkning av ersättning med hjälp av diskonto anser regeringen att det inte föreligger något hinder att införa bestämmelser om detta på lägre nivå än lag.

Regeringen anser vidare i enlighet med vad som ovan anförts att reglerna om ersättning inte bör påverka arbetsmarknadens parters möjlighet att ingå kollektivavtal om bl.a. lön inte påverkas (skäl 69 i direktivet).

Ersättningskommitté

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller även bestämmelser med krav på att institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet ska inrätta en ersättningskommitté (artikel 95).

Svenska Bankföreningen anser att kravet på att inrätta en ersättningskommitté bör genomföras i lagstiftningen på motsvarande sätt som revisionsutskott i aktiebolagslagen och att instituten måste få möjligheten att besluta att styrelsen inte ska ha någon ersättningskommitté, förutsatt att styrelsen som helhet fullgör de uppgifter som ankommer på kommittén och uppfyller eventuella oberoende- och erfarenhetskriterier som uppställs i lag.

Regeringen anser att direktivet inte öppnar upp för att frågå de specifika kraven på att institut som är betydande ska inrätta en ersättningskommitté (se avsnitt 8.6). I likhet med vad som ovan anförts om regler för ersättning ska regler om ersättningskommitté inte ges i lagform utan genomföras genom föreskrifter meddelade av Finansinspektionen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därmed bemyndigas att meddela föreskrifter även om ersättningskommittéer.

Krav på offentliggörande

Direktivet innehåller även krav på att instituten på sin webbplats offentliggör hur de uppfyller reglerna i artiklarna 88–95 om bolagsstyrning och ersättning (artikel 96).

Kravet på institut att i enlighet med artikel 96 på sin webbplats ange hur de uppfyller de krav som följer av artiklarna 88–95 bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om offentliggörandet.

Svenska Bankföreningen har önskemål om att övergångsbestämmelser ska införas. I artikel 162.3 finns bestämmelser om införlivande av artikel 94.1 g. I artikeln anges att de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 94.1 g ska instituten vara skyldiga att tillämpa principerna i dessa bestämmelser på ersättning för tillhandahållna tjänster eller resultat fr.o.m. 2014 och framåt. Detta gäller oavsett om ersättningen grundar sig på avtal som ingåtts före eller efter den 1 januari 2014.

Enligt regeringens mening öppnar direktivet inte upp för att införa övergångsbestämmelser på det sätt som Bankföreningen efterfrågar. *Lagrådet* ifrågasätter inte bedömningen att det saknas utrymme för övergångsbestämmelser som tar hänsyn till gällande avtal m.m. och noterar att avsaknaden av sådana kan skapa bl.a. betydande civilrättsliga komplikationer.

Reglerna om ersättning är delvis skärpta men även tidigare EU-regelverk har varit tämligen långtgående med krav på att instituten ska ha en ersättningspolicy som främjar en sund och effektiv riskhantering samt krav på en lämplig balans mellan fast och rörlig ersättning. Reglernas syfte är i likhet med gällande bestämmelser att förhindra osunda ersättningar och att förhindra risktaganden som i förlängningen kan vara skadliga för hela finansmarknaden. Även om, såsom *Lagrådet* har påpekat, vissa civilrättsliga komplikationer kan tänkas uppstå som följd av att direktivet inte möjliggör några övergångsbestämmelser kan det konstateras att det nya regelverkets innehåll och omfattning varit kända under en period och att det därför funnits visst utrymme för instituten att vidta eventuella anpassningar och på så sätt lindra verkningarna. Det får överlämnas åt rättstillämpningen att hantera eventuella tvister som kan uppstå med anledning av genomförandet av direktivet.

8.7 Interna metoder för beräkning av kapitalbaskraven

Regeringens förslag: Finansinspektionens möjlighet att som behörig myndighet vidta korrigerande åtgärder i ett instituts interna metoder ska regleras i lag.

Regeringens bedömning: Kravet på instituten att rapportera sina interna metoder i enlighet med artikel 78 bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår dock att behörig myndighets möjlighet att fatta beslut om korrigerande åtgärder ska framgå av föreskrifter på förordningsnivå.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* anser att behörig myndighets möjlighet att fatta beslut om korrigerande åtgärder är ett ingripande och därför ska framgå av lag. Detta är en

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Minska beroendet av externa kreditvärderingsinstitut

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller nya bestämmelser som syftar till att utveckla institutens interna kreditbedömningsförmåga. De behöriga myndigheterna ska uppmuntra institut att utveckla sin interna kreditbedömningsförmåga och att öka användningen av interna modeller för att beräkna kapitalbaskraven för kreditrisker (artikel 77.1). Institutet ska vidare uppmuntras att utveckla sin interna kapacitet att beräkna kapitalbaskraven för specifik risk för skuldinstrument i handelslagret, tillsammans med interna modeller för beräkning av kapitalbaskraven för fallissemangs- och migrationsrisker (artikel 77.3). De behöriga myndigheterna ska även övervaka att instituten inte enbart eller mekaniskt förlitar sig på externa kreditbetyg (artikel 77.2).

Regler för när ett institut får använda en internmetod vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp finns i tillsynsförordningen (artiklarna 142–150). Direktivets nya bestämmelser kompletterar förordningens regler genom att uppmuntra användandet av interna metoder och förbättra bedömningen och jämförelsen av institutens interna metoder. Regeringen anser att kravet i artikel 77.1 på att behöriga myndigheter ska uppmuntra instituten att använda interna metoder vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp och övervaka att instituten inte mekaniskt förlitar sig på externa kreditbetyg i sin kreditbedömning får anses rymmas inom Finansinspektionens uppdrag att utöva tillsyn över instituten och kräver ingen ytterligare lagstiftningsåtgärd.

Rapportering, översyn och kvalitetsbedömning av interna metoder

Tillsynsmyndigheten ska enligt artikel 78.1 i kapitaltäckningsdirektivet se till att institut som får använda interna metoder för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp eller kapitalbaskrav, med undantag för operativa risker, ska rapportera resultaten av beräkningen av sina interna metoder för exponeringar eller positioner som ingår i Eba:s referensportfölj. Institutet ska åtminstone årligen rapportera till behörig myndighet resultaten av beräkningarna tillsammans med en redogörelse för de metoder som de bygger på. Enligt artikel 78.2 ska de behöriga myndigheterna se till att instituten rapporterar in resultaten av beräkningarna till den behöriga myndigheten och Eba. Enligt artikel 78.3 ska de behöriga myndigheterna på basis av den information som instituten lämnat övervaka de relevanta beräkningarna och ska åtminstone årligen bedöma kvalitén på de interna metoderna med särskild fokus på de parametrar som räknas upp i artikeln. Eba ska ta fram en rapport för att stödja de behöriga myndigheterna i sin utvärdering av de interna metodernas kvalitet.

Regeringen anser att de nya utökade kraven på de behöriga myndigheterna att utvärdera kvalitén på institutens interna metoder utgör en del av den sedvanliga tillsynen. Regeringen anser vidare att de nya rapporteringskrav som ställs på instituten enligt artikel 78 bör

Prop. 2013/14:228 genomförs genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Sådana föreskrifter kan meddelas med stöd av befintliga bemyndiganden i LBF och LVM (se 13 kap. 3 § och 16 kap. 1 § 5 LBF samt 23 kap. 2 och 15 §§ LVM).

Korrigerande åtgärder vid översyn av interna metoder

Om enskilda institut avviker påtagligt från majoriteten eller om det råder minimal enhetlighet i metoderna, ska den behöriga myndigheten undersöka orsakerna till detta. Den behöriga myndigheten kan, om det tydligt kan påvisas att institutets metoder leder till en underskattning av risker som inte kan förklaras av skillnader i exponeringarnas eller positionernas underliggande risker, enligt artikel 78.4 vidta korrigerande åtgärder. De behöriga myndigheterna ska vid behov vidta korrigerande åtgärder om institutets interna metoder avviker påtagligt från sin jämförelsegrupp eller då det råder stora skillnader mellan resultaten från de interna metoderna. När den behöriga myndigheten tar beslut om korrigerande åtgärder ska den se till att åtgärderna inte strider mot syftet med de interna metoderna för att undvika att åtgärderna (i) leder till en standardisering eller prioriterade metoder, (ii) skapar felaktiga incitament, eller (iii) ger upphov till likformigt beteende.

Finansinspektionen anser att behörig myndighets möjlighet att fatta beslut om korrigerande åtgärder är ett ingripande och därför ska framgå av lag, i stället för genom föreskrifter på regeringsnivå som utredningen föreslår. *Finansinspektionen* anser att detta ska regleras i lag eftersom myndigheten genom artikel 78.4 ges möjlighet att kräva ändring trots ett tidigare gynnande förvaltningsbeslut att godkänna modellen. Regeringen instämmer i *Finansinspektionens* bedömning och anser att möjligheten för inspektionen att fatta beslut om korrigerande åtgärder bör framgå av lag.

8.8 Tillämpning av kraven på gruppnivå

Regeringens förslag: Befintliga bestämmelser om att kraven på styrformer, riskhantering och intern kontroll samt kraven på att sunda strategier och processer för kapitalutvärderingen ska tillämpas på gruppnivå förs in i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Bestämmelserna kompletteras med den nya skyldigheten för instituten att införa motsvarande styrformer, processer och rutiner för dotterföretag i tredjeland.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår till skillnad från regeringen att reglerna avseende ansvarigt institut ska omfatta även de delar som avser krav på styrformer processer och rutiner enligt artikel 109 i kapitaltäckningsdirektivet samt att de nya reglerna i nämnd artikel ska genomföras genom myndighetsföreskrifter.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* anser att det bör förtydligas att ansvarigt institut ska vara ett institut som auktoriserats i Sverige. Vidare bör det förtydligas att tillsynen på undergruppsnivå ska

avse det institut som närmast äger företaget eller företagen i tredje land. Inspektionen anmärker att skillnaderna mellan kraven i artikel 108 och artikel 109 i kapitaltäckningsdirektivet måste återspeglas tydligare i lagtexten samt att kraven i artikel 109.2 och 109.3 ska anges i lag. Finansinspektionen menar vidare att det bör klargöras vad som avses med ”dotterföretag som inte omfattas av detta direktiv” *Svensk Försäkring* anser att hänsyn måste tas till om dotterföretag omfattas av annan reglering om styrning och kontroll, såsom Solvens II.

Skälen för regeringens förslag

Såväl det gällande regelverket som kapitaltäckningsdirektivet innebär att kraven på riskhantering ska uppfyllas individuellt och på grupp- eller undergruppsbasis. Detta följer i dag av kapitaltäckningslagen (se 9 kap. 5 och 6 §§ och prop. 2006/07:5 s. 316 f.). Kapitaltäckningsdirektivet innehåller nya regler såvitt avser styrformer, processer och rutiner på undergruppsnivå. Regleringen avseende grupper återfinns till största del i tillsynsförordningen. De nu gällande bestämmelserna bör därför, enligt regeringens mening, anpassas till den nya regleringen och överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Krav på intern process för bedömning av kapitalbehov

Artikel 108.2 och 108.4 i kapitaltäckningsdirektivet anger i likhet med artiklarna 71 och 73.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv att kravet på interna processer för institutens kapitalutvärdering ska tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå. I likhet med tidigare regler förutsätts enligt artikeln att det pekas ut ett institut som ska ansvara för att kraven uppfylls (ansvarigt institut). För att tillsynen ska kunna utövas på undergruppsnivå ska en behörig myndighet även fortsättningsvis med frångående av huvudregeln om ansvarigt institut kunna ställa motsvarande krav på det företag som närmast äger företaget eller företagen i tredjeland (jfr prop. 2006/07:5 s. 316). Till följd av det nya regelverkets struktur och utmönstrandet av begreppet finansiell företagsgrupp behöver dock de aktuella lagrummen justeras samt överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Krav på institutens styrformer processer och rutiner

Artikel 109.2 i kapitaltäckningsdirektivet motsvaras till stor del av artikel 73.3 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv och innebär att kraven på styrformer, riskhantering och intern kontroll ska uppfyllas på grupp- eller undergruppsbasis. Till skillnad från kraven i ovan nämnda artikel 108 förutsätts inte att ett visst institut i gruppen är formellt ansvarigt för att gruppen uppfyller kraven (jfr 9 kap. 5 § andra stycket kapitaltäckningslagen). I stället anges att tillsynsmyndigheten ska kräva att moder- och dotterföretag uppfyller kraven på grupp- eller undergruppsnivå. Bestämmelsen har jämfört med dess motsvarighet i 2006 års kreditinstitutsdirektiv utökats med nya krav på behöriga myndigheter att särskilt se till att moderföretag och dotterföretag som omfattas av direktivet inför sådana styrformer, processer och rutiner även i de

Prop. 2013/14:228 dotterföretag som inte omfattas av direktivet. Enligt artikel 109.3 i kapitaltäckningsdirektivet, som är ny, framgår att skyldigheterna rörande dotterföretag som i sig inte omfattas av direktivet, inte ska gälla om EU-moderinstitutet eller institut som kontrolleras av ett EU-moderföretag som är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag kan påvisa för de behöriga myndigheterna att tillämpningen av kraven strider mot lagen i det tredjeland där dotterbolaget är etablerat. *Finansinspektionen* menar att kraven i artikel 109.2 andra och tredje ledet bör anges i lag samt att det bör klargöras vad som avses med ”dotterföretag som inte omfattas av detta direktiv” och att tillsynen på undergruppsnivå ska avse det institut som närmast äger företaget eller företagen i tredjeland.

Regeringen instämmer i inspektionens bedömning att regelverket om undergruppstillsyn i tredjeland, dvs. utanför EES, i likhet med motsvarande regler för bedömning av kapitalbehov bör införas i lag. Artikel 108 och artikel 109 i kapitaltäckningsdirektivet ställer förvisso likartade krav på instituten när det gäller undergruppsnivåerna men samtidigt träffar de båda bestämmelserna olika delar av verksamheten. Kraven i artikel 108 rör processer som bolagen måste ha för att uppskatta sitt kapitalbehov något som i högre grad kan komma att påverka det institut som står under tillsyn, medan kraven i artikel 109 rör rutiner och styrformer. De senare kan därtill antas vara svårare att genomföra i ett dotterföretag som institutet inte har full kontroll över. I artikel 109 anges dock att institutet enkom är skyldigt att säkerställa att dotterföretag inför de nämnda rutinerna m.m. Detta skiljer sig från kraven vid kapitalbehovsbedömningen då det i artikel 108 uttryckligen anges att institutet ska ombesörja att även företag som institutet har ägarintresse i måste uppfylla kraven (artikel 108.4). De nytillkomna kraven i artikel 109 bör därför tas in i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Det anges i artikel 109.2 att det berörda dotterföretaget som inte omfattas av direktivet ska ha enhetliga och väl integrerade styrformer processer och rutiner. Motsvarande artikel avseende interna processer för bedömning av kapitalbehov (artikel 108.4) avser inte alla typer av företag i tredje land utan anger explicit att det är institut och kapitalförvaltningsbolag som träffas. I tillsynsförordningens artikel 14 finns en likartad regel som avser krav på att företagen ska genomföra arrangemang processer och rutiner avseende s.k. värdepapperisering. Regeringen anser att de tre nu berörda regelverken med krav på olika rutiner och processer med avseende på dotterföretag i tredjeland är sådana till sin art och utformning att de rimligen är inriktade på dotterföretag med likartad verksamhet utanför EES. Regeringen anser sammanfattningsvis att det är rimligt att anta att ”dotterföretag som inte omfattas av detta direktiv” endast avser dotterföretag som har likartad verksamhet dvs. är institut eller kapitalförvaltningsbolag men som på grund av sin lokalisering till tredje land inte omfattas av direktivet.

Svensk Försäkring anser att hänsyn måste tas till om dotterföretag omfattas av annan reglering om styrning och kontroll, såsom Solvens II. Regeringen anser att det vid tillsynen av olika institut och företag alltid måste göras en adekvat avvägning mellan olika regelverk. Allmänna principer såsom proportionalitet kan då tas i beaktande.

8.9 Krav på att verkställande direktören inte får vara ordförande i styrelsen

Prop. 2013/14:228

Regeringens förslag: Den som är verkställande direktör i ett värdepappersbolag får inte samtidigt vara ordförande i styrelsen. Finansinspektionen får, efter ansökan från bolaget medge undantag från detta.

Regeringens bedömning: Motsvarande krav för kreditinstitut framgår redan av gällande rätt.

Utredningens förslag: Utredningen omnämner kravet i kapitaltäckningsdirektivet om att ordförande i styrelsen för ett institut inte samtidigt får vara verkställande direktören i institut, såvida inte detta godkänts av behörig myndighet, men lämnar inget förslag i frågan.

Remissinstanserna: Med undantag av *Finansinspektionen*, tar remissinstanserna inte upp frågan. Finansinspektionen anför att bestämmelser motsvarande artikel 88.1 e i direktivet finns för kreditinstitut men saknas för värdepappersbolag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt artikel 88.1 e i kapitaltäckningsdirektivet får ordföranden i ett ledningsorgan med tillsynsfunktionen inte samtidigt vara verkställande direktör i institutet. Den behöriga myndigheten har emellertid möjlighet att tillåta det i enskilda fall. Bestämmelser som förbjuder verkställande direktören att samtidigt vara styrelseordförande i ett kreditinstitut, finns i 10 kap. 6 § och 12 kap. 4 § LBF samt i 3 kap. 10 § andra stycket sparbankslagen (1987:619) och 6 kap. 10 § andra stycket lagen (1995:1570) om medlemsbanker. Bestämmelserna är strängare än vad direktivet kräver, eftersom dispensmöjligheten saknas.

Motsvarande bestämmelser saknas i LVM. De bestämmelser som finns i gällande svensk rätt är således inte, när det gäller värdepappersbolag, tillräckliga för att genomföra artikel 88.1 e i kapitaltäckningsdirektivet. En bestämmelse om att en verkställande direktör i ett värdepappersbolag inte samtidigt får vara ordförande i styrelsen för bolaget bör därför tas in i LVM. Samtidigt bör det, i enlighet med vad direktivet tillåter, införas en möjlighet för Finansinspektionen att medge undantag från kravet efter ansökan från värdepappersbolaget. Att en dispensmöjlighet införs får anses rimligt med tanke på att kravet är nytt för värdepappersbolag, såvida det inte är fråga om ett publikt bolag (se 8 kap. 49 § aktiebolagslagen [2005:551]).

9 Tillsyn

9.1 Finansinspektionens tillsyn

Kapitaltäckningsdirektivet innebär att bestämmelserna om de behöriga myndigheternas tillsynsmetoder utvecklas ytterligare i förhållande till 2006 års kreditinstitutsdirektiv. De behöriga myndigheterna ska bl.a.

Prop. 2013/14:228 utföra stresstester och för vissa institut anta s.k. tillsynsprogram. Vidare ställs tydligare krav på behöriga myndigheters befogenheter och reglerna om tillsynsansvaret för filialer som kreditinstitut etablerat i andra medlemsstater ändras.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att Finansinspektionen ansvarar för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen som rör finansiella marknader och finansiella företag. Finansinspektionen ska enligt förordningen arbeta för ett stabilt och väl fungerande finansiellt system och verka för ett gott konsumentskydd inom det finansiella systemet, samt överväga om de åtgärder som myndigheten vidtar kan påverka stabiliteten i de finansiella systemen i andra länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Inspektionens uppgifter preciseras ytterligare i de regleringsbrev som regeringen årligen utfärdar för myndigheten med villkor för anvisade medel i syfte att styra och sätta upp mål för myndighetens verksamhet.

Finansinspektionens möjligheter att utöva tillsyn över kreditinstitut regleras framför allt i 13 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (förkortad LBF). Motsvarande bestämmelser för värdepappersinstitut finns i 23 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (förkortad LVM). I dessa lagar föreskrivs att Finansinspektionens tillsyn ska syfta till att institutens rörelse bedrivs i enlighet med bl.a. de författningar som reglerar verksamheten. Skyldigheten att utöva tillsyn omfattar institut och utländska institut som inrättat filial i landet. Lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) och förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar innehåller ytterligare bestämmelser om Finansinspektionens tillsyn över instituten. I enlighet med övervägandena i avsnitt 6 överförs bestämmelser om hur tillsynen ska utövas över kreditinstitut, värdepappersbolag m.fl. till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Ett viktigt verktyg för en aktiv och effektiv tillsyn är inspektionens möjlighet att begära in rapporter och information som rör institutens verksamhet. LBF, LVM och kapitaltäckningslagen innehåller bestämmelser som ålägger svenska institut och utländska institut med filial här i landet att lämna de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som Finansinspektionen begär.

Inspektionen har därutöver rätt att genomföra platsundersökningar hos både svenska institut och utländska institut som har tillstånd att driva verksamhet från filial i landet. Rätten att genomföra platsundersökningar finns enligt 10 kap. 14 § kapitaltäckningslagen även i fråga om finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag; då i syfte att kontrollera den gruppbaseade redovisningen eller den samlade informationen som företagen är skyldiga att lämna. Rätten att utföra undersökningar innebär att inspektionen genom en undersökning på plats kan inspektera alla aspekter av företagets verksamhet som inspektionen har tillsyn över.

Om ett institut inte lämnar de uppgifter som begärs av inspektionen, har inspektionen möjlighet att vidta sanktioner gentemot institutet eller holdingföretaget i fråga.

Regeringens bedömning: Det följer redan av gällande rätt att Finansinspektionen ska ha de medel och resurser som krävs för att bedriva den tillsyn som krävs enligt tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet.

Frågan om kravet på tillsynsmyndighetens oberoende i förhållande till en s.k. resolutionssmyndighet bör omhändertas vid genomförandet av det kommande direktivet om upprättande av en ram för rekonstruktion och avveckling av kreditinstitut och värdepappersinstitut.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Sveriges advokatsamfund* hänvisar till sitt remissvar på Finanskriskommitténs betänkande (SOU 2013:6) och anger att Finansinspektionens ställning bör regleras i lag i stället för förordning, vilket skulle ge makrotillsynen ett större oberoende i förhållande till regeringen.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 4.4 i kapitaltäckningsdirektivet följer att de behöriga myndigheterna ska ha den sakkunskap, de resurser, den operativa kapacitet, de befogenheter samt det oberoende som krävs för att utföra de av direktivet och förordningen föreskrivna tillsyns-, gransknings- och sanktionsfunktionerna. I artikel 4.7 anges att uppgiften att utöva tillsyn och alla andra funktioner inom de behöriga myndigheterna ska hållas åtskild och oberoende av krishanteringsåtgärder ("functions relating to resolution") samt att medlemsstaterna ska informera Europeiska kommissionen om uppdelningen av de olika funktionerna. Artikel 4.8 innebär att om den myndighet som tillerkänts rätten att utöva krishanteringsåtgärder inte är samma myndighet som den behöriga myndigheten, ska de förstnämnda myndigheterna ha ett nära samarbete och samråda med de behöriga myndigheterna vid utarbetandet av planerna för rekonstruktion och avveckling.

Artikel 4.4 har ingen direkt motsvarighet i något av 2006 års direktiv. Kravet på att behörig myndighet ska ha de medel och resurser som krävs, riktar sig ytterst mot riksdagen, som enligt 9 kap. 1 § regeringsformen beslutar om statens budget och storleken på de anslag som respektive förvaltningsmyndighet ska erhålla (den s.k. finansmakten). Någon särskild genomförandeåtgärd i lag för att uppfylla direktivets krav i denna del krävs inte. Vad gäller frågan om tillräckliga resurser kan emellertid följande noteras. För att stärka förutsättningarna för Finansinspektionen att bidra till ett väl fungerande finansiellt system föreslog regeringen i samband med budgetpropositionen för 2012 att ökade resurser motsvarande 103 miljoner kronor skulle tillföras myndigheten under perioden 2012–2014. Bakgrunden var att kraven ökat på Finansinspektionen i fråga om bl.a. tillsyn, regelgivning och internationellt utvecklingsarbete. Regeringens bedömning i fråga om Finansinspektionens resursbehov kvarstår och satsningen utvidgades ytterligare fr.o.m. 2014 t.o.m. 2016 för att främja utvecklingen av den finansiella

Prop. 2013/14:228 tillsynen. I budgetpropositionen för 2014 föreslogs därför en ytterligare satsning som sammantaget uppgår till 100 miljoner kronor (prop. 2013/14:1).

Enligt regeringens mening är kravet på Finansinspektionens oberoende vid utövandet av sina tillsynsuppgifter tillräckligt uppfyllt genom bestämmelsen om förvaltningsmyndighets självständighet i 12 kap. 2 § regeringsformen. Där anges att ingen myndighet får bestämma hur en förvaltningsmyndighet i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag.

Det är ännu inte fastställt vilken myndighet i Sverige som ska omhänderta sådana krishanteringsåtgärder som omnämns i artikel 4.7 och 4.8 (s.k. resolutionsmyndighet). Skyldigheten i dessa artiklar bör lämpligen omhändertas i samband med genomförandet av krishanteringsdirektivet (KOM [2012] 280/3), som förväntas bli antaget under våren 2014.

9.3 Tillsynsmyndigheternas befogenhet i fråga om rätten att utföra kontroller och kräva information

Regeringens förslag: Finansinspektionens rätt att genomföra undersökningar hos företag utvidgas till att omfatta även holdingföretag med blandad verksamhet och sådana företag som får i uppdrag av ett finansiellt holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandat finansiellt holdingföretag att utföra visst arbete eller vissa operativa funktioner.

Finansinspektionen får vidare rätt att genomföra undersökningar hos samtliga företag som ingår i en grupp, i de fall som det ankommer på inspektionen att utöva tillsyn över att gruppen uppfyller kraven på gruppnivå. Finansinspektionen får rätt att inhämta upplysningar från personer anställda i institut, finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandade finansiella holdingföretag.

Regeringens bedömning: Det krävs inga lagändringar för att utöka Finansinspektionens rätt att inhämta uppgifter från institut, finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandade finansiella holdingföretag.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår dock till skillnad från regeringen en uttrycklig befogenhet för Finansinspektionen att inhämta information från anställda.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inte något att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Artikel 4.3 i kapitaltäckningsdirektivet innehåller bestämmelser om att behöriga myndigheter dels ska få tillgång till den information som krävs

för att kunna genomföra tillsyn, dels ha rätt att undersöka eventuella regelöverträdelser. Vidare finns det krav på att de behöriga myndigheterna ska ha informationsinsamlings- och undersökningsbefogenheter (artikel 65.3).

Dessa befogenheter innebär att de behöriga myndigheterna kan ålägga ett antal uppräknade juridiska och fysiska personer att lämna uppgifter till myndigheten. I artikeln nämns institut, finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet, fysiska personer vid dessa samt tredje parter som utför operativa uppgifter eller annan operativ verksamhet på uppdrag av dessa.

Upplysningar från juridiska och fysiska personer

Finansinspektionen har i dag en omfattande rätt att begära information av och genomföra platsundersökningar hos institut och holdingföretag (se 13 kap. 3 och 5 §§ LBF, 23 kap. 3 § LVM och 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen). Denna rätt innebär inte någon möjlighet för Finansinspektionen att begära upplysningar direkt av fysiska personer. Då direktivet explicit anger att upplysningar kan begäras in från fysiska personer anställda vid berörda företag bör en sådan befogenhet för Finansinspektionen införas i LBF respektive LVM. Finansinspektionen har inom ramen för gällande finansmarknadsreglering liknande befogenheter i t.ex. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Enligt 6 kap. 1 a § den lagen har Finansinspektionen rätt att kalla fysiska personer till förhör för att lämna upplysningar. Liknande bestämmelser finns i lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning och lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister. Det bör dock noteras att det av den aktuella direktivbestämmelsens ordalydelse inte följer att möjligheten för tillsynsmyndigheten att inhämta upplysningar från fysiska personer ska förenas med sanktioner riktad mot den anställde. Med hänsyn till att Finansinspektionen kan förelägga instituten och företagen att inkomma med upplysningar saknas det enligt regeringens mening skäl att förena denna befogenhet såvitt avser anställda hos den juridiska personen med sanktionsåtgärder.

Finansinspektionens nuvarande rätt att inhämta upplysningar får i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 65.3 även anses omfatta en rätt att ta del av och få ut dokument (jfr prop. 2004/05:142 s. 116). Finansinspektionen har redan enligt gällande rätt möjlighet att inhämta uppgifter från institut, finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet och blandade finansiella holdingföretag enligt 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen. Motsvarande bestämmelser bör föras över till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Platsundersökningar

När det gäller platsundersökningar föreskriver artikel 65.3 att sådana ska kunna genomföras hos fler företag än vad som för närvarande finns reglerat i svensk lag. Bestämmelsen i 10 kap. 14 § kapitaltäckningslagen medför ingen rätt för Finansinspektionen att genomföra inspektioner hos

Prop. 2013/14:228 holdingföretag med blandad verksamhet (härmed avses enligt artikel 4.22 i tillsynsförordningen moderföretag som inte är ett finansiellt holdingföretag eller ett institut eller ett blandat finansiellt holdingföretag och som har minst ett institut bland sina dotterföretag). För att genomföra artikel 65.3 bör inspektionens rätt att begära in upplysningar och genomföra undersökningar utvidgas till att omfatta även företag som erhållit uppdrag från finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandade finansiella holdingföretag, om inspektionen behöver det för sin tillsyn.

Artikel 65.3 c bör vidare genomföras genom att det i lag tydligt framgår att Finansinspektionen ges rätt att genomföra undersökningar hos samtliga företag i en företagsgrupp när inspektionen ansvarar för tillsynen av att instituten utifrån sin konsoliderade situation uppfyller kraven på gruppnivå. Det kan i det sammanhanget bli aktuellt att genomföra undersökningar hos företag i andra länder. Det ankommer då på inspektionen att genomföra undersökningen i enlighet med de bestämmelser som gäller i det aktuella landet.

9.4 Skyldighet att lämna upplysningar om innehavare av aktier eller andelar

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon lagändring för att genomföra skyldigheten enligt artikel 14 i kapitaltäckningsdirektivet för kreditinstitut att i samband med ansökan om tillstånd lämna upplysningar om institutets 20 största innehavare av aktier eller andelar i institutet när det inte finns någon som har ett kvalificerat innehav i institutet.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inte något att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 14 i kapitaltäckningsdirektivet ska behöriga myndigheter inte bevilja auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut, om institutet inte inkommit med information om de innehavare av aktier eller andelar som kommer att få ett direkt eller indirekt kvalificerat innehav i institutet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 12 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, men har i kapitaltäckningsdirektivet utökats med ett tillägg om vad som ska gälla för det fall att det inte finns några kvalificerade innehav. I sådana fall måste institutet, för att kunna beviljas auktorisation, lämna uppgift om vilka de 20 största aktieägarna eller medlemmarna är.

Förutsättningarna för att svenska företag ska beviljas tillstånd att bedriva bank- eller finansieringsrörelse regleras i LBF. I 3 kap. 2 § samma lag anges att ett svensk företag ska beviljas tillstånd endast om den som har eller kan förväntas få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i institutet. Finansinspektionen har med stöd av 5 kap. 2 § 11 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse möjlighet att meddela

föreskrifter om vilka uppgifter som ett företag ska inkomma med i samband med en ansökan enligt LBF. Det tillägg som skett i artikel 14 jämfört med dess lydelse i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, bör inom ramen för detta bemyndigande genomföras genom föreskrifter meddelade av Finansinspektionen. Det krävs således inte någon lagändring för att genomföra det nämnda tillägget i artikel 14 i direktivet.

9.5 Tillsyn över filialer

Regeringens förslag: Om ett utländskt kreditinstitut från ett land inom EES som inrättat filial i Sverige inte följer de bestämmelser som gäller för verksamheten, ska Finansinspektionen underrätta behöriga myndigheter i hemlandet. I brådskande fall och i avvaktan på åtgärder som fattas av behörig myndighet i hemlandet, får inspektionen vidta åtgärder för att värna den finansiella stabiliteten här i landet. Sådana åtgärder ska upphöra så snart som de inte längre behövs eller hemlandets myndigheter vidtar en s.k. rekonstruktionsåtgärd.

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Eba för tvistlösning i sådana situationer som avses i artiklarna 41.2 och 43.5 i kapitaltäckningsdirektivet.

Regeringens bedömning: Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artikel 41.1 i kapitaltäckningsdirektivet utbyta information med andra behöriga myndigheter ryms inom gällande rätt.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inte något att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Kapitaltäckningsdirektivet innebär att när kravet på likviditetstäckning införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i tillsynsförordningen ändras nuvarande reglering om tillsyn över filialer tillhörande utländska kreditinstitut inom EES. Då upphör den uttalade skyldigheten för värdlandets behöriga myndigheter att utöva tillsyn över likviditeten i filialer tillhörande utländska kreditinstitut (se artiklarna 153 och 156 samt skälen 15 och 25 i kapitaltäckningsdirektivet). Ansvar för likviditetstillsynen ska därefter i stället ligga på hemlandets behöriga myndigheter. De nya reglerna bör ses i ljuset av att de myndigheter som har auktoriserat kreditinstitutet i fråga, har bättre möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt vidta ingripanden mot institutet. Reglerna innebär att värdlandets behöriga myndigheter i framtiden ska få ingripa gentemot sådana kreditinstitut endast om det är fråga om s.k. säkerhetsåtgärder (artikel 43).

I enlighet med artikel 43 i direktivet får värdlandets behöriga myndigheter i krissituationer, i avvaktan på åtgärder från hemlandets behöriga myndigheter eller rekonstruktionsåtgärder som vidtas med stöd av artikel 3 i direktiv 2001/24/EG, vidta säkerhetsåtgärder. Sådana åtgärder ska vara proportionerliga i förhållande till deras syfte att skydda

Prop. 2013/14:228 mot en finansiell instabilitet som allvarligt skulle hota de kollektiva intressena för insättare, investerare och kunder i värdmedlemsstaten. Säkerhetsåtgärderna ska upphöra om hemlandets administrativa eller rättsliga myndigheter vidtar rekonstruktionsåtgärder i den mening som avses i direktiv 2001/24/EG (artikel 43.3). Vidare ska värdlandets behöriga myndigheter avsluta säkerhetsåtgärderna när de inte längre behövs, såvida de inte har upphört i enlighet med artikel 43.3. Hemlandets behöriga myndigheter har, om det finns invändningar mot åtgärderna som vidtagits av värdlandsmyndigheterna, möjlighet att hänskjuta ärendet till Eba för tvistlösning (artikel 43.5).

Värdlandets tillsynsmyndigheter ska därutöver under vissa förutsättningar fortfarande ha rätt att utföra kontroller av den verksamhet i landet som utövas av filialer till utländska institut samt ha rätt att få information om den verksamhet som bedrivs (se skälen 26–28). I artikel 41 finns bestämmelser om att värdlandsmyndigheterna ska underrätta behöriga myndigheter i hemlandet om de finner att ett kreditinstitut som har en filial eller tillhandahåller tjänster inom myndighetens territorium inte uppfyller, eller om det föreligger en väsentlig risk för att kreditinstitutet inte kommer att uppfylla, kravet enligt tillsynsförordningen eller de nationella bestämmelser som genomfört kapitaltäckningsdirektivet. Behöriga myndigheter i hemlandet ska då utan dröjsmål vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att kreditinstitutet råttar till missförhållandet och anmäla de åtgärder som vidtagits till värdlandets behöriga myndigheter. Artikel 41.2 ger också värdlandets behöriga myndigheter möjlighet att hänskjuta ärendet till Eba för tvistlösning i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. Av artikel 45 följer att myndigheter i hemlandet omgående ska informera behöriga myndigheter i värdlandet om en auktorisation återkallas.

De ändringar som i artiklarna 41 och 43 i kapitaltäckningsdirektivet vidtagits i förhållande till dess motsvarigheter i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, äger tillämpning från det datum som kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i tillsynsförordningen. För tiden fram till dess att övergångsperioden löpt ut ska nuvarande regler som grundas på principen att värdlandet utövar tillsyn över likviditeten i filialen alltjämt tillämpas (se artiklarna 150–159 i direktivet).

Finansinspektionens rätt att ingripa mot ett utländskt institut inom EES som har inrättat filial här i landet regleras i 15 kap. 15 och 16 §§ LBF. Om ett sådant utländskt institut inte följer de bestämmelser som gäller för institutet i fråga, får Finansinspektionen förelägga institutet att vidta rättelse. Om institutet underlåter att följa föreläggandet, ska behöriga myndigheter i hemlandet underrättas. I en sådan situation ankommer det på hemlandsmyndigheten att vidta alla nödvändiga åtgärder för att institutet ska vidta rättelse. Om missförhållandena ändå inte åtgärdas, får Finansinspektionen gå vidare i sina försök att stoppa överträdelserna. Inspektionen kan då med stöd av 15 kap. 15 § tredje stycket LBF förbjuda institutet eller företaget att påbörja nya transaktioner i landet. Ett sådant förbud ska som huvudregel föregås av en underrättelse till den behöriga myndigheten i hemlandet, men i brådskande fall har Finansinspektionen rätt att ingripa utan föregående underrättelse till

hemlandsmyndigheten med hemlandet. I 15 kap. 16 § LBF finns bestämmelser om vad som gäller för det fall att ett utländskt kreditinstitut inom EES fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet. I 15 kap. 17 § samma lag regleras vad som gäller för utländska kreditinstitut som hör hemma utanför EES och som getts tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. Av bestämmelsen framgår att Finansinspektionen har de befogenheter att ingripa som tillkommer inspektionen enligt 15 kap. 1 § och 3 § första stycket 6 LBF (jfr artikel 31 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv).

Om Finansinspektionen av en behörig myndighet underrättas om att ett svenskt kreditinstitut överträtt de föreskrifter som gäller i det landet för sådana institut, får Finansinspektionen ingripa med de åtgärder som anges i 15 kap. 1–4 §§ LBF, under förutsättning att det föreligger någon omständighet som avses där (15 kap. 5 § LBF). Vidare anges att det ankommer på inspektionen att underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om vilka åtgärder som vidtas.

Regleringen i 15 kap. LBF bör mot bakgrund av de nya bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet ändras så att Finansinspektionen, gentemot utländska kreditinstitut inom EES som inrättat filialer i landet och inte följer gällande regler, inte längre ska ingripa mot institutet genom ett föreläggande. Finansinspektionen ska i stället informera behöriga myndigheter i hemlandet om eventuella missförhållanden, varefter det ankommer på hemlandets myndigheter att vidta åtgärder för att förmå institutet i fråga att vidta rättelse.

I brådskande fall ska dock behörig myndighet i värdlandet ha rätt att vidta s.k. säkerhetsåtgärder. Vilka åtgärder som värdlandsmyndigheten i en sådan situation ska få rätt att vidta framgår inte av direktivet. Regeringen finner i likhet med utredningen att detta ska uppfattas som att behöriga myndigheter med rätt att ingripa, ska ges samma befogenheter att ingripa som de har gentemot nationellt auktoriserade institut.

Finansinspektionen har enligt 15 kap. 15 § tredje stycket LBF rätt att i brådskande fall förbjuda ett kreditinstitut att påbörja fler transaktioner i landet. Bestämmelsen infördes i LBF med anledning av artikel 21.7 i det numera upphävda andra banksamordningsdirektivet (77/780/EEG). Denna artikel hade stora likheter med artikel 43.1 i kapitaltäckningsdirektivet såtillvida att den också tillät värdlandets behöriga myndigheter att i brådskande fall interimistiskt vidta de åtgärder som ansågs nödvändiga för att skydda insättare, investerare och andra mottagare av tjänster. Enligt regeringens mening finns det ingen anledning att behålla en reglering som innebär att Finansinspektionens befogenheter i förhållande till filialer som tillhör utländska kreditinstitut, i brådskande fall begränsas till ett förbud att påbörja fler transaktioner i landet. Dylika säkerhetsåtgärder kommer, till skillnad mot vad som gäller i dag, nämligen utgöra Finansinspektionens enda möjlighet att självständigt ingripa mot sådana filialer. Regleringen bör därför ändras så att den inte uppställer några särskilda begränsningar i fråga om vilka av Finansinspektionens tillsynsbefogenheter som kan användas i en sådan situation. Däremot bör sådana säkerhetsåtgärder få vidtas endast om det är nödvändigt för att värna den finansiella stabiliteten i landet, och åtgärderna står i proportion till detta syfte. Det bör även framgå av lag under vilka förutsättningar som åtgärderna ska upphöra.

Kravet i artikel 43.2 om att säkerhetsåtgärder inte får leda till att borgenärer i värdlandet ges företräde framför borgenärer i andra länder, är tillgodosett genom grundlagens krav på att domstolar och förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet beaktar allas likhet inför lagen samt iakttar saklighet och opartiskhet (se 1 kap. 9 § regeringsformen).

Den enligt artiklarna 41 och 45 i kapitaltäckningsdirektivet för Finansinspektionen något förändrade skyldigheten att underrätta behöriga myndigheter i hemlandet om vidtagna åtgärder och skyldigheten att samarbeta med behöriga myndigheter i andra länder ryms inom Finansinspektionens samarbetskyldighet enligt 13 kap. 6 a § och 15 kap. 5 § LBF samt 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen i 15 kap. 5 § LBF bör dock justeras genom ett tillägg om att de åtgärder som vidtas och den efterföljande underrättelse om vidtagna åtgärder ska ske genast. Eftersom kapitaltäckningslagen föreslås upphävas bör den nämnda bestämmelsen i den lagen tas in i lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Bestämmelser i 2006 års kreditinstitutsdirektiv om möjlighet att hänskjuta frågor till Eba för tvistlösning genomfördes i LBF och kapitaltäckningslagen genom två nya bestämmelser (13 kap. 6 b § LBF och 10 kap. 9 a § kapitaltäckningslagen). Dessa lagrum anger i vilka fall som Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES, till Eba för tvistlösning. Artiklarna 41.2 och 43.5 bör genomföras genom att nu nämnda lagrum utökas till att omfatta även dessa artiklar. När det gäller bestämmelsen i kapitaltäckningslagen så ska den av nyss angivna skäl föras över till lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Det är ännu oklart vid vilken tidpunkt som de ändringar som vidtagits i artiklarna 41, 43 och 49 i kapitaltäckningsdirektivet ska börja tillämpas. Ändringarna i denna del bör därför träda kraft vid det datum som regeringen bestämmer (se avsnitt 13).

9.6 Rätt att begära rapporter från och genomföra inspektioner av filialer till utländska institut

Regeringens förslag: Finansinspektionens rätt att inspektera och begära information av filialer till utländska kreditinstitut ska omfatta samtliga utländska kreditinstitut som inrättat filial i landet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 52.3 i kapitaltäckningsdirektivet anges att behöriga myndigheter i värdlandet ska ha rätt att inspektera och begära information om verksamhet som institut bedriver i landet genom filialer. Sådana tillsynsåtgärder ska kunna tillgripas när värdlandets behöriga myndigheter anser att det behövs med hänsyn till det finansiella systemets stabilitet i värdlandet. Värdlandets myndigheter åläggs enligt samma artikel att inför inspektionen konsultera hemlandets behöriga myndigheter och efter att inspektionen utförts informera

myndigheterna i hemlandet om vad som framkommit vid undersökningen. Informationen ska enligt artikel 52.4 inhämtas och inspektioner utövas i enlighet med det lands lagar och bestämmelser där inspektionen utförs eller informationen inhämtas.

I artikel 40 i direktivet finns en ytterligare bestämmelse om rätt för den behöriga myndigheten att begära information från filialer inom dess territorium. Artikeln innebär att värdlandets behöriga myndigheter har rätt att begära att alla kreditinstitut som har filialer inom dess territorium lämnar periodiska rapporter om sin verksamhet i värdlandet. Bestämmelsen har i förhållande till dess motsvarighet i det äldre direktivet justerats i fråga om för vilka ändamål värdlandets behöriga myndigheter får kräva sådana rapporter (artikel 29 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv). Enligt artikel 40 ska sådana rapporter få krävas för informations- eller statistikändamål, för att kunna ta ställning till om en filial i enlighet med artikel 51.1 är att betrakta som betydande, eller för tillsynsändamål i enlighet med direktivets artiklar 40–46. Av artiklarna 151 och 152 följer att de ändringar som skett i artikel 40 jämfört med dess motsvarighet i 2006 års direktiv, ska börja tillämpas från det datum som kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i tillsynsförordningen.

I svensk rätt finns en vidsträckt rätt för Finansinspektionen att begära information från och inspektera kreditinstitut och utländska kreditinstitut som har inrättat filial i landet (13 kap. 3 och 4 §§ LBF). Bestämmelserna om tillsyn i 13 kap. LBF ger intryck av att denna befogenhet såvitt avser utländska kreditinstitut endast gäller i förhållande till utländska kreditinstitut som inte hör hemma inom EES. I bestämmelserna föreskrivs en rätt för inspektionen att inhämta upplysningar respektive genomföra undersökningar hos kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial enligt 4 kap. 4 § LBF, närmare bestämt endast andra utländska kreditinstitut än sådana som hör hemma inom EES. Å andra sidan ska bestämmelserna i LBF i tillämpliga delar även gälla för utländska företags verksamhet i Sverige, oberoende av om företaget hör hemma inom eller utanför EES (se 1 kap. 2 § LBF), vilket kan uppfattas som att tillsynsbestämmelserna i 13 kap. LBF ska tillämpas på filialer oberoende av om det utländska kreditinstitut hör hemma inom eller utanför EES.

Den EU-rättsliga regleringen gör i denna del inte någon åtskillnad för om det är fråga om filialer till utländska kreditinstitut inom eller utanför EES, utan relevanta artiklar i både 2006 års kreditinstitutsdirektiv och kapitaltäckningsdirektivet avser ”alla” utländska kreditinstitut.

Bestämmelserna om tillsyn i 23 kap. LVM ger redan i dag Finansinspektionen rätt att vidta inspektioner och begära information från utländska företag som har tillstånd att driva verksamhet från filial i Sverige och gör således inte någon skillnad på om det utländska företaget är verksam inom eller utanför EES.

Enligt regeringens mening bör 13 kap. 3 § LBF ändras så att det inte råder någon tvekan om att rätten att begära information och genomföra inspektioner gäller i förhållande till alla utländska kreditinstitut som inrättat filial här i landet.

Vad därefter gäller frågan om för vilka syften information får begäras kan följande konstateras. Om Finansinspektionen i enlighet med direktivet ska kunna bedöma den verksamhet som i Sverige utövas av filialer tillhörande utländska institut, behöver inspektionen information om den verksamhet som dessa filialer utövar här. De justeringar som skett i artikel 40 jämfört med motsvarande artikel i 2006 års direktiv, och den nya rätten till informationsinhämtande i artikel 52.3, är inte av den art att de medför ett behov att ändra Finansinspektionens rätt att i enlighet med 13 kap. 3 § LBF kräva att utländska kreditinstitut som inrättat filial i landet lämnar upplysningar om den verksamhet som bedrivs.

Det senare ledet i artikel 52.3, om skyldigheten att inför en inspektion konsultera behöriga myndigheter i hemlandet och informera om resultatet av gjorda undersökningar behandlas i avsnitt 10.4.

9.7 Tillsynens utövande

Regeringens bedömning: Det behövs inte någon lagändring för att genomföra bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet om nya krav på behöriga myndigheter såvitt avser metoder för tillsynens utövande m.m.

Behöriga myndigheters skyldigheter att i enlighet med artikel 97.5 i direktivet utbyta information med Eba ryms inom gällande rätt.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Finansinspektionen* anser att det är lämpligt att möjligheten för inspektionen att gentemot berörda institut fatta identiska eller likartade beslut om ingripande på ett tydligt sätt bör framgå av lag. Detta ska ses mot bakgrund av att inspektionen alltjämt ska fatta separata beslut för varje institut. Det bör därför framgå i lag att inspektionen har de rättsliga befogenheter som behövs för att lägga krav på institut på ett likartat eller identiskt sätt. *Riksbanken* anser att principen om likartad tillämpning av tillsynsåtgärder i artikel 103 i direktivet tydligare bör komma till uttryck i svensk rätt, inte minst eftersom den är kopplad till ingripanden mot instituten. Bestämmelserna i exempelvis 2 kap. 2 och 3 §§ i utredningens förslag till lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag förutsätter nämligen, i linje med gällande rätt, att det görs en individuell bedömning av institutets riskhantering eller av nödvändigheten att för just det institutet påföra ett särskilt kapitalbaskrav. Bestämmelserna i artikel 103 syftar till att klargöra att det inte är nödvändigt att, inför ett eventuellt kapitalpåslag, i detalj analysera institutens interna modeller eller hur deras riskhanteringssystem är uppbyggda om institut med liknande riskprofil är utsatta för eller utgör liknande risker för det finansiella systemet. Denna tolkning bör komma till uttryck i motiven.

Skälen för regeringens bedömning: Den granskning och de åtgärder som behöriga myndigheter ska utöva respektive vidta enligt artiklarna 97–99 i kapitaltäckningsdirektivet utgör i varierande utsträckning

anvisningar om hur behöriga myndigheter ska utöva tillsyn över instituten. Artikel 97 innebär bl.a. en uttrycklig skyldighet för behöriga myndigheter att vid utvärderingen av instituten även beakta de risker som ett institut utgör för det finansiella systemet, dvs. utsätter det finansiella systemet för. Om ett institut kan orsaka systemrisk i enlighet med artikel 23 i förordning (EU) nr 1093/2010, ankommer det på behöriga myndigheter att omgående underrätta Eba om detta. När behöriga myndigheter därefter bedömer om institutets eller institutens styrformer, kapitalbas och likviditet m.m. är tillräckliga, ska bedömningen baseras på institutets risker ("coverage of their risks"), vilket i enlighet med artikel 97.1 b, även ska omfatta systemrisk. Bestämmelsen i artikel 100, som också är ny, anger att behöriga myndigheter som stöd för den utvärdering och översyn som ska göras enligt artikel 97, när så är lämpligt men minst årligen ska genomföra stresstester på de institut som står under deras tillsyn.

Vid genomförandet av 2006 års kreditinstitutsdirektiv i svensk rätt gjordes bedömningen att de detaljerade reglerna om hur ofta tillsynen ska ske och vad den ska omfatta inte bör framgå av lag utan regleras genom föreskrifter på lägre nivå (se prop. 2006/07:5 s. 343). Närmare bestämmelser om Finansinspektionens tillsyn har därför genomförts i bl.a. förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar (29 och 30 §§). De justeringar av behöriga myndigheters tillsynsmetoder som tillkommit genom kapitaltäckningsdirektivet bör i linje med tidigare överväganden genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Riksbanken och *Finansinspektionen* efterfrågar en klaggörande reglering avseende den möjlighet till likartade eller identiska ingripandebeslut som anges i artikel 103. Regeringen instämmer i detta avseende i utredningens bedömning att såsom svensk rätt i dag är utformad så föreligger inga hinder för inspektionen att fatta sådana beslut. Artikel 103 framstår i stället närmast som ett förtydligande om att behöriga myndigheter ska ha möjlighet att göra sådana likartade bedömningar. Det krävs alltså att det ska finnas grund för ingripande på grund av riskprofilen hos det enskilda institutet. Behov av särskilda genomförandeåtgärder för att säkerställa en rätt för Finansinspektionen att i enlighet med artikel 103 gentemot berörda institut fatta identiska eller likartade beslut om ingripande föreligger därför inte. Frågor kring hur likartade risker ska bedömas kommer också att bli föremål för riktlinjer från Eba (artikel 103.2).

Den för Finansinspektionen utökade skyldigheten att i enlighet med artiklarna 97.5 och 103.2 underrätta Eba om en utvärdering visar att ett institut kan orsaka systemrisk, respektive om inspektionens tillämpning av artikel 103, ryms inom Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med 1 kap. 9 § förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse respektive i nu gällande 26 a § förordningen om kapitaltäckning och stora exponeringar. Den senare förordningen kommer att upphävas men bestämmelsen bör ersättas med en motsvarande bestämmelse i ny förordning.

Regeringens förslag: Bestämmelserna om Finansinspektionens tillsyn av institutens interna metoder och möjligheter för inspektionen att ingripa vid brister i metoderna tas in i lag.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att tillsynsåtgärder rörande efterlevnaden av de interna metoderna regleras på lägre nivå än lag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* anser att behörig myndighets möjlighet att fatta beslut om korrigerande åtgärder är ett ingripande och därför ska framgå av lag. På så sätt ges *Finansinspektionen* också möjlighet att kräva ändring trots ett tidigare gynnande förvaltningsbeslut att godkänna modellen. Av artikel 101.3 i kapitaltäckningsdirektivet följer att om en intern marknadsriskmodell leder till upprepane överträdelser av artikel 366 i tillsynsförordningen tyder det på att modellen inte, eller inte längre, är tillräckligt exakt. Behörig myndighet ska då återkalla tillståndet att använda sig av en viss metod eller vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att metoden snarast förbättras. I artikel 101.4 förskrivs att om ett institut fått tillstånd att använda sig av en metod som inte längre uppfyller tillämpliga krav, ska behörig myndighet kräva att institutet visar att de brister metoden innebär endast är av ringa betydelse eller att institutet presenterar en åtgärdsplan för att inom en viss tid åter uppfylla kraven. Om den av institutet angivna tiden inom vilken kraven ska vara uppfyllda inte är tillfredställande, ska myndigheten kräva förbättring av planen. Ytterst ska tillståndet att använda den interna metoden kunna återkallas. De åtgärder som ska vidtas när modellerna inte uppfyller kraven framgår i dag av 4 kap. 10 och 11 §§ samt 5 kap. 4 § kapitaltäckningslagen. Någon motsvarighet till dessa bestämmelser föreslås inte införas i den av utredningen föreslagna tillsynslagen. *Finansinspektionen* anser dock att det av den bör framgå att tillståndet kan återkallas då huvudregeln i svensk rätt är att gynnande förvaltningsbeslut inte kan återkallas. I praxis har undantag från huvudregeln utvecklats och ett beslut kan återkallas med stöd av förbehåll i själva beslutet eller i den författning som ligger till grund för beslutet. En sådan möjlighet som artikel 101.3 och 101.4 föreskriver bör på samma sätt som den möjlighet som följer av 78.4 framgå av lag.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 101.1–101.4 i kapitaltäckningsdirektivet innehåller krav på behöriga myndigheters löpande tillsyn av institut som fått tillstånd att använda sig av interna metoder för att beräkna kapitalbaskraven. De behöriga myndigheterna ska med jämna mellanrum, minst vart tredje år, granska institutens efterlevnad när det gäller kraven på metoder som kräver tillstånd från de behöriga myndigheterna innan sådana metoder används för att beräkna kapitalbaskraven i enlighet med del tre i tillsynsförordningen (artikel 101.1). De behöriga myndigheterna ska särskilt uppmärksamma förändringar i institutets affärsverksamhet och hur interna metoder tillämpas på nya produkter. Om det framkommer att institutets interna metoder innebär väsentliga brister i fråga om förmågan att identifiera risker, ankommer det på

behöriga myndigheter att säkerställa att metoderna åtgärdas eller vidta nödvändiga åtgärder för att minska följderna av dem.

Om användandet av en intern metoden i form av en s.k. intern marknadsriskmodell leder till upprepade överskridanden av bestämmelserna i artikel 366 i tillsynsförordningen, vilket tyder på att modellen inte är eller inte längre är exakt, ska behöriga myndigheter återkalla tillståndet att använda sig av den interna modellen, eller vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att modellen snarast förbättras (se artikel 101.3).

Om ett institut fått tillstånd att använda sig av en metod, som inte längre uppfyller tillämpliga krav, ska behöriga myndigheter kräva att institutet antingen visar att följderna av den bristande efterlevnaden är oväsentliga (när så är tillämpligt enligt tillsynsförordningen) eller presenterar en åtgärdsplan för att i tid återställa att kraven följs och ange en tidsfrist för när planen ska genomföras (artikel 101.4). Om behöriga myndigheter bedömer att det är osannolikt att den åtgärdsplan som presenteras leder till att kraven kommer att uppfyllas, eller att tidsfristen för dess genomförande inte är tillfredställande, ska myndigheten kräva förbättringar av planen. Om det är osannolikt att institutet inom en lämplig tidsfrist åter kommer att uppfylla gällande regler eller inte på ett tillfredsställande vis lyckas visa att konstaterade följder av de konstaterade bristerna är oväsentliga, ska tillståndet att använda sig av metoden återkallas, eller begränsas till områden där en efterlevnad kan uppnås inom en lämplig tidsfrist.

Eba ska i syfte att främja en enhetlig sundhet i de interna metoderna analysera de metoder som används av instituten och i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 utveckla riktlinjer med riktmärken på grundval av utförd analys (artikel 101.5 kapitaltäckningsdirektivet). Behöriga myndigheter åläggs att vid sin tillsyn av institutens interna metoder beakta Eba:s analys.

Bestämmelserna i artikel 101 är nya men har vissa likheter med artiklarna 84 och 85 i 2006 års kreditinstitutdirektiv. I de äldre bestämmelserna uppgavs vilka krav som skulle ställas på ett institut som ville tillämpa den s.k. internmetoden. Bland annat uppställdes ett krav på ett uttryckligt tillstånd och det specificerades vilka åtgärder som de behöriga myndigheterna skulle vidta för det fall att institut som fått ett sådant tillstånd inte längre uppfyllde de uppställda kraven. I artikel 85.5 angavs också att ett institut inte utan myndighetens godkännande kunde återgå till att tillämpa en metod som inte krävde tillstånd. De nämnda artiklarna har genomförts i lag och återfinns i dag i 4 kap. 10 och 11 §§ kapitaltäckningslagen (se även 5 kap. 4 § samma lag). *Finansinspektionen* påpekar att en återkallelse av en tidigare godkänd metod (och modell) har karaktären av ett ingripande och därför bör framgå av lag. Tillstånd att få använda en intern metod ges enligt tillsynsförordningen (artiklarna 92–386). Regelverket är omfattande, har stor betydelse för instituten och en återkallelse eller inskränkning i rätten att få använda en intern metod får såsom inspektionen påpekat anses som återkallelse av ett gynnande beslut. Härtill kommer att motsvarande regelverk i dag framgår av lag. Regeringen anser med hänsyn till det nu sagda att bestämmelserna som rör interna metoder och modeller bör införas i lagen

9.9 Institutens administrativa förfaranden för intern kontroll

Regeringens bedömning: Reglerna om intern kontroll och dokumentation m.m. i artikel 4.5 andra meningen och artikel 4.6 i kapitaltäckningsdirektivet bör inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 4.5 andra meningen i kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att det finns interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden för instituten så att det vid varje tidpunkt är möjligt att kontrollera att reglerna följs. Av artikel 4.6 framgår att medlemsstaterna ska se till att instituten dokumenterar alla sina transaktioner, system och rutiner som omfattas av kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen på ett sådant sätt att de behöriga myndigheterna alltid kan kontrollera att de krav som ställs på instituten uppfylls.

I 6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM ställs krav på instituten att ha en tillfredsställande intern kontroll samt att de ska kunna identifiera, mäta, styra och internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får med stöd av 16 kap. 1 § LBF respektive 8 kap. 42 § LVM meddela ytterligare föreskrifter om vilka åtgärder som instituten ska vidta för att uppfylla lagens krav på riskhantering.

De nya krav som artiklarna 4.5 andra meningen och 4.6 i kapitaltäckningsdirektivet ställer på medlemsstaterna bör inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

9.10 Särskilda krav på offentliggörande

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall som institut ska offentliggöra information i enlighet med artiklarna 431–455 i tillsynsförordningen.

Moderföretag ska offentliggöra information som rör gruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 106 i kapitaltäckningsdirektivet finns bestämmelser om särskilda krav på offentliggörande. Behöriga myndigheter ska ha befogenhet att kräva att instituten mer än en gång per år offentliggör den information som avses i artiklarna 431–455 i tillsynsförordningen samt sätter tidsfrister för offentliggörandet. Därtill ska instituten kunna avkrävas att använda specifika medier och platser för offentliggörandet av annan information än årsredovisningen (artikel 106.1). Behöriga myndigheter ska också kunna kräva att ett moderföretag årligen offentliggör, i fullständig form eller i form av hänvisningar till likvärdig information, en beskrivning av moderföretagets rättsliga struktur, samt lednings- och organisationsstruktur för den grupp av institut som avses i artiklarna 14.3, 74.1 och 109.2 (artikel 106.2).

Innehållet i artikel 106 bör ses mot bakgrund av att tillsynsförordningen och dess reglering om institutens skyldighet att offentliggöra information innebär att instituten är ålagda att publicera viss information årsvis, men i övrigt har frihet att bedöma hur ofta och var de ska publicera informationen (se artiklarna 431–434 i tillsynsförordningen). Denna institutens valfrihet inskränks genom att de behöriga myndigheterna genom artikel 106.1 ges möjlighet att kräva offentliggörande mer ofta än en gång per år, sätta tidsfrister för offentliggörandet samt ställa krav på specifika medier och platser där informationen ska offentliggöras. Bestämmelsen motsvaras av artikel 149 i 2006 års kreditinstitutdirektiv som genomförts i svensk rätt genom Finansinspektionens föreskrifter (se bemyndiganden i 13 kap. 1 § 39 kapitaltäckningslagen och 32 § 39 förordningen om kapitaltäckning och stora exponeringar). Artikel 106.1 bör i likhet med den äldre bestämmelsen genomföras genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Ett bemyndigande för sådana föreskrifter bör därför tas in i lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Vad därefter gäller artikel 106.2 kan konstateras att Finansinspektionen enligt 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen har rätt att kräva att institut och moderföretag lämnar den information om sin verksamhet som inspektionen begär för sin tillsyn. I enlighet med förslagen i avsnitt 6 bör 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen i justerad form överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Regleringen bör dessutom kompletteras med en skyldighet för moderföretagen att offentliggöra information i enlighet med vad som följer av direktivet. Den närmare innebörden av vilken information som ska offentliggöras bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om detta.

Artikel 106 torde dessutom förutsätta att behöriga myndigheter ska ha befogenhet att vidta sanktioner om ett institut eller ett moderbolag inte offentliggör sådan information som den enligt gällande rätt ska offentliggöra. En sådan befogenhet följer enligt regeringens mening redan av LBF och LVM, där Finansinspektionen ges möjlighet att ingripa mot institut som inte följer gällande regler om offentliggörande av information m.m.

Förslag till genomförandeåtgärder för att säkerställa möjligheten att vidta sanktioner gentemot moderföretag i de fall dessa utgörs av finansiella holdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag behandlas i avsnitt 11.6.

9.11 Utökad underrättelseskyldighet till Eba

Regeringens bedömning: Den utökade skyldigheten för Finansinspektionen att underrätta Eba som följer av artiklarna 69 och 107.1 i kapitaltäckningsdirektivet bör regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Artikel 69 i kapitaltäckningsdirektivet, som är ny, ålägger behöriga myndigheter att informera Eba om samtliga beslut om administrativa sanktioner som omfattas av artiklarna 65–67, inklusive uppgift om besluten överklagats och utfallet av ärendets prövning i högre instans. I artikel 107.1 i direktivet föreskrivs en ny skyldighet för behöriga myndigheter att underrätta Eba om hur de utövar sina skyldigheter att i enlighet med artikel 97 utvärdera institutens verksamhet och om de metoder som ligger till grund för beslut som fattas enligt artiklarna 98, 100–102, 104 och 105 i direktivet.

Den för Finansinspektionen gentemot Eba utökade underrättelseskyldigheten som följer av artiklarna 69 och 107.1 bör regleras i föreskrifter som meddelas av regeringen (jfr 1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 26 a § förordningen om kapitaltäckning och stora exponeringar).

9.12 Central databas om beslutade sanktioner

Regeringens bedömning: Skyldigheten att använda sig av Eba:s databas bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 69 i kapitaltäckningsdirektivet ska Eba upprätthålla en central databas med den information om beslutade sanktioner som rapporterats från medlemsstaterna. Endast behöriga myndigheter ska ha tillgång till den information som framgår av databasen. Behöriga myndigheter åläggs att vid sin ledningsprövning använda sig av databasen (artiklarna 13.1, 16.3, 91.1 och 121 i direktivet). Enligt artikel 69.3 åläggs behöriga myndigheter att i enlighet med nationell rätt verifiera om en person i relevanta avseenden förekommer i belastningsregistret. Information för detta syfte ska utbytas i enlighet med rådets rambeslut 2009/316/RIF och 2009/315/RIF såsom det har genomförts i nationell rätt. Enligt artikel 69.4 ska Eba tillhandahålla en hemsida med länkar till de platser där behöriga myndigheter publicerar sina administrativa sanktioner. Rådets rambeslut 2009/315/RIF har i svensk rätt genomförts på det sätt som framgår av prop. 2011/12:163 Utbyte av uppgifter ur kriminalregister mellan EU:s medlemsstater. Lagändringarna, som trädde i kraft den 1 januari 2013, innebär att Rikspolisstyrelsen har utsetts som centralmyndighet för samarbetet enligt rambeslutet. Enligt artikel 69 i kapitaltäckningsdirektivet ska den behöriga myndigheten, för svensk del Finansinspektionen, i enlighet med nationell rätt verifiera förekomsten i belastningsregisterutdraget. Skyldigheten i denna del för Finansinspektionen bör genomföras genom föreskrifter meddelade av regeringen.

9.13 Avgifter till Finansinspektionen

Regeringens förslag: Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag samt lagen om kapitalbuffertar. De företag som står under tillsyn av Finansinspektionen ska betala årliga avgifter för att bekosta inspektionens övervakning enligt tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag samt lagen om kapitalbuffertar.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Finansinspektionens verksamhet finansieras dels via anslag på statsbudgeten, dels via avgifter för prövningar av ansökningar och anmälningar. Avgifter som tas ut med stöd av förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen får inspektionen behålla. De företag som står under tillsyn betalar vidare avgifter till inspektionen enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Sistnämnda avgifter ska vara proportionella mot de kostnader som inspektionen haft för tillsynen över respektive företagskategori. Dessa avgifter får inspektionen dock inte behålla utan de ska redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten. Den verksamhet som

Prop. 2013/14:228 Finansinspektionen bedriver till följd av tillsynsförordningen och de lagar som genomför kapitaltäckningsdirektivet består dels i prövning av ansökningar och anmälningar, dels i övervakning och kontroll över att regelverkets bestämmelser följs.

För att Finansinspektionens övervakning enligt den nya lagstiftningen som genomför kapitaltäckningsdirektivet inte ska bli en statsfinansiell belastning bör de institut som står under Finansinspektionens tillsyn även fortsättningsvis betala årliga avgifter för att bekosta övervakningen. Bestämmelser om årliga avgifter finns redan i dag i 1 § andra stycket lagen (2013:1051) om avgifter enligt EU:s förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och i 10 kap. 20 § kapitaltäckningslagen. Dessa bestämmelser bör föras över till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Lagen om avgifter enligt EU:s förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag bör därmed upphävas.

Finansinspektionen bör också ges rätt att ta ut avgifter för prövning av de ansökningar och anmälningar som krävs med anledning av den nya lagstiftningen som genomför kapitaltäckningsdirektivet. I lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag bör därför tas in bestämmelser som ger Finansinspektionen rätt att ta ut såväl avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar som årliga avgifter. I lagen om kapitalbuffertar bör det tas in bestämmelser som ger Finansinspektionen rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt den lagen.

Regeringen bör bemyndigas att meddela föreskrifter om båda slagen av avgifter.

10 Samarbete och informationsutbyte

10.1 Ny europeisk tillsynsstruktur

Efter finanskrisen 2008 inrättades genom särskilda EU-förordningar (EU nr 1093–1095/2010 [ESA-förordningarna]) ett nytt europeiskt system för tillsynen av den finansiella sektorn (ESFS). I den nya strukturen ingår tre europeiska tillsynsmyndigheter: Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Strukturen omfattar också en europeisk systemrisknämnd (ESRB). De europeiska tillsynsmyndigheterna ska bl.a. samarbeta nära med de nationella tillsynsmyndigheterna i syfte att förbättra den inre marknadens funktionssätt. Genom Europaparlamentets och rådets antagande av det s.k. Omnibus I-direktivet infördes ändringar i sektorsdirektiven som förutom att precisera de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter, syftade till att säkerställa ett smidigt och effektivt samarbete inom det europeiska systemet för finansiell tillsyn. Kapitaltäckningsdirektivet innebär att bestämmelserna om samarbete och utbyte av information med de europeiska myndigheterna och övriga behöriga myndigheter utvecklas ytterligare.

Regeringens förslag: Bestämmelsen i lagen om bank- och finansieringsrörelse om Finansinspektionens skyldighet att samarbeta med Eba och andra behöriga myndigheter utvidgas till att också avse samarbete och informationsutbyte med Esma och ESRB.

Den nuvarande regleringen i kapitaltäckningslagen om Finansinspektionens samarbete och informationsutbyte med utländska myndigheter ska utökas till att också omfatta Esma samt överförs till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Regeringens bedömning: Övriga bestämmelser i artikel 6 i kapitaltäckningsdirektivet som mer specifikt anger hur behörig myndighet ska samarbeta och bedriva tillsynen samt skyldigheten att delta i tillsynskollegier bör genomföras på lägre nivå än lag.

Det saknas behov av att ändra gällande sekretessbestämmelser.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* anser att det av lag uttryckligen bör framgå att Finansinspektionen inte är förhindrad att publicera resultatet av stresstester även om dessa innehåller uppgifter som omfattas av sekretess.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I kapitaltäckningsdirektivet ställs vissa grundläggande krav för vad som ska gälla för behöriga myndigheters samarbete inom det europeiska samarbetet för finansiell tillsyn (artikel 6). Bestämmelsen motsvaras av artikel 42 b i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Den har dock ändrats med anledning av tillsynsförordningen samt förordning (EU) nr 1092/2010 och har även utökats i fråga om på vilket sätt samarbetet ska ske.

Tystnadsplikten ska inte hindra behöriga myndigheter från att utbyta information eller förmedla uppgifter till Eba, Esma och ESRB (artikel 53.2 i kapitaltäckningsdirektivet).

Enligt artikel 53.3, som också är ny, ska bestämmelserna om sekretess i artikel 53.1 inte heller hindra medlemsstaternas behöriga myndigheter från att publicera resultatet av eller hindra behöriga myndigheter från att överlämna information till Eba inför Eba:s publicering av stresstester.

Bestämmelser om skyldighet att samarbeta och utbyta information med andra europeiska myndigheter har i svensk rätt genomförts i 13 kap. 6 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, förkortad LBF, och 10 kap. 9 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, förkortad kapitaltäckningslagen. För att fullgöra skyldigheten att säkerställa ett samarbete även med ESRB och föreskrivet informationsutbyte med Esma bör den reglering som nu finns i 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen ändras så att även Esma ingår bland de myndigheter som behöriga myndigheter ska utbyta information med, samt i enlighet med övervägandena i avsnitt 6 överförs till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Prop. 2013/14:228 Vidare bör 13 kap. 6 a § LBF utökas till att omfatta Esma och ESRB, samt hänvisningarna till EU:s rättsakter uppdateras så att de står i överensstämmelse med vad som följer av artikel 53. De led i artikel 6 som mer specifikt anger på vilket sätt Finansinspektionen ska samarbeta och utöva sina tillsynsuppgifter, samt inspektionens skyldighet att delta i tillsynskollegier, bör genomföras på lägre nivå än lag.

De ändringar i sektorsdirektiven som vidtogs med anledning av omnibus I-direktivet och som innebar att de europeiska myndigheterna ska ingå bland de myndigheter som Finansinspektionen ska utbyta information med, ansågs inte medföra något behov av att ändra gällande sekretessbestämmelser. Denna slutsats baserades på att direktiven såvitt avser skyldigheten att lämna ut uppgifter till de europeiska tillsynsmyndigheterna hänvisar till ESA-förordningarna, vilka är att likställa med lag (se prop. 2011/12:70 s. 74 ff.). Det som tillkommit i artikel 53 jämfört med motsvarande artikel i 2006 års direktiv, medför ingen annan bedömning än den som gjordes vid genomförandet av omnibus I-direktivet. Det finns därför inget behov av att göra några ändringar i sekretesslagstiftningen med anledning av det föreskrivna uppgiftsbytet med de europeiska tillsynsmyndigheterna.

Den tystnadsplikt som följer av kapitaltäckningsdirektivet ska enligt artikel 53.3 inte förhindra en publicering av resultatet av stresstester. *Finansinspektionen* menar att det av lag uttryckligen bör framgå att Finansinspektionen inte är förhindrad att publicera resultatet av stresstester även om dessa innehåller uppgifter som omfattas av sekretess. Varken kapitaltäckningsdirektivet eller tillsynsförordningen uppställer några krav på att behöriga myndigheter i varje situation ska publicera resultaten av stresstester. I svensk rätt finns inte heller något generellt hinder mot att publicera resultatet av stresstester. Regeringen anser därför att det inte föreligger ett behov av lagstiftningsåtgärder för att genomföra artikel 53.3. Det bör i stället alltså ankomma på Finansinspektionen att i varje enskilt fall ta ställning till om de svenska sekretessbestämmelserna kan utgöra hinder mot att publicera resultatet av genomförda stresstester.

10.3 Utökat samarbete och informationsutbyte mellan hem- och värdmedlemsstater

Regeringens förslag: Den skyldighet för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter och Eba som följer av artiklarna 50 och 51 i kapitaltäckningsdirektivet ska omfattas av en mer generellt utformad bestämmelse om samarbete och informationsutbyte knuten till Sveriges medlemskap i EU som tas in i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Eba för tvistlösning även i sådana situationer som avses i artiklarna 50.4 och 51.2.

Regeringens bedömning: Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artiklarna 50 och 51 samarbeta och utbyta information

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Kapitältäckningsdirektivet innehåller bestämmelser om tillsynssamarbete mellan medlemsstater när institut bedriver gränsöverskridande verksamhet (artiklarna 50 och 51). Bestämmelserna ställer krav på berörda myndigheter att samarbeta och utbyta information med varandra. Informationsskyldigheten har utökats i förhållande till 2006 års kreditinstitutsdirektiv och omfattar nu information om samtliga institut (inte endast kreditinstitut) och information om faktorer som kan påverka den systemrisk som institutet utgör.

Direktivet ställer också krav på att behöriga myndigheter i hemlandet på begäran ska underrätta och förklara för värdlandets behöriga myndigheter hur man har beaktat den information och de resultat som lämnats av värdlandet (artikel 50.4). Om värdlandets behöriga myndigheter vidhåller att behöriga myndigheter i hemlandet inte har vidtagit tillräckliga åtgärder får de, efter att ha informerat hemmedlemsstatens behöriga myndigheter och Eba, vidta lämpliga åtgärder för att förhindra ytterligare överträdelser. Ärendet kan slutligen hänskjutas till Eba för tvistlösning i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Behöriga myndigheter i hemlandet åläggs genom direktivet en utökad informations- och samrådsplikt i förhållande till de behöriga myndigheterna i värdlandet (artikel 51.2).

Om behöriga myndigheter i hemlandet inte har samrått med värdlandets behöriga myndigheter eller om värdlandets behöriga myndigheter, efter ett sådant samråd, vidhåller att operativa åtgärder inte är tillräckliga, kan värdlandets behöriga myndigheter hänskjuta ärendet till Eba för tvistlösning i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) 1093/2010.

Den enligt artiklarna 50.4 och 51.2 utökade skyldigheten för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra länder ryms inom Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med 13 kap. 6 a § LBF samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter och Eba i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU (jfr prop. 2010/11:110 s. 83). I 10 kap. 9 § kapitältäckningslagen finns en liknande bestämmelse, fast där hänvisas till 2006 års direktiv i stället för till medlemskapet i EU. Bestämmelsen i kapitältäckningslagen bör med justeringar så att den följer mönstret i bestämmelsen i LBF föras över till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

De nya möjligheterna enligt artiklarna 50.4 och 51.2 att hänskjuta frågor till Eba för tvistlösning bör genomföras genom att den nuvarande regleringen på området utökas till att omfatta även dessa artiklar. De nya bestämmelserna bör, i enlighet med direktivets övergångsbestämmelser (artikel 151), tillämpas när kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i

Prop. 2013/14:228 enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i tillsynsförordningen. Bestämmelserna bör därför börja tillämpas fr.o.m. det datum som regeringen bestämmer (se avsnitt 13). För tiden fram till dess ska i stället artiklarna 152–159 i kapitaltäckningsdirektivet tillämpas. I dessa bestämmelser, som baserar sig på artiklarna 29, 30, 33, 40–42 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, inryms dock inte möjligheten att i enlighet med artikel 42 i 2006 års direktiv hänskjuta ett förfarande till Eba för bindande medling.

10.4 Samrådsskyldighet vid tillsyn av filialer till utländska institut

Regeringens förslag: Det ska i lag anges att Finansinspektionen inför en undersökning hos ett utländskt kreditinstitut hemmahörande inom EES som inrättat filial i Sverige är skyldig att samråda med behörig myndighet i den medlemsstat som har auktoriserat det utländska kreditinstitutet.

Regeringens bedömning: Skyldigheten för behörig myndighet att i enlighet med artikel 52 i kapitaltäckningsdirektivet vid utarbetandet av tillsynsprogram för institut beakta den information som lämnas av behöriga myndigheter i värdlandet bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Skyldigheten för behörig myndighet i värdlandet att i enlighet med artikel 52.3 i direktivet samråda med och utbyta information med behöriga myndigheter i hemlandet rymms inom gällande rätt.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Artikel 52.3 i kapitaltäckningsdirektivet innebär att behöriga myndigheter i värdlandet åläggs att inför en inspektion av filialer i landet, som inrättats av institut som auktoriserats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat, samråda med hemlandets behöriga myndigheter. Vidare ska värdlandets behöriga myndigheter efter utförd inspektion informera myndigheten i hemlandet om det vid inspektionen framkommit sådant som är av betydelse för riskbedömningen av institutet eller den finansiella stabiliteten i värdlandet.

Finansinspektionens rätt att inspektera filialer belägna i Sverige är inte villkorad av att inspektionen dessförinnan samråder med tillsynsmyndigheterna i det land som har auktoriserat det institut till vilket filialen tillhör (se 13 kap. 4 § LBF respektive 23 kap. 4 § LVM). Även om Finansinspektionen enligt gällande rätt är skyldig att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra medlemsstater i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU, blir regleringen av rätten att vidta inspektioner tydligare om den nya samrådsskyldigheten om inspektion av filialer till kreditinstitut hemmahörande inom EES framgår av lag. En sådan skyldighet bör därför

införas i svensk rätt. Behöriga myndigheters skyldighet att därefter utbyta information med motsvarande myndigheter i andra länder rymms inom gällande rätt (10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen och 13 kap. 6 a § LBF). Bestämmelsen i kapitaltäckningslagen, som dock refererar till 2006 års direktiv, bör med vissa justeringar överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Den nya skyldigheten för Finansinspektionen att vid utarbetandet av tillsynsprogrammen beakta information som erhållits från värdlandets behöriga myndigheter, bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

10.5 Beslut på gruppnivå och företagens uppgiftsskyldighet

Regeringens förslag: I den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag införs bestämmelser som klargör under vilka förutsättningar och i vilken form det ska fattas beslut på gruppnivå med anledning av likviditetstillsynen, inklusive huruvida institutets organisation och riskhanteringen är tillfredsställande m.m. Bestämmelser om beslut på gruppnivå om kapitalbasen och om utbyte av information mellan företag inom en grupp tas in i samma lag.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Av utredningens förslag rörande beslut på gruppnivå om kapitalkrav och särskilt likviditetskrav framgår inte att ett gemensamt beslut endast binder de behöriga tillsynsmyndigheterna. I utredningens förslag omfattas vidare inte dotterföretag som inte står under gruppbaserad tillsyn av regleringen i 5 kap. 6 § i den av utredningen föreslagna lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* anser att den av utredningen föreslagna bestämmelsen om att beslut på gruppnivå om kapitalbasen och särskilt likviditetskrav är bindande för det berörda institutet och Finansinspektionen behöver ändras så att det framgår att ett gemensamt beslut bara binder de behöriga tillsynsmyndigheterna i enlighet med artikel 113.4 i kapitaltäckningsdirektivet. Finansinspektionen anser även att bestämmelsen som gäller beslut avseende likviditetstillsyn bör formuleras om då bestämmelsens utformning kan misstolkas som att det är fråga om att fatta ett för institutet bindande beslut. Finansinspektionen framhåller vidare att det av utkastet till Eba:s tekniska standard framgår att de behöriga myndigheterna ska bedöma bl.a. de enskilda institutens kapitalbas och kapitalsammansättning samt att denna bedömning ska framgå av det gemensamma beslutet. Finansinspektionen anser att bestämmelsen bör omformuleras så att den närmare motsvarar direktivtexten och att det av lagtexten bör framgå att det beslut som fattas i fråga om nivån på gruppens kapitalbas även innefattar nivån på kapitalbasen på var och en av enheterna inom gruppen. Finansinspektionen menar att 5 kap. 6 § i utredningens förslag till lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut inte

överensstämmer med 10 kap. 13 § kapitaltäckningslagen då bestämmelsen enligt den föreslagna lydelsen inte omfattar sådana dotterföretag som inte står under gruppbaserad tillsyn. Finansinspektionen anser mot denna bakgrund att bestämmelsen bör justeras så att även dotterföretag som inte står under gruppbaserad tillsyn omfattas. Finansinspektionen anser vidare att det bör förtydligas att när det i lagtexten anges ”uppgifter som krävs för tillsynsredovisningen” även utbyte av information avseende pelare 2 omfattas.

Skälen för regeringens förslag: Genom kapitaltäckningsdirektivet införs en skyldighet för behöriga myndigheter att i fråga om institut som ingår i företagsgrupper som står under tillsyn i flera medlemsstater, komma överens med övriga behöriga myndigheter om vilket beslut som bör fattas med anledning av utfallet av likviditetstillsynen (artikel 113.1 b). Ett sådant beslut ska fattas inom en månad efter det att den samordnande tillsynsmyndigheten har lämnat en rapport om gruppens likviditetsprofil (artikel 113.2 b).

I artikel 129.3 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv fanns en skyldighet för behöriga myndigheter att nå ett gemensamt beslut för att avgöra om nivån på gruppens kapitalbas är tillräcklig. Bestämmelsen har överförs till artikel 113.1 i kapitalkravsdirektivet och är i svensk rätt genomförd i 10 kap. 6 a–6 d §§ kapitaltäckningslagen (se prop. 2010/11:110). Enligt regeringens mening bör denna reglering i justerad form överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Den nya regleringen om behöriga myndigheters skyldighet att på gruppnivå nå ett gemensamt beslut med anledning av resultatet från likviditetstillsynen är, så när som tidsfristen, densamma som gäller för motsvarande beslut om kapitalbasen. Finansinspektionens nya skyldighet att komma överens med övriga behöriga myndigheter om åtgärder med anledning av likviditetstillsynen bör, i likhet med reglerna om gemensamma beslut om kapitalbasen, genomföras i lag. *Finansinspektionen* anför att det tydligt bör framgå att det endast är Finansinspektionen som blir bunden av det gemensamma beslutet. Regeringen delar Finansinspektionens bedömning. Lagtexten bör därför utformas i enlighet med Finansinspektionens synpunkt.

Enligt artikel 124.1 i kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna se till att det inte finns några rättsliga hinder för utbyte av information mellan företag som omfattas av den gruppbaserade tillsynen, holdingföretag med blandad verksamhet och deras dotterföretag samt dotterföretag som avses i artikel 119.3 när det gäller information som är av betydelse för tillsyn i enlighet med artiklarna 110–127. Artikel 124.1 motsvaras av artikel 139 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, vilken i svensk rätt är genomförd i 10 kap. 13 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen bör, med vederbörlig justering, överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. *Finansinspektionen* anser att den av utredningen föreslagna lydelsen behöver justeras så att även dotterföretag som inte omfattas av gruppbaserad tillsyn och utbyte av information avseende pelare 2 omfattas av bestämmelsen. Regeringen delar Finansinspektionens uppfattning att regleringen även bör omfatta sådana dotterföretag som inte står under gruppbaserad tillsyn. Bestämmelsen bör därför utformas i enlighet med detta. Föreslagen lydelse bedöms omfatta information som är av betydelse för tillsyn i

enlighet med artiklarna 110–127 i direktivet. Regeringen delar vidare Finansinspektionens uppfattning att den föreslagna regleringen i 4 kap. 4 § andra stycket 2 i utredningens förslag till tillsynslag i förtydligande syfte bör justeras så att den närmare motsvarar direktivtexten.

10.6 Underrättelse om vilka nationella myndigheter som ska ha rätt att utbyta information

Regeringens bedömning: Skyldigheten enligt artikel 57.5 i kapitaltäckningsdirektivet att underrätta Eba om vilka nationella myndigheter som har rätt att utbyta information bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Artikel 57.5 i kapitaltäckningsdirektivet innehåller en nyhet i förhållande till 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Ändringen består i att det numera är behöriga myndigheter och inte såsom tidigare medlemsstaterna som ska underrätta Eba om vilka myndigheter som i enlighet med artikel 57 (tidigare artikel 48 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv) har rätt att utbyta information med varandra.

Av 1 kap. 9 § förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse följer en skyldighet för Finansinspektionen att underrätta bl.a. Eba i den utsträckning som följer av 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Även den nya skyldigheten i artikel 57.5 i kapitaltäckningsdirektivet bör genomföras i förordningsform.

10.7 Oenighet om tillsynskollegiernas uppgifter

Regeringens förslag: Finansinspektionens möjlighet att hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Eba för tvistlösning utökas till att omfatta situationer då det uppstår oenighet om tillsynskollegiers funktion.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 116 i kapitaltäckningsdirektivet motsvaras av artikel 133a i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Artikel 116 innebär att den samordnande tillsynsmyndigheten bl.a. åläggs att inrätta tillsynskollegier för att underlätta utförandet av vissa av de uppgifter som ankommer på de behöriga myndigheterna att utföra. I artikel 116.9 har det tillkommit en ytterligare möjlighet för berörda behöriga myndigheter att vid oenighet om tillsynskollegiernas funktion hänskjuta frågan till Eba för bistånd enligt artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Prop. 2013/14:228 De nya möjligheterna att hänskjuta frågor till Eba för tvistlösning bör genomföras genom att den nuvarande lagregleringen på området utökas till att även omfatta en sådan situation som avses i artikel 116.9.

10.8 Sekretess och uppgiftslämnande till vissa nationella organ

Regeringens bedömning: Bestämmelsen i artikel 59.2 i kapitaltäckningsdirektivet om utlämnande av uppgifter som rör tillsyn över institut till vissa slag av nationella organ föranleder inte några särskilda genomförandeåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att erinra mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Artikel 59.2 i kapitaltäckningsdirektivet anger under vilka förutsättningar som en medlemsstat får lämna ut information som avser tillsyn över institut till parlamentariska undersökningskommittéer i det egna landet, till sin revisionsrätt och andra liknande enheter med ansvar för undersökningar i det egna landet.

Den sekretess som föreskrivs i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, gäller även för uppgiftslämnande mellan myndigheter (se 8 kap. 1 §). Samtidigt kan det föreligga fall då det är nödvändigt att en uppgift som är sekretessbelagd hos en myndighet överlämnas till en eller flera andra myndigheter. I 10 kap. OSL har det införts s.k. sekretessbrytande bestämmelser som under vissa förutsättningar möjliggör överlämnande av uppgifter som är sekretessbelagda hos en myndighet till en annan myndighet. Artikel 59.2 i kapitaltäckningsdirektivet utgör inte i sig skäl för att utöka Finansinspektionens nuvarande möjligheter enligt OSL att överlämna sekretessbelagd information till andra myndigheter. Några särskilda genomförandeåtgärder i denna del föreslås därför inte.

11 Ingripandeåtgärder och sanktioner

11.1 Inledning

Genom kapitaltäckningsdirektivet införs nya bestämmelser om sanktioner. De äldre direktiven från år 2006 innehöll utöver skyldigheten att i vissa situationer återkalla ett instituts tillstånd inga specifika regler om administrativa sanktioner. Det nya direktivet ställer däremot krav på att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning inför särskilda regler som gör det möjligt för tillsynsmyndigheterna att vid överträdelser av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet vidta olika former av administrativa sanktioner. Dessa ska vara effektiva, proportionella och

avskräckande. Direktivet är uppbyggt på så sätt att överträdelser som ska åtföljas av en sanktion, har delats upp mellan två artiklar. I var och en av dessa artiklar återfinns en katalog av sanktioner som ska kunna utdömas för sådana överträdelser som omnämns i artikeln. Överträdelser som består i åsidosättande av reglerna för auktorisation och kraven på kvalificerade förvärv behandlas i artikel 66. I artikel 67 behandlas bl.a. överträdelser som innebär att ett institut beviljats auktorisation på grundval av oriktiga uppgifter och åsidosättande av vissa underrättelseskyldigheter, rapporteringskrav, bestämmelser om stora exponeringar samt reglerna om offentliggörande av information.

Sanktioner ska kunna drabba institutet som begått en överträdelse. Medlemsstaterna kan välja att inte tillämpa reglerna om administrativa sanktioner om överträdelserna i fråga är föremål för straffrättsliga sanktioner. Direktivet innehåller också bestämmelser om offentliggörande av sanktioner. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter, utan otillbörligt dröjsmål efter det att den juridiska personen i fråga underrättats om dessa sanktioner, på sin officiella webbplats åtminstone offentliggör varje administrativ sanktion som inte kan överklagas och som har ålagts till följd av en överträdelse av bestämmelserna i tillsynsförordningen eller av de nationella bestämmelserna som har antagits för att genomföra direktivet. Offentliggörandet ska innehålla information om överträdelsens typ och karaktär samt om identiteten på den juridiska personen som sanktionen gäller.

Kapitaltäckningsdirektivets bestämmelser om sanktioner utgör en minimireglering. Det är alltså tillåtet att i nationell rätt införa strängare regler än vad som följer av direktivet (se skäl 43). Direktivet innebär även justerade regler i fråga om tillsynsmyndigheternas möjlighet att i samband med dess tillsyn av instituten kräva att instituten på ett tidigt stadium vidtar åtgärder för att komma till rätta med en situation som utvecklas i negativ riktning. Avsikten är att sådana åtgärder ska kunna tillgripas innan situationen i instituten blir alltför allvarlig. Bestämmelserna om s.k. tidigt ingripande utgör i likhet med sanktionsåtgärderna en form av ingripande i institutens verksamhet. I svensk rätt regleras sådana ingripanden till stora delar tillsammans med Finansinspektionens möjlighet att besluta om sanktioner.

11.2 Regleringen i svensk rätt

Bestämmelser om ingripanden och sanktioner gentemot kreditinstitut och värdepappersbolag finns framför allt i 15 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, förkortad LBF, respektive 25 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, förkortad LVM. Bestämmelserna i de båda lagarna bygger på samma systematik. Avgörande för om Finansinspektionen ska ingripa är om ett institut har åsidosatt sina skyldigheter enligt respektive lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet. Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms som tillräckliga, får Finansinspektionen avstå från att ingripa.

När en överträdelse har skett har inspektionen möjlighet att välja vilken åtgärd som är mest ändamålsenlig i det enskilda fallet (prop. 2002/03:139 s. 382). Valet av sanktion ska i första hand bero på hur allvarlig en överträdelse är. Den allvarligaste formen av ingripande är återkallelse av tillståndet. Om det är tillräckligt kan Finansinspektionen emellertid välja den mindre ingripande åtgärden varning.

Vid överträdelser som inte är så allvarliga att tillståndet ska återkallas kan Finansinspektionen ingripa genom föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen och med förbud att verkställa beslut. Därutöver har Finansinspektionen möjlighet att ingripa genom beslut om anmärkning.

En anmärkning eller varning får förenas med en straffavgift (i fortsättningen kallad sanktionsavgift). Avsikten med sanktionsavgiften är att den ska tillföra en ekonomiskt omedelbart kännbar sanktion och ge Finansinspektionen möjlighet att gradera en överträdelse (a. prop. s. 387). Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte kan uppfylla kapital- och likviditetskraven. Denna begränsningsregel har införts för att förhindra att avgiftsuttaget får till följd att institutets tillstånd måste återkallas (se a. prop. s. 552). Sanktionsavgifterna förutsätter till skillnad mot straffrättsliga sanktioner inte något uppsåt eller oaktsamhet från den som ställs till ansvar för överträdelserna i fråga (NJA 2004 s. 840).

Finansinspektionen kan också besluta att institutet ska betala en förseningsavgift, se bl.a. 15 kap. 10 § LBF.

Sanktioner och förelägganden kan även riktas mot finansiella holdingföretag eller holdingföretag med blandad verksamhet (se 12 kap. 2 och 4 §§ lagen [2006:1371] om kapitaltäckning och stora exponeringar, förkortad kapitaltäckningslagen).

Bestämmelserna om ingripanden i LBF och LVM gäller även om ett institut överträder bestämmelserna i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat (se 7 kap. 1 §).

Utöver de sanktioner som nämnts ovan innehåller kapitaltäckningslagen särskilda bestämmelser om ingripande som kompletterar det som följer av LBF och LVM. Enligt 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen ska Finansinspektionen i vissa fall ålägga ett institut att hålla ett särskilt kapitalbaskrav.

11.3 Utökade ingripandebefogenheter för Finansinspektionen

Regeringens förslag: Uppräkningen i lag av Finansinspektionens ingripandemöjligheter utvidgas.

Finansinspektionen ges rätt att utfärda förelägganden om åtgärder redan i de fall då det finns skäl att anta att institutet inom tolv månader sannolikt kommer bryta mot de regler som gäller för verksamheten.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen anser dock att det inte finns behov av

lagstiftningsåtgärder för att genomföra artikel 104.1 i Prop. 2013/14:228 kapitaltäckningsdirektivet.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* anför att det är tveksamt om det är nödvändigt att införa den av utredningen föreslagna bestämmelsen för genomförande av artikel 102.1 b, eftersom LBF redan ställer krav på att institutet ska ha kontroll över risker som det är eller kan komma att bli exponerat för och Finansinspektionen torde kunna ingripa med ett föreläggande i de fall ett institut inte i tillräcklig mån tagit höjd för framtida risker. Bankföreningen anser vidare att begreppet ”sannolikt” måste förtydligas med någon form av gradering av sannolikheten för att en händelse ska inträffa. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att sannolikhetsbedömningen bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 64 i kapitaltäckningsdirektivet ska behöriga myndigheter tilldelas alla tillsynsbefogenheter som krävs för att fullgöra sina uppgifter. Artikel 64 är en generell reglering med hänvisning till de bestämmelser i direktivet som mer specifikt anger vilka åtgärder som ska kunna vidtas gentemot institut som åsidosätter regelverket. Artikel 64 kräver enligt regeringens mening ingen särskild genomförandeåtgärd. Däremot föreligger behov av att se till att Finansinspektionen har de befogenheter som anges i artiklarna 18, 102, 104 och 105, till vilka artikel 64 hänvisar. Nedan behandlas artiklarna 18, 102 och 104.1. Artikel 104.2 och artikel 105 behandlas i avsnitt 11.3.1 respektive 11.3.2.

Enligt artikel 18 ska den behöriga myndigheten ha rätt att återkalla ett instituts auktorisation. Artikel 18 motsvaras av artikel 17.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv som tidigare genomförts i svensk rätt och den artikeln föranleder därför inga ytterligare genomförandeåtgärder.

Vidare ska den behöriga myndigheten enligt artikel 102.1 ha befogenhet att kräva att institut som inte uppfyller kraven i direktivet och tillsynsförordningen, på ett tidigt stadium, vidtar nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med situationen. Detta är en nyhet i förhållande till 2006 års direktiv, och innebär att den behöriga myndigheten nu ska kunna kräva sådana åtgärder om det finns bevis för att institutet inom tolv månader sannolikt kommer att bryta mot kraven enligt kapitaltäckningsdirektivet eller tillsynsförordningen.

I artikel 104 anges specifikt vilka befogenheter som behöriga myndigheter som ett minimum ska ha för att fullgöra de förpliktelser som följer av direktivet och förordningen. Uppräkningen är inte uttömmande. De nya befogenheterna innebär att Finansinspektionen ska kunna ålägga ett institut att lägga fram en plan för hur institutet på nytt ska uppnå kraven enligt direktivet och förordningen och för dess genomförande fastställa en tidsfrist. Inspektionen ska också kunna kräva förbättringar av planens omfattning och den tid innan vilken den avser genomföras (artikel 104.1 c). Vidare ges Finansinspektionen rätten att begränsa eller förbjuda utdelningar och räntebetalningar till aktieägare, medlemmar eller innehavare av övriga primärkapitalinstrument, såvida förbudet inte innebär ett fallissemang från institutets sida (artikel 104.1 i). Genom tilläggen ges inspektionen också befogenhet att kräva extra eller mer frekvent rapportering, inklusive rapporter om kapital- och likviditetspositioner

Prop. 2013/14:228 (artikel 104.1 j) samt införa särskilda likviditetskrav, inklusive begränsningar i fråga om löptidsobalanser mellan tillgångar och skulder (artikel 104.1 k) och slutligen kräva ytterligare redovisning (artikel 104.1 l).

Artiklarna 102 och 104.1 motsvaras i huvudsak av artikel 136.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Artikel 136.1 har i svensk rätt genomförts i 12 kap. 1–3 §§ kapitaltäckningslagen, 15 kap. 1 § LBF samt 25 kap. 1 § LMV. Dessa lagrum ger Finansinspektionen rätt att genom föreläggande ingripa mot institut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagar och andra författningar som reglerar företagets verksamhet m.m. Som en konsekvens av att kapitaltäckningslagen föreslås upphävas överförs reglerna i 12 kap. 1–3 §§ till 8 kap. 1–3 §§ den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Vid genomförandet av artikel 136.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv i svensk rätt ansåg regeringen att det i artikeln uppställda kravet på att tillsynsmyndigheterna ska ha möjlighet att kräva att ett institut vidtar de i artikeln angivna åtgärderna avser att myndigheterna ska kunna förelägga instituten att vidta dem (prop. 2006/07:5 s. 359 f.). Vidare konstaterades att den möjlighet Finansinspektionen har att förelägga ett institut som bryter mot en författning att vidta åtgärder inom viss tid, ger inspektionen utrymme att ålägga institutet att vidta de åtgärder som räknas upp i artikel 136.1 b–d i direktivet (dvs. att förstärka styrformer och strategier, tillämpa en särskild reserveringspolitik m.m.). I lagtexten förtydligades några av de ingripanden Finansinspektionen kan vidta mot ett institut. Bakgrunden var att Lagrådet anfört att även om det inte är nödvändigt att göra en uttömmande uppräkningslista av exakt vilka åtgärder inspektionen kan vidta mot ett institut, är det angeläget att, inte minst för dem som berörs av åtgärderna på olika sätt, att det av lagtexten framgår vilka åtgärder inspektionen får vidta (a. prop. s. 360).

Regeringen anser att de åtgärder i artikel 104.1 i kapitaltäckningsdirektivet som tillkommit i förhållande till artikel 136.1 i 2006 års direktiv (artikel 104.1 c och i–l) på samma sätt som tidigare ryms inom Finansinspektionens befogenhet att förelägga instituten att vidta olika former av åtgärder. De nytillkomna åtgärderna innebär dock både nya och omfattande befogenheter för Finansinspektionen att ingripa mot ett institut. Enligt regeringens mening är befogenheten att begränsa respektive helt förbjuda ett institut att vidta utdelningar eller räntebetalningar till aktieägare, medlemmar eller innehavare av primärkapitaltillskott (artikel 104.1 i) av en sådan ingripande karaktär att det motiverar ett särskilt omnämnande i lagtexten. Mot denna bakgrund anser regeringen att bestämmelserna i 15 kap. 1 § LBF och i 25 kap. 1 § LVM bör förtydligas på så sätt att det klargörs att inspektionen kan begränsa eller helt förbjuda ett institut att genomföra utdelningar eller räntebetalningar. Detta nya ingripande kan dock bara tillgripas under förutsättning att förbudet inte medför ett fallissemang från institutets sida. Med fallissemang avses en situationen då institutet inte kan fullgöra sina betalningsskyldigheter.

Artikel 102.1 i kapitaltäckningsdirektivet kräver att tillsynsmyndigheterna ska kunna ingripa om det finns bevis för att institutet inom tolv månader sannolikt kommer att bryta mot kraven enligt direktivet eller förordningen. Artikeln innebär att Finansinspektionen får en ny och

uttalad befogenhet att ingripa redan innan institutet faktiskt åsidosatt en skyldighet enligt regelverket, men då det är sannolikt att så kommer ske inom tolv månader. LBF och LVM bör därför ändras så att Finansinspektionen ges möjlighet att gentemot ett institut ingripa med ett föreläggande om att vidta åtgärder vid ett tidigare skede än vad som följer enligt gällande rätt. Eftersom artikeln förutsätter att tillsynsmyndigheten har bevis för ett tidigt ingripande, anser regeringen att Finansinspektionen bör ingripa först om det finns objektiva omständigheter som tyder på att institutet inom tolv månader sannolikt inte längre kommer uppfylla sina skyldigheter enligt lag eller annat regelverk. Mot denna bakgrund bör det i lag framgå att ett ingripande förutsätter att det finns skäl att anta att institutet inom tolv månader sannolikt inte längre kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt lag eller annat regelverk. Ett exempel på när en dylik sannolikhetsituation skulle kunna inträffa är om ett instituts kapitaliseringsgrad är starkt beroende av med utvecklingen på marknaden eller hos ett visst slag av motparter som institutet har stor exponering mot. Ytterligare precisering av vilka omständigheter som bör beaktas vid en sannolikhetsbedömning bör enligt regeringens mening inte göras i förreskriftsform utan får utvecklas i rättspraxis.

11.3.1 Justerade regler för att förelägga institut ett särskilt kapitalbaskrav

Regeringens förslag: Finansinspektionens möjlighet att fatta beslut om att institut ska uppfylla ett särskilt kapitalbaskrav utökas så att möjligheten kan tillgripas redan om det står klart att inspektionen har skäl att anta att institutet inom tolv månader sannolikt kommer att bryta mot de regler som gäller för verksamheten.

För att ålägga ett högre kapitalbaskrav till följd av vissa angivna brister ska det inte längre krävas att andra åtgärder bedöms som otillräckliga för att få institutet att rätta till bristerna inom rimlig tid.

Finansinspektionen ska kunna ålägga institut ett särskilt kapitalbaskrav för att täcka risker som institutet kan bli utsatt för samt de risker som institutet utsätter det finansiella systemet för (systemrisker). Skyldighet att ingripa ska inte föreligga om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om åtgärder vidtagits som bedöms tillräckliga.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av en lämplig nivå för kapitalbasen i samband med en översyn och utvärdering av ett institut.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock inte att de risker som ett institut utsätter det finansiella systemet för ska kunna beaktas vid beslut om särskilt kapitalbaskrav.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksbanken* anser att principen för användandet av det särskilda kapitalkravet bör vara tydlig. Bedömning

Prop. 2013/14:228 om särskilt kapitalbaskrav ska därför bara omfatta sådana risker eller riskelement som inte omfattas eller täcks fullt ut av tillsynsförordningen eller buffertkraven i kapitel 4 i kapitaltäckningsdirektivet. Riksbanken anser att direktivet föreskriver att både de risker som institut är exponerade för samt de risker som institut utsätter det finansiella systemet för ska kunna beaktas vid eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav. Finansinspektionen ska kunna få ställa krav på både belopp och slag av kapital vid beslut om särskilt kapitalbaskrav. Riksbanken anser att det vore önskvärt att det i lag införs ett krav på att Finansinspektionen ska offentliggöra beslut om särskilt kapitalbaskrav. *Finansinspektionen* anser att det särskilda kapitalbaskravet enbart ska omfatta de risker som inte täcks av tillsynsförordningen eller buffertkraven i kapitel 4 i kapitaltäckningsdirektivet. Det ska därför framgå av lag att ett beslut om särskilt kapitalbaskrav inte omfattar de grundläggande kapitalkrav som ställs enligt tillsynsförordningen, utan är ett krav utöver det grundläggande kapitalkravet. De risker som institut utsätter det finansiella systemet för (systemrisk) ska kunna beaktas vid eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav. Ett beslut om särskilt kapitalbaskrav ska omfatta både mängden och slaget av kapital. *Svenska Bankföreningen* invänder mot att ett beslut om särskilt kapitalbaskrav ska kunna ange både belopp och slag av kapital. Bankföreningen anser att ett eventuellt särskilt kapitalbaskrav ska få täckas av total kapitalbas. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att de omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av när det kan anses nödvändigt att höja ett kapitalbaskrav för att täcka de risker som ett institut kan bli exponerat för samt de omständigheter som ska beaktas när det ska bedömas som sannolikt att ett institut inom 12 månader inte längre kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt 2 kap. 2 § i den av utredningen föreslagna lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut ska meddelas i föreskrifter på lägre nivå än lag. Förvaltningsrätten anser även att närmare upplysningar ska ges om när bestämmelserna om att underlåta att ingripa med anledning av ursäktliga eller ringa överträdelser är avsedda att tillämpas. *Sparbankernas Riksförbund* efterfrågar ett klagande om hur det särskilda kapitalbaskravet förhåller sig till kapitalbuffertarna.

Skälen för regeringens förslag

Genomförande av särskilt kapitalbaskrav

Artikel 104.2 och 104.3 i kapitaltäckningsdirektivet motsvarar artikel 136.2 i 2006 års kreditinstitutdirektiv. I likhet med vad som följde av kreditinstitutdirektivet ska behörig myndighet kunna ingripa med ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav, i vart fall vid de situationer som anges i artikel 104.2. Bestämmelsen utgör dock inget hinder mot att sanktionen tillgrips även i andra fall. Artikel 136.2 i kreditinstitutdirektivet har i svensk rätt genomförts i 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen.

Bestämmelsen om särskilt kapitalbaskrav ger Finansinspektionen rätt att besluta att ett institut ska ha ett kapitalbaskrav utöver den miniminivå som annars gäller. Beslut om ett särskilt kapitalbaskrav kan fattas om institutet inte uppfyller kraven i 6 kap. 1–3, 4 a, 4 b och 5 §§ LBF om bl.a. soliditet och likviditet, riskhantering och genomlysning eller mot-

svarande bestämmelser i LVM (8 kap. 2–8 §§ LVM). En förutsättning för att inspektionen ska kunna fatta ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav på grund av sådana brister är att någon annan åtgärd inte är tillräcklig för att få institutet att avhjälpa bristerna inom rimlig tid. Med annan åtgärd avses sådana åtgärder som inspektionen enligt 15 kap. LBF och motsvarande bestämmelser i 25 kap. LVM får vidta mot ett institut som inte följer de bestämmelser som gäller för dess verksamhet. Finansinspektionen har dessutom rätt att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav, om inspektionen i samband med en översyn och utvärdering anser att det behövs för att täcka de risker som institutet är exponerat för (2 kap. 2 § 3 kapitaltäckningslagen). Bestämmelsen infördes i svensk rätt sedan artikel 136.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv utökats med ett nytt stycke som föreskrev att behörig myndighet med hänsyn till resultatet av tillsynsåtgärder ska bedöma om ett institut ska påföras ett högre kapitalbaskrav än miniminivån för att täcka de risker som institutet är eller kan bli exponerat för (prop. 2010/11:135 s. 272).

Möjligheten att besluta om särskilt kapitalbaskrav får inte i något fall tillgripas om bristen i institutet är så allvarlig att verksamhetstillståndet ska återkallas (2 kap. 2 § andra stycket kapitaltäckningslagen).

Svensk rätt erbjuder således på grundval av 2006 års direktiv en möjlighet för Finansinspektionen att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav, om det finns brister i institutets soliditet eller likviditet, riskhanteringssystem, om institutet inte är genomlysbart eller institutet saknar tillräckliga riktlinjer och instruktioner för verksamheten, eller om det vid en kapitalutvärdering framkommer behov av att öka kapitalbaskravet för att täcka de risker som institutet är exponerat för. Ett särskilt kapitalbaskrav, även kallat pelare 2-krav, gäller utöver det grundläggande kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen och utöver de nya kapitalbuffertkraven enligt kapitaltäckningsdirektivet.

Artikel 104.3 i kapitaltäckningsdirektivet anger, i likhet med artikel 136.3 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, vilka omständigheter som behörig myndighet ska beakta vid bedömningen av lämplig nivå på det särskilda kapitalbaskravet. Regler om Finansinspektionens tillsyn i detta avseende återfinns i dag i förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Regeringen anser att den ändring som skett i artikel 104.3 d bör införas på förordningsnivå på motsvarande sätt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om de omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av en lämplig nivå för kapitalbasen i samband med en översyn och utvärdering av ett institut

Bestämmelsen i artikel 104 har ändrats på så sätt att det, för att ålägga ett särskilt kapitalbaskrav inte längre uppställs något krav på att det bedöms som troligt att någon annan åtgärd inte är tillräcklig för att få institutet att rätta till bristerna inom rimlig tid. Gällande rätt bör därför justeras i enlighet härmed. Därtill kommer att beslut om ett särskilt kapitalbaskrav ska kunna fattas på den grunden att det inte är troligt att användandet av endast andra åtgärder ger tillräcklig förbättring av styrformer, processer, rutiner och strategier inom rimlig tid (se artikel 104.2 c). Det senare ryms inom skyldigheten att besluta om ett högre kapitalbaskrav till följd av att kraven som anges i 2 kap. 2 § första

Beaktande av systemrisk vid fastställande av särskilt kapitalbaskrav

Finansinspektionen och *Riksbanken* anser att även den risk som ett institut utsätter det finansiella systemet för ska kunna beaktas vid fastställandet av ett särskilt kapitalbaskrav.

De justeringar som gjorts i artikel 104.2 i kapitaltäckningsdirektivet jämfört med motsvarande uppräkningsdirektiv i 2006 års kreditinstitutsdirektiv ryms i huvudsak inom Finansinspektionens nuvarande befogenhet att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav. Uppräkningen i artikel 104.2 över vilka omständigheter som ska beaktas vid beslut om särskilt kapitalbaskrav är inte uttömmande, men omfattar uttryckligen bl.a. de risker eller riskelement som inte täcks av tillsynsförordningen eller direktivets kapitalbuffertar (artikel 104.2 b). Systemrisk innebär en risk för störningar i det finansiella systemet som kan medföra allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och den reala ekonomin (artikel 3.1.10 i kapitaltäckningsdirektivet). Enligt artikel 133.1 ska systemrisk täckas av systemriskbufferten och enligt artikel 131.2 och 131.3 ska institutens storlek och sammanlänkning med det finansiella systemet beaktas vid beslut om kapitalbuffert för systemviktiga institut. Enligt regeringens mening bör detta även innebära att systemrisk bör kunna beaktas vid ett beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt artikel 104.2, om de tillämpliga kapitalbuffertarna inte täcker alla element av den aktuella systemrisken. Om systemrisk (även benämnda makrotillsynsrisker) byggs upp, kan det innebära att ett instituts förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras enligt 6 kap. 1 § LBF (se även prop. 2002/03:139 s. 273 ff.) samt 8 kap. 2 § LVM.

Artikel 104.3 innebär att den behöriga myndigheten vid fastställande av lämplig nivå på kapitalbasen på grundval av resultatet av sin översyn och utvärdering av institutet, ska bedöma om något specifikt kapitalbaskrav utöver miniminivån behövs för att täcka risker som ett kreditinstitut är eller kan komma att bli utsatt för. I bestämmelsen anges vilka omständigheter som ska beaktas vid denna bedömning. I förhållande till 2006 års kreditinstitutsdirektiv har möjligheten för behöriga myndigheter att även beakta systemrisk tillkommit (artikel 104.3 d). Enligt artikel 97.1 b och 97.3 i kapitaltäckningsdirektivet ska Finansinspektionen i sin översyn och utvärdering av den kapitalbas ett institut förfogar över beakta systemrisk. Institutet ska täcka både de risker som de är utsatta för och de risker som de utsätter det finansiella systemet för (eng. "coverage of their risks") (se även avsnitt 9.7). Beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt artikel 104.3 ska baseras på denna översyn och utvärdering. Regeringen anser att Finansinspektionen vid beslut om särskilt kapitalbaskrav efter en översyn och utvärdering enligt artikel 104.3 bör kunna beakta den risk som institutet utsätter det finansiella systemet för. Systemrisk kan i det fallet likställas med den risk som institutet utsätter det finansiella systemet för.

Enligt artikel 102.1 b i kapitaltäckningsdirektivet gäller att ett beslut om särskilt kapitalbaskrav ska kunna fattas redan när det visas föreligga en risk för att bestämmelserna i tillsynsförordningen eller de bestämmelser som i nationell rätt antagits för att genomföra direktivet inte följs. Finansinspektionen bör ges möjlighet att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav redan om myndigheten har skäl att anta att det är sannolikt att det inom tolv månader kommer inträffa en överträdelse.

Artikel 104.2 e i direktivet föreskriver en möjlighet att tillgripa tillsynsbefogenheten om det är sannolikt att riskerna undervärderas trots att institutet uppfyller tillämpliga krav i kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen. Bestämmelsen förutsätter vare sig att det har skett en överträdelse eller att det gjorts en bedömning av att det finns en risk för att det kommer uppstå en överträdelse. Ett tänkbart exempel på när den skulle kunna tillämpas är om institutet använder sig av föreskrivna riskvikter i schablonmetoden för kreditrisk, men riskerna underskattas till följd av det föreligger en allt för stor exponering mot stater som har låg riskvikt men på grund av statsfinansiell kris riskerar att ställa in betalningarna. Enligt regeringens bedömning ryms denna bestämmelse inom nuvarande reglering där möjlighet finns att ålägga ett särskilt kapitalbaskrav i samband med en översyn och utvärdering. Den nuvarande bestämmelsen bör i justerad form överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Artikel 104.2 kräver för dess tillämpning inte att det har skett en faktisk överträdelse av rörelsereglerna. Det stycke i artikel 136.2 i 2006 års kreditinstitutdirektivet, som ligger till grund för den svenska regleringen, förutsätter inte heller att det har skett en faktisk överträdelse, utan föreskriver att bestämmelsen ska tillämpas för att fånga in risker som institutet ”är eller kan bli utsatt för”. För att tydliggöra att regleringen också ska täcka risker som ett institut kan bli utsatt för anser regeringen att lagtexten bör justeras på motsvarande sätt.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att de omständigheter som ska beaktas vid beslut om ett särskilt kapitalbaskrav för att täcka de risker ett institut kan bli exponerat för, samt när det bedöms sannolikt att ett institut inom 12 månader inte kommer uppfylla sina skyldigheter, ska meddelas i föreskrifter på lägre nivå än lag. Enligt regeringens mening föreligger inte skäl att meddela föreskrifter i dessa fall. De omständigheter som ska beaktas bör i stället utkristalliseras i rätts-tillämpningen.

Avstå från att ingripa

I linje med vad som följer enligt sektorslagstiftningen (se 15 kap. 1 § tredje stycket LBF) anser regeringen att skyldighet att ingripa med ett särskilt kapitalbaskrav inte bör föreligga om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, eller om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet vidtagit åtgärder mot institutet som bedöms som tillräckliga.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att närmare upplysningar ska ges om när bestämmelserna om att underlåta att ingripa med anledning av ursäktliga eller ringa överträdelser är avsedda att tillämpas. Finans-

Prop. 2013/14:228 inspektionens möjlighet att avstå från att ingripa omfattar för närvarande även ingripandebestämmelsen i 2 kap 2 § första stycket 1 kapitaltäckningslagen, som nu överförs till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Överförandet av möjligheten att avstå från att ingripa till den nya lagen innebär därför endast en fortsättning av vad som redan gäller i dag.

Sammansättning av det särskilda kapitalbaskravet

Den möjlighet som Finansinspektionen har enligt gällande rätt att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav innefattar inte någon möjlighet att samtidigt påverka kapitalbasens sammansättning. Detta är en följd av att kapitaltäckningslagen ställer krav på att minst hälften av kapitalbasen alltid ska utgöras av primärt kapital (3 kap. 1 § kapitaltäckningslagen). Detta gäller även för det fall Finansinspektionen med stöd av 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen fattar ett särskilt beslut om kapitalbaskravet. Finansinspektionens nuvarande möjlighet att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav begränsas således till att fastslå nivån på kapitalbasen.

I det nya regelverket fastslår tillsynsförordningen kraven på kapitalbasens sammansättning för de kapitalkrav som regleras i förordningen. Kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen delas upp i tre huvudsakliga kategorier av kapital: kärnprimärkapital, primärkapital och totalt kapital. Bestämmelserna om kapitalbuffertar ålägger institut att därutöver i varierande utsträckning upprätthålla ytterligare kapital som ska bestå av kärnprimärkapital. Varken tillsynsförordningen eller kapitaltäckningsdirektivet anger vilket slag av kapital som krävs för att uppfylla det ”överskjutande” kapitalbaskravet som blir följden om tillsynsmyndigheten fattar ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav.

Svenska Bankföreningen invänder mot att ett beslut om särskilt kapitalbaskrav ska kunna ange både belopp och slag av kapital. Bankföreningen anser att ett eventuellt särskilt kapitalbaskrav ska få täckas av total kapitalbas. *Riksbanken* och *Finansinspektionen* anser dock att Finansinspektionen ska få ställa krav på både belopp och slag av kapital vid beslut om särskilt kapitalbaskrav. Ett ingripande i form av ett särskilt kapitalbaskrav ska bl.a. ske om instituten inte uppfyller kraven i artikel 73 i kapitaltäckningsdirektivet (artikel 123 i 2006 års kreditinstitutdirektiv), dvs. om instituten inte upprätthåller ett internt kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som instituten är eller kan komma att bli exponerade för. I skäl 43 i direktivet anges likaså att medlemsstaterna ska säkerställa att kreditinstitut och värdepappersföretag har ett internt kapital som i fråga om kvantitet, kvalitet och fördelning är tillräckligt för att möta institutens risker. Regeringen anser att ett beslut om att ett institut ska uppfylla ett särskilt kapitalbaskrav utöver vad som annars gäller bör innefatta tydliga krav på både belopp och slag av kapital, eftersom det i annat fall blir svårt att bedöma hur mycket kapital som krävs för att möta de risker som föranleder beslutet om ett särskilt kapitalbaskrav. Vidare får kapitalbuffertarna enligt artikel 128.6 enbart bestå av kärnprimärkapital. Beslut om särskilt kapitalbaskrav som ska täcka överskjutande risk från kapitalbuffertarna bör därför täckas av motsvarande kapital, dvs. kärnprimärkapital. Enligt regeringens mening

finns dock inte skäl att i lag fastslå vilken typ av kapital som ska krävas för att uppfylla ett beslut om särskilt kapitalbaskrav. Regleringen blir i stället mer dynamisk och ändamålsenlig om Finansinspektionen i varje beslut om särskilt kapitalbaskrav ges rätt att fastställa vilken typ av kapital som krävs för att möta sådana identifierade risker i institutets verksamhet som anses motivera ett särskilt kapitalbaskrav. En sådan rätt bör följa av Finansinspektionens rätt att fatta beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Finansinspektionen anser att det bör förtydligas i lagtexten att det särskilda kapitalbaskravet inte är ett beslut om totalt kapitalbaskrav utan att beslutet endast omfattar ett särskilt kapitalbaskrav som gäller utöver det grundläggande kapitalbaskravet. Regeringen anser att lagtextens lydelse bör förtydligas i enlighet med Finansinspektionens förslag.

Särskilt kapitalbaskrav och transparens

Riksbanken anser att det vore önskvärt att det i lag införs ett krav på att Finansinspektionen ska offentliggöra beslut om särskilt kapitalbaskrav.

Av artiklarna 431.3 och 438 b i tillsynsförordningen följer att instituten kan tvingas offentliggöra sin interna bedömning av kapitaltäckningen inklusive Finansinspektionens utvärdering och översyn enligt kapitaltäckningsdirektivet, om Finansinspektionen begär detta. Vid sidan av dessa regler kan beslut om särskilt kapitalbaskrav offentliggöras efter en sedvanlig sekretessprövning hos Finansinspektionen. Den möjligheten följer redan av gällande rätt. Det är viktigt att den s.k. pelare 2-processen är tydlig och transparent. Behovet av tydlighet och transparens förstärks ytterligare om pelare 2-processen i ökad utsträckning används för att motverka systemrisk, dvs. de risker som instituten utsätter det finansiella systemet för. Enligt regeringens mening finns dock inte skäl att införa en särskild lagregel om att ett beslut om särskilt kapitalbaskrav ska offentliggöras, eftersom det redan följer av tillsynsförordningen samt bestämmelser om offentlighet och sekretess att ett sådant beslut kan offentliggöras.

11.3.2 Möjlighet att införa särskilda likviditetskrav

Regeringens förslag: Finansinspektionen får besluta om ett särskilt likviditetskrav, om det är nödvändigt för att täcka de likviditetsrisker som institut är eller kan bli exponerat för och för de risker som instituten kan utsätta det finansiella systemet för.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av en lämplig nivå för det särskilda likviditetskravet i samband med en översyn och utvärdering av ett institut.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock inte att de risker som ett institut utsätter det finansiella systemet för ska kunna beaktas vid beslut om ett särskilt likviditetskrav.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* anser att förslaget är otydligt och saknar förutsägbarhet vad avser de likviditetskrav som kan komma ifråga. Det förs heller inget resonemang kring hur förslaget förhåller sig till bestämmelserna om likviditet i 6 kap. 1 § LBF och om ingripandeåtgärder i 15 kap. samma lag. *Finansinspektionen* och *Riksbanken* tolkar direktivet som att tillsynsmyndigheter även ska beakta den risk som banken utsätter det finansiella systemet för. Det skulle innebära att Finansinspektionen kan basera ett särskilt likviditetskrav även på den risk som institutet utgör för det finansiella systemet.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 105 i kapitaltäckningsdirektivet föreskrivs att behöriga myndigheter på grundval av sin tillsyn och utvärdering av instituten ska analysera om det, med hänsyn till de risker som ett institut är eller kan bli exponerat för, är nödvändigt att införa ett särskilt likviditetskrav. Vid ett sådant beslut ska myndigheten framför allt beakta institutets affärsmodell och styrformer, systemrelaterade likviditetsrisker samt utfallet av den översyn och värdering som följer av artikel 97 i direktivet.

För att genomföra artikel 105 bör det i svensk rätt införas en ny bestämmelse som ger Finansinspektionen rätt att besluta om ett särskilt likviditetskrav, om en utvärdering av institutet visar att det behövs för att täcka de likviditetsrisker som institutet är exponerat för.

Enligt artikel 97.3 ska myndigheten fastställa om instituten har tillräckligt med likviditet för att säkerställa en sund hantering eller täckning av deras risker. För att ett institut ur ett samhällsekonomiskt perspektiv ska ha tillräckligt med likviditet behöver det ha likviditet som täcker både de risker som institutet är utsatt för (risken för fallissemang) och den risk det utgör för det finansiella systemet och den reala ekonomin (effekten av fallissemang). Enligt regeringens mening syftar artikel 97 i direktivet till att hantera båda dessa aspekter på risk. Det innebär därför att Finansinspektionen i sin likviditetsbedömning även bör ta hänsyn till den risk som institutet utgör för det finansiella systemet.

Artikel 97 ställer vidare krav på att behöriga myndigheter ska överväga och besluta om administrativa ingripanden eller åtgärder för det fall att ett institut inte uppfyller de likviditetskrav som beslutats på nationell eller EU-nivå. Bestämmelsen kan jämföras med artikel 67, som fastslår att behöriga myndigheter ska ha rätt att ingripa med sanktioner mot ett institut om det inte uppfyller likviditetskraven i artikel 412 i tillsynsförordningen (se artikel 67.1 j och 67.2).

Det krävs inga särskilda lagstiftningsåtgärder för att Finansinspektionen ska kunna överväga och besluta om administrativa åtgärder i enlighet med artikel 105. Tillsynsförordningen ger Finansinspektionen rätt att ingripa med administrativa sanktioner för samtliga överträdelse av tillsynsförordningen. Finansinspektionen har vidare rätt att ingripa mot institut som inte uppfyller tillämpliga nationella likviditetskrav. Det finns inte heller behov av att införa en särskild reglering om att nivån på avgifterna ska återspegla skillnaden mellan gällande likviditetskrav och institutets likviditetskrav, eftersom det får anses följa av Finansinspektionens skyldighet att säkerställa att beslutade sanktioner ska vara proportionella i förhållande till den överträdelse som föranleder ett ingripande (jfr avsnitt 11.5.1).

Regleringen bör införas i samma lag som bestämmelserna om ett särskilt kapitalbaskrav (dvs. i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag). De mer specifika bestämmelserna i denna lag utgör ett komplement till LBF, som reglerar de grundläggande kraven för bankers och kreditmarknadsföretags verksamhet. Vidare anser regeringen att, i likhet med vad som gäller vid beslut om ett särskilt kapitalbaskrav, de omständigheter som ska beaktas inför ett sådant beslut bör framgå av föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om de omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av en lämplig nivå för det särskilda likviditetskravet i samband med en översyn och utvärdering av ett institut.

Fondbolag och AIF-förvaltare omfattas av vissa bestämmelser i lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Med tanke på att kapital och likvida medel hålls helt åtskilda från de fonder som dessa företag förvaltar bedöms likviditetsriskerna i företagen att vara högst begränsade. Bestämmelserna om ett särskilt likviditetskrav torde därför i praktiken komma att få en mycket begränsad tillämpning för dem.

Artikel 113 i kapitaltäckningsdirektivet föreskriver att samordnande tillsynsmyndighet och övriga behöriga myndigheter med ansvar för tillsyn av dotterföretag till ett moderbolag eller vissa holdingföretag, ska fatta ett gemensamt beslut om institutspecifika likviditetskrav och övriga åtgärder för att hantera väsentliga resultat av likviditetstillsynen. Genomförandet av denna bestämmelse i direktivet behandlas i avsnitt 10.5.

11.4 Lagändringar för att genomföra direktivets bestämmelser om överträdelser

Regeringens förslag: Lagen om bank- och finansieringsrörelse ska kompletteras med en bestämmelse som ger Finansinspektionen rätt att återkalla ett kreditinstituts tillstånd, om institutet har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.

Regeringens bedömning: Den nuvarande strukturen i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden i fråga om angivandet av överträdelser och sanktioner kan behållas.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Allmänna överväganden

Kapitaltäckningsdirektivet ställer krav på att medlemsstaterna säkerställer att behöriga myndigheter får tillgång till en rad åtgärder att använda sig av om ett institut inte följer regelverket. Behöriga

Prop. 2013/14:228 myndigheter ska ha möjlighet att, vid de överträdelser som anges, kunna vidta i vart fall de åtgärder som specificeras i direktivet. Medlemsstaterna ska även säkerställa att sanktionerna är effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 65.1).

Regeringen bedömer att det saknas behov av att, i likhet med direktivets struktur, i lag räkna upp vilka överträdelser som ska leda till en viss katalog av sanktioner. Ett mer ändamålsenligt sätt att genomföra bestämmelserna i svensk rätt bedöms i stället vara att Finansinspektionen ges tillgång till samtliga sanktioner, och möjlighet att besluta om sanktioner för samtliga överträdelser som anges i artiklarna 66 och 67 i kapitaltäckningsdirektivet. Ett sådant genomförande är mer i linje med den nuvarande strukturen i LBF och LVM samt uppfattningen att Finansinspektionens ingripandemöjligheter gentemot finansiella företag som utgångspunkt bör utformas enhetligt, såvida inte särskilda skäl talar mot det. Finansinspektionen bör därför, liksom i dag, som utgångspunkt i både LBF och LVM ges tillgång till samtliga sanktioner i direktivet, och möjlighet att i varje enskilt fall välja vilken av dessa sanktioner som ska gälla vid en överträdelse av reglerna som gäller för det finansiella institutet i fråga.

Det finns inte heller behov av att i gällande rätt föra in en uttrycklig bestämmelse om att sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande, eftersom det är något som följer redan av befintligt regelverk och tidigare förarbetsuttalanden (se bl.a. prop. 2002/03:139 s. 382).

Flera av de handlingsregler som tas upp i artikel 67.1 baseras på tillsynsförordningen. Övriga handlingsregler i artikel 67.1 och artikel 66.1 har redan genomförts i svensk rätt, med undantag för artikel 67.1 a (auktorisering på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt) och artikel 141 om utdelningsrestriktioner. Sedan den 1 januari 2014, när tillsynsförordningen trädde i kraft, innehåller svensk rätt samtliga handlingsregler som upptas i förordningen och Finansinspektionen har möjlighet att ingripa vid en överträdelse av dessa regler. För att detta fullt ut även ska gälla i fråga om de handlingsregler som baseras på direktivet krävs dock att Finansinspektionen ges rätt att ingripa även för det fall att ett institut beviljats tillstånd på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.

Direktivet uppställer inga krav på att ett instituts tillstånd ska återkallas så snart en överträdelse som upptas i artikel 67.1 inträffar, men en sådan möjlighet ska finnas bland de sanktioner som står till tillsynsmyndighetens förfogande.

Om tillstånd beviljats på falska uppgifter

Sanktioner i artikel 67.2 ska kunna tillgripas bl.a. om ett institut har beviljats auktorisation på grundval av felaktiga eller falska uppgifter eller dylikt.

Av 25 kap. 5 § LVM följer att om ett företag har fått tillstånd genom falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt, ska tillståndet återkallas. Om det är tillräckligt, kan i stället varning meddelas. En sådan varning får enligt 8 § förenas med straffavgift. LBF innehåller däremot

inte någon uttrycklig reglering om återkallelse av tillståndet på grund av att det beviljats till följd av falska uppgifter. Prop. 2013/14:228

Enligt regeringens mening bör LBF kompletteras med ett lagrum som anger att Finansinspektionen ska återkalla ett tillstånd som beslutats på grund av falska uppgifter. Finansinspektionen bör i likhet med vad som följer av LVM, ha möjlighet att i de fall då det är tillräckligt i stället besluta om varning och sanktionsavgift.

11.5 Lagändringar för att genomföra direktivets bestämmelser om administrativa sanktioner

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ha möjlighet att besluta om sanktionsavgift för institut upp till tio procent av ett instituts totala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret eller, i de fall beloppen kan beräknas, ha möjlighet att besluta om sanktionsavgifter motsvarande två gånger summan av den vinst institutet tjänat eller upp till två gånger de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen.

Begreppet straffavgift ska i lagtexten ersättas med sanktionsavgift.

Regeringens bedömning: Övriga sanktioner som enligt direktivet ska kunna vidtas gentemot juridiska personer ryms inom gällande rätt.

Skyldigheten att publicera sanktionsbeslut och beslut som fattas till följd av att ett institut inte uppfyller kraven enligt kapitaltäckningsdirektivet eller tillsynsförordningen bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att det är oklart på vilket sätt en sanktionsavgift ska fastställas och ifrågasätter även om den föreslagna regleringen är tillräckligt förutsägbar i denna del. *Finansinspektionen* påpekar att det finns skäl att diskutera begränsningen om att en sanktionsavgift inte får vara så stor att institutet därefter inte uppfyller lagreglerade krav på soliditet och likviditet. *Svenska Bankföreningen* och *Svenska Fondhandlareföreningen* ställer sig mycket tveksamma till utredningens resonemang kring förseningsavgift, med hänsyn till principen om dubbel lagföring.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Offentliga underrättelser

I artikel 68 i kapitaltäckningsdirektivet uppställs krav på offentliggörande av Finansinspektionens beslut med anledning av att ett institut inte uppfyller gällande regler eller beslut om sanktioner. Den fråga som uppkommer är om ett sådant offentliggörande är tillåtet enligt bestämmelserna om sekretess i 30 kap. 4 och 5 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Dessa bestämmelser innebär

Prop. 2013/14:228 sekretess för vissa uppgifter som förekommer i Finansinspektionens tillståndsgivnings- och tillsynsverksamhet.

Sekretessen enligt 30 kap. 5 § OSL gäller i särskilt angivna ärenden för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, men gäller inte för uppgifter i Finansinspektionens beslut. Enligt regeringens mening kan bestämmelsen därför inte utgöra ett hinder för ett offentlighögörande i enlighet med artikel 68.

Sekretessen enligt 30 kap. 4 § OSL gäller däremot för Finansinspektionens beslut. Bestämmelsen innebär att sekretess gäller för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att han eller hon lider skada om uppgiften röjs. Det föreligger alltså en presumtion för att Finansinspektionen får offentliggöra uppgifter om åtgärder eller sanktioner, men sekretess råder om det kan antas att den berörde lider skada om uppgiften röjs. Direktivet förutsätter offentlighögörande men tillåter emellertid att besluten publiceras anonymiserat bl.a. om ett offentlighögörande skulle utgöra en oproportionerlig åtgärd eller bedömas orsaka en oproportionell skada för berörda institut (artikel 68.2).

Regeringen gör således bedömningen att bestämmelserna om sekretess i 30 kap. 4 § OSL inte utgör hinder för att publicera besluten på det sätt som föreskrivs i direktivet.

Vad gäller Finansinspektionens skyldighet att omgående publicera sina beslut kan konstateras att inspektionen enligt 27 § förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar är ålagd att på sin webbplats tillhandahålla information som den enligt 2006 års kreditinstitutsdirektiv är skyldig att offentliggöra. Enligt regeringens mening bör ett genomförande av artiklarna 68 och 143.1 d i kapitaltäckningsdirektivet på motsvarande sätt ske genom föreskrifter på förordningsnivå.

Krav på att agerandet upphör

Enligt artiklarna 66.2 b och 67.2 b i kapitaltäckningsdirektivet ska behörig myndighet kunna kräva att en fysisk person eller ett institut upphör med och inte upprepar det agerande som är föremål för sanktionen.

Finansinspektionen har enligt gällande rätt möjlighet att vid äventyr av vite förelägga ett institut att inom viss tid exempelvis upphöra med ett agerande. Om tillståndet återkallas, kan Finansinspektionen kombinera återkallelsebeslutet med förbud om att fortsätta rörelsen (se 15 kap. 4 § andra stycket LBF respektive 25 kap. 6 § andra stycket LVM). Om en fysisk person utan tillstånd driver rörelse som är tillståndspliktig enligt LBF eller LVM, ska inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten (se 15 kap. 18 § LBF respektive 25 kap. 17 § LVM). Finansinspektionens nuvarande möjlighet att kräva att ett visst agerande upphör täcker de situationer som anges i artiklarna 66 och 67 och uppfyller direktivets krav. Något behov av särskilda genomförandeåtgärder finns därmed inte.

Artikel 67.2 c i kapitaltäckningsdirektivet innebär att behöriga myndigheter ska ha möjlighet att återkalla ett instituts tillstånd i enlighet med artikel 18, vid sådana överträdelser som är upptagna i artikel 67.1. Artikel 18 motsvaras av artikel 17 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, och reglerar i vilka fall det är tillåtet att återkalla en auktorisation. Artikel 18 har genom direktivet ändrats jämfört med tidigare artikel 17 på så sätt att det numera anges att även sådana överträdelser som upptas i artikel 67.1 får leda till en återkallelse av tillståndet.

Finansinspektionen har enligt 15 kap. 1 § LBF respektive 25 kap. 1 § LVM möjlighet att återkalla ett instituts tillstånd om det genom en allvarlig överträdelse har åsidosatt sina skyldigheter enligt lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet m.m. Tillståndet ska därutöver återkallas i vissa särskilt angivna situationer som regleras i 15 kap. 3 § LBF och 25 kap. 5 § LVM. Dessa återkallelsegrunder är bl.a. sådana som hör samman med att ett institut inte kommit igång med att driva sådan rörelse som tillståndet avser. I 15 kap. 2 § LBF respektive 25 kap. 4 § LVM finns bestämmelser om Finansinspektionens skyldighet att återkalla ett instituts tillstånd om den som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör inte uppfyller vissa krav.

Det i svensk rätt uppställda kravet på att ett beslut om återkallelse förutsätter att det begåtts en allvarlig överträdelse, kan därför inte anses stå i strid med direktivets bestämmelser, utan återspeglar snarare direktivets krav på att sanktioner ska vara proportionella i förhållande till överträdelserna i fråga. Något behov av särskilda genomförandeåtgärder finns enligt regeringens mening således inte.

Frågan om återkallelse med anledning av att tillstånd beviljats på felaktiga uppgifter behandlas i avsnitt 11.4.

Sanktionsavgifter

Sanktionsavgifterna ska kunna uppnå en nivå som är stor nog att balansera eventuella fördelar som en överträdelse genererat och vara stor nog att avskräcka även större institut från att begå överträdelser (skäl 36).

Sanktionsavgifter för juridiska personer ska enligt direktivet kunna uppgå till tio procent av företagets totala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret, eller, i de fall beloppen går att fastställa, upp till två gånger den vinst som erhållits eller upp till två gånger de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelserna (artikel 66.2 c och e respektive artikel 67.2 e och g i kapitaltäckningsdirektivet).

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att det är oklart på vilket sätt en sanktionsavgift ska fastställas och ifrågasätter även om den föreslagna regleringen är tillräckligt förutsägbar i denna del. *Lagrådet* anför att det inte framgår hur beräkningsmetoderna i 15 kap. 8 § LBF förhåller sig till varandra samt att det är oklart om maximibeloppet ska vara det högsta eller det lägsta av de belopp som någon av metoderna leder till.

Av den föreslagna författningstexten framgår att det finns tre alternativa beräkningssätt för inspektionen att fastställa sanktionsavgiftens storlek. Det högsta beloppet enligt de alternativa beräkningarna utgör ett avgiftstak. Finansinspektionen har att beakta den ram som detta avgiftstak uppställer. Sanktionerna ska också vara proportionella i

Prop. 2013/14:228 förhållande till överträdelsen i fråga. Enligt regeringens mening uppfyller bestämmelsen kravet på förutsägbarhet.

Finansinspektionens nuvarande möjlighet att gentemot juridiska personer förena ett beslut om varning eller anmärkning med sanktionsavgifter regleras i 15 kap. 7–9 §§ LBF och 25 kap. 8–10 §§ LVM.

I de relevanta lagrummen används till skillnad mot artiklarna i direktivet begreppet straffavgift. Eftersom avgiften inte utgör någon straffrättslig sanktion, framstår det enligt regeringens mening som lämpligt att i lagtexten ersätta begreppet ”straffavgift” med ”sanktionsavgift”.

I fråga om tillåtna nivåer på avgiften i svensk lagstiftning kan följande konstateras. Sanktionsavgiften har satts till en lägsta nivå om 5 000 kronor och får enligt LBF uppgå till högst femtio miljoner kronor. I syfte att ge mindre institut ett skydd mot oproportionellt sett mycket höga avgifter, har i lagen införts en ytterligare gräns som innebär att avgiften får uppgå till högst tio procent av kreditinstitutets omsättning föregående räkenskapsår. Avgiften får inte heller vara så stor att institutet inte uppfyller lagarnas krav på soliditet och likviditet.

De sanktionsavgifter som ska kunna utgå enligt kapitaltäckningsdirektivet kan komma att överstiga den i svensk rätt införda beloppbegränsningen om femtio miljoner kronor (se 15 kap. 8 § första stycket LBF och 25 kap. 9 § första stycket LVM). Detta ”tak” bör därför tas bort. Nuvarande reglering i 15 kap. 8 § andra stycket LBF och 25 kap. 9 § andra stycket LVM om att avgiften inte får överstiga tio procent av institutets omsättning föregående räkenskapsår bör också justeras. Den får inte längre vara absolut, utan måste öppna upp för att sanktionsavgifter även ska kunna uppgå till två gånger summan av den vinst eller de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen. Enligt regeringens mening bör därför LBF och LVM ändras i enlighet med det nu sagda.

Finansinspektionen påpekar att det finns skäl att diskutera den begränsning i svensk lagstiftning som innebär att en straffavgift inte får vara så stor att företaget därefter inte uppfyller lagens krav på soliditet och likviditet.

Den ifrågavarande begränsningen om att avgiften inte får vara så stor att institutet därefter inte uppfyller lagreglerade krav på soliditet och likviditet, skulle kunna förhindra att de i direktivet angivna beloppen döms ut (se 15 kap. 8 § tredje stycket LBF och 25 kap. 9 § tredje stycket LVM). Att besluta om så höga sanktionsavgifter för ett enskilt institut kan emellertid inte anses uppfylla direktivets krav på proportionalitet. Det bör därför enligt regeringens bedömning inte föreligga något hinder mot att begränsningen kvarstår. Ett genomförande av direktivet kräver inte heller att det nuvarande golvet om 5 000 kronor tas bort.

Lagrådet påpekar att den föreslagna nya bestämmelsen kan medföra att sanktionsavgiften kan komma att uppgå till mycket stora belopp. Det kan då ifrågasättas om det inte av rättssäkerhetsskäl borde vara en uppgift för domstol att pröva sanktionsavgiften. Lagrådet förordar att en ordning av samma slag som den som gäller i fråga om konkurrensskadeavgift införs för prövning av den nu aktuella sanktionsavgiften.

Regeringen finner inte skäl, mot bakgrund av tidigare ställningstaganden, att frånga den nu gällande sanktionsordningen (se prop.

2002/03:139 s. 387). Avgiftens storlek förändrar inte denna bedömning. Finansinspektionens beslut avseende ovan nämnda sanktionsavgifter kan också överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prop. 2013/14:228

Behov av att ändra förseningsavgiften?

I svensk rätt har Finansinspektionen getts möjlighet att reagera på försenad rapportering genom att besluta att institut ska betala en förseningsavgift om högst 100 000 kronor. Dessa avgifter utgör en sanktion för överträdelser som är upptagna i direktivet. Frågan uppstår därför om även förseningsavgifterna behöver ändras.

Avsikten med förseningsavgifter är att skapa ett administrativt lätthanterligt system för de fall då ett institut underlåter att rapportera i tid och samtidigt tillhandahålla en adekvat reaktion på försenad rapportering. Om förseningsavgift utdöms, behöver andra åtgärder som varning eller anmärkning tillgripas först om ett institut motsätter sig rapportering eller om det är fråga om upprepade fall av försening eller bristande ansvarstagande i ledningen (se prop. 2002/03:139 s. 388). Förseningsavgiften innebär däremot inte att instituten är fredade från att vid försenad rapportering påföras mer ingripande sanktioner. Direktivet bör därför inte uppfattas som ett krav på att maximinivån på förseningsavgiften höjs i nivå med de belopp som ska gälla för sanktionsavgifterna.

Svenska Bankföreningen och *Svenska Fondhandlarföreningen* uttrycker tveksamheter till resonemanget kring förseningsavgift med hänsyn till principen om dubbel lagföring. Frågan om dubbel lagföring aktualiseras enligt regeringens mening inte i detta sammanhang.

11.5.1 Omständigheter som ska vara styrande inför beslut om sanktioner

Regeringens förslag: Det ska i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden tydliggöras vilka faktorer som ska ligga till grund för valet av sanktion och för sanktionsavgiftens storlek. Lagarna ska innehålla en exemplifierande uppräkningslista av de omständigheter som ska tillmätas betydelse.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenskt Näringsliv* efterfrågar tydliggörande av vilka omständigheter som Finansinspektionen ska beakta vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 70 i kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna när de fastställer typen av administrativa sanktioner och nivån på sanktionsavgifter beakta alla relevanta omständigheter. LBF och LVM innehåller få anvisningar om vilka omständigheter som ska beaktas inför valet av sanktion. Finansinspektionen har i stället inom vissa i förarbeten beskrivna ramar fått utrymme att bedöma vilken åtgärd som är mest ändamålsenlig i det enskilda fallet. Av förarbetena till LBF framgår att Finansinspektionen

Prop. 2013/14:228 vid valet av åtgärd bör arbeta utifrån kriterierna väsentlighet och risk och att överträdelse av en regel som har till syfte att upprätthålla stabiliteten i institutet i princip bör föranleda ett strängare ingripande än ett brott mot en bestämmelse av mindre betydelse för stabiliteten (prop. 2002/03:139 s. 382). I förarbetena till LVM framhålls att Finansinspektionen vid valet av åtgärd ska beakta hur allvarig överträdelsen är med utgångspunkt i vilka konsekvenser den haft eller kunnat få för värdepappersmarknadens funktion i stort och för enskilda investerare (prop. 2006/07:115 s. 498).

I fråga om sanktionsavgiften följer däremot direkt av lag att inspektionen vid bestämmandet av dess storlek ska ta särskild hänsyn till hur allvarig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått (15 kap. 9 § LBF och 25 kap. 10 § LVM). I förarbetena anges att även förhållanden hos det företag som har gjort överträdelsen kan beaktas, vilket motiveras med att det som upplevs som en avskräckande avgift för ett mindre företag med måttlig omsättning kan framstå som närmast obetydlig för ett företag med stora ekonomiska resurser (prop. 2006/07:115 s. 508). Andra omständigheter att ta hänsyn till då storleken på sanktionsavgiften bestäms är ett instituts samarbetsvillighet under utredningen samt förekomsten av företagsbot (prop. 2002/03:139 s. 551 respektive s. 553).

Gällande rätt återspeglar flera av de principer som anges i direktivet. För att främja förutsebarheten och enhetligheten i tillämpningen av bestämmelserna är det enligt regeringens mening rimligt att som utgångspunkt låta samtliga de i direktivet omnämnda omständigheterna framgå av lag. En sådan lagreglering bör vara till fördel för både tillämpande myndighet och institutet. För att inte hindra utrymmet för egna bedömningar och möjligheten att ta hänsyn till särskilda omständigheter i det enskilda fallet, bör dock lagtexten utgöra en exemplifierande uppräkningslista av vilka omständigheter som ska beaktas.

Om en sådan reglering ska bli ett bra hjälpmedel vid beslut om sanktioner, bör den bygga på någon slags systematik. Det bör stå klart vad som ska vara utgångspunkten vid val av sanktion och vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Därutöver bör anges vilka omständigheter som i vart fall bör tillåtas att inverka på beslutet om vilken sanktion som slutligen ska påföras.

Utifrån de faktorer som är omnämnda i direktivet framstår det som lämpligt att dela in omständigheterna i sådana som är hänförliga till själva överträdelsen, samt sådana som är att hänföra till institutets finansiella situation eller inträffat före eller efter överträdelsen. Med faktorer som är hänförliga till själva överträdelsen bör avses objektiva faktorer som överträdelsens allvar och varaktighet, och överträdelsens potentiella risk för stabiliteten i det ekonomiska systemet, men även om det finns tredje parter som har orsakats skada av överträdelsen. Vid bedömningen av själva överträdelsen bör hänsyn även tas till sådant som i direktivet omnämns ”grad av ansvar”. Om dessa faktorer bildar utgångspunkt för valet av sanktion och för fastställandet av avgiftens storlek, kan därefter i andra hand, det slutliga utfallet få påverkas av faktorer som inte är att hänföra till själva överträdelsen. Till sådana omständigheter bör hänföras institutets ekonomiska situation, inklusive omfattningen av erhållna fördelar till följd av överträdelsen, tidigare överträdelse, och institutets agerande efter att överträdelsen avslöjats.

Med en sådan systematik skapas enligt regeringens mening en exemplifierande vägledning för Finansinspektionen och domstolarna vid deras prövning av sanktionerna. Det går emellertid inte att reglera vilken relativ vikt som ska tillmätas olika omständigheter eller hur de ska vägas i det enskilda fallet, utan det blir en fråga som ankommer på tillämpande myndighet eller domstol.

Svenskt Näringsliv efterfrågar ett tydliggörande av vilka omständigheter som ska beaktas vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek. Regeringen anser emellertid att de omständigheter som föreslås anges i bestämmelserna är tillräckligt tydliga. Eftersom det rör sig om en exemplifiering får frågan om vilka övriga omständigheter som kan beaktas överlämnas till rättstillämpningen.

11.5.2 Omständigheter hänförliga till själva överträdelsen

Regeringens förslag: Överträdelsens allvarighet och varaktighet ska vara utgångspunkten för valet av sanktion samt för att fastställa sanktionsavgiftens storlek. Vid bedömningen ska särskilt beaktas överträdelsens art, överträdelsens konkreta eller potentiella effekter på det finansiella systemet och skador som uppstått för tredje parter. Som en förmildrande omständighet kan beaktas om överträdelsen på grund av särskilda omständigheter kan anses som ursäktlig.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Behörig myndighet ska enligt artikel 70 a i kapitaltäckningsdirektivet vid val av sanktion ta hänsyn till överträdelsens allvarighet och varaktighet. I enlighet med vad som följer av uttalanden i förarbetena till LBF och LVM bör vid denna bedömning tillmätas vikt vid om det är fråga om överträdelser av regler som har till syfte att upprätthålla stabiliteten i institutet eller i det finansiella systemet som helhet (prop. 2002/03:139 s. 382). Sådana överträdelser bör även i framtiden leda till de mest ingripande sanktionsåtgärderna. En sådan tillämpning bör ta i beaktande vilka konkreta eller potentiella effekter en överträdelse har på det finansiella systemet (jfr artikel 70 h). Till mindre allvarliga överträdelser räknas bl.a. överträdelser som är mer av ordningskaraktär, såsom försenad rapportering.

I fråga om varaktighet gäller att en överträdelse som pågått under lång tid är mer klandervärd än den som varat endast tillfälligt. Effekten får dock inte bli att institutet regelmässigt påförs en lindrigare sanktion än vad som annars hade varit fallet endast till följd av att den upptäckts tidigt och därmed upphört.

Vid bedömningen av gärningen bör även beaktas den i artikel 70 e omnämnda omständigheten att tredje parter orsakats skada av överträdelsen. Det som härmed avses kan bl.a. vara institutets kunder, men även om staten tvingats vidta åtgärder för att värna stabiliteten i det finansiella systemet eller för att skydda insättare. Det kan emellertid inte hållas för utslutet att även andra parter orsakats skada.

Slutligen bör vid bedömningen hänsyn tas till graden av ansvar hos den som gjort sig skyldig till överträdelsen (artikel 70 b). Direktivet anger inga närmare anvisningar om vad som avses härmed. Enligt regeringens mening medför bestämmelsen en möjlighet för Finansinspektionen att i lindrande riktning beakta om en överträdelse beror på ett beteende som av särskilda omständigheter är att betrakta som mindre klandervärt än annars.

11.5.3 Omständigheter som inte är hänförliga till själva överträdelsen

Regeringens förslag: Vid valet av sanktion och bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek ska, förutom omständigheter som är hänförliga till själva överträdelsen, i försvärande riktning beaktas om institutet tidigare har överträtt regelverket, varvid särskild vikt ska fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som förflutit mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska beaktas om institutet genom ett aktivt samarbete i väsentlig mån har underlättat Finansinspektionens utredning av överträdelsen, och när anmälan görs eller uppgifter lämnas, upphör eller snarast upphör med överträdelsen.

I fråga om sanktionsavgiftens storlek ska särskild hänsyn tillmätas institutets finansiella ställning samt den vinst som uppstått eller de kostnader som har besparats med anledning av överträdelsen, i de fall sådana belopp kan fastställas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: För att kunna besluta om sanktionsavgifter som är tillräckligt avskräckande är det rimligt att vid bestämmandet av avgiftens storlek ta hänsyn till institutets finansiella ställning. Hänsyn bör tas till omfattningen av erhållna fördelar eller undvikande av förluster för den juridiska personen (se artikel 70 c och 70 d). En sanktionsavgift bör t.ex. kunna höjas till ett högre belopp än annars, i syfte att säkerställa att den överstiger den vinst som överträdelsen inneburit, på samma sätt som ett utdömt skadestånd ska kunna leda till att avgiften justeras i motsatt riktning. Det framstår däremot som alltför långtgående att låta finansiell ställning och erhållna vinster påverka valet av sanktion. Regeringens bedömning är att sådana aspekter får tillräckligt stor genomslagskraft om de tillmäts betydelse vid bestämmandet av avgiftens storlek.

Med finansiell ställning avses enligt direktivet exempelvis institutets årsomsättning. Därutöver bör även andra faktorer kunna tillmätas betydelse, som ett utdömt skadestånd, eller ålagd företagsbot etc.

Att bedöma omfattningen av erhållna fördelar till följd av överträdelsen kan vara svårt. Direktivet anger dock att denna skyldighet ska finnas endast i den mån beloppen kan fastställas.

I fråga om tidigare överträdelser (artikel 70 g) bör som särskilt försvärande beaktas om ett institut fortsätter med eller upprepar en

identisk eller liknande överträdelse som den tidigare gjort sig skyldig till. Även i andra fall bör det finnas utrymme för att, i mindre grad, beakta tidigare överträdelser. Enligt regeringens bedömning bör även den tid som förflutit mellan olika överträdelser tillmätas betydelse.

Artikel 70 f föreskriver en skyldighet att beakta hur det ansvariga finansiella institutet samarbetar med behörig myndighet. Som ovan framgått har Finansinspektionen redan i dag möjlighet och stöd i förarbetena för att vid bestämmandet av avgiftens storlek ta hänsyn till hur väl ett institut samarbetar med inspektionen under utredningen. Det saknas dock en tydlig reglering för hur det ska gå till eller närmare angivet vilken form av samarbete som avses.

I 3 kap. 12–15 §§ konkurrenslagen (2008:579) finns däremot ett i lag reglerat system som innebär att en konkurrensskadeavgift får efterges helt eller fastställas till ett lägre belopp än vad som annars bort ske om ett företag samarbetar fullt ut med utredande myndighet och lämnar all information om överträdelsen som institutet har tillgång till. Även om artikel 70 i direktivet till skillnad mot regleringen i konkurrenslagen inte innebär att behöriga myndigheter ges rätt att sätta ned avgiften helt, kan lagstiftningen i fråga om nedsättning av konkurrensskadeavgiften utgöra förebild för en motsvarande reglering inom finansmarknadsområdet.

Enligt 3 kap. 13 § konkurrenslagen kan nedsättning av konkurrensskadeavgiften erhållas om ett företag som begått överträdelsen till Konkurrensverket lämnar uppgifter som i väsentlig mån underlättar utredningen av överträdelsen. Det krävs att företaget lämnar Konkurrensverket all den information och bevisning om överträdelsen som det har eller får tillgång till, aktivt samarbetar med Konkurrensverket under utredningen av överträdelsen, inte förstör bevis eller på något annat sätt försvårar framtida eller pågående utredning av överträdelsen, och slutligen när anmälan görs eller uppgifter lämnas ha upphört eller snarast upphöra med överträdelsen (3 kap. 14 §).

Enligt regeringens mening bör, i likhet med vad som följer av denna reglering, det för att ett institut ska erhålla sanktionslindring inom finansmarknadsområdet, vara fråga om ett samarbete av väsentlig betydelse. Att ett företag och dess företrädare endast inställer sig till förhör och svarar på frågor bör inte innebära att de i väsentlig mån underlättat utredningen, utan det bör för regelns tillämpning krävas att institutet självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte själv redan förfogar över eller med lätthet kan få fram (jfr prop. 2001/02:167 s. 99). En regel av detta slag bör vidare kräva att det är företaget som genom ställföreträdare eller ombud anmäler överträdelsen. Det är alltså inte fråga om den situation då en enskild befattningshavare vid ett företag eller någon annan anmäler överträdelsen (jfr artikel 70.2 b). Vidare bör i likhet med vad som gäller för nedsättning av konkurrensskadeavgiften krävas att institutet när anmälan görs eller uppgifter lämnas upphört eller snarast upphör med överträdelsen. En sådan rättelse bör, för att den ska tillmätas betydelse, ske kort efter det att institutet blivit uppmärksammat på överträdelsen. Bestämmelsen bör ta sikte på samtliga överträdelser i LBF och LVM som kan föranleda administrativa sanktioner.

Enligt regeringens mening bör en bestämmelse om att beakta ett instituts samarbetsvillighet endast tillämpas i lindrande riktning. Den bör

11.6 Sanktioner mot holdingföretag

Regeringens förslag: De nuvarande bestämmelserna i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar om rapporteringskrav och krav på ledningen i ett holdingföretag ska i justerad form överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Finansinspektionen ges rätt att ingripa mot finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet som bryter mot lagen, i enlighet med vad som följer av sektorslagstiftningen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 65.2 i kapitaltäckningsdirektivet föreskriver att om de skyldigheter som avses i artikel 65.1 är tillämpliga på institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag ska medlemsstaterna, vid överträdelse av tillsynsförordningen eller av nationella bestämmelser som genomför direktivet, se till att sanktioner även kan omfatta medlemmar i ledningsorganet och andra fysiska personer som enligt nationell lagstiftning är ansvarig för överträdelsen, om inte annat följer av de villkor som föreskrivs i nationell rätt.

Finansiella holdingföretag står inte under tillsyn på individuell nivå. Det uppställs dock krav på att ledningen i sådana företag ska vara lämplig och holdingföretag kan även vara ålagda vissa rapporteringskrav och vara rapporteringsansvarig för en företagsgrupp.

Artikel 126 i kapitaltäckningsdirektivet, som motsvaras av artikel 142 i 2006 års kreditinstitutdirektiv, innebär att medlemsstaterna ska se till att sanktioner kan utdömas gentemot finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet eller mot deras ledning för överträdelse av sådana bestämmelser som antagits för att genomföra direktivets bestämmelser i kapitel 3 om gruppbaserad tillsyn (artiklarna 111–127). Regleringen har i allt väsentligt genomförts i 12 kap. 2 och 3 §§ kapitaltäckningslagen. Finansinspektionen kan med stöd av dessa lagrum förelägga ett finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet att vidta åtgärder för att göra rättelse om det utvisar sig att holdingföretaget inte uppfyller de krav som följer av lag. Ingripande kan också ske gentemot ledningen om den inte uppfyller kraven på lämplighet i enlighet med 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen. I sammanhanget bör nämnas att LBF innehåller en möjlighet för Finansinspektionen att ingripa mot finansiella holdingföretag som ingår i samma finansiella företagsgrupp som ett kreditinstitut (se 1 kap. 8 § LBF). Någon motsvarande möjlighet finns däremot inte enligt LVM.

För att säkerställa att sanktioner mot holdingföretag och dess ledning kan vidtas i enlighet med vad som följer av artiklarna 65.2 och 126, bör den nuvarande regleringen i kapitaltäckningslagen med krav på ledningen i holdingföretag (9 kap. 13 §), samt de bestämmelser i lagen som anger rapporteringskrav för holdingföretag, överföras till den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Vid ett åsidosättande av dessa regler bör Finansinspektionen enligt samma lag även ha möjlighet att ingripa mot ansvarigt holdingföretag och ansvarig ledning. Ingripande och sanktioner bör då få vidtas i enlighet med vad som följer av sektorslagstiftningen.

Lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat innehåller särskilda regler för institut som ingår i finansiella konglomerat. Om ett institut (kreditinstitut eller värdepappersbolag) som ingår i ett finansiellt konglomerat inte uppfyller de krav som följer enligt den lagen, har Finansinspektionen rätt att gentemot institutet använda sig av de sanktioner som finns i sektorslagstiftningen (se 7 kap. 1 § samma lag). Finansiella holdingbolag och blandade finansiella holdingbolag kan ingå i ett finansiellt konglomerat. Ändringarna i sektorslagstiftningen påverkar dock inte möjligheten att vidta sanktioner mot holdingbolag.

12 System och skydd för visseblåsare

12.1 Inledning

När missförhållanden uppstår inom en organisation finns det vanligtvis ett intresse från ledningens sida att komma till rätta med problemen. Missförhållandena kan dock vara dolda på grund av att enskilda personer inom organisationen döljer förhållandena. Det kan också förekomma situationer då ledningen är medveten om att det förekommer oegentligheter men av olika skäl underlåter att agera, eller till och med aktivt mörklägger förhållandena. Personer som ”blåser i visselpipan”, s.k. visseblåsare (engelskans ”*whistleblowers*”) kan därför ha en viktig roll för att avslöja olika former av oegentligheter i både offentlig och privat sektor.

Syftet med särskilda rapporteringssystem, s.k. ”visseblåsarsystem” är att möjliggöra för samtlig personal att utan rädsla för repressalier kunna rapportera om allvarliga händelser. Ett bra skydd för visseblåsare innefattar således inte endast särskilda rapporteringssystem utan även ett skydd för att den som väljer att rapportera om eventuella missförhållanden inte drabbas av repressalier från arbetsgivarens sida.

Vissa länder har infört särskild lagstiftning om skydd och system för personer som blåser i visselpipan. Sverige har ännu inte infört någon särskild skyddslagstiftning för anställda som slår larm. Det finns dock ett antal bestämmelser inom olika områden som ger skydd för anställda som rapporterar om missförhållanden och oegentligheter, bl.a. genom arbetsrätten och kravet på saklig grund för uppsägning i lagen (1982:80) om anställningsskydd. Även rättsgrundsatsen om god sed på arbetsmarknaden som upprätthålls genom Arbetsdomstolens praxis på området,

Prop. 2013/14:228 bl.a. om att omplacering under vissa förhållanden kan underkastas en rättslig prövning som liknar prövningen vid uppsägning (s.k. ”bastubadarprincipen”), ger visst skydd. Anställda i offentlig sektor har dessutom ett särskilt skydd om de använder sig av den grundlags-skyddade meddelarfriheten (se 3 kap. tryckfrihetsförordningen). Även enskildas rätt till yttrandefrihet enligt Europakonventionen kan under vissa förutsättningar ge skydd mot repressalier för anställda som slagit larm om missförhållanden.

Det har dock från flera håll lyfts fram behov av att ytterligare stärka skyddet för visselblåsare i Sverige. Regeringen gav i början av 2013 en särskild utredare i uppdrag att generellt utreda frågan om skyddet för arbetstagare som slår larm om olika former av missförhållanden (dir. 2013:16). Utredarens förslag ska så långt som möjligt vara generellt utformade och kunna tillämpas på hela arbetsmarknaden och uppdraget är, till skillnad mot tidigare utredningar, inte begränsat till frågan om ett utvidgat meddelarskydd. Uppdraget ska redovisas senast den 22 maj 2014.

Svensk rätt innehåller inte heller något uttryckligt krav på svenska företag att inrätta särskilda rapporteringskanaler för visselblåsare. Av Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 1993:17) om åtgärder mot kränkande särbehandling i arbetslivet följer dock att en arbetsgivare ska ha rutiner för att på ett tidigt stadium fånga upp signaler om och åtgärda otillfredsställande arbetsförhållanden, problem i arbetets organisation eller missförhållanden i samarbetet. I arbetsmiljölagstiftningen finns dessutom en särskild ordning med skyddsombud som företräder arbetstagarna i arbetsmiljöfrågor.

Internationella handelskammaren (ICC) har utarbetat riktlinjer om skydd för visselblåsare (*ICC Guidelines on whistleblowing*) som uppmanar företag att inom sina egna organisationer inrätta interna visselblåsarsystem genom vilka deras anställda konfidentiellt kan anmäla misstänkta eller konstaterade oegentligheter på arbetsplatsen. Riktlinjerna utgör vägledning för företag som väljer att inrätta dylika system. Vissa företag i Sverige har också valt att införa särskilda kommunikationskanaler för anställda som vill slå larm om missförhållanden inom företaget.

12.1.1 Krav på speciella procedurer för hur anmälningar ska omhändertas hos behöriga myndigheter

<p>Regeringens bedömning: Skyldigheten enligt kapitaltäckningsdirektivet att behöriga myndigheter ska inrätta effektiva procedurer för att motta och följa upp anmälningar om oegentligheter bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.</p>

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter etablerar effektiva och tillförlitliga mekanismer

för att uppmuntra anmälningar av potentiella eller faktiska överträdelse för att omhänderta anmälningar om överträdelse av de nationella bestämmelserna om införlivande av kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen (artikel 71.1). I mekanismerna ska bl.a. ingå särskilda förfaranden för hur anmälningar tas emot och följs upp (71.2 a).

Finansinspektionen ansvarar för tillsynen som rör finansiella marknader och finansiella företag. Uppgiften att utöva tillsyn över företagen utförs på flera olika vis, där en av inspektionens metoder består i att ta emot och följa upp tips från anmälare. På Finansinspektionens hemsida framgår att myndigheten gärna tar emot tips och anmälningar från privatpersoner, och enskilda informeras om hur den som vill lämna tips om oegentligheter ska gå till väga. En sådan anmälan kan därefter, om det bedöms föreligga skäl för det, läggas till grund för en inspektion eller andra former av undersökningar av företaget i fråga.

Regeringen delar utredningens bedömning att Finansinspektionen i praktiken uppfyller de krav på effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering och att motta rapporter beträffande överträdelse som följer av direktivets artikel 71.1 och 71.2 a. Direktivet förutsätter dock ett genomförande av bestämmelserna i svensk rätt. Med hänsyn till bestämmelsernas art anser regeringen att artikel 71.1 och 71.2 a bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå. Ett förfarande som anges i enlighet med artikel 71.2 a bör även innefatta en garanti för anklagade personers rätt till försvar och en rätt att ta del av de handlingar som läggs till grund för ett beslut mot personen i fråga. Ett sådant skydd uppnås genom Finansinspektionens skyldighet att handlägga ärenden i enlighet med förvaltningslagen (1986:223).

12.1.2 Skydd för den som rapporterar mot att drabbas av repressalier

Regeringens bedömning: Kravet i artikel 71.2 b i kapitaltäckningsdirektivet på att anställda som anmäler överträdelse av institutet inte ska drabbas av repressalier, diskriminering eller liknande från arbetsgivarens sida omfattas av gällande rätt.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inte något att invända mot den. *Finansförbundet* anser att gällande rätt inte tillgodoser det repressalieskydd som ska gälla enligt artikel 71.2 b i kapitaltäckningsdirektivet. *Finansförbundet* menar att det inte framgår av direktivet att företräde ska ges för intern rapportering framför att vända sig direkt till myndigheten, snarare tvärtom, vilket innebär att de olika rapporteringsvägarna ska ses som alternativa. Enligt nuvarande praxis kan en förfrågan direkt till myndighet betraktas som illojal mot arbetsgivare och följaktligen vara uppsägnings- eller till och med avskedsgrundande. *Finansförbundet* vill även påtala att utredningens bedömning att regeringen vid Sveriges tillträde till Europarådets civilrättsliga konvention om korruption gjort bedömningen att svensk rätt uppfyller de krav som anges i konventionens artikel 9 inte kan tas för

Prop. 2013/14:228 intäkt i nu aktuella ärende, eftersom dessa ärenden skiljer sig åt i så stor utsträckning. Finansförbundet ifrågasätter vidare om 2 § lagen (1990:409) om företagshemligheter är tillräckligt omfattande för att täcka de situationer som kapitaltäckningsdirektivet avser.

Skälen för regeringens bedömning: Kravet i artikel 71.2 b i direktivet anger att anställda som anmäler överträdelser av institut inte ska drabbas av repressalier, diskriminering eller liknande från arbetsgivaren. Mot bakgrund av det bakomliggande syftet med artikel 71 gör regeringen bedömningen att med begreppet diskriminering avses missgynnande till följd av en anmälan, och att det inte handlar om diskriminering i den mer gängse betydelsen enligt 4 § diskrimineringslagen (2008:657).

Artikel 71.2 b har stora likheter med artikel 9 i Europarådets civilrättsliga konvention om korruption. *Finansförbundet* menar att man inte kan ta bedömningen ifråga om ratifikation av Sveriges tillträde till den konventionen till intäkt för att bedömningen också fungerar för nu aktuellt genomförande. Artikel 9 i konventionen anger att en arbetstagar som har skäligen anledning att misstänka korruption och som i god tro anmäler sina misstankar till ansvariga personer eller myndigheter, ska ha lämpligt skydd mot varje oberättigad påföljd till följd av anmälan. Den närmare innebörden av lämpligt skydd anges inte, utan varje part får i stället utifrån sin rättstradition bedöma hur en anställd ska skyddas från t.ex. en uppsägning eller omplacering. I konventionens förklarande rapport anges att det främsta skälet till att anställda inte anmäler misstankar i många fall är rädsla för repressalier. Skyddet ska därför medföra att anställda uppmuntras att göra anmälningar, något som även fastslås i kapitaltäckningsdirektivet.

Vid Sveriges tillträde till konventionen gjorde regeringen bedömningen att svensk rätt uppfyller de krav som anges i artikel 9 (se prop. 2003/04:70 s. 47 och 48). Slutsatsen grundades bl.a. på arbetstagarnas skydd enligt 7 och 18 §§ lagen om anställningsskydd (1982:80), som fastslår att en uppsägning ska vara sakligt grundad och avsked endast kan motiveras i de fall då arbetstagaren grovt åsidosatt sina ålägganden mot arbetsgivaren, samt den praxis som Arbetsdomstolen utvecklat. Den praxis som hänvisades till innebär att även omplacering av personliga skäl kan underkastas en rättslig prövning som liknar prövningen vid uppsägning, samt möjligheten att även angripa arbetsledningsbeslut i de fall som de utövas otillbörligt eller strider mot goda seder på arbetsmarknaden. Regeringen nämnde också innehållet i 2 § lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter, samt meddelarskyddet för offentliganställda.

Regeringen finner inte skäl att frånga den bedömning som utredningen har gjort och anser mot bakgrund av de slutsatser som drogs vid Sveriges tillträde till konventionen att det inte heller i detta sammanhang bör krävas särskilda genomförandeåtgärder i svensk rätt för artikel 71.2 b.

Finansförbundet påpekar även att det av direktivet inte framgår att företrädare ska ges för intern rapportering framför att vända sig direkt till myndigheten och att en hänvändelse direkt till myndighet utan att först ha sökt åstadkomma rättelse internt enligt nuvarande praxis skulle kunna betraktas som illojalt och vara grund för uppsägning- eller till och med avskedsgrundande.

Regeringen konstaterar i detta hänseende att artikel 71 fastslår vissa huvuddrag för det skydd som ska införas för att uppmuntra rapportering av överträdelse. Som Finansförbundet påpekar regleras inte i direktivet uttryckligen att företrädare ska ges för intern rapportering. Det kan konstateras att direktivet är tyst på den punkten och att direktivet helt enkelt inte reglerar frågan om en anmälan kan göras direkt till en behörig myndighet eller först måste göras till arbetsgivaren. Detta innebär, enligt regeringens uppfattning, att den frågan måste avgöras med tillämpning av gällande regler och rättsprinciper på området för svenska förhållanden, t.ex. grundläggande avtalsrättsliga principer och innehållet i den arbetsrättsliga lojalitetsplikten och gränserna för arbetstagares kritikrätt enligt vad som följer av Arbetsdomstolens praxis (bl.a. AD 1982 nr 9 och 110, 1986 nr 95, 1988 nr 67, 1994 nr 79 samt 1997 nr 57).

Finansförbundet ifrågasätter även om 2 § lagen om skydd för företagshemligheter är tillräckligt omfattande för att täcka de situationer som direktivet avser.

Enligt 2 § lagen om skydd för företagshemligheter anses det inte som ett obehörigt angrepp att någon, för offentliggörande eller inför en myndighet eller annat behörigt organ, avslöjar något som skäligt kan misstänkas utgöra brott på vilket fängelse kan följa eller som kan anses utgöra annat allvarligt missförhållande i näringsidkarens rörelse. Lämnandet av en uppgift om en företagshemlighet till tillsynsmyndigheten med stöd av bestämmelserna om visselblåsning utgör enligt regeringens mening inte något obehörigt angrepp på företagshemligheten (jfr 2 § första stycket lagen om skydd för företagshemligheter och bet. 1989/90: LU37 s. 35), oavsett om det förhållande som uppgiften avser är ett ”allvarligt missförhållande” eller inte. Enligt regeringens mening kan lagen om skydd för företagshemligheter därmed inte åberopas. Desamma gäller för uppgifter som lämnas till en tillsynsmyndighet på myndighetens begäran.

Under avsnitt 12.1.5 föreslås skydd för anmälarens identitet.

12.1.3 Skydd för behandlingen av personuppgifter

Regeringens bedömning: Ett genomförande av bestämmelserna om skydd för personuppgifter i artikel 71.2 c i kapitaltäckningsdirektivet är tillgodosett genom gällande reglering i personuppgiftslagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Datainspektionen* anför att om det, för att Sverige ska leva upp till kraven i artikel 71 i direktivet, är nödvändigt att företag inom den finansiella sektorn behandlar uppgifter om lagöverträdelse i större omfattning än vad som är tillåtet enligt Datainspektionens föreskrifter bör detta komma till uttryck genom särskilda bestämmelser i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Skälen för regeringens bedömning: Det är av stor vikt att system för visselblåsare beaktar enskildas behov av integritetsskydd. Artikel 71.2 c i

Prop. 2013/14:228 direktivet ålägger i enlighet härmed medlemsstaterna att säkerställa ett skydd för att personuppgifter behandlas i enlighet med vad som följer av direktiv 95/46/EU (dataskyddsdirektivet), både för de personer som rapporterar om överträdelser och sådana fysiska personer som är ansvariga för en överträdelse.

Dataskyddsdirektivet har i svensk rätt genomförts genom personuppgiftslagen (1998:204). Lagen har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom en automatiserad behandling av personuppgifter (se 1 och 4 §§) och innehåller bestämmelser om hur personuppgifter får behandlas. Med behandling av personuppgifter avses enligt 3 § varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtade, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring. Lagen är tillämplig för samtliga som är personuppgiftsansvariga, vilket innebär att den är tillämplig både på enskild och offentlig verksamhet (se 3 och 4 §§). Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet behandlar personuppgifter i strid med vad som följer av bestämmelserna i lagen kan enligt 49 § dömas till böter eller fängelse. Datainspektionen har till uppgift att utöva tillsyn över den personuppgiftsbehandling som sker och har för denna uppgift tilldelats de befogenheter som följer av 43–47 §§ personuppgiftslagen.

Vad avser *Datainspektionens* synpunkt framgår det av kapitaltäckningsdirektivet att all behandling av personuppgifter ska vara förenlig med vad som följer av dataskyddsdirektivet. Detta förutsätter för svenska förhållanden att all behandling av personuppgifter inom ramen för ett särskilt rapporteringssystem för personer som slår larm, står i överensstämmelse med de krav som följer av personuppgiftslagen. Mot bakgrund av ovanstående finner regeringen att det inte krävs någon ändring i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden för att Sverige ska leva upp till kraven i artikel 71 i direktivet.

Regeringen noterar att en arbetsgrupp inom EU, arbetsgruppen för skydd av enskilda personer i samband med behandlingen av personuppgifter ("artikel 29-gruppen"), har lämnat riktlinjer om hur interna system för uppgiftslämnande bör inrättas för att stå i överensstämmelse med dataskyddsdirektivet.

Avslutningsvis bör nämnas att Europeiska kommissionen presenterat ett förslag om att dataskyddsdirektivet ska ersättas av en ny allmän dataskyddsförordning, KOM (2012) 11 final 2012/0011 (COD).

12.1.4 Krav på instituten att inrätta särskilda system för anmälningar

Regeringens förslag: Institut ska ha ändamålsenliga system för att från anställda omhänderta anmälningar om eventuella missförhållanden inom instituten.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* har inget att invända mot att det införs en skyldighet för instituten att inrätta visseblåsarsystem. Bankföreningen ifrågasätter dock om ett krav på system som är öppet för alla typer av överträdelser och där en anmälan kan rikta sig mot vem som helst inom institutet i sig uppfyller kraven i Datainspektionens föreskrifter (DIFS 2010:1) om undantag från förbudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser m.m.. För att instituten ska kunna uppfylla kraven i såväl personuppgiftslagen (1998:204) som kravet på att inrätta ändamålsenliga system måste förhållandet mellan dessa regelverk klargöras så att ramarna för de rapporteringssystem som ska inrättas tydligt framgår. Det är inte tillräckligt att som vägledning ange att det kan finnas fördelar med att inrätta ett system som inte innebär någon form av automatiserad personuppgiftsbehandling samtidigt som detta system ska vara anpassat till institutets storlek. Bankföreningen anser även att direktivets krav på visseblåsarsystem måste anpassas till såväl arbetsrättslig- och skatterättslig reglering som till kraven enligt personuppgiftslagen och Datainspektionens föreskrifter. *Sparbankernas Riksförbund* anser att innebörden av begreppet ”finansiella regelverket” behöver klargöras och påpekar i likhet med Svenska Bankföreningen att förhållandet mellan ett antal berörda regelverk behöver redas ut. Även *Svenska Fondhandlareföreningen* anser att begreppet ”finansiella regelverket” behöver klargöras.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 71.3 i kapitaltäckningsdirektivet framgår att medlemsstaterna ska kräva att instituten har lämpliga rutiner för att deras anställda ska kunna rapportera om överträdelser internt genom en särskild, oberoende och självständig kanal. Artikeln ställer inte några särskilda krav i fråga om vilken typ av ”procedur” som instituten ska tillhandahålla för anställda som vill rapportera om överträdelser mer än att dessa ska vara ändamålsenliga. Det som avses kan t.ex. vara visseblåsarsystem. Sådana system kan bestå i en särskild e-postadress, telefontjänst eller webbplats genom vilka uppgifter om brottsmisstankar om enskilda personer samlas in och behandlas (se Datainspektionens vägledning för bolag ”Ansvar för personuppgifter som hanteras i system för whistleblowing”). Det föreligger emellertid inget krav på att det ska vara en datoriserad eller telebaserad rapporteringskanal (jämför ICC ”*Guidelines on Whistleblowing*” som uttryckligen nämner att sådana system även kan innefatta muntliga kanaler). Artikel 71.3 nämner även uttryckligen att kravet får tillhandahållas genom sådana förfaranden som föreskrivs av arbetsmarknadens parter.

Om användningen av ett visseblåsarsystem innebär en sådan strukturerad behandling av personuppgifter som avses i personuppgiftslagen, måste systemet utformas i överensstämmelse med dataskyddsdirektivet och de bestämmelser som i nationell rätt genomförts med anledning av detta direktiv, för svensk del personuppgiftslagen. Om en anmälan däremot endast behandlas manuellt på exempelvis ett papper utan att uppgifterna i fråga struktureras i ett register, och inte heller är

Prop. 2013/14:228 avsedd att behandlas automatiserat i t.ex. en dator, är personuppgiftslagen inte tillämplig (jfr prop. 1997/98:44 s. 40).

Särskild uppmärksamhet bör riktas åt det faktum att uppgifter som lämnas av personer som slår larm om oegentligheter typiskt sett innefattar uppgifter om olika former av lagöverträdelser. Enligt 21 § personuppgiftslagen, som har sin grund i artikel 8.5 i dataskyddsdirektivet, är det förbjudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott. En uppgift om att någon har eller kan ha begått något visst brott utgör en uppgift om lagöverträdelse, oavsett om det finns någon dom eller motsvarande beslut i saken. Bestämmelsen i 21 § personuppgiftslagen är dock inte undantagslös, och med stöd av 9 § personuppgiftsförordningen (1998:1191) har Datainspektionen meddelat föreskrifter om undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen. I förekommande fall är punkten f i dessa föreskrifter av intresse. Bestämmelsen anger att även andra än myndigheter med vissa begränsningar får behandla uppgifter om olika former av lagöverträdelser i särskilt inrättade rapporteringskanaler men endast under följande förutsättningar:

1. uppgifterna avser personer i nyckelpositioner eller ledande ställning inom det egna bolaget eller koncernen och,

2. det är sakligt motiverat att behandla uppgifterna i särskilt inrättade rapporteringskanaler för att utreda om personen ifråga varit delaktig i allvarliga oegentligheter som rör bokföring, intern bokföringskontroll, revision, bekämpande av mutor, brottslighet inom bank- och finansväsen eller andra allvarliga oegentligheter som rör organisationens vitala intressen eller enskildas liv och hälsa.

Enligt Datainspektionens vägledning för bolag ”Ansvaret för personuppgifter som hanteras i system för whistleblowing” innebär begreppet sakligt motiverat att systemet bara får användas när det är sakligt motiverat att inte använda bolagets interna informations- och rapporteringskanaler, t.ex. om den anmälda ingår i ledningen och de misstänkta oegentligheterna av det skälet annars riskerar att inte tas om hand på vederbörligt sätt. Det innebär också att systemet ska utgöra ett komplement till normal internförvaltning och måste vara frivilligt att använda.

Om inget av undantagen från kravet i 21 § personuppgiftslagen är tillämpligt, kan Datainspektionen pröva om det föreligger tillräckliga skäl för att i ett enskilt fall besluta om undantag från förbudet i den paragrafen.

Personuppgiftslagen innehåller i det sammanhanget vissa grundläggande krav som alltid måste uppfyllas vid behandlingen av personuppgifter (se 9 §). Datainspektionen har i ovan nämnda vägledning uttalat att för användningen av visselblåsarsystem måste följande krav vara uppfyllda:

- Behandlingen får inte vara i strid med svensk arbetsrättslig lagstiftning eller gällande kollektivavtal.

- Behandlingen måste vara i enlighet med god sed på svensk arbetsmarknad.

- Systemet måste inrättas på ett sådant sätt att det inte finns risk för att fler personuppgifter än vad som är nödvändigt eller relevant med hänsyn

till ändamålet behandlas, eller att känsliga personuppgifter behandlas i strid med personuppgiftslagen.

- Uppgifter som samlas in och bevaras måste vara riktiga, adekvata och relevanta. Det innebär att bolaget skyndsamt kan behöva göra en första granskning och bedömning av de inkomna uppgifterna.

- Uppgifter får inte bevaras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. En anmälan som befinner sig i väntan på utredning bör tas bort omedelbart. Om en anmälan leder till utredning bör uppgifterna tas bort när utredningen är avslutad eller, om utredningen leder till åtgärder mot den registrerade, när uppgifterna inte längre behövs för detta ändamål.

Ovanstående krav kan jämföras med Europeiska Datatillsynsmannens yttrande över kommissionens förslag till direktivet (2012/C 175/01). I yttrandet anges att berörda organ i så stor utsträckning som möjligt ska begränsa vilka personer som kan pekats ut, vilka överträdelse rapportereras och att det ska införas begränsningar om hur länge uppgifterna bevaras. I det yttrande som avgetts av den s.k. artikel 29-gruppen anges att de personuppgifter som behandlas av ett system ska raderas snabbt och normalt inom två månader efter det att de påståenden som framförs i anmälan har undersökts. Om uppgiften bedöms vara grundlös, ska den raderas omedelbart.

I fråga om enskildas rätt att få information om registrerade uppgifter bör noteras att om uppgifter om en person samlas in från någon annan källa än den registrerade, ska den registrerade få information från den personuppgiftsansvarige i enlighet med bestämmelserna i 24 och 25 §§ personuppgiftslagen. Av 26 § samma lag följer även en rätt för den som begär det att få information om det finns uppgifter registrerade om honom eller henne inklusive information om varifrån uppgifterna har hämtats. Enligt 27 § gäller bestämmelserna i 24–26 §§ emellertid inte om det i en lag eller någon annan författning eller i ett beslut som har meddelats med stöd av en författning är särskilt föreskrivet att uppgifter inte får lämnas ut till den registrerade (se prop. 1997/98:44 s. 80). Informationskyldigheten kan i vissa fall innebära att en registrerad har rätt att ta del av uppgifter om sig själv i handlingar som inte är allmänna och således inte omfattas av offentlighetsprincipen (se a. prop. s. 84). Regler om sekretess och tystnadsplikt går således före informationskyldigheten. Rätten att underlåta att ge ut information till den registrerade med stöd av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller även för en personuppgiftsansvarig som inte är en myndighet.

Det finns således både praxis och vägledning i fråga om vilka krav som gäller för att det ska vara tillåtet för företag att behandla personuppgifter inom ramen för ett rapporteringssystem. Som framgått innebär regleringen begränsningar för vilka uppgifter som får behandlas inom ramen för system för visselblåsare. Frågan bör därför ställas om regleringen är förenlig med vad som följer av artikel 71.1 i direktivet. Denna bestämmelse ställer nämligen krav på medlemsstaterna att införa system för att uppmuntra rapportering av potentiella och faktiska överträdelse av de regler som följer av tillsynsförordningen och nationella bestämmelser som antagits för att genomföra direktivet, utan

Prop. 2013/14:228 att begränsa rapporteringen till att avse en begränsad personkrets eller för att utreda om det är fråga om sådana allvarliga oegentligheter som omnämns i Datainspektionens föreskrifter. Artikel 71 skulle således kunna uppfattas som att den ställer krav på att avse fler överträdelser än vad som är tillåtet enligt Datainspektionens föreskrifter.

Svenska Bankföreningen ifrågasätter om ett system som är öppet för alla typer av överträdelser och där en anmälan kan rikta sig mot vem som helst inom institutet i sig uppfyller Datainspektionens föreskrifter om undantag från förbudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser m.m.

Datainspektionens föreskrifter har utformats mot bakgrund av det skydd för personuppgifter som följer av dataskyddsdirektivet och i enlighet med vad som rekommenderats av artikel 29-gruppen. Behandlingen av personuppgifter inom ramen för de system som föreskrivs i kapitaltäckningsdirektivet ska också utformas i enlighet med vad som följer av dataskyddsdirektivet. Enligt regeringens mening bör därför Datainspektionens föreskrifter vara förenliga med de krav som följer av artikel 71. Av Europeiska Datatillsynsmannens yttrande över artikel 71 ställs också krav på att berörda organ i så stor utsträckning som möjligt ska begränsa vilka anmälningar som omhändertas inom ramen för dylika system. Artikel 71 utgör dessutom endast en rambestämmelse. Det är tveksamt om den ska anses innefatta krav på inrättande av system som utan urskillning omhändertar samtliga potentiella överträdelser av regelverket.

Artikel 71 kan å andra sidan inte ses som ett hinder för att ta emot anmälningar som innehåller andra typer av överträdelser än sådana som avses i Datainspektionens föreskrifter. Ett mottagande och omhändertagande av anmälningar som inte omfattas av Datainspektionens föreskrifter, får emellertid inte omhändertas på ett sätt som innebär behandling av personuppgifter enligt personuppgiftslagen. Den personuppgiftsansvarige måste därför skyndsamt göra en första granskning av inkomna uppgifter med syfte att omedelbart ta bort sådana anmälningarna som inte får behandlas inom ramen för det särskilda rapporteringssystemet. Givetvis är det på förhand svårt att avgöra om uppgifter som framkommer inom ramen för ett rapporteringssystem i slutändan verkligen kommer leda till en utredning om allvarliga oegentligheter eller brott. Det viktiga är dock att den personuppgiftsansvarige inte får ha för avsikt att utreda annat än sådana överträdelser som upptas i Datainspektionens föreskrifter, dvs. allvarliga oegentligheter m.m.

Val av rapporteringssystem och metoder för att omhänderta inkomna anmälningar inverkar således på vilken typ av anmälningar som får omhändertas inom ramen för ett särskilt inrättat system.

När det gäller själva utformningen av system för visselblåsare kan viss ledning sökas i ICC:s riktlinjer (*ICC Guidelines on whistleblowing*). Riktlinjerna förordar att det ska vara upp till varje enskilt företag att besluta vilken typ av kommunikationskanal (muntlig, skriftlig, telefonbaserad eller datorbaserad) som den vill använda sig av. Vidare bör systemen anpassas efter företagets storlek och resurser och ha som målsättning att kunna ta emot och besvara alla rimliga förfrågningar om råd och vägledning rörande affärsetiska frågor och andra etiska

bekymmer som lyfts fram av både anställda och externa aktörer, och i ett så tidigt skede som möjligt ta emot och hantera rapporter från anställda och externa aktörer om någon som helst faktiskt eller misstänkt förekomst av ett brott av tillämpliga lagar etc. som allvarligt kan skada företaget eller koncernen. Riktlinjerna innehåller också anvisningar om vem som bör ansvara för förvaltningen av systemen, varvid förordas att ansvaret bör åläggas personal med odiskutabelt anseende och betydande arbetslivserfarenhet, där en del av arrangemanget får bestå av externa företag som specialiserat sig på mottagande av anmälningar från visselblåsare. Riktlinjerna ställer krav på företagen att behandla uppgifter om identiteten på den som slår larm och den som anmälaren avser konfidentiellt. Rapporter ska under strikta sekretessgarantier följas upp av lämpliga personer eller enheter inom företaget, och resultatet av undersökningen bör så snart det är lämpligt kommuniceras med den som gjort anmälan. Även den eller de personer vars beteende det rapporteras om ska informeras om huvuddragen i det pågående förfarandet och beredas tillfälle att försvara sig. En rapport ska dock lämnas utan avseende om den inte lämnats i god tro.

ICC:s riktlinjer och Datainspektionens föreskrifter skiljer sig åt på vissa punkter. ICC:s riktlinjer förordar att företagen själva ska besluta om rapporteringen inom systemet ska vara obligatorisk eller inte, medan Datainspektionen kräver att användningen av systemen måste vara frivillig. Riktlinjerna förordar inte heller en användning som begränsar sig till en viss typ av missförhållanden och viss typ av brottslighet, även om ICC:s riktlinjer upptar oegentligheter som ”allvarligt” kan skada företaget eller koncernen.

Sparbankernas Riksförbund och *Svenska Fondhandlareföreningen* efterfrågar ett förtydligande av begreppet finansiella regelverk i utredningens förslag. Regeringen instämmer i remissinstansernas bedömning att begreppet finansiella regelverk är otydligt och därför bör undvikas. I artikel 71.2 d ställs krav på medlemsstaterna att införa regler som säkerställer att identiteten på den person som rapporterar en överträdelse inte röjs. Av direktivet följer att det är rapportering av överträdelser av bestämmelser i tillsynsförordningen och bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet som avses. Det är emellertid svårt att avgränsa regleringen till enbart anmälningar och utsagor som rör överträdelser av bestämmelser direkt knutna till kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen. Regeringen väljer därför att beskriva det regelområde som överträdelserna kan vara hänförliga till på ett bredare sätt så att det omfattar överträdelser av bestämmelser som gäller för institutets verksamhet. Besvärliga gränsdragningsproblem kan därigenom undvikas. Samtidigt medför det ett både tydligare och säkrare skydd för anmälaren.

Enligt regeringens mening bör artikel 71.3 i kapitaltäckningsdirektivet genomföras genom att det i institutens rörelselagstiftning införs ett krav på instituten att tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om överträdelser av bestämmelse som gäller för verksamheten som begåtts av institutet.

Svenska Bankföreningen anför att förhållandet mellan kraven i såväl personuppgiftslagen som kravet på att inrätta ändamålsenliga system måste klargöras så att ramarna för de rapporteringssystem som ska

Prop. 2013/14:228 inrättas tydligt framgår. Såsom framgår ovan ställer direktivet inte upp några krav i fråga om vilken typ av rapporteringssystem som instituten ska inrätta. Systemen ska dock vara särskilda, fristående och autonoma. Enligt regeringens mening är det därför upp till varje institut att själva avgöra vilken typ av rapporteringskanal som de vill inrätta och som är ändamålsenliga för just deras verksamhet. Instituterna har dock att förhålla sig till bestämmelserna i personuppgiftslagen och Datainspektionens föreskrifter. I enlighet med de riktlinjer som utarbetats av ICC bör även det system som väljs vara anpassat efter företagets storlek och resurser. För institut med omfattande verksamhet ska således ställas större krav, jämfört med institut med mindre omfattande verksamhet (jfr 6 kap. 4 a § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse och 8 kap. 6 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

Oavsett vilket rapporteringsförfarande som används ska undersökningen av lämnade uppgifter ske på ett proportionerligt och oberoende sätt, vilket får anses innefatta krav på att det sker ett lämpligt urval av vilka personer som ges i uppgift att hantera systemet och följa upp gjorda anmälningar. Om det ”system” som används innebär en behandling av personuppgifter enligt personuppgiftslagen, måste systemen uppfylla och användas i enlighet med de krav som följer av den lagen och Datainspektionens föreskrifter på området. Anställda bör, för att minska risken för ett felaktigt användande av valda system, erhålla information om för vilka syften som inrättade system är avsedda att användas för. Tillsynen över att instituten efterlever dessa krav ankommer dock inte på Finansinspektionen utan på Datainspektionen.

Svenska Bankföreningen och *Sparbankernas Riksförbund* anser att direktivets krav på visseblåsarsystem måste anpassas till både arbetsrättslig- och skatterättslig reglering. Inom ramen för detta lagstiftningsärende görs inga bedömningar vad gäller skatterättslig reglering. I fråga om arbetsrättsliga överväganden hänvisas till avsnitt 12.1.2.

12.1.5 Skydd för anmälarens identitet

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i offentlighets- och sekretesslagen om att sekretess ska gälla i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn för uppgifter i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

Tystnadsplikten som följer av den nya sekretessbestämmelsen ska ha företräde framför meddelarfriheten.

Sekretessen ska gälla i högst femtio år.

Nuvarande bestämmelser om sekretess i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden ska utvidgas till att omfatta uppgifter i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som gäller för verksamheten, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Fondhandlareföreningen* tillstyrker att ett relevant skydd införs för anmälare. Fondhandlareföreningen ställer sig dock frågande till bedömningen om absolut sekretess och undantag från meddelarfriheten. Detta synes byggas på en tolkning av kravet på att medlemsstaterna ska ”säkerställa” att uppgifterna inte röjs. Fondhandlareföreningen anser vidare att det vore positivt om förhållandet mellan det föreslagna skyddet och exempelvis reglerna om tystnadsplikt i lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument kunde utvecklas närmare.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 71.2 d i kapitaltäckningsdirektivet ställs krav på medlemsstaterna att införa regler som säkerställer att identiteten på den person som rapporterar en överträdelse inte röjs. Av direktivet följer att det är rapportering av överträdelser av bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet och överträdelser av tillsynsförordningen som avses (artikel 71.1). Ett sådant skydd behöver inte erbjudas om det med stöd av nationell rätt krävs att identitetsuppgifterna röjs för att kunna utreda överträdelsen vidare eller överlämna ärendet för en rättslig process. Enligt artikel 71.3 ska de interna rapporteringssystemen ha samma identitetsskydd som gäller om anmälan ges in till en myndighet.

Ett skydd för anmälarens identitet kan uppnås på två sätt: antingen genom att föreskriva att den som anmäler ska uppge sitt namn men därefter erbjuda ett skydd för att anmälarens identitet inte röjs (sekretessskydd), eller genom att ställa krav på anonyma anmälningar. Den s.k. ”artikel 29-gruppen” har i sin rapport belyst bl.a. frågan om anonyma rapportörer i förhållande till direktivets krav om en korrekt behandling av personuppgifter. Arbetsgruppen anser att visseblåsar-system som huvudregel ska behandla endast rapporter där anmälarnas namn framgår. Skyddet för enskilda bör i stället tillgodoses genom garantier om att identiteten kommer behandlas konfidentiellt och inte lämnas ut till tredje part. Gruppen framhåller att det i och för sig inte bör föreligga något förbud mot anonyma rapporter, men system bör inte marknadsföras såsom att detta är tillåtet samt att den som vill lämna sin anmälan anonymt bör göras medveten om att dess identitet kan komma att röjas i ett senare skede av förfarandet. Artikel 29-gruppens slutsatser talar för att skydd för identitetsuppgifter bör genomföras genom bestämmelser om sekretess.

Regeringen ser inte skäl att göra någon annan bedömning än vad som framkommit i ”artikel 29-gruppens” rapport och anser att artikel 71.2 d i kapitaltäckningsdirektivet bör genomföras genom att det införs nya bestämmelser om sekretess i befintlig lagstiftning.

Skydd för identiteten hos Finansinspektionen

En anmälan som en enskild lämnar in till Finansinspektionen blir en allmän handling hos myndigheten. Uppgifterna i en sådan handling kan beläggas med sekretess i den omfattning som anges i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Nuvarande bestämmelser om sekretess för uppgifter som i inspektionens tillsynsverksamhet erbjuds

Prop. 2013/14:228 inte något skydd för en anmälares identitet utom i de fall som den som gör anmälan trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med institutet i fråga (se 30 kap. 4 § 2 OSL) eller om uppgifterna lämnas i samband med en viss typ av ärende för vilket det finns särskilda bestämmelser om sekretess (se 30 kap. 5 och 6 §§ OSL).

Frågan om sekretess ska gälla eller inte och sekretessens räckvidd och styrka är alltid en avvägning mellan olika intressen och lagstiftning bör inte införas som onödigt avlägsnar sig från den grundlagsfästa offentlighetsprincipen. Som en genomgående princip i svensk rätt gäller därför att sekretess bör gälla endast i den omfattning som är nödvändigt för att skydda det intresse som ligger till grund för bestämmelsen.

I förevarande fall ställer direktivet tydliga krav om att en anmälares identitet ska vara föremål för sekretess. Sekretessens räckvidd är begränsad till den myndighet som tar emot anmälan (Finansinspektionen). Enligt regeringens mening bör därför sekretess införas till skydd för sådana uppgifter som framkommer i en anmälan till Finansinspektionen om överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, som på något sätt kan avslöja vem anmälaren är. Sekretessen bör alltså kunna omfatta även andra uppgifter än anmälares namn, under förutsättning att uppgifterna kan avslöja vem anmälaren är.

När det övervägs att införa en ny sekretessbestämmelse i OSL ska det alltid göras en avvägning mellan sekretessintresset och insynsintresset (prop. 1979/80:2 Del A s. 75 f.). När skälen för att införa en sekretessbestämmelse anses väga tyngre än insynsintresset kommer avvägningen mellan skyddsintresset och allmänhetens intresse av insyn normalt till uttryck genom att sekretessbestämmelsen förses med ett skaderekvisit. Vid raka skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att sekretess bara gäller om det kan antas att viss skada uppstår om uppgifterna lämnas ut. Vid det omvända skaderekvisitet är utgångspunkten den omvända, dvs. att uppgifterna omfattas av sekretess, men får lämnas ut om det står klart att uppgiften kan röjas utan att viss skada uppstår. Sekretessen enligt en viss bestämmelse kan även vara absolut, vilket innebär att de uppgifter som är föremål för sekretess ska hemlighållas utan någon skadeprövning om uppgifterna begärs ut. Genom att använda sig av olika skaderekvisit säkerställs att uppgifter inte beläggs med mer sekretess än vad som är oundgängligt nödvändigt för att skydda det intresse som har föranlett bestämmelsen.

Svenska Fondhandlareföreningen ifrågasätter om direktivet ska tolkas på så sätt att medlemsstaterna ska säkerställa att uppgifterna inte röjs. Artikel 71. 2 d föreskriver tydliga regler som "under alla omständigheter ser till att konfidentialiteten för den person som rapporterar om överträdelser begångna inom institutet garanteras, såvida inte offentliggörande i enlighet med nationell lagstiftning krävs i samband med ytterligare utredningar eller efterföljande rättsliga förfaranden". Enligt Europeiska Datatillsynsmannen bör sekretess för uppgiftslämnaren garanteras i alla faser av förfarandet så länge som detta inte strider mot nationella regler för rättsliga förfaranden. "Artikel 29-gruppen" har anfört att den som anklagas i en rapport på inga villkor ska kunna få information om anmälares identitet, såvida det inte är fråga om att anmälaren uppsåtligt lämnat oriktiga uppgifter. Avsikten bör därför

vara att för uppgifterna i fråga ska sekretess gälla utan hänsyn till om en enskild faktiskt kan anses lida skada eller men om uppgiften lämnas ut.

Syftet med att införa ett visseblåsarsystem är att eventuella oegentligheter som påvisas inom instituten ska komma fram. För att uppnå ett effektivt och ändamålsenligt system är det därför angeläget att säkerställa att anmälarens identitet inte röjs. Enligt regeringens mening är det därför inte tillräckligt att tillförsäkra uppgifterna sekretess beroende på utfallet av en s.k. skadeprövning, där hänsyn tas till om ett utlämnande av uppgifterna kommer leda till att någon enskild lider skada eller men. För att kunna garantera anmälarens konfidentialitet bör därför absolut sekretess införas. Det innebär att uppgifterna i fråga inte får lämnas ut ens för det fall att det står klart att anmälaren inte kommer lida men om uppgifterna röjs. Om anmälan utreds vidare och leder till ett ärende hos Finansinspektionen eller en annan myndighet eller domstol, kan dock sekretesskyddet ge vika till följd av den rätt till insyn i ett mål eller ärende som tillkommer en part enligt processrättsliga regler. Enligt 10 kap. 3 § OSL kan en enskild, som på grund av sin partsställning har rätt till insyn i handläggningen, förvägras att ta del av en handling eller annat material i målet eller ärendet endast om det av hänsyn till allmänt eller enskilt intresse är av synnerlig vikt att en sekretessbelagd uppgift i materialet inte röjs. Det blir i sådana fall fråga om att röja en anmälares identitet för att i enlighet med nationella bestämmelser kunna utreda en överträdelse vidare eller överlämna ärendet för en rättslig process, vilket medför att bestämmelsen är förenlig med artikel 71.

Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

Sekretess innebär både ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligt eller genom utlämnande av allmän handling eller på annat sätt (3 kap. 1 § OSL). Sekretess innebär således både handlingssekretess och tystnadsplikt. Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har som regel företräde framför tystnadsplikten. Det kan således vara tillåtet att muntligen lämna en uppgift till media eller själv publicera uppgiften trots att uppgiften är belagd med sekretess, trots att det alltså föreligger förbud mot att lämna ut den handling där den sekretessbelagda uppgiften framgår. Bestämmelser om tystnadsplikt kan dock genom föreskrifter i OSL ges företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.

Meddelarfriheten har sin grund i att de vanliga sekretessbestämmelserna ger uttryck för ganska allmänna avvägningar mellan insyns- och sekretessintressena på de berörda områdena (prop. 1979/80:2 Del A s. 104). Det finns således större anledning att överväga undantag från meddelarfriheten i fråga om sekretessregler utan skaderekvisit och sådana som gäller med ett omvänt skaderekvisit än i andra fall (a. prop. s. 111).

Konstitutionsutskottet har nyligen uttalat att som grundprincip bör stor återhållsamhet iaktas vid prövning av om undantag från meddelarfriheten ska göras i ett särskilt fall (se konstitutionsutskottets yttrande 2012/13:KU3y s. 5). Syftet med visseblåsarsystem är att möjliggöra för samtlig personal att utan rädsla för repressalier kunna rapportera om

Prop. 2013/14:228 allvarliga händelser begångna inom institutet. För att uppnå detta syfte är det nödvändigt att garantera konfidentialiteten för anmälaren. Enligt regeringens mening krävs det därför att tystnadsplikten ges företräde framför meddelarfriheten.

Svenska Fondhandlareföreningen anser att det vore positivt om förhållandet mellan det föreslagna skyddet och reglerna om tystnadsplikt i lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument kunde utvecklas. Enligt 7 § i den lagen kan den som uppsåtligen röjer information som han eller hon inser eller borde inse är insiderinformation dömas för obehörigt röjande av insiderinformation utom i de fall då röjandet sker som ett normalt led i fullgörande av tjänst, verksamhet eller åliggande. Enligt regeringens mening bör lämnandet av uppgifter som kan antas vara insiderinformation inom ramen för system för visseblåsning inte utgöra ett obehörigt röjande av insiderinformation.

Sekretesstid och sekretessbestämmelsens placering

De flesta bestämmelser om sekretess brukar begränsas i tiden. I arbetsrelaterade förhållanden brukar sekretessen gälla i högst femtio år (se t.ex. 28 kap. 11, 13 och 14 §§ OSL). Den nya bestämmelsen om sekretess bör gälla lika länge, dvs. högst femtio år.

Grunden för det utvidgade sekretesskyddet är att erbjuda ett skydd för enskilda så att de uppmuntras att lämna tips om överträdelser av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser (se skäl 61 i kapitaltäckningsdirektivet).

Bestämmelsen bör hänföras till 30 kap. OSL om sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser tillsyn m.m.

Skydd för enskildas personuppgifter hos instituten

Regleringen i OSL om begränsningar av enskildas rätt att ta del av allmänna handlingar är inte direkt tillämpliga inom den privata sektorn. Sektorslagstiftningen innehåller i stället särskilda regler om sekretess och tystnadsplikt, som riktar sig mot instituten. I 1 kap. 10 och 11 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, förkortad LBF finns bestämmelser om den s.k. "banksekretessen". Banksekretessen gäller för uppgifter om enskildas förhållanden till kreditinstitut och innebär att sådana uppgifter inte får bli föremål för ett obehörigt röjande. Som obehörigt röjande avses inte att uppgifterna lämnas med stöd av lag eller om ett uppgiftslämnande krävs för att institutet ska kunna fullgöra kundens uppdrag eller om kunden lämnat samtycke till att institutet lämnar ut uppgifter om honom eller henne. Intern information inom banken som påkallas av bankens lojala intressen anses inte heller vara obehörigt röjande (se prop. 2002/03:139 s. 478 f). Sådan information får då lämnas endast till den eller de avdelningar eller till den personkrets där de behövs för verksamheten. Uppgifter om bankkunder får inte bli föremål för någon allmän information inom banken (se prop. 2002/03:139 s. 479).

Skyddet ger även vika om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare (se 1 kap.

11 § LBF). Överträdelse av bestämmelser om tystnadsplikt är som huvudregel straffbara enligt 20 kap. 3 § brottsbalken. I 1 kap. 10 § tredje stycket LBF anges dock att ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken inte ska följa för den som bryter mot banksekretessen. För anställda hos värdepappersbolagen finns en liknande reglering om tystnadsplikt i 1 kap. 11 och 12 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Bestämmelserna är utformade med bestämmelsen om banksekretess som förebild.

För att säkerställa ett skydd för en anmälares identitet i enlighet med vad som avses i direktivet bör enligt regeringens mening bestämmelserna om sekretess för kreditinstitut och värdepappersbolag utvidgas till att omfatta uppgifter om enskildas personliga förhållanden som lämnas inom ramen för institutens särskilda rapporteringssystem och som på något sätt kan avslöja vem anmälaren är. I likhet med vad som gäller enligt nuvarande bestämmelse om sekretess, bör sekretesskyddet endast omfatta skydd för obehörigt röjande. Enligt regeringens mening bör ledning för hur det s.k. obehörighetsrekvisitet ska tillämpas kunna sökas utifrån det nuvarande obehörighetsrekvisitet.

I linje med vad som gäller för nuvarande bestämmelse om banksekretess, bör sekretesskyddet inte straffbeläggas.

En utvidgning av banksekretessen medför att institut inte heller med stöd av personuppgiftslagen behöver avslöja anmälares identitet för den som anmälan avser (jfr ovan).

13 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen om införande av lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen om kapitalbuffertar, lagen om införande av lagen om kapitalbuffertar samt de följändringar som syftar till att i svensk rätt genomföra kapitaltäckningsdirektivet och de bestämmelser som kompletterar tillsynsförordningen ska träda i kraft den 2 augusti 2014.

Kapitalbufferten för systemviktiga institut ska börja tillämpas den 1 januari 2016.

Kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut ska införas gradvis under en övergångsperiod.

Finansinspektionens möjlighet att hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Eba för tvistlösning i sådana situationer som avses i artiklarna 41.2, 43.5, 50.4 och 51.2 i kapitaltäckningsdirektivet ska börja tillämpas fr.o.m. det datum som regeringen bestämmer.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 162 i kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 31 december 2013 anta och

Prop. 2013/14:228 offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Bestämmelserna ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2014.

Det har inte varit möjligt att genomföra direktivet inom föreskriven tidsfrist. Det är därför angeläget att det genomförs så snart som möjligt. De nu föreslagna lagändringarna bör därför träda i kraft så snart det är möjligt, vilket bedöms vara den 2 augusti 2014.

Enligt artikel 162.2 i kapitaltäckningsdirektivet ska reglerna om kapitalbuffertar börja tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2016.

Artikel 160.6 ger emellertid medlemsstaterna möjlighet att fastställa en kortare övergångsperiod för kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten. Enligt regeringens mening bör denna möjlighet utnyttjas (se övervägandena i avsnitt 7). Detta innebär att reglerna avseende dessa buffertar kommer att börja tillämpas den 2 augusti 2014.

Enligt artikel 162.5 ska bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut börja tillämpas först den 1 januari 2016.

Enligt artikel 162.5 ska bufferten för globalt systemviktiga institut införas under en övergångsperiod. Det innebär att 25 procent av G-SII påslaget ska tillämpas under 2016, 50 procent under 2017, 75 procent under 2018, för att fullt ut gälla fr.o.m. 2019.

Finansinspektionens möjlighet att hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Eba för tvistlösning i sådana situationer som avses i artiklarna 41.2, 43.5, 50.4 och 51.2 i kapitaltäckningsdirektivet bör tillämpas från och med det datum som regeringen bestämmer. Se överväganden i avsnitt 9.5 och 10.3.

14 Förslagets konsekvenser

14.1 Allmänt

De nya EU-rättsakterna, tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet, medför att kreditinstitut och värdepappersföretag måste hålla större kapitalreserver av bättre kvalitet jämfört med tidigare kapitaltäckningsregler. Därutöver ställs det både nya och striktare krav på institutens bolagsstyrning och riskhantering. Av de nya reglerna följer också att administrativa sanktioner kan dömas ut mot såväl institut som fysiska personer.

Målet med de nya rättsakterna är att bygga upp en bättre beredskap hos finansiella institut att hantera olika finansiella störningar och minska sannolikheten för framtida finansiella kriser.

Reglerna i tillsynsförordningen blir direkt tillämpliga i medlemsstaterna fr.o.m. den 1 januari 2014. För medlemsstaterna gäller att de ska ha antagit och offentliggjort de lagar och författningar som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i direktivet, vid det datum som EU-förordningen ska börja tillämpas. Det finns därför ett behov av att komplettera EU-förordningen med nationell lagstiftning.

I fråga om kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 31 december ha genomfört direktivet i nationell rätt och bestämmelserna ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2014.

Regelrådet har avstyrkt genomförandet av de föreslagna åtgärderna eftersom de administrativa kostnaderna är ofullständigt beskrivna. Regeringen konstaterar att en medlemsstat är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra direktivet i nationell rätt. Om medlemsstaterna inte vidtar åtgärder på nationell nivå kan kommissionen inleda ett förfarande om fördragsbrott, vilket i sin tur kan medföra att böter utdöms.

De nya kapitaltäckningsreglerna ska införas gradvis under 2014 till 2019. Avsikten med en gradvis tillämpning är att ge instituten tid att anpassa sig till de nya högre kapitalkraven och samtidigt upprätthålla kreditgivningen till den reala ekonomin. Direktivet öppnar dock upp för viss nationell flexibilitet i detta avseende. Medlemsstaterna kan t.ex. välja att införa buffertkraven tidigare än vad direktivet föreskriver. Vissa instrument, som systemriskbufferten och bufferten för övriga systemviktiga institut, är dessutom frivilliga att införa. Direktivet ger även möjlighet för medlemsstaterna att undanta vissa institut från buffertkraven, förutsatt att undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten.

Med hänsyn till den svenska banksektorns omfattande storlek i förhållande till BNP, dess beroende av utländsk marknadsfinansiering och den dominerande ställningen som fyra banker innehar, är det regeringens uppfattning att Sverige bör utnyttja möjligheten att tillämpa kapitalkraven i förtid. Det är även i linje med den överenskommelse som Finansdepartementet, Riksbanken och Finansinspektionen slöt 2011 (novemberöverenskommelsen) då det beslutades att svenska banker ska ha ett kärnprimärkapital motsvarande 10 procent 2012 och 12 procent 2015. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det inte är motiverat att utreda alternativa möjligheter, såsom *Regelrådet* efterlyser i sitt yttrande.

I tabell 1 nedan följer en översikt av hur många institut som står under Finansinspektionens tillsyn och som kommer att påverkas av kapitaltäckningsdirektivet. Därtill påverkas även ca 60 finansiella företagsgrupper.

Tabell 1: Finansiella institut som berörs av kapitaltäckningsdirektivet

Banker	89
Kreditmarknadsföretag	45
Värdepappersbolag	125
Fondbolag	74 (32 med diskretionär förvaltning)
AIF-förvaltare	1
Betalinstitut	25
Institut för e-pengar	3

Finansiella kriser är dyra

Den globala finanskrisen orsakade omfattande förluster för samhälls ekonomin med stora ekonomiska förluster och ökad press på de offentliga finanserna som följd. Enligt IMF:s beräkningar uppgick kostnaderna av krisen för de europeiska bankerna under åren 2007–2010 till nästan 1 000 miljarder euro eller åtta procent av EU:s BNP. Eurostat har också beräknat att den ekonomiska nedgång som följde av finanskrisen medförde ett produktionsbortfall i EU på sex procent under 2009. Utöver det produktionsbortfall som inträffar i samband med finansiella kriser kan dessa även leda till långsiktiga effekter genom att BNP för en överskådlig framtid ligger på en lägre nivå än om krisen inte hade inträffat.

Finanskrisen medförde också omfattande statsfinansiella kostnader. Mellan oktober 2008 och oktober 2010 vidtogs stödåtgärder motsvarande 4 600 miljarder euro eller 39 procent av EU:s BNP och av dessa realiserades mer än 2 000 miljarder euro under 2008 och 2009 enligt EU-kommissionen. De offentliga finanserna har också pressats av minskade skatteintäkter till följd av den ekonomiska nedgången.

Buffertar ska innehålla mer kapital av bättre kvalitet

De positiva samhällsekonomiska effekterna av att bankerna håller mer kapital av högre kvalitet uppstår på grund av flera olika faktorer. För det första bidrar ökade kapitalkrav till att minska sannolikheten för att samhället ska drabbas av bankkriser. Det beror på att kapitalet utgör en buffert som gör det möjligt att fortsätta verksamheten även vid stora förluster under ett enskilt år. Skulle bankerna ändå få så stora problem att verksamheten måste upphöra, fungerar kapitalet som en buffert som kan täcka förlusterna och förhindra att andra intressenter drabbas. Det bidrar i sin tur till att en mer ordnad hantering av situationen och sannolikt ett minskat behov av eventuella statliga stödåtgärder.

För det andra bidrar högre kapitalkrav till att riskerna i banksektorn minskar, vilket i sin tur bör leda till att aktieägarnas avkastningskrav minskar. Det handlar alltså om att bankernas beteende påverkas och att risktagandet minskar, vilket i sin tur minskar sannolikheten för en bankkris.

För det tredje bidrar högre kapitalnivåer till att minska risken för allvarliga störningar i kreditutbudet då konjunkturen viker, och därmed också till att mildra konjunktursvängningar. En stabil kreditförsörjning är särskilt viktig för små och medelstora företag (SMF) som tenderar att vara de som först drabbas av ett åtstramat kreditutbud. Det har dock diskuterats risker med skärpta kapitaltäckningsregler med avseende på dess påverkan på utlåning till, och finansieringsvillkor för, SMF.⁷ Regeringen anser att detta är ett viktigt område att bevaka och har därför i budgetpropositionen för 2014 gett Finansinspektionen i uppdrag att

⁷ OECD (2013) Financing SMEs and Entrepreneurs 2013: An OECD Scoreboard.

följa hur dessa regler eventuellt påverkar finansieringssituationen för SMF.

De negativa samhällsekonomiska effekterna av högre kapitalnivåer uppstår genom att bankernas totala kapitalkostnad ökar, eftersom eget kapital är en dyrare finansieringskälla än lånat kapital. Om bankerna väljer att kompensera sig för den ökade kostnaden genom att höja sina utlåningsräntor, och om utlåningsvolymerna därmed blir lägre, blir konsekvensen att BNP-nivån blir lägre.

Det bör poängteras att finansiella kriser i ett land i allmänhet uppkommer med långa mellanrum (även om kostnaden blir stor när de inträffar), vilket innebär att ekonomin måste kunna hantera de sammanlagda kortfristiga kostnaderna av höjda kapitalkrav. Därför är det viktigt att kvantifiera dessa kortsiktiga effekter i termer av lägre BNP och de negativa effekter som det medför för de offentliga finanserna.

Effekter på BNP av höjda kapitalnivåer

Resultaten av flertalet studier indikerar att en ökning av kapitalnivån med en procentenhet leder till att BNP-nivån minskar med 0,1–0,3 procent. Effekten tycks delvis bero på var i konjunkturen/kreditcykeln ekonomin befinner sig och hur förhållandena på de finansiella marknaderna ser ut när kapitalnivåerna höjs. Finansdepartementets effektberäkningar tyder på att BNP-nivån minskar med runt 0,3 procent när kapitalnivån ökar med en procentenhet.

En minskning av BNP minskar den offentliga sektorns inkomster och transfereringar. En BNP-försvagning med 0,1-0,3 procent skulle således innebära att de offentliga finanserna försvagas med i storleksordningen 0,9-2,7 miljarder kronor. Dessa offentligfinansiella konsekvenser förutsätter dock att den offentliga sektorn inte anpassar sin konsumtion och investeringar till den lägre BNP-nivån.

Påverkan på de offentliga finanserna beror till stor del också på bankernas möjligheter att övervältra de utökade kapitalbaskostnaderna på sina utlåningsräntor på kort respektive lång sikt. Utan ett antagande om övervältring och andra beteendeförändringar uppstår inga bruttokostnader för de offentliga finanserna. Nettoeffekten av åtgärden blir 0,5-1,4 miljarder kronor det första året, eftersom det antas full övervältring av kostnaden på de rörliga lånen. Den varaktiga effekten av åtgärden, när hänsyn även tagits till övervältring över längre period, blir ca 1-3 miljarder kronor. Nettoeffekten visar hur det finansiella sparandet påverkas ett visst år, medan den varaktiga effekten är den bestående effekten utan koppling till de offentliga finanserna ett visst år. Osäkerheten i denna typ av beräkningar är dock stor.

Lämpliga kapitalnivåer för samhälls ekonomin

Ett antal utredningar har uppskattat storleken på långsiktigt lämpliga kapitalnivåer i ett banksystem genom att jämföra storleken på de positiva och negativa samhällsekonomiska effekterna vid olika kapitalnivåer på det egna kapitalet. I det fall där de positiva effekterna är större än de negativa effekterna följer en långsiktigt högre nivå på BNP. Sammanfattningsvis indikerar dessa utredningar att nivåer på det egna kapitalet på 10–20 procent av de riskvägda tillgångarna leder till de

Prop. 2013/14:228 långsiktigt mest fördelaktiga samhällsekonomiska utfallen.⁸ Riksbanken har med samma angreppssätt uppskattat lämpliga nivåer för det svenska banksystemet och konstaterar att dessa torde ligga inom intervallet 10 till 17 procent.⁹

Tabell 2 nedan sammanfattar resultaten av några studier som uppskattar den lämpliga kapitalnivå då BNP-nivån på lång sikt blir som högst.

Tabell 2: Lämpliga kapitalnivåer

Procent	Uppskattad kapitalnivå
Bank of England (2010) ¹	10–15
EEAG (2011) ²	≥ 13
BCBS (2010) ³	13–15
Miles et al. (2011)	16–20
Riksbank (2011)	10–17

¹ Bank of England (2010), "The long term economic impact of higher capital levels", i Bank of England (2010) Financial Stability Report, nr 27, juni.

² EEAG (2011), "The EEAG Report on the European Economy, i Taxation and Regulation of the Financial Sector, CESifo, Munich 2011, 147-169.

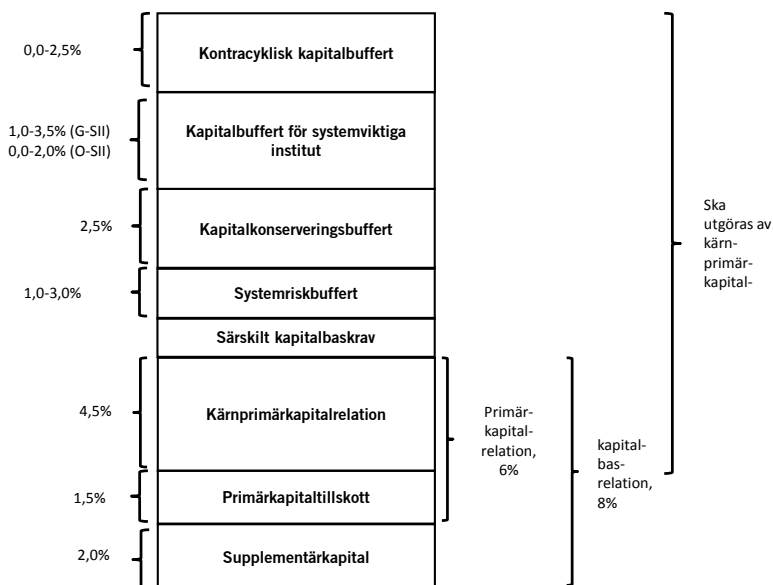
³ Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) (2010a) "An assessment of the long term economic impact of the new regulatory framework", augusti.

⁴ Riksbanken (2011), "Lämplig kapitalnivå i svenska storbanker – en samhällsekonomisk analys"

Enligt det nya kapitäläckningsdirektivet ska instituten vid varje tidpunkt hålla kärnprimärkapital motsvarande minst 4,5 procent av institutens totala riskvägda exponeringsbelopp. Detta är mer än dubbelt så mycket jämfört med kraven i tidigare regelverk. Därtill ställs det krav på att institutets primärkapital ska utgöra minst 6 procent av de totala riskvägda exponeringsbeloppen. Slutligen ska den totala kapitalrelationen, dvs. institutens kapitalbas som andel av institutens totala riskvägda exponeringsbelopp, vara minst 8 procent. I figur 1 åskådliggörs de kapitalkrav som följer av tillsynsförordningen och kapitäläckningsdirektivet.

⁸ Bank of England (2010), Macroeconomic Assessment Group (2010), Institute of International Finance (2011), LEI-rapporten (2010), Miles et al. (2011).

⁹ Lämplig kapitalnivå i svenska storbanker – en samhällsekonomisk analys, Sveriges riksbank, december 2011.

Kapitalkrav för den svenska banksektorn

De svenska storbankerna är stora i förhållande till den svenska ekonomin. Därmed är riskerna för samhället större i Sverige än i länder med en mindre banksektor. Ett skäl till att vissa svenska banker är stora i förhållande till ekonomin är att de har en betydande utlandsverksamhet. Det gör det svårare för den svenska staten att hantera en bank i kris, eftersom krishanteringen då involverar fler myndigheter och olika legala ramverk. De svenska storbankerna finansierar sig dessutom i större omfattning i utländsk valuta än jämförbara utländska banker. Det innebär att de svenska bankerna är sårbara för störningar på de internationella finansiella marknaderna. En annan risk för svensk del är att banksystemet är koncentrerat. Ett fåtal stora banker, Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank, dominerar den svenska marknaden och dessa banker lånar löpande ut stora summor till varandra. Därmed kan problem i en enskild bank snabbt spridas till de andra bankerna.

I november 2011 kommunicerade Finansdepartementet tillsammans med Riksbanken och Finansinspektionen att ambitionen är att ålägga de finansiella institut som är systemviktiga ett kapitalpåslag för systemrisk (novemberöverenskommelsen). Påslaget ska vara 3 procent från 2013 och 5 procent från 2015 och gäller utöver det särskilda kapitalbaskravet och den kontracykliska kapitalbufferten. Kravet ska åtminstone omfatta de fyra svenska storbankerna, dvs. Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank och ska ställas på gruppnivå.

Under de perioder en kontracyklisk kapitalbuffert på 2,5 procent aktiveras kommer kravet på kärnprimärkapitalrelationen maximalt uppgå till 14,5 procent för de systemviktiga instituten och 9,5 procent för de

Prop. 2013/14:228 institut som inte är systemviktiga. Det totala kapitalkravet kommer i detta fall, bortsett från det särskilda kapitalbaskravet, att maximalt uppgå till 18 procent för de systemviktiga instituten och 13 procent för de institut som inte är systemviktiga.

Ett fallissemang i någon av de systemviktiga bankerna i Sverige medför troligtvis en hög kortsiktig samhällsekonomisk kostnad men också en stor permanent effekt på ekonomin. I Riksbankens studie ”Lämplig kapitalnivå i svenska storbanker – en samhällsekonomisk analys” argumenteras för att kapitalkraven för de svenska storbankerna bör ligga mellan 10-17 procent av de riskvägda tillgångarna. I dessa beräkningar har det dock inte tagits hänsyn till de kostnader som olika statliga ingripandeåtgärder medför och inte heller till att en krissituation vanligtvis uppstår långt innan en bank är insolvent. Beräkningarna tar inte heller hänsyn till banksektorns växande storlek och komplexitet. Enligt regeringens mening är det därför rimligt att bankernas kapitaltäckning bör ligga i den övre delen av det angivna intervallet.

Ett fallissemang i någon av de icke systemviktiga bankerna i Sverige medför troligtvis en låg kortsiktig samhällsekonomisk kostnad och har sannolikt en liten permanent effekt på ekonomin. Kravet på dessa banker om 9,5 procent med den kontracykliska kapitalbufferten aktiverad bedöms därför vara väl avvägd ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

14.3 Konsekvenser för enskilda institut av att hålla mer kapital

Enligt viss ekonomisk teori ska finansieringsstrukturen i en bank, under vissa förutsättningar, inte spela någon roll för dess lönsamhet. Även om eget kapital oftast är en dyrare form av finansiering än att låna upp motsvarande belopp på marknaden, kompenseras det av att banken är mer motståndskraftig mot störningar på de finansiella marknaderna ju högre andel eget kapital den har. När risken för att banken ska falla minskar kommer, allt annat lika, ägarnas avkastningskrav minska. Av samma anledning finns det skäl att tro att bankernas upplåningskostnader kan minska något då kapitalnivån ökar, och att refinansieringsrisken minskar.

I verkligheten spelar även andra faktorer in som ökar den totala finansieringskostnaden av att hålla mer eget kapital. Att finansiera sig genom lån har t.ex. skattemässiga fördelar, då ränteutgifter är avdragsgilla utgifter i verksamheten medan utdelningar måste göras av beskattade vinstemedel. Det gör lån billigare i förhållande till eget kapital. Därtill har banker ett antal explicita och implicita statsgarantier som medför lägre kostnad för lånefinansiering. Det faktum att staten indirekt skyddar krisande banker via bl.a. insättningsgarantin bidrar till att privatpersoner inte anpassar sina avkastningskrav fullt ut till de risker som bankerna tar. För aktieägare ser det däremot annorlunda ut. De kan inte förvänta sig samma stöd, utan förlorar ofta en stor del av sin investering om banken får problem. På det hela taget kommer ökade kapitalkrav sannolikt leda till ökade finansieringskostnader för de enskilda instituten.

Vilken effekt det får på bankernas lönsamhet beror på vilka möjligheter bankerna har att skjuta över kostnaderna på kunderna eller på aktieägarna.

Om bankerna väljer att skjuta över kostnaderna på sina kunder kan de göra det genom att exempelvis öka utlåningsräntan och genom att ta ut högre avgifter för sina tjänster. Villkoren i låneavtalen kommer sålunda att ha stor betydelse för i vilken utsträckning kostnaderna kan övervältras på kunderna. Bankerna skulle på kort sikt kunna öka utlåningsmarginalerna på nya lån och lån som ska omförhandlas (när räntebindningstiden gått ut). Räntan på andra lån kan endast ändras gradvis på grund av avtalsvillkoren.

Resultaten i olika studier antyder att utlåningsräntorna kan höjas mellan 0,1–0,18 procentenheter som en konsekvens av att bankerna höjer sin kärnprimärkapitalrelation med en procentenhet. Med detta antagande som utgångspunkt kan man konstatera att effekten på bankernas lönsamhet uppskattas bli ca 0,17–0,3 procentenheter för varje procentenhet som de ökar sina kapitalrelationer. Det bör dock noteras att beräkningar utgår från att aktieägarnas avkastningskrav är oförändrat. Om den förväntade avkastningen på bankerna däremot minskar, behöver bankerna inte lägga över hela den ökade kapitalkostnaden på sina kunder via utlåningsräntor.

I tabell 3 nedan visas bankernas kärnprimärkapitalrelation beräknat både med och utan övergångsregler samt utifrån bankernas tolkning av bestämmelserna i Basel 3-överenskommelsen.

Tabell 3: Bankernas kärnprimärkapitalrelation enligt olika definitioner i deras delårsrapporter fjärde kvartalet 2013

	Med övergångsregler	Utan övergångsregler (Basel 2)	Basel 3
Nordea	11,0	14,9	13,9
SHB		19,2	18,9
SEB	11,1	17,8	15,1
Swedbank	10,8	18,7	18,3
LF Bank	7,8	14,9	14,4
SBAB	6,9	23,3	

Källa: Bankernas resultatrapporter

Riksbankens stresstester och konstaterandet att mindre institut redan håller en stor andel kärnprimärkapital talar för att eventuella problem med att införa buffertkraven i förtid bör bli begränsade. Dessutom ges instituten längre tid att förbereda sig när det gäller den konkracykliska kapitalbufferten då den ansvariga myndighetens beslut om att aktivera eller höja bufferten i normalfallet först kan tillämpas efter 12 månader. Det bör särskilt betonas att även om bankerna har ökat sitt kärnprimärkapital har det i första hand skett genom att de har minskat sina riskvägda tillgångar. Det framgår när man jämför skillnaden mellan bankernas riskjusterade och icke-riskjusterade kapitalrelationer (Riksbankens rapport Finansiell stabilitet 2/2013, diagram 4.16, s. 47).

Prop. 2013/14:228 Medan svenska banker har mycket kapital i förhållande till de riskvägda tillgångarna, är andelen kapital i förhållande till totala tillgångar mindre. För att öka den icke-riskjusterade kapitalrelationen kan det därför bli nödvändigt för bankerna att öka sina kärnprimärkapitalnivåer i ännu högre utsträckning. Det är också möjligt att Finansinspektionens samlade kapitalbedömning av bankerna (pelare 2-påslag) medför ytterligare kapitaltryck för vissa banker. Det kan inte heller uteslutas att krav från marknaden medför att bankerna själva väljer att ha en nivå på det egna kapitalet som överstiger kapitalkravet som regleringen kräver.

Ökade administrativa kostnader

För det stora flertalet av instituten kommer det nya regelverket sannolikt medföra en viss ökning av de administrativa kostnaderna. Förutom att existerande it- och rapporteringssystem måste anpassas har även rapporteringskraven blivit fler och mer omfattande. Att sätta en exakt siffra på dessa kostnader, som *Regelrådet* efterfrågar i sitt yttrande, är däremot svårt, eftersom de sannolikt kommer att variera beroende på institutens storlek, nuvarande tekniska system och affärsmodeller. Mindre institut har t.ex. inte samma möjlighet som de stora bankerna att utnyttja skal fördelar, vilket kan medföra att kostnaderna därför upplevs som mer betungande. Med beaktande av proportionalitetsprincipen bör det övriga regelverket inte innebära att det ställs orimliga krav på små och medelstora företag. Det är också rimligt att anta att många institut redan har stora delar av erforderligt rapporteringssystem på plats, som en följd av de anpassningar som krävdes enligt 2006 års direktiv (CRD III).

Stabil banksektor ger ökad internationell konkurrenskraft

Förslaget att tillämpa kapitalkonserveringsbufferten och delar av den kontracykliska kapitalbufferten i förtid, samt att införa den frivilliga O-SII bufferten och systemriskbufferten betyder att det kommer att ställas hårdare kapitalkrav på svenska institut jämfört med institut i andra medlemsstater. Regeringen gör dock bedömningen att de svenska instituten sammantaget kan dra fördel av en stabilare finanssektor. En bättre motståndskraft gynnar såväl instituten själva som andra aktörer på finansmarknaden. Riksbankens stresstester visar dessutom att de svenska storbankerna är välkapitaliserade och har goda förutsättningar att uppfylla de nya kapitalkraven (Finansiell stabilitet 1/2013, Tabell A:5, s. 60). Motsvarande utredningar finns inte för små- och medelstora kreditinstitut och värdepappersföretag. Det kan dock konstateras att mindre institut i dag oftast täcker kapitalbaskraven med kärnprimärkapital.

Bättre kapitaltäckning leder till utjämnad konkurrens inom landet

En ytterligare konsekvens av de nya och högre kapitaltäckningskraven är att konkurrensen på den svenska bankmarknaden i någon mån kan komma att utjämnas. Genom kravet på högre kapitaltäckning minskar risken för att staten ska behöva bidra med finansiella resurser för att rädda institut. Värdet av den implicita statsgarantin som finns för de svenska storbankerna kommer sålunda att minska, vilket främst gynnar de mindre instituten i Sverige. Andra aktörer på finansmarknaden

kommer generellt att gynnas av en jämnare konkurrenssituation, på samma sätt som konsumenter i allmänhet tjänar på en bättre konkurrens mellan företag.

Nya krav på bolagsstyrning och riskhantering medför initiala kostnader

Tillämpningen av de nya bestämmelserna för bolagsstyrning och riskhantering kommer att innebära utökade krav på institutens styrelser och riskhantering. Dock ska proportionalitetsprincipen beaktas för dessa bestämmelser, vilket innebär att åtgärderna ska tillämpas på ett sådant sätt att hänsyn tas till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Oaktat detta, kan åtminstone de initiala kostnaderna kopplade till valberedningens arbete och anpassningar av befintliga rutiner för tillsättningar av styrelser förväntas bli ansevärdiga. Den nya reglering som införs kommer, beroende på hur den befintliga situationen ser ut i olika styrelser, kunna föranleda förhållandevis omfattande ändringar och anpassningar. I takt med att styrelsens sammansättning anpassas kan dessa kostnader dock förväntas sjunka och på längre sikt normaliseras. Någon kvantifiering av hur kostnadsbilden kan förväntas komma att se ut låter sig inte enkelt göras. Det kan vidare finnas i nuläget okända faktorer eller omständigheter som ytterligare kan öka eller motsatt sänka kostnaderna. Tillgången till kompetenta och erfarna kandidater till ledningsorgan kan förväntas utgöra en initialt försvårande omständighet som kan förväntas bli kostnadsdrivande. En positiv effekt, när anpassningen väl skett, kan förväntas bli att rekryteringsarbetet på sikt underlättas i takt med att fler personer i en bredare krets får erfarenhet av arbete i styrelser och därmed är tillgängliga för nya uppdrag. Ett av de underliggande syftena med regleringen – att arbetet i styrelsen genom en mer diversifierad sammansättning ska bli mera effektivt ur ett riskhanteringsperspektiv – ska också lyftas fram som en positiv konsekvens. Personer som sitter i styrelserna för finansiella institut ska ha de rätta förutsättningarna för att kunna sätta sig in i och verkligen förstå verksamheten och de risker som är förknippade med den för att kritiskt kunna granska och ifrågasätta beslut. Det är gynnsamt för det enskilda institutet och i förlängningen också det finansiella systemet.

De potentiellt negativa effekter som kan spilla över på icke-finansiella företag i form av ökade kostnader vid tillsättning av styrelser och försämrade konkurrenskraft är svåra att kunna göra någon kvalificerad bedömning av. Det är dock tänkbart att det åtminstone initialt kan bli tal om kostnader kopplade till mer eller mindre omfattande anpassningar.

Även inrättandet av ett system för visselblåsare kan innebära vissa administrativa kostnader för instituten. System för rapportering av missförhållanden kommer att behöva införas och andra anpassningar kan sannolikt också bli aktuella i anledning av det nya regelverket, vilket initialt kan innebära ökade kostnader för instituten.

De förändrade sanktionsreglerna bedöms inte öka den administrativa bördan för instituten.

14.4 Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet medför ett visst ökat ansvar för Finansinspektionen och merarbete för Finansinspektionen när det gäller utökade krav på tillsynens innehåll och utövande samt på samarbetet och informationsutbytet med övriga myndigheter. Vidare medför nya krav för bolagsstyrning, beslut om sanktioner, utökade krav på riskhantering samt efterlevnaden av kraven i tillsynsförordningen och de regler som genomför kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt merarbete för inspektionen. Eba:s arbete med att ta fram tekniska standarder och riktlinjer innebär även merarbete för Finansinspektionen genom deltagandet i detta arbete. Det nya regelverkets ökade krav på rapporteringen från nationella tillsynsmyndigheter till de europeiska myndigheterna Eba, Esmå och Eiopa samt ESRB innebär också ett ökat resursbehov för Finansinspektion då de blir utrapporterande myndighet av data. Finansinspektionen har i enlighet med förslag i budgetpropositionerna för 2012 och 2014 tillförts ökade resurser bl.a. för att stärka arbetet med regelverken, utvidga tillsynen och öka det internationella arbetet. Regeringen bedömer att merkostnaderna för Finansinspektionen med anledning av tillämpningen av de nya uppgifterna ska kunna hanteras inom för myndigheten befintliga ramar.

Enligt regeringens mening ställer det nya EU-regelverket krav på att Finansinspektionen har en stor och varaktig analyskapacitet för att löpande kunna göra bedömningar av ett stort antal makroekonomiska indikatorer. Denna kompetens finns i dag i viss utsträckning hos Finansinspektionen men ytterligare kapacitet kommer sannolikt att krävas. Kostnaderna för detta bedöms kunna hanteras inom för myndigheten befintliga ramar.

Finansinspektionens olika beslut kan överklagas vilket kan innebära en ökning av antalet mål hos allmän förvaltningsdomstol. Det bedöms dock endast röra sig om ett mindre antal. De budgetära konsekvenserna för domstolarna bedöms därför kunna hanteras inom de befintliga budgetramarna.

15 Författningskommentar

15.1 Förslaget till lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Lagen kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (förkortad tillsynsförordningen). Genom lagen och de föreskrifter som avses komplettera lagen genomförs även delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att

utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (förkortat kapitaltäckningsdirektivet).

Paragrafen anger att lagen genomför delar av kapitaltäckningsdirektivet. I avsnitt 6 redogörs för hur direktivet genomförs i svensk rätt. En komplettering av lagen med föreskrifter möjliggörs genom de bemyndiganden som finns i 10 kap.

2 §

Paragrafens *första stycke* innehåller några definitioner som är grundläggande för förståelsen av bestämmelserna i lagen. Begreppet institut har en vidare innebörd än vad som följer av tillsynsförordningen. Definitionen av institut enligt denna lag innebär att samma definition som används i sektorslagstiftningen ska tillämpas (se t.ex. lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse och lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

Av *andra stycket* följer att övriga termer och uttryck i lagen har samma innebörd som de har enligt tillsynsförordningen.

3 §

Paragrafen överförs med vissa språkliga och redaktionella förändringar samt nya laghänvisningar från 1 kap. 2 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (förkortad kapitaltäckningslagen). Bestämmelsen behandlas i prop. 2006/07:5 s. 388.

Lagrådet ifrågasätter om paragrafen inte borde placeras i 6 kap. eftersom den inte berör något annat kapitel i lagen. Bestämmelsens placering följer den i kapitaltäckningslagen och i lagen om värdepappersmarknaden. Paragrafens placering följer således den systematik som tidigare använts och enligt regeringens bedömning bör paragrafens placering därför inte ändras.

4 §

Paragrafen motsvaras av 1 kap. 1 § andra–fjärde styckena kapitaltäckningslagen, se bl.a. prop. 2005/06:45 s. 248 f. Ett tillägg har dock skett i form av en hänvisning till 7 kap. 6 a § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

5 §

Av paragrafen framgår vilka kreditinstitut och aktieföretag med tillstånd att driva värdepappersrörelse som ska tillämpa tillsynsförordningen samt i vilken omfattning och på vilket sätt sådana företag ska tillämpa förordningen. Bestämmelsen medför att tillsynsförordningen äger tillämpning på fler institut än de som direkt omfattas av förordningen. Avsikten är att säkerställa att samma institut som omfattas av kapitaltäckningslagens bestämmelser, även ska tillämpa tillsynsförordningen. I likhet med vad som gäller enligt den lagen ska reglerna

Prop. 2013/14:228 om stora exponeringar inte tillämpas på Svenska skeppshypotekskassan (jfr 7 kap. 1 § kapitaltäckningslagen).

Övervägandena finns i avsnitt 6.6–6.8.

6 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 i kapitaltäckningsdirektivet samt kompletterar tillsynsförordningen.

Paragrafens *första stycke* pekar ut Finansinspektionen som behörig myndighet att utöva tillsyn över att tillsynsförordningen och denna lag följs.

Enligt *andra stycket* är Finansinspektionen ansvarig myndighet för att enligt artikel 458 i tillsynsförordningen besluta om särskilda makrotillsynsåtgärder. Makrotillsynsåtgärder ska tillämpas för att motverka systemrisk i det egna landet. Makrotillsynsåtgärder ska ses som ett komplement till övriga åtgärder i förordningen och direktivet och endast tillämpas om övriga åtgärder inte är tillräckliga för att hantera systemrisk i det egna landet. Makrotillsynsåtgärder i artikel 458 omfattar verktyg såsom kapital- och likviditetskrav, krav för stora exponeringar, genomlysningsskrav, och riskvikter. Avsikten med artikel 458 är att kunna skärpa dessa verktyg under en begränsad tidsperiod för att motverka systemrisk som potentiellt kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin.

Genom *tredje stycket* klarläggs att inspektionen vid utövande av sin uppgift, om inte annat framgår av denna lag, ska ha de tillsynsbefogenheter som följer av de lagar som reglerar institutens verksamhet. Härmed avses i första hand lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

2 kap. Särskilda kapitalbas- och likviditetskrav

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 102 och 104 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen överförs i justerad form från 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen och anger förutsättningarna för att ålägga institut ett högre kapitalbaskrav än vad som följer av tillsynsförordningen (se framför allt prop. 2006/07:5 s. 356 ff. samt prop. 2010/11:135 s. 271 ff.). Bestämmelserna ändras på så sätt att det för ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav med stöd av *första stycket 1* inte längre krävs att det inte är troligt att någon annan åtgärd är tillräcklig för att få institutet att rätta till bristerna inom rimlig tid.

Vidare ändras innehållet i *första stycket 2* så att det uttryckligen framgår att risker som ett institut kan bli exponerat för kan återopas som skäl för beslut om ett särskilt kapitalbaskrav. Ett förtydligande görs så att även de risker som ett institut utsätter det finansiella systemet för (systemrisk) ska kunna beaktas vid beslut om särskilt kapitalbaskrav. Systemrisk ska även kunna beaktas vid ingripande enligt *första stycket 1*, exempelvis i de fall relevant systemrisk inte täcks fullt ut av kapitalbaskraven i tillsynsförordningen eller i kapitaltäckningsdirektivets buffertavsnitt (artikel 104.2 b) genom t.ex. kapitalbufferten för

systemviktiga institut eller systemriskbufferten. I de fall sådana systemrisker byggs upp, så kan det innebära att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras (6 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Första stycket 3 innebär att det för ett beslut om ett högre kapitalbaskrav inte krävs att det skett en faktisk överträdelse, utan det är tillräckligt att myndigheten har skäl att anta att det är sannolikt att institutet inom tolv månader kommer bryta mot de författningar som reglerar dess verksamhet. I artikel 102 i kapitaltäckningsdirektivet, som ligger till grund för förslaget, anges att möjligheten att ingripa ska tillgripas om det finns bevis för att institutet inom tolv månader sannolikt kommer bryta mot kraven enligt direktivet eller tillsynsförordningen. I den engelska versionen av direktivet används begreppet "have evidence that the institution is likely to breach the requirements of...". Det vore främmande att i svensk lag införa ett rekvisit som innebär att bestämmelsen ska tillämpas om det finns "bevis för" en viss omständighet och lagförslaget anger i stället att "inspektionen har skäl att anta att det är sannolikt" att institutet inom tolv månader kommer bryta mot gällande regler.

Andra stycket utökas jämfört med 2 kap. 2 § i kapitaltäckningslagen med en möjlighet att underlåta att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav om överträdelsen är ringa etc. Jämför 15 kap. 1 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.1.

2 §

Paragrafen genomför artiklarna 64, 102, 104 och 141.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen innebär en erinran om att om ett institut inte uppfyller kapitalkravet enligt lagen om kapitalbuffertar, ska bestämmelserna om ingripande i 8 kap. lagen om kapitalbuffertar tillämpas. Om institutet inte heller uppfyller kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen eller ett beslut enligt 1 §, ska de vanliga bestämmelserna om ingripande i sektorslagstiftningen tillämpas.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.12, 7.2.13 och 11.3.1.

3 §

Paragrafen genomför artikel 105 i kapitaltäckningsdirektivet.

Enligt 10 kap. 2 § 5 får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om de omständigheter som ska beaktas, dels vid prövningen enligt förevarande paragraf av om ett institut ska uppfylla ett särskilt likviditetskrav, dels vid fastställandet av en lämplig nivå för ett sådant särskilt likviditetskrav i samband med en översyn och utvärdering av ett institut.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.2.

1 §

Paragrafen genomför artikel 108 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen reglerar vilka institut som ansvarar för att uppfylla gruppbaseade krav. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen, som genomfördes med anledning av artikel 71.1 och 71.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Dessa artiklar har överförts till artikel 108 i kapitaltäckningsdirektivet. Paragrafen behandlas i prop. 2006/07:5 s. 309 f. och 414.

Paragrafen innebär jämfört med 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen ingen skillnad såvitt avser vilka företag som ska ansvara för att uppfylla de gruppbaseade kraven. Som en följd av att tillsynskraven till stor del regleras av tillsynsförordningen samt av de ändringar i förhållande till gällande rätt som 2–4 §§ innehåller har dock bestämmelsen getts ett snävare tillämpningsområde jämfört med 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen begränsar sig till att peka ut ansvaret för att på gruppnivå uppfylla de krav som följer av 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

2 §

Paragrafen genomför artikel 73 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen har överförts från 9 kap. 5 § första stycket 5 kapitaltäckningslagen. Paragrafen innebär att institut åläggs att på gruppbasis uppfylla de krav som i nationell rätt genomförts med anledning av artikel 123 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, numera artikel 73 i kapitaltäckningsdirektivet. Innebörden av artikel 123 i 2006 års direktiv behandlas i prop. 2006/07:5 s. 137. Bestämmelsens lydelse är ändrad jämfört med lydelsen i kapitaltäckningslagen. Ändringar är föranledda av att regleringen om i vilken utsträckning och på vilket sätt kraven ska uppfyllas på gruppnivå inte längre framgår av kapitaltäckningslagen utan av tillsynsförordningen. Se även artikel 108.3 i kapitaltäckningsdirektivet jämfört med dess motsvarighet i artikel 71 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 8.8

3 §

Paragrafen genomför artikel 108.4 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen motsvarar 9 kap. 6 § kapitaltäckningslagen, som genomförts i svensk rätt med anledning av artikel 73.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Motsvarande regel finns numera i artikel 108.4 i kapitaltäckningsdirektivet. Lydelsen är ändrad bl.a. till följd av att begreppet finansiell företagsgrupp utgått. Någon skillnad i sak är inte avsedd. Bestämmelsen behandlas i prop. 2006/07:5 s. 415.

Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

4 §

Paragrafen genomför artikel 109.2 andra meningen och 109.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Första stycket motsvarar 9 kap. 5 § andra stycket kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen är ändrad genom att i stället för att utpeka ett ansvar för en ”finansiell företagsgrupp” fastslå att kraven om riskhantering och genomlysning ska uppfyllas på grupp- eller undergruppsnivå. Någon skillnad i sak är inte avsedd jämfört med motsvarande reglering (jfr 9 kap. 6 § kapitaltäckningslagen samt prop. 2006/07:5 s. 316 och 415). Se även artikel 109 i kapitaltäckningsdirektivet, som motsvaras av artikel 73.3 i 2006 års kreditinstitutdirektiv. Med moder- och dotterföretag som står under tillsyn enligt denna lag avses ett institut, ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag som är moder- eller dotterföretag och ingår i en grupp.

Andra stycket, som saknar motsvarighet i gällande rätt, genomför andra meningen i artikel 109.2 i kapitaltäckningsdirektivet. Bestämmelsen anger att det är ett instituts skyldighet att tillse att kraven i första stycket uppfylls på undergruppsnivå även då institutet har ett dotterbolag utanför EES.

Tredje stycket genomför artikel 109.3 och anger att skyldigheterna i andra stycket inte ska gälla om institutet kan visa att det skulle strida mot lag i tredjeländ att tillämpa de i andra stycket angivna skyldigheterna.

Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

5 §

Paragrafen genomför artikel 121 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvaras i huvudsak av 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen. Den är dock utvidgad till att omfatta även blandade finansiella holdingföretag.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

4 kap. Tillsynsansvar på gruppnivå**1 §**

Paragrafen genomför artikel 111.1–111.5 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 2 § kapitaltäckningslagen, som behandlas i prop. 2006/07:5 s. 320.

Första stycket 1 har en ändrad lydelse jämfört med samma punkt i kapitaltäckningslagen på grund av att begreppet ”finansiell företagsgrupp” ersatts av bestämmelserna i tillsynsförordningen. Denna justering innebär ingen skillnad i fråga om i vilka fall som det ankommer på Finansinspektionen att utöva tillsyn över de gruppbaseade kraven. (Jfr artiklarna 125 och 126 i 2006 års kreditinstitutdirektiv).

2 §

Paragrafen genomför artikel 111.5 och 111.6 i kapitaltäckningsdirektivet.

Lagrådet har framfört att det är oklart hur denna paragraf och 3 § förhåller sig till varandra och att detta bör klargöras.

De aktuella paragraferna motsvarar 10 kap. 3 och 4 §§ kapitaltäckningslagen. När dessa paragrafer infördes i kapitaltäckningslagen anförde regeringen att de tar sikte på olika situationer. Paragraferna handlar om de internationella överenskommelser som Finansinspektionen kan ingå avseende tillsynsansvaret över en grupp. Den förevarande paragrafen avser det fallet då Finansinspektionen enligt huvudregeln ska vara den behöriga myndigheten. Paragrafen ger i dessa situationer Finansinspektionen befogenhet att under vissa förutsättningar avhända sig det tillsynsansvar som följer av lagen (2 §) och överlåta på annan myndighet att utföra dessa uppgifter.

I 3 § regleras däremot det fall då det som huvudregel är en annan behörig myndighet än Finansinspektionen som ska ansvara för tillsynen över gruppen. Även i ett sådant fall kan det emellertid finnas anledning att låta en annan behörig myndighet utöva tillsynen än den som enligt huvudreglerna i direktivet (artikel 111.3 och 111.4) ska göra det. Finansinspektionen kan i den situationen behöva komma överens med övriga behöriga myndigheter om vilken myndighet som ska utses i stället. Finansinspektionen kan även i dessa fall komma att utses till ansvarig för tillsynen.

Den förevarande paragrafen innebär sammanfattningsvis, till skillnad från 3 §, ett faktiskt avhändande av myndighetsutövning som ankommer på en myndighet enligt svensk lag. Med hänsyn härtill finns det enligt regeringens mening alljämt skäl att behålla dessa paragrafer åtskilda (jfr prop. 2006/07:5 s. 322 f.).

3 §

Paragrafen genomför artikel 111.5 och 111.6 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 4 § kapitaltäckningslagen. Hänvisningar till artiklar i 2006 års kreditinstitutsdirektiv är ersatta med hänvisningar till motsvarande artiklar i kapitaltäckningsdirektivet. Ett tillägg görs om att även Europeiska bankmyndigheten (Eba) ska underrättas om ingångna överenskommelser.

De synpunkter *Lagrådet* har framfört beträffande förhållandet mellan denna paragraf och 2 § behandlas i kommentaren till 2 §.

4–9 §§

Paragraferna genomför artikel 113.1–113.4 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelserna motsvarar 10 kap. 6 a–6 d §§ kapitaltäckningslagen. Regleringen i 5 § utökas till att omfatta även en skyldighet för Finansinspektionen att tillsammans med övriga behöriga myndigheter nå en överenskommelse med anledning av väsentliga resultat som framkommit vid likviditetstillsynen, vilket medför följdändringar i övriga bestämmelser. Regleringen i 8 § justeras så att det framgår att ett gemensamt beslut endast binder de behöriga tillsynsmyndigheterna i enlighet med artikel 113.4 i kapitaltäckningsdirektivet. I övrigt görs redaktionella ändringar i bestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

Paragrafen genomför artikel 120 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar 9 kap. 15 § kapitaltäckningslagen, som behandlas i prop. 2012/13:160 s. 56.

Finansinspektionen ska underrätta Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) om beslut som Finansinspektionen fattar enligt paragrafens första stycke, vilket är en nyhet.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

5 kap. Tillsyn över interna metoder

1 §

Paragrafen genomför artikel 101.1 första och andra meningarna i kapitaltäckningsdirektivet.

Formerna för tillsyn av tillståndspliktig intern metod regleras för närvarande i 4 kap. 10 och 11 §§ kapitaltäckningslagen. Den förevarande bestämmelsen innebär att Finansinspektionen har ett tillsynsansvar över de tillståndspliktiga interna metoder som används av ett institut för att beräkna det kapitalbaskrav som finns i del tre i tillsynsförordningen. Tillsynen ska ske regelbundet men minst var tredje år.

Övervägandena finns i avsnitt 9.8.

2 §

Paragrafen genomför artikel 101.1 tredje meningen i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen anger i vilka fall Finansinspektionen ska vidta tillsynsåtgärder i sin granskning av ett instituts godkända metod enligt del tre i tillsynsförordningen. Om betydande brister i risktäckningen uppdagas i ett instituts interna metoder, måste inspektionen se till att institutet åtgärdar dessa brister eller vidtar nödvändiga åtgärder för att minska följderna av bristerna. Sådana åtgärder kan exempelvis bestå i att införa högre multiplikationsfaktorer eller införa kapitaltillägg, eller vidta andra lämpliga effektiva åtgärder.

Övervägandena finns i avsnitt 9.8.

3 §

Paragrafen genomför artikel 101.4 första meningen i kapitaltäckningsdirektivet.

Formerna för tillsyn av tillståndspliktig intern metod regleras för närvarande i 4 kap. 10 och 11 §§ kapitaltäckningslagen. Den förevarande bestämmelsen innebär att Finansinspektionen ska kräva vissa prestationer av ett institut som beviljats tillstånd att använda sig av en metod som avses i 1 § men som inte längre uppfyller kraven härför. I det fall det enligt del tre i tillsynsförordningen är tillämpligt, ska institutet visa att följderna av den bristande efterlevnaden är oväsentliga (jfr t.ex. artikel 164 i tillsynsförordningen). Alternativt ska institutet kunna presentera en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen, som ska godkännas av Finansinspektionen, ska innefatta en preciserad tid inom vilken planen ska vara genomförd.

Övervägandena finns i avsnitt 9.8.

Paragrafen genomför artikel 101.4 andra och tredje meningarna i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen reglerar de åtgärder Finansinspektionen ska vidta om det bedöms osannolikt att den i 3 § angivna åtgärdsplanen kan leda till att kraven kommer att uppfyllas eller om tidsfristen för dess genomförande inte är tillfredställande. I sådana fall ska Finansinspektionen kräva förbättringar av planen. Om detta inte är tillräckligt, ska tillståndet att använda sig av metoden antingen begränsas till områden där en efterlevnad kan uppnås inom en lämplig tidsfrist, eller så ska tillståndet för att få använda metoden återkallas.

Övervägandena finns i avsnitt 9.8.

5 §

Paragrafen genomför artikel 101.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen reglerar tillsynen av interna marknadsriskmodeller.

Om det för en intern marknadsriskmodell förekommer upprepade överskridanden vilka tyder på att modellen inte, eller inte längre, är tillräckligt exakt så ska Finansinspektionen återkalla tillståndet. Det som åsyftas är upprepade överskridanden enligt vad som avses i artikel 366 i tillsynsförordningen, vilka tyder på att modellen inte uppfyller kraven på exakthet. Det kan vara fråga om en brist som funnits från början likaväl som en brist som uppstår under användandet av modellen. Finansinspektionen ska i dessa fall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att institutet snarast förbättrar modellen. Om detta inte bedöms möjligt ska tillståndet att använda modellen återkallas.

Övervägandena finns i avsnitt 9.8.

6 §

Paragrafen genomför artikel 78.4 och 78.5 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen reglerar Finansinspektionens möjlighet att vidta korrigerande åtgärder i ett instituts interna metoder i samband med översyn av interna metoder.

Enligt artikel 78.1 ska Finansinspektionen se till att institut som tillåts använda interna metoder för beräkning av riskvägda exponeringsbelopp eller kapitalbaskrav, med undantag av operativ risk, rapporterar resultaten av beräkningen av sina interna metoder för sina exponeringar eller positioner som ingår i referensportföljerna. Rapporteringskraven ska genomföras genom myndighetsföreskrifter.

Om vissa institut avviker mycket från majoriteten av de rapporterande instituten eller om det råder minimal enhetlighet i metoderna som leder till stora variationer i resultaten, ska Finansinspektionen undersöka orsakerna till detta och vidta korrigerande åtgärder, om det klart kan fastställas att ett instituts metoder leder till en underskattning av kapitalbaskraven som inte kan tillskrivas skillnader i exponeringarnas eller positionernas underliggande risker.

De korrigerande åtgärderna syftar till att upprätthålla målen i en intern metod. De ska således inte leda till en standardisering eller prioriterade

metoder, skapa felaktiga incitament, eller ge upphov till likformigt beteende. Prop. 2013/14:228

Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

6 kap. Företags uppgiftsskyldighet till Finansinspektionen

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 4.3 och 65.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen motsvarar 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen med några justeringar och tillägg. Begreppet ”företag som ingår i en finansiell företagsgrupp” ersätts med ”företag som står under tillsyn utifrån sin konsoliderade situation” (*första stycket 1*). Ändringen är en följd av att regleringen inte längre ska baseras på begreppet ”finansiella företagsgrupper”.

Innehållet i *första stycket 5* är nytt. Punkten innebär att Finansinspektionen även ska kunna begära in uppgifter från företag som har fått i uppdrag att utföra visst arbete eller vissa funktioner.

Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

2 §

Paragrafen genomför artikel 106.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen ställer krav på moderföretag att offentliggöra information om företagsgruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur. Detaljer om vilken information som ska offentliggöras avses preciseras i föreskrifter meddelade med stöd av bemyndigandet i 10 kap. 2 § första stycket 3.

Övervägandena finns i avsnitt 9.9.

3 §

Paragrafen genomför artiklarna 6, 41.1, 50.1, 50.2, 50.3, 52.3 och 53.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen.

Första stycket innehåller ett tillägg om att Finansinspektionen ska samarbeta och utbyta uppgifter även med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). I stället för att som nu hänvisa till 2006 års direktiv när det gäller omfattningen av samarbetet och informationsutbytet så hänvisas till vad som följer av Sveriges medlemskap i EU. Vissa redaktionella ändringar görs. I övrigt är bestämmelsen oförändrad jämfört med dess lydelse i kapitaltäckningslagen.

4 §

Paragrafen genomför artiklarna 43.5, 50, 51, 112, 116 och 133 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen motsvarar 10 kap. 9 a § kapitaltäckningslagen. Vissa justeringar görs i förhållande till bestämmelsen i kapitaltäckningslagen. Hänvisningar till artiklar i 2006 års kreditinstitutsdirektiv ersätts med hänvisningar till relevanta artiklar i kapitaltäckningsdirektivet. Vidare utökas möjligheterna för Finansinspektionen att hänskjuta frågor till Europeiska bankmyndigheten (Eba) för tvislösning. De frågor som avses

Prop. 2013/14:228 med utökningen finns i artiklarna 116 och 133 i kapitaltäckningsdirektivet.

5 §

Paragrafen genomför artikel 151 i kapitaltäckningsdirektivet

Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska möjligheten att hänskjuta frågan till bindande medling i enlighet med artiklarna 41.2, 43.5, 50 och 51 i direktivet börja gälla först fr.o.m. det datum då kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i tillsynsförordningen. Möjligheten att hänskjuta ett förfarande enligt dessa artiklar framgår av bestämmelsen. I lagen om införande av lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag anges att denna paragraf ska träda i kraft vid den tidpunkt som regeringen bestämmer.

6 §

Paragrafen genomför artiklarna 118 och 119 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen har, med redaktionella ändringar, överförts från 10 kap. 10 § kapitaltäckningslagen, som infördes i svensk rätt med anledning av artiklarna 127.3 och 141 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

7 §

Paragrafen genomför artikel 124 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 13 § kapitaltäckningslagen, men genomgår ändringar till följd av att delar av kapitaltäckningslagens bestämmelser numera återfinns i tillsynsförordningen. Reglerna motsvarar dem som finns i artiklarna 65.3 och 139 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

8 §

Paragrafen genomför artiklarna 65.3 och 122.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 14 § kapitaltäckningslagen. Tillämpningsområdet utökas dock och vissa redaktionella ändringar finns.

Ändringen i *punkten 1* innebär att bestämmelsen utökas till att även omfatta holdingföretag med blandad verksamhet.

Genom *punkten 2* får Finansinspektionen rätt att genomföra undersökningar hos ett företag till vilka institut eller holdingföretag gett i uppdrag att utöva visst arbete eller vissa funktioner. Bestämmelsen är ny.

I *punkten 3* anges att om Finansinspektionen har ansvar för att utöva tillsyn över att de gruppbaseade kraven är uppfyllda, har inspektionen rätt att genomföra undersökningar i alla företag som ingår i gruppen. En sådan rätt följer för närvarande av 10 kap. 14 § kapitaltäckningslagen.

Rätten för Finansinspektionen att göra undersökningar hos företag föreligger endast om det behövs för tillsynen av företaget.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

9 §

Paragrafen genomför artikel 119.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar 9 kap. 14 § andra stycket kapitaltäckningslagen som infördes med anledning av artikel 127.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv (prop. 2006/07:5 s. 324). Ändringarna görs med anledning av att bestämmelser i kapitaltäckningslagen om gruppbaserad tillsyn ingår i tillsynsförordningen. Innebörden av bestämmelsen är densamma som tidigare.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkt.

10 §

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 17 § kapitaltäckningslagen med redaktionella ändringar. Överträdelse av tystnadsplikten enligt denna paragraf är straffbar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

11 §

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 18 § kapitaltäckningslagen.

12 §

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 19 § kapitaltäckningslagen.

7 kap. Moderföretag utanför EES

1–3 §§

Paragraferna genomför artikel 127.1 och 127.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelserna motsvarar 11 kap. 1–3 §§ kapitaltäckningslagen med justeringar på grund av att 2006 års kreditinstitutsdirektiv ersatts av kapitaltäckningsdirektivet och att reglering som för närvarande finns i kapitaltäckningslagen ingår i tillsynsförordningen.

8 kap. Ingripanden och ansvarsbestämmelse

1–3 §§

Bestämmelserna motsvarar 12 kap. 1–3 §§ kapitaltäckningslagen, som behandlas i prop. 2006/07:5 s. 422 och 423. Anpassningar görs med anledning av att bestämmelser i kapitaltäckningslagen numera ingår i tillsynsförordningen. Tillsynsförordningen innehåller krav som kreditinstitut och värdepappersföretag ska uppfylla i fråga om bl.a. kapital, likviditet, stora exponeringar, bruttosoliditet och rapportering. Vissa språkliga ändringar görs dessutom. Ändringarna innebär inte någon ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Bestämmelserna motsvarar 12 kap. 4–9 §§ kapitaltäckningslagen.

9 kap. Avgifter

1 §

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 20 § kapitaltäckningslagen och 1 § lagen (2013:1051) om avgifter enligt EU:s förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sådana avgifter som Finansinspektionen får ta ut med anledning av tillsynsförordningen och denna lag. Bestämmelsen omfattar såväl avgifter av engångskaraktär som årliga avgifter. Paragrafen innehåller också en bestämmelse om årliga avgifter för att bekosta Statistiska centralbyråns verksamhet enligt lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna (se prop. 2013/14:161).

Av 10 kap. 3 § följer att regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt denna paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 9.13.

10 kap. Bemyndiganden

1 §

Den behöriga myndigheten får enligt artikel 99.3 i tillsynsförordningen kräva att kreditinstitut som tillämpar internationella redovisningsstandarder för att rapportera kapitalbasen på gruppnivå också ska rapportera den finansiella informationen som avses i artikel 99.2. Vidare är det enligt artikel 438 b i tillsynsförordningen möjligt för behörig myndighet att kräva att instituten offentliggör resultatet av institutets interna kapitalutvärdering. Bemyndigandet i *punkten 1* gör det möjligt att föreskriva om sådana krav på offentliggörande och tillsynsrapportering. *Finansinspektionen* anser att det bör klargöras att artikel 450.1 j i tillsynsförordningen omfattas av det föreslagna bemyndigandet om tillsynsrapportering och offentliggörande. De artiklar i tillsynsförordningen som anges i författningskommentarerna är i vissa fall uttömmande medan det i andra fall rör sig om en exemplifiering. En prövning måste därför ske av aktuell bestämmelse i tillsynsförordningen i förhållande till ramen för bemyndigandena i denna lag. Enligt regeringens mening föreligger inte något behov av komplettering i detta avseende.

I artikel 89 i tillsynsförordningen anges hur institut ska hantera kvalificerande innehav utanför den finansiella sektorn. Den behöriga myndigheten ska enligt artikel 89.3 i samma förordning välja om institutets kvalificerande innehav utanför den finansiella sektorn ska begränsas i enlighet med artikel 89.1 och 89.2 i förordningen eller om innehavet får överstiga dessa gränser, men fastställas en riskvikt om 1 250 procent. Europeiska bankmyndigheten (Eba) ska med stöd av artikel 89.4 i förordningen ge ut riktlinjer för hur institut ska fastställa bl.a. verksamheter som har direkt samband med bankverksamhet och verksamheter som rör tjänster knutna till bankverksamhet.

Bemyndigandet i *punkten 2* möjliggör att meddela närmare föreskrifter om beräkning av kapitalbaskravet samt kapitalbasen. Enligt artikel 95.2 i tillsynsförordningen får den behöriga myndigheten fastställa kapitalbaskraven för vissa värdepappersföretag med begränsad auktorisation att tillhandahålla värdepapperstjänster. Bemyndigandet möjliggör att meddela föreskrifter om förutsättningarna för fastställandet av kapitalbaskraven i detta avseende. Bemyndigandet gör det även möjligt att stegvis införa kapitalkraven i artikel 92 i tillsynsförordningen, till dess att förordningens bestämmelser ska vara helt genomförda senast den 31 december 2017 enligt artikel 465.2. Behörig myndighet ges möjlighet, enligt artikel 467.2 i tillsynsförordningen, att under vissa förutsättningar tillåta institut att i sina kapitalbasposter inte ta med orealiserade vinster eller förluster på exponeringar mot nationella regeringar med en viss kvalificering. Vidare är det enligt artiklarna 467.3, 468.3 och 480.3 i förordningen möjligt att bestämma i vilken takt vissa poster ska inkluderas vid beräkningen av kapitalbasen till dess att bestämmelserna i förordningen ska vara helt genomförda senast den 31 december 2017. Genom bemyndigandet skapas förutsättning för att föreskriva om hur orealiserade vinster och förluster värderade till verkligt värde ska inkluderas i kärnprimärkapitalet samt hur kapitalbasinstrument utgivna av ett dotterföretag som inkluderas i institutets kapitalbas på gruppnivå som minoritetsintresse ska hanteras i gruppens konsoliderade kapitalbas. Artikel 471 i tillsynsförordningen reglerar möjligheten för den behöriga myndigheten att under vissa förutsättningar medge institut undantag från att dra av andelar i försäkringsbolag från kärnprimärkapitalposter. Enligt artikel 473 i förordningen får behörig myndighet med anledning av införandet av ändringar av redovisningsstandarden IAS 19 bevilja institut undantag från att göra vissa tillägg till sitt kärnprimärkapital. Bemyndigandet gör det möjligt att meddela föreskrifter avseende dessa undantag. Bemyndigandet gör det även möjligt att enligt artikel 478.3 i samma förordning bestämma i vilken takt avdrag från kapitalbasen ska göras under en övergångsperiod till dess att förordningens bestämmelser i artikel 36 ska vara helt genomförda, senast den 31 december 2017. Tillsynsförordningen möjliggör för den behöriga myndigheten att bestämma i vilken takt poster som uppfyller dagens krav, men inte de nya kraven i förordningen, ska hanteras under en övergångsperiod (artiklarna 479.4, 481.5 och 486.6 i förordningen). Genom bemyndigandet är det möjligt att föreskriva om hur minoritetsintressen som uppfyller dagens regler enligt 9 kap. 11 § kapitaltäckningslagen får räknas in i kärnprimärkapitalet i institutets kapitalbas på gruppnivå till dess att de ska vara helt utfasade senast den 31 december 2017. Vidare möjliggör bemyndigandet föreskrifter avseende hur eget kapital eller motsvarande, enligt 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen, primärkapitaltillskott enligt 3 kap. 2 och 4 §§ kapitaltäckningslagen och supplementärt kapital enligt 3 kap. 3 § kapitaltäckningslagen ska fasas ut senast den 31 december 2021.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 3* är det möjligt att meddela föreskrifter som anger gränsen för när en stor exponering föreligger även när den till beloppet understiger 150 miljoner euro (artikel 395.1 i tillsynsförordningen). Enligt förordningen är det vidare möjligt för behörig myndighet att helt eller delvis undanta vissa exponeringar från

Prop. 2013/14:228 bestämmelserna om stora exponeringar (se artikel 400.2). Genom bemyndigandet är det möjligt att meddela föreskrifter avseende båda dessa undantag.

Enligt artikel 4.2 i tillsynsförordningen får den behöriga myndigheten under vissa förutsättningar tillåta att aktier som utgör ett likvärdigt indirekt innehav av fast egendom behandlas som direkt innehav av fast egendom. Bemyndigandet i *punkten 4* gör det möjligt att i föreskriftsform reglera förutsättningarna för sådant tillstånd. Med stöd av bemyndigandet är det även möjligt att enligt artikel 124.2 i förordningen meddela föreskrifter om högre riskvikter och striktare villkor för exponeringar med säkerhet i fastighet än vad som framgår av artiklarna 125.2 och 126.2. Bemyndigandet gör det även möjligt att meddela föreskrifter om högre minimivärden för det genomsnittliga exponeringsvägda LGD-värdet för exponeringar som är säkrade genom fastigheter enligt artikel 164.5 i samma förordning.

Enligt artikel 129.1 i tillsynsförordningen får den behöriga myndigheten efter konsultation med Eba tillåta fyllnadssäkerheter i form av instituts exponeringar med kreditkvalitetssteg 2. Vidare får den behöriga myndigheten enligt artikel 496 i samma förordning helt eller delvis, under vissa förutsättningar, bevilja undantag från tioprocentgränsen för bättre rangordnade andelar utgivna av franska Fonds Communs de Créances eller av organ för värdepapperisering som är likvärdig med dessa. Bemyndigandet i *punkten 5* gör det möjligt att meddela föreskrifter om villkoren för fyllnadssäkerheter enligt artikel 129.1 samt förutsättningarna för att meddela undantag enligt artikel 496.

Den behöriga myndigheten får enligt artikel 6.4 undanta värdepappersföretag från uppfyllandet av bestämmelserna om likviditet med beaktande av arten och omfattningen av deras verksamhet och komplexitetsgrad. Vidare får behörig myndighet enligt artikel 8.2 i tillsynsförordningen helt eller delvis, under vissa förutsättningar, avstå från att tillämpa bestämmelserna om likviditet på ett institut och på alla eller några av dess dotterföretag. Genom bemyndigandet i *punkten 6* kan föreskrifter meddelas om sådana undantag. I artiklarna 412.5 och 413.3 i förordningen får medlemsstaterna behålla eller införa nationella bestämmelser i fråga om likviditetskrav fram till dess att bindande minimistandarder för likviditetstäckningskrav respektive stabil nettofinansiering har fastställts och införts fullt ut inom unionen. Bemyndigandet möjliggör att sådana nationella krav meddelas genom föreskrifter. Enligt artikel 415.3 i förordningen ska Eba utarbeta förslag till tekniska standarder i syfte att specificera bl.a. den angivna rapporteringsskyldigheten. Innan sådana bindande likviditetskrav införts fullt ut får behörig myndighet fortsätta att samla in information i syfte att övervaka efterlevnaden av befintliga nationella likviditetsstandarder. Bemyndigandet gör det möjligt att i föreskriftsform reglera den behöriga myndighetens informationsinsamling. Enligt artikel 416 i förordningen ska vissa institut rapportera viss information om sina likvida tillgångar. I väntan på enhetlig definition av hög och extremt hög likviditets- och kreditkvalitet får den behöriga myndigheten under vissa förutsättningar tillhandahålla generell vägledning. Bemyndigandet möjliggör att sådan vägledning meddelas genom föreskrifter. Enligt artikel 420.2 i förordningen får de behöriga myndigheterna tillämpa en utflödessats

(mätt på likviditetsutflöde) för handelsfinansrelaterade produkter utanför balansräkningen om fem procent. Genom bemyndigandet möjliggörs att detta regleras genom föreskrifter. Med stöd av bemyndigandet är det även möjligt att i form av föreskrifter införa de riktlinjer som Eba enligt artikel 421.3 i samma förordning ska ge ut angående likviditetsutflöden från inlåning från allmänheten. Den behöriga myndigheten får enligt artikel 422.4 i förordningen i avsaknad av en enhetlig definition av begreppet etablerad operativ relation tillhandahålla en generell vägledning som instituten ska följa när de identifierar inlåning som bibehålls av insättaren inom ramen för en etablerad operativ relation. Vidare får den behöriga myndigheten enligt artikel 422.9 i förordningen medge undantag från villkoret om att institutet och insättaren ska vara etablerade i samma medlemsstat enligt artikel 422.8 d. Bemyndigandet gör det möjligt att meddela föreskrifter om tolkningen av begreppet samt villkoren för undantaget.

Enligt artikel 365.2 i tillsynsförordningen ska Eba ge ut riktlinjer om hur "value-at-risk" och stressat "value-at-risk" ska beräknas. Bemyndigandet i *punkten 7* gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. Enligt artikel 337.2 i förordningen ska Eba ge ut riktlinjer under vilka förutsättningar ett institut får använda skattningar för fallissemang och förlust givet fallissemang som baseras på en intern modell för tillkommande fallissemangs- och migrationsrisk. Enligt artikel 372 i förordningen ska Eba även ge ut riktlinjer om de krav som anges i artiklarna 373–376 angående den interna modellen för tillkommande fallissemangs- och migrationsrisk. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. Förordningen anger de krav som institut ska uppfylla för att vid beräkningen av kapitalkrav för en korrelationshandelsportfölj använda en intern modell (se artikel 338). Eba ska enligt artikel 377.5 i förordningen ge ut riktlinjer för hur institut som fått tillstånd att använda en sådan intern modell ska genomföra stresstester. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av myndighetsföreskrifter.

Eba ska enligt artikel 327.2 i tillsynsförordningen ge ut riktlinjer för när nettoberäkning av positionsrisk inte är tillåten. Bemyndigandet i *punkten 8* gör det möjligt att införa riktlinjerna i föreskriftsform. I artikel 340 anges att institut ska göra korrigeringar i beräkningen av kapitalkravet för generell risk. Eba ska enligt artikel 340.3 i förordningen ge ut riktlinjer för hur korrigeringarna ska tillämpas. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av myndighetsföreskrifter.

Eba ska enligt artikel 128.3 i tillsynsförordningen i form av riktlinjer specificera vilka exponeringar som är förknippade med särskilt hög risk. Bemyndigandet i *punkten 9* gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av myndighetsföreskrifter.

Den behöriga myndigheten får enligt artikel 178.1 b i tillsynsförordningen ersätta gränsen på 90 dagar med 180 dagar för exponeringar som är säkrade genom bostadsfastigheter eller små och medelstora företags kommersiella fastigheter i klassen hushållsexponeringar och exponeringar mot offentliga organ. Bemyndigandet i *punkten 10* gör det möjligt att ange en gräns om 180 dagar i föreskriftsform samt att i föreskrifter föra in de riktlinjer som Eba enligt artikel 178.7 i förordningen ska ge ut om tillämpningen av artikel 178 i samma

Prop. 2013/14:228 förordning. Vidare möjliggör bemyndigandet att fram till den 31 december 2017, i enlighet med artikel 495.1 i förordningen, meddela föreskrifter om undantag för vissa kategorier av aktieexponeringar som institut och EU-dotterföretag till institut i medlemsstaten hade den 31 december 2007.

Artikel 284 i tillsynsförordningen anger hur institut med tillstånd att använda interna modeller ska beräkna exponeringsvärdet för vissa transaktioner. Enligt artikel 284.4 i samma förordning får den behöriga myndigheten ställa krav på vissa av beräkningskomponenterna. Vidare ska Eba enligt artikel 292.10 i förordningen ge ut riktlinjer på hur artikel 292 i samma förordning ska tillämpas. Bemyndigandet i *punkten 11* gör det möjligt att i föreskriftsform reglera kraven på vissa av beräkningskomponenterna och att införa riktlinjerna i form av myndighetsföreskrifter.

Eba ska enligt artiklarna 243.6 och 244.6 i tillsynsförordningen ge ut riktlinjer avseende villkoren för överföring av väsentlig kreditrisk vid traditionell och syntetisk värdepapperisering. Bemyndigandet i *punkten 12* gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av myndighetsföreskrifter. Enligt artikel 248.2 i förordningen ska Eba även ge ut riktlinjer om implicit stöd. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av myndighetsföreskrifter. Eba ska enligt artikel 262.3 i förordningen ge ut riktlinjer om förutsättningarna för medgivande av förenklade ingångsvärden. Bemyndigandet gör det möjligt att införa även sådana riktlinjer i form av myndighetsföreskrifter.

Den behöriga myndigheten får enligt artiklarna 6.5 och 16 i tillsynsförordningen medge undantag för värdepappersföretag från kraven avseende bruttosoliditet i artiklarna 429–430 i samma förordning. Vidare får enligt artikel 499.3 i förordningen den behöriga myndigheten fr.o.m. den 1 januari 2014 t.o.m. 31 december 2017 ge instituten tillstånd att beräkna bruttosoliditetsgrad vid kvartalets utgång om de anser att instituten inte har uppgifter av tillräckligt god kvalitet för att beräkna en bruttosoliditetsgrad som ett aritmetiskt medelvärde av de månatliga bruttosoliditetsgraderna under ett kvartal enligt artikel 429 i samma förordning. Bemyndigandet i *punkten 13* gör det möjligt att meddela föreskrifter om villkoren för undantaget i artiklarna 6.5 och 16 samt för tillstånd enligt artikel 499.3 i förordningen.

Den behöriga myndigheten ska avgöra hur och om konsolidering av de gruppbaseade kraven ska ske i de situationer som anges i artikel 18.3–18.6 i tillsynsförordningen. Bemyndigandet i *punkten 14* gör det möjligt att meddela föreskrifter härom.

2 §

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 1* blir det möjligt att meddela föreskrifter om de krav som enligt 3 kap. 5 § ställs på den som ska ingå i ledningen för ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag. Bemyndigandet gör det möjligt att genomföra artikel 121 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bemyndigandet i *punkten 2* motsvarar 13 kap. 1 § 39 kapitaltäckningslagen och genomför artikel 106.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bemyndigandet gör det möjligt att t.ex. kräva offentliggörande av information oftare än en gång per år. Prop. 2013/14:228

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 3* blir det möjligt att precisera vilken information som instituten och moderföretagen ska offentliggöra. Bemyndigandet gör det möjligt att genomföra artikel 106.2 i kapitaltäckningsdirektivet i myndighetsföreskrifter.

Bemyndigandet i *punkten 4* gör det möjligt att meddela föreskrifter om de omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av en lämplig nivå för kapitalbasen i samband med en översyn och utvärdering av ett institut enligt direktivets artikel 104.3.

Bemyndigandet i *punkten 5* gör det möjligt att meddela föreskrifter om de omständigheter som ska beaktas dels vid prövningen enligt 2 kap. 3 § av om ett institut ska uppfylla ett särskilt likviditetskrav, dels vid fastställandet av en lämplig nivå på det särskilda likviditetskravet i samband med en översyn och utvärdering av ett institut enligt direktivets artikel 105. Bemyndigandet har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

3 §

Bestämmelsen motsvarar 13 kap. 2 § 2 kapitaltäckningslagen och 1 § tredje stycket lagen om avgifter enligt EU:s förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, med enbart redaktionella ändringar.

11 kap. Överklaganden

1 §

Bestämmelsen motsvarar 14 kap. 1 § kapitaltäckningslagen, med enbart språkliga justeringar.

15.2 Förslaget till lag om införande av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag

1 §

Enligt paragrafen träder den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och denna lag i kraft den 2 augusti 2014. Bestämmelsen i 6 kap. 5 § ska dock träda i kraft först den dag som regeringen bestämmer, eftersom kapitaltäckningsdirektivet anger att de bestämmelser som avses i paragrafen ska börja gälla först fr.o.m. den dag då kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i tillsynsförordningen.

2 §

Av paragrafen framgår vilka lagar som upphävs när den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag träder i kraft.

Av paragrafen framgår att ett institut som före tillsynsförordningens ikraftträdande har fått tillstånd av Finansinspektionen att använda internmetoden i stället för schablonmetoden för att beräkna sina riskvägda exponeringsbelopp inte behöver söka nytt tillstånd enligt artikel 143.1 i tillsynsförordningen.

4 §

Ett institut som av Finansinspektionen fått tillstånd att stegvis gå över från schablonmetoden till internmetoden eller från den grundläggande till den mer avancerade internmetoden som gäller vid ikraftträdandet av denna lag behöver för en sådan övergång inte ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 150 i tillsynsförordningen. Författningskommentaren har med anledning av *Lagrådets* synpunkter justerats så att den är förenlig med lagtexten.

5 §

Enligt 4 kap. 12 § kapitaltäckningslagen kan ett kreditvärderingsföretag ansöka hos Finansinspektionen om att det ska godkännas. När ett kreditvärderingsföretag har godkänts får dess kreditvärderingar användas av institut för att bestämma riskvikter. Paragrafen innehåller vidare närmare bestämmelser om bl.a. vilka kreditvärderingar som ett godkännande får avse och kraven för att ett kreditvärderingsföretag ska få godkännas. Av 4 kap. 13 § kapitaltäckningslagen framgår att Finansinspektionen ska genom ett beslut dela in de godkända kreditvärderingsföretagens kreditvärderingar i kvalitetssteg. När kapitaltäckningslagen nu upphävs kommer regleringen av kreditvärderingsföretag och indelningen av kreditvärderingar i kvalitetssteg att ersättas av bestämmelser i tillsynsförordningen (artiklarna 135 och 136) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1006/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

Av övergångsbestämmelsen i paragrafen följer att Finansinspektionens godkännande av kreditvärderingsföretag och inspektionens beslut om indelningen av ett sådant företags kreditvärderingar i kvalitetssteg fortsätter att gälla, såvida inte godkännandet återkallas, till dess att tekniska standarder om kreditvärderingsföretagens kvalitetssteg har antagits av kommissionen i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 136.1. *Lagrådet* har anmärkt att det är av betydande intresse för kreditvärderingsföretagen att något slags besked lämnas i fråga om möjligheterna till fortsatta godkännanden efter den aktuella tidpunkten. I och med att kapitaltäckningslagens bestämmelser om godkännande av kreditvärderingsföretag och beslut om indelning av sådana företags kreditvärderingar av kvalitetssteg upphör att gälla kommer fortsättningsvis ovan nämnda bestämmelser i EU-förordningar att helt reglera dessa frågor.

6 §

Ett institut som före det att denna lag träder i kraft har fått tillstånd av Finansinspektionen att använda egna riskberäkningsmodeller behöver inte ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 363 i tillsynsförordningen.

7 §

Paragrafen innebär att institut som enligt 6 kap. 5 § i den upphävda kapitaltäckningslagen getts tillstånd av Finansinspektionen att i stället för att använda rörelseintäkterna eller motsvarande beräkningsunderlag använda sig av en annan beräkningsgrund, eller enligt 6 kap. 6 § samma lag fått tillstånd att använda en internmätningssmetod för att mäta de operativa riskerna i verksamheten, inte behöver ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 312 i tillsynsförordningen.

8 §

Ett institut som före det att denna lag träder i kraft fått tillstånd av Finansinspektionen att kombinera olika metoder för att beräkna kapitalkravet för operativa risker, behöver inte ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 314.1 i tillsynsförordningen. Författningskommentaren har med anledning av *Lagrådets* synpunkter justerats så att den är förenlig med lagtexten.

9 §

Paragrafen innebär att om Finansinspektionen med stöd av 9 kap. 14 § i den upphävda kapitaltäckningslagen undantagit företag från den gruppbaseade tillsynen, ska beslutet fortsätta gälla som ett undantag enligt artikel 19.2 i tillsynsförordningen.

10 §

Paragrafen innebär att om Finansinspektionen med stöd av 9 kap. 15 § i den upphävda kapitaltäckningslagen beslutat om undantag avseende blandade finansiella holdingföretag, ska beslutet fortsätta att gälla som ett undantag enligt 4 kap. 10 § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

15.3 Förslaget till lag om kapitalbuffertar

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Paragrafens *första stycke* anger att lagen innehåller bestämmelser om kapitalbuffertar och restriktioner för det fall att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet.

Prop. 2013/14:228 Lagen om kapitalbuffertar omfattar kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

Genom lagen och de föreskrifter som avses komplettera lagen genomförs delar av kapitaltäckningsdirektivet. En komplettering av lagen genom föreskrifter möjliggörs genom de bemyndiganden som finns i 10 kap.

I *andra stycket* erinras om de bestämmelser som finns i 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen om värdepappersfonder och 7 kap. 6 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Fondbolag och AIF-förvaltare ska i enlighet med vad som anges i nämnda lagrum tillämpa bestämmelserna på det sätt som anges i dessa lagrum (se bl.a. prop. 2005/06:45 s. 248 f.).

2 §

Paragrafen genomför artikel 3.1 i kapitaltäckningsdirektivet och innehåller ett antal definitioner som är grundläggande för förståelsen av bestämmelserna i lagen.

Flertalet av de definitioner som används i lagen har samma innebörd som de har enligt tillsynsförordningen. Begreppet institut har en vidare definition än vad som följer av förordningen. Definitionen av institut enligt denna lag innebär att samma definition som används i sektorslags-tiftningen gäller.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

3 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger att Finansinspektionen är den myndighet som ska utöva tillsyn över att instituten uppfyller kraven enligt lagen.

2 kap. Institutspecifika krav på kapitalbuffertar

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 128.6, 129.5, 129.6, 130.5, 130.6, 131.13 och 133.4 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen ålägger institut att utöver det krav på kärnprimärkapital som följer av artikel 92 i tillsynsförordningen och av ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, ha ett kärnprimärkapital som motsvarar det kombinerade buffertkravet. Det kärnprimärkapital som används för att uppfylla kapitalkraven till följd av kapitalbuffertarna får inte vara del av sådant kärnprimärkapital som används för att upprätthålla kapitalbaskravet enligt artikel 92 i tillsynsförordningen eller för att uppfylla vad som följer av ett eventuellt beslut om förhöjt kapitalbaskrav.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.10 och 7.2.11.

2 §

Paragrafen genomför artiklarna som nämns i författningskommentaren till 1 § samt artiklarna 131.8, 131.14–131.17 och 133.5–133.7 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger hur det kombinerade buffertkravet ska räknas fram. Om de kapitalkrav som följer av systemriskbufferten är tillämplig endast på exponeringar i Sverige, utgörs det kombinerade buffertkravet av summan av de kapitalkrav som följer av samtliga tillämpliga buffertar. Om systemriskbufferten är tillämplig på exponeringar i andra länder räknas det kombinerade buffertkravet fram genom att addera kapitalkraven till följd av samtliga tillämpliga buffertar förutom den lägsta av systemriskbufferten och tillämplig buffert för systemviktiga institut.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.10 och 7.2.11.

3 kap. Kapitalkonserveringsbuffert

1 §

Paragrafen genomför artikel 129.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Av paragrafen framgår att institut på individuell nivå och gruppnivå ska upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert. Bufferten är ett permanent påslag och ska uppfyllas av alla institut.

2 §

Paragrafen genomför artikel 129.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger hur mycket och vilket slag av kapital som krävs för att instituten ska uppfylla kravet på en kapitalkonserveringsbuffert. I 1 kap. 2 § anges vad som avses med kärnprimärkapital respektive totalt riskvägt exponeringsbelopp.

3 §

Paragrafen genomför artikel 129.2 och 129.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger att små och medelstora värdepappersbolag får undantas från skyldigheten att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 1 § 1. Ett sådant undantag kan även omfatta fondbolag och AIF-förvaltare (jfr 2 kap. 10 a § lagen om värdepappersfonder och 7 kap. 6 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Lagrådet har efterfrågat ett klargörande av om bestämmelsen innefattar ett bemyndigande att meddela föreskrifter eller avser beslut i enskilda fall.

Paragrafen har justerats med beaktande av Lagrådets synpunkt. Bestämmelsen avser inte att det ska fattas beslut om undantag efter prövning i enskilda fall. I stället ska förutsättningarna för undantag för de aktuella företagen framgå av generellt tillämpliga föreskrifter. Av dessa ska kunna utläsas om ett företag är undantaget från kravet på kapitalkonserveringsbuffert.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

4 kap. Systemriskbuffert

1 §

Paragrafen genomför artikel 133.1–133.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen får, om det behövs för att motverka en strukturell systemrisk som kan medföra allvarliga konsekvenser för stabiliteten i det finansiella systemet och den reala ekonomin i landet, besluta att institut ska ha en systemriskbuffert som beräknas som en andel av sitt totala riskvägda exponeringsbelopp. Finansinspektionen ska i ett sådant beslut bestämma vilka institut eller grupper av institut som ska ha en systemriskbuffert och då med de begränsningar som följer av 2–8 §§ besluta om buffertens storlek och vilka exponeringar som bufferten ska avse. Finansinspektionen ska besluta om systemriskbufferten ska upprätthållas på institutnivå, undergruppsnivå eller gruppnivå eller på flera av dessa nivåer.

Paragrafen ger utrymme för Finansinspektionen att vid beslut om att införa bufferten ta hänsyn till strukturella systemrisker i Sverige. Systemriskbufferten kan tillämpas på den finansiella sektorn som sådan, dvs. alla institut, eller på en eller flera grupper av institut som uppvisar liknande riskprofiler i sin affärsverksamhet. Det innebär att systemriskbufferten kan tillämpas på institut som har liknande exponeringar, antingen mot en ekonomisk sektor i det egna landet eller mot en geografisk sektor med finansiell oro, och som därmed utsätter sig för liknande typer av risker. Syftet med bufferten är att förhindra och motverka långsiktiga strukturella systemrisker.

Enligt bemyndigande i 10 kap. 1 § 2 får föreskrifter meddelas om de principer som ska beaktas vid fastställandet och graderingen av systemriskbufferten enligt 4 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9.

2 §

Paragrafen genomför artikel 133.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen fastslår att en systemriskbuffert ska bestå av kärnprimärkapital och uppgå till minst 1 procent av de exponeringar som den i enlighet med 3–7 §§ ska tillämpas på. Olika systemriskbuffertkrav får införas för olika delar av sektorn (artikel 133.9), dvs. för olika institut eller grupper av institut. Kalibreringen av systemriskbufferten ska följa av institutets grad av makrotillsynsrisik, vilket innebär en sådan risk för störningar för det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa effekter på det finansiella systemet och den reala ekonomin i en viss medlemsstat (artikel 133.1).

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9.

3 §

Paragrafen genomför artikel 133.11–133.15 i kapitaltäckningsdirektivet.

Av paragrafen framgår förutsättningarna för att fastställa en systemriskbuffert på ett instituts totala riskvägda exponeringar i Sverige eller i länder utanför EES. Finansinspektionen får en månad efter att underrättelsekravet fullgjorts besluta att ett institut ska ha en systemriskbuffert som uppgår till högst 5 procent av berörda exponeringar (jfr 5 § lagen om införande av lagen om kapitalbuffertar).

Om bufferten sätts mellan 3 och 5 procent gäller enligt artikel 133.14 i kapitaltäckningsdirektivet särskilda begränsningar som innebär att

behöriga myndigheter före beslut om en sådan buffert måste avvakta kommissionens yttrande och, för det fall att yttrandet inte följs, förklara varför så inte sker. Samma artikel innebär dessutom att om systemriskbufferten bestäms till mellan 3 och 5 procent på institut som är dotterbolag till moderbolag i en annan medlemsstat, ska den buffertsättande myndigheten underrätta myndigheterna i de övriga medlemsstaterna, kommissionen och ESRB. Inom en månad från underrättelsen ska kommissionen och ESRB lämna en rekommendation avseende beslutet om buffertnivån. Om de nationella myndigheterna inte är överens, eller om både kommissionen och ESRB i sina rekommendationer avråder från att godkänna beslutet, får den buffertsättande myndigheten hänvisa frågan till Eba för bindande medling i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010 (se 6 kap. 4 § i den föreslagna nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag). Ett beslut att fastställa bufferten ska i sådana fall vila till dess Eba har fattat ett beslut. Systemriskbufferten kan bestämmas till mer än 5 procent under förutsättning att en sådan åtgärd i enlighet med artikel 133.15 i direktivet godkänns av kommissionen.

I *andra stycket* anges vilka förutsättningar som gäller för att besluta om en systemriskbuffert som uppgår till mer än 5 procent av ett instituts totala riskvägda exponeringar mot Sverige och länder utanför EES. Förutsättningarna för att ålägga institut att ha en systemriskbuffert för exponeringar inom EES regleras i 4–6 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9.

4 §

Paragrafen genomför artikel 133.11 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen reglerar Finansinspektionens möjlighet att besluta om en systemriskbuffert på exponeringar inom EES. Regleringen innebär att Finansinspektionen för sådana exponeringar kan kräva att ett institut har en systemriskbuffert på upp till 3 procent. Finansinspektionen måste dock inför ett sådant beslut i förväg informera bl.a. kommissionen om beslutet. Beslut enligt denna paragraf om systemriskbuffertkrav mot exponeringar inom EES på upp till 3 procent kan gälla parallellt med beslut enligt 3 § om systemriskbuffertkrav mot exponeringar i Sverige och i länder utanför EES på 5 procent. Detta innebär att ett institut kan behöva ha en systemriskbuffert på sitt totala riskvägda exponeringsbelopp på 3 procent och utöver en systemriskbuffert på sitt totala riskvägda belopp i Sverige och utanför EES på ytterligare 2 procent, dvs. totalt 5 procent på de två sistnämnda geografiska exponeringarna.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9.

5 §

Paragrafen genomför artikel 133.18 i kapitaltäckningsdirektivet.

Om Finansinspektionen väljer att besluta om en systemriskbuffert på upp till 3 procent på exponeringar i andra medlemsstater, måste samma buffertkrav gälla för institutets samtliga exponeringar inom EES.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

6 §

Paragrafen genomför artikel 133.15 i kapitaltäckningsdirektivet.

Enligt paragrafen får en systemriskbuffert som tillämpas på exponeringar inom EES uppgå till mer än 3 procent endast om kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i kapitaltäckningsdirektivet antagit en genomförandeakt som ger Finansinspektionen rätt att genomföra en sådan åtgärd.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9.

7 §

Paragrafen genomför artikel 134.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen innebär att institut i Sverige kan åläggas att för sina exponeringar inom EES tillämpa den systemriskbuffert som beslutats av ansvariga myndigheter i det eller dessa länder. Bestämmelsen kan tillämpas under förutsättning att Finansinspektionen har erkänt den systemriskbuffert som fastställts av ansvarig myndighet i det landet.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9.

5 kap. Buffertar för systemviktiga institut och finansiella holdingföretag

1 och 2 §§

Paragraferna genomför artikel 131.1 och 131.4 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragraferna innebär att Finansinspektionen ska besluta vilka institut som ska ha en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut. Finansinspektionen ska inom de intervall som anges i 2 § ange hur stor bufferten ska vara på gruppnivå. Kraven gäller utöver de krav som följer av kapitaltäckningsreglerna i övrigt. Bufferten får därför inte bestå av sådant kärnprimärkapital som används för att uppfylla artikel 92 i tillsynsförordningen eller beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Dessa regler finns närmare återgivna i 6–8 §§ och i 2 kap. denna lag.

Eba ska enligt direktivets artikel 131.18 meddela tekniska standarder med kriterier för hur globalt systemviktiga institut ska utses och kategoriseras. Finansinspektionen har dock enligt direktivets artikel 131.10 möjlighet att lyfta ett globalt systemviktigt institut från en lägre till en högre kategori. Detta innebär att Finansinspektionen har möjlighet att utse ett institut till globalt systemviktigt eller höja kapitalkravet för ett befintligt globalt systemviktigt institut inom det givna intervallet, dvs. buffertkrav för globalt systemviktiga institut på 1–3,5 procent.

I 10 kap. 1 § 4 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bedömningsgrunder för när ett institut ska utses till globalt systemviktigt eller ska flyttas till en högre kategori av globalt systemviktiga institut.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.8.

3 och 4 §§

Paragraferna genomför artikel 131.1 och 131.5 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragraferna gör det möjligt för Finansinspektionen att kräva att institut ska ha en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut. Kapitalbufferten är till skillnad mot kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut inte obligatorisk, utan Finansinspektionen får välja om den ska tillämpas.

I 10 kap. 1 § 5 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur övriga systemviktiga institut ska identifieras och hur bedömning av tillhörande kapitalbuffertkrav ska ske enligt 3 och 4 §§.

Kapitalkraven enligt 3 och 4 §§ gäller utöver de kapitalkrav som följer av kapitaltäckningsreglerna i övrigt enligt 6–8 §§ samt 2 kap. lagen om kapitalbuffertar. Bufferten får därför inte bestå av sådant kärnprimärkapital som används för att uppfylla artikel 92 i tillsynsförordningen eller beslut om ett särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. I 6–8 §§ regleras vad som gäller för det fall att ett institut är skyldigt att ha både kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.8.

5 §

Paragrafen genomför artikel 131.8 i kapitaltäckningsdirektivet.

I paragrafen anges en begränsning av hur stort kapitalkrav sådana dotterföretag som omfattas av bestämmelsen får påföras till följd av kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut. Kravet på denna buffert får på individuell nivå eller undergruppsnivå inte uppgå till mer än det högsta av 1 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp, och det buffertvärde som på gruppnivå gäller för gruppen enligt bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.8.

6–8 §§

Paragraferna genomför artiklarna 131.8, 131.14–131.17, 133.4, 133.6 och 133.7 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragraferna anger i vilken utsträckning som institut är skyldiga att upprätthålla fler än en av systemriskbufferten och någon av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut.

Regleringen i 6 § innebär att institut på gruppnivå inte behöver upprätthålla mer än en kapitalbuffert för systemviktiga institut. Om ett institut vid tillämpning av 1–4 §§ på gruppnivå skulle vara skyldigt att ha flera buffertar, behöver institutet på gruppnivå endast uppfylla den kapitalbuffert för systemviktiga institut som medför högst kapitalkrav.

Eftersom kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut endast är tillämplig på gruppnivå äger 6 § endast tillämpning på gruppnivå.

I 7 och 8 §§ anges vad som gäller om ett institut på en och samma nivå utöver en kapitalbuffert för systemviktiga institut med tillämpning av i lagrummen angivna paragrafer skulle vara skyldigt att även ha en

Prop. 2013/14:228 systemrisikbuffert. Då behöver institutet endast ha den högsta av systemrisikbufferten och kapitalbufferten för systemviktiga institut. Det nu sagda gäller emellertid inte om de krav som följer med anledning av systemrisikbufferten endast tillämpas på nationella exponeringar. Då ska kravet om att upprätthålla en systemrisikbuffert gälla utöver kravet på att upprätthålla en kapitalbuffert för systemviktiga institut. Jämför bestämmelsen om det kombinerade buffertkravet i 2 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.8.

6 kap. Kontracyklisk kapitalbuffert

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 130.1, 130.5 och 140.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger att den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska bestå av kärnprimärkapital. Vidare anges hur storleken på kapitalbufferten ska räknas fram. Institutens totala riskvägda exponeringsbelopp (se definition i 1 kap. 2 § 14), som ska beräknas i enlighet med vad som anges i tillsynsförordningen, ska multipliceras med ett viktat genomsnitt av de kontracykliska buffertvärden där institutet har sina berörda kreditexponeringar.

I 10 kap. 1 § 6 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka kreditexponeringar som ska beaktas. De buffertvärden som ska ligga till grund för beräkningen är de värden som beslutats för de jurisdiktioner där institutet har berörda kreditexponeringar. I 7 kap. 1 och 2 §§ framgår hur dessa värden fastställs och i vilken utsträckning dessa ska läggas till grund för att beräkna den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten.

Enligt ett bemyndigande i 10 kap. 1 § 9 får föreskrifter meddelas om skyldighet för instituten att ange sina kreditexponeringars geografiska område.

2 §

Paragrafen genomför artikel 130.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen innebär att instituten ska uppfylla kapitalkraven till följd av den kontracykliska bufferten även på gruppnivå. Bestämmelser om på vilket sätt de gruppbaserade kraven ska uppfyllas framgår av tillsynsförordningen.

3 §

Paragrafen genomför artikel 130.2 och 130.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger att små och medelstora värdepappersbolag får undantas från kravet på kontracyklisk kapitalbuffert i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 1 § 8. Ett sådant undantag kan även komma att omfatta fondbolag och AIF-förvaltare. Det framgår av 2 kap. 10 a § lagen om värdepappersfonder och 7 kap. 6 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt av 1 kap. 1 § andra stycket denna lag.

Lagrådet har efterfrågat ett klargörande av om bestämmelsen innefattar ett bemyndigande att meddela föreskrifter eller avser beslut i enskilda fall.

Bestämmelsen avser inte att det ska fattas beslut om undantag efter prövning i enskilda fall. I stället ska förutsättningarna för undantag för de aktuella företagen framgå av generell tillämpliga föreskrifter. Av dessa ska kunna utläsas om ett företag är undantaget från kravet på kapitalkonserveringsbuffert.

Paragrafen har justerats med beaktande av Lagrådets synpunkt.

4 §

Paragrafen genomför artikel 140.1–140.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen innebär att instituten vid beräkningen av storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska tillämpa de buffertvärden som fastställts av Finansinspektionen. Finansinspektionen ska enligt 7 kap. fastställa det kontracykliska buffertvärdet för Sverige, men kan även fastställa buffertvärden att tillämpas för svenska institut med kreditexponeringar i andra länder.

5 §

Paragrafen genomför artikel 140.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen tillämpas om Finansinspektionen inte fastställt något buffertvärde för ett annat land inom vilket nationellt auktoriserade institut har exponeringar i.

Paragrafen ger uttryck för att det upp till 2,5 procent råder reciprocitet för de buffertvärden som fastställts av behöriga myndigheter i utlandet. Om den utländska myndigheten fastställt ett kontracykliskt buffertvärde som uppgår till mer än 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp, ska instituten tillämpa ett buffertvärde om 2,5 procent.

6 §

Paragrafen genomför artikel 140.6 i kapitaltäckningsdirektivet.

I paragrafen anges från och med vilka datum som instituten ska börja tillämpa sådana kontracykliska buffertvärden som fastställts av utländska behöriga myndigheter.

Första stycket innebär att om buffertvärdet fastställts av en myndighet inom EES ska buffertvärdena börja tillämpas från och med det datum som myndigheten beslutat.

Andra stycket gäller för det fall att storleken på den institutspecifika kontracykliska bufferten ska beräknas utifrån ett buffertvärde som fastställts av en myndighet utanför EES. Med anmält datum avses den dag då beslutet offentliggörs av den behöriga tredjelandsmyndigheten enligt där gällande nationella regler. Bestämmelsen gäller oberoende av om behörig myndighet i tredje land fastställt andra datum för när buffertvärdena ska börja gälla.

I 7 kap. finns bestämmelser som anger från och med vilka datum Finansinspektionens beslut om buffertvärden ska börja gälla.

Paragrafen genomför artikel 141.9 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen innebär en skyldighet för instituten att ha metoder för att i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. på ett korrekt sätt räkna fram institutets högsta förfogandebelopp. Högsta förfogandebeloppet kan också uttryckas som ett instituts högsta utdelningsbara belopp. Det högsta förfogandebeloppet utgörs av ett instituts nettovinst såsom den beräknas i artikel 141.5. Instituterna ska på begäran av Finansinspektionen kunna styrka beräkningarnas riktighet.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.12.

7 kap. Beslut om det kontracykliska buffertvärdet

1 §

Paragrafen genomför artikel 136.2 och 136.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Första stycket ålägger Finansinspektionen att en gång per kvartal fastställa dels ett kontracykliskt buffertriktvärde, dels ett kontracykliskt buffertvärde. De omständigheter som ska ligga till grund för dessa beslut framgår av 2 §.

Av *andra stycket* framgår att buffertriktvärdet ska användas som ett referensvärde för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet.

Av *tredje stycket* framgår att det kontracykliska kapitalbuffertvärdet ska ligga till grund för beräkningen av storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten i enlighet med 6 kap.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.3.

2 §

Paragrafen genomför artikel 136.2 och 136.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

När buffertriktvärdet och buffertvärdet fastställs ska de faktorer som anges i artikel 136.2 respektive artikel 136.3 i kapitaltäckningsdirektivet beaktas. Detta innebär att buffertvärdet bl.a. ska baseras på det buffertriktvärde som fastställts av myndigheten. Buffertriktvärdet ska baseras på kredittillväxten inom landet, och då särskilt kreditgivningen i förhållande till BNP, samt Europeiska systemrisknämndens (ESRB:s) riktlinjer på området. Buffertvärdet ska därutöver beakta ESRB:s riktlinjer, som utfärdats enligt artikel 135.1, och rekommendationer som ESRB har utfärdat för fastställandet av den kontracykliska kapitalbufferten samt andra indikatorer som Finansinspektionen anser vara relevanta för att hantera cyklisk systemrisk.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.3.

3 §

Paragrafen genomför artikel 136.4 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger i vilka mått kontracykliska buffertvärden ska uttryckas.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.3.

4 och 5 §§

Paragraferna genomför artiklarna 137.1, 139.1, 139.2, 139.3 och 140.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragraferna anger förutsättningarna för att besluta om kontracykliska buffertvärden efter exponeringar i andra länder än Sverige.

Bestämmelsen i 4 § äger tillämpning på länder både inom och utanför EES. Bestämmelsen i *första stycket* medger att Finansinspektionen får fastställa ett eget kontracykliskt buffertvärde som institut med kreditexponeringar i andra länder ska tillämpa vid beräkningen av storleken på sin institutspecifika kontracykliska kapitalbuffert. Denna möjlighet får dock endast användas om den utländska myndigheten fastställt ett kontracykliskt buffertvärde som uppgår till mer än 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp. I annat fall gäller reciprocitet, dvs. det buffertvärde som fastställts av den utländska myndigheten ska gälla även för svenska institut.

Av *andra stycket* framgår att om Finansinspektionen fattar ett beslut med stöd av första stycket, att fastställa ett eget buffertvärde för landet i fråga, får det nya värdet inte fastställas till ett högre belopp än det som fastställts av den utländska myndigheten. Det innebär att ett buffertvärde som fastställs med stöd av 4 § måste minst uppgå till 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp, och som högst uppgå till det värde som fastställts av den utländska myndigheten.

Bestämmelsen i 5 § gäller endast för länder utanför EES. Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen har möjlighet att fastställa ett buffertvärde för inhemska instituts exponeringar i det landet om det saknas ett fastställt och offentliggjort beslut om vilket buffertvärde som ska gälla för landet. Om denna möjlighet används gäller inga särskilda begränsningar för hur högt eller lågt buffertvärdet som får fastställas för landet i fråga. Om det fastställda buffertvärdet anses vara otillräckligt för att skydda institutet mot risker som följer av en alltför stor kredittillväxt i det landet, kan Finansinspektionen, med stöd av *punkten 2*, fastställa ett buffertvärde för inhemska instituts kreditexponeringar mot landet i fråga. Bestämmelsen innebär således, till skillnad mot 4 §, att Finansinspektionen har möjlighet att besluta om ett högre buffertvärde än det som fastställts av en utländsk myndighet. Eftersom *punkten 2* får tillämpas endast om det buffertvärde som fastställts av en utländsk myndighet anses otillräckligt, bör det inte komma i fråga att använda denna bestämmelse för att sänka det buffertvärde som beslutats av en utländsk myndighet.

Bestämmelser om i vilken omfattning instituten vid beräkningen av den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beakta buffertvärden som fastställts av utländska myndigheter framgår av 6 kap.

6 §

Paragrafen genomför artiklarna 136.5 och 139.4 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen innehåller anvisningar om från vilken tidpunkt beslut om att sänka och höja ett buffertvärde ska börja tillämpas. Bestämmelsen är tillämplig både när ansvarig myndighet ändrar sina egna beslut, och i de

Prop. 2013/14:228 fall som myndigheten, med stöd av 4 eller 5 §, beslutar om ett annat buffertvärde än det som fastställts av den utländska myndigheten.

7 §

Paragrafen genomför artikel 136.6 i kapitaltäckningsdirektivet.

Av paragrafen framgår att om buffertvärdet sänks, ska beslutet innehålla information om hur lång tid som det lägre värdet förväntas bestå. Sådana uttalanden är dock inte bindande.

8 §

Paragrafen genomför artiklarna 136.7, 137.2 och 139.5 i kapitaltäckningsdirektivet.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.3.

8 kap. Ingreppanden och restriktioner om det kombinerade buffertkravet inte uppfylls

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 141.2 och 142.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger vilka åtgärder institut ska vidta om institutet inte längre uppfyller det kombinerade buffertkravet. Den närmare regleringen om hur högsta förfogandebelopp ska beräknas och vad kapitalkonserveringsplanen ska innehålla framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § 10 och 11. Vad som avses med högsta förfogandebelopp framgår av författningskommentaren till 6 kap. 7 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.12.

2 §

Paragrafen genomför artikel 142.4 i kapitaltäckningsdirektivet.

Om Finansinspektionen bedömer att den kapitalkonserveringsplan som institutet gett in inte innehåller tillräckliga åtgärder för att återställa institutets kärnprimärkapital, ska inspektionen förelägga institutet att vidta åtgärder för att stärka kapitalbasen till specificerade nivåer inom angiven tid. Finansinspektionen kan då förelägga om åtgärder i enlighet med vad som följer av sektorslagstiftningen. Ingreppande kan också ske genom att institutet åläggs striktare utdelningsrestriktioner än vad som annars gäller enligt denna lag. Paragrafen anger således hur Finansinspektionen ska agera för att institutet åter ska uppfylla det kombinerade buffertkravet.

Ett ingripande med stöd av denna paragraf med krav på att stärka kapitalbasen kan till skillnad mot ett ingripande enligt sektorslagstiftningen inte förenas med någon rätt att besluta om administrativa sanktioner som varning, anmärkning eller sanktionsavgift.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.12.

3 §

Paragrafen genomför artikel 141.1, 141.3 och 141.7 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafens *första* och *andra stycken* innebär att institut inte får vidta sådana åtgärder som anges i första stycket *punkterna 1–3* om institutet inte både före och efter åtgärden ägt rum uppfyller det kombinerade buffertkravet. I 1 kap. 2 § 8 och 16 anges genom en hänvisning till tillsynsförordningen vad som avses med kärnprimärkapitalet och utdelningar kopplade till kärnprimärkapitalet. Med rörlig ersättning avses rörlig ersättning till anställda i institutet.

Tredje stycket fastslår att förbudet inte gäller för åtgärder som inte medför en minskning av institutets vinst eller kärnprimärkapital.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.12.

4 §

Paragrafen genomför artikel 141.2, 141.3 och 141.7 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen utgör ett undantag från 3 §. Bestämmelsen i *punkten 1* innebär en begränsad rätt för institut att vidta sådana åtgärder som omfattas av 3 § trots att institutet inte uppfyller det kombinerade buffertkravet. En förutsättning för att bestämmelsen ska vara tillämplig är att institutet beräknat sitt högsta förfogandebelopp och att de åtgärder som avses ryms inom detta. Storleken på förfogandebeloppet avgör således i vilken utsträckning institutet kan vidta åtgärderna. Samtliga vidtagna åtgärder måste sammantaget rymmas inom högsta förfogandebeloppet. Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet och inte beräknat sitt högsta förfogandebelopp, får endast vidta sådana åtgärder som inte medför en minskning av kärnprimärkapitalet eller institutets vinst.

Av *punkten 2* framgår att bestämmelsen om värdeöverföringsrestriktioner m.m. inte gäller om dess tillämpning medför en betalningsinställelse som kan utgöra grund för att försätta institutet i konkurs.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.12.

5 §

Paragrafen genomför artikel 141.8 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen ålägger institut som avser vidta utdelningar, förbinda sig eller betala ut ersättningar m.m. att underrätta Finansinspektionen. Underrättelseskyldigheten ska fullgöras före det att åtgärden äger rum. I 10 kap. 1 § 12 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om denna underrättelseskyldighet.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.12.

6 §

Paragrafen genomför artiklarna 67.1 och 133.17 i kapitaltäckningsdirektivet.

Första stycket anger vad som gäller för det fall att ett institut inte uppfyller kraven som följer av lagens 8 kap. Om en sådan situation är för handen, får Finansinspektionen tillämpa bestämmelserna om ingripande i de lagar som reglerar institutets verksamhet. Härmed avses i första hand lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Ett ingripande med stöd av dessa lagar ska däremot inte ske endast på den grunden att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet.

Andra stycket ger Finansinspektionen möjlighet att gentemot ett institut som inte uppfyller kapitalkravet till följd av en beslutad systemriskbuffert, ingripa med stöd av de lagar som reglerar institutets verksamhet. Ett villkor för ett ingripande med stöd av dessa lagar är dock att ett ingripande med stöd av 2 § inte bedöms leda till en tillfredsställande hantering av relevant systemrisk. Bestämmelsen förutsätter således en bedömning av om ett ingripande med stöd av bestämmelserna i 8 kap., kan anses tillräckligt.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.13.

9 kap. Avgifter

1 §

Paragrafen ger Finansinspektionen rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Övervägandena finns i avsnitt 9.13.

10 kap. Bemyndiganden

1 §

Med stöd av bemyndigandet i *punkterna 1* och *8* blir det möjligt att ange kriterier för vilka värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare som Finansinspektionen enligt 3 kap. 3 § respektive 6 kap. 3 § får undanta från kravet på att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert och en kontracyklisk kapitalbuffert.

Bemyndigandet i *punkten 2* gör det möjligt att genomföra delar av artikel 133.9 och 133.10 i myndighetsföreskrifter och föreskriva om de principer som ska beaktas vid fastställandet och graderingen av systemriskbufferten för institut.

Bemyndigandet i *punkten 3* gör det möjligt att genomföra delar av artiklarna 133 och 134 i myndighetsföreskrifter och föreskriva om fastställandet av hemvist för geografiska exponeringar avseende systemriskbufferten och sammanvägning av de geografiska systemriskbuffertkraven. Vid fastställandet av geografiska exponeringar ska tekniska standarder om geografisk tillhörighet av kreditexponeringar avseende den kontracykliska kapitalbufferten beaktas (se artikel 140.7 i kapitaltäckningsdirektivet).

Bemyndigandet i *punkten 4* gör det möjligt att genomföra artikel 131.10 i myndighetsföreskrifter och föreskriva om bedömningsgrunder när Finansinspektionen ska utse ett institut till globalt systemviktigt eller ska flytta ett globalt systemviktigt institut till en högre underkategori för att ålägga det en högre kapitalbuffert för globalt systemviktigt institut efter att Eba:s tekniska standarder har tillämpats.

Bemyndigandet i *punkten 5* gör det möjligt att genomföra artikel 131.3 och 131.5 i myndighetsföreskrifter och föreskriva om närmare anvisningar för hur övriga systemviktiga institut ska identifieras och graderas inom lämpliga riskkategorier med tillhörande kapitalbuffertkrav.

Bemyndigandet i *punkten 6* gör det möjligt att genomföra artikel 140.4 i kapitaltäckningsdirektivet i myndighetsföreskrifter och föreskriva vilka kreditexponeringar som enligt 6 kap. 1 § ska beaktas vid beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 7* kan artikel 140.1 andra stycket genomföras i myndighetsföreskrifter. Bestämmelsen innehåller anvisningar om hur det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena enligt 6 kap. 1 § ska beräknas.

Bemyndigandet i *punkten 9* gör det möjligt att ålägga instituten att ange kreditexponeringars geografiska område i enlighet med de tekniska standarder som antas i enlighet med artikel 140.7 i kapitaltäckningsdirektivet. Bemyndigandet gör det möjligt att genomföra artikel 140.5 i kapitaltäckningsdirektivet i myndighetsföreskrifter.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 10* är det möjligt att i myndighetsföreskrifter genomföra artikel 141.4 med dess regler om hur högsta förfogandebelopp ska beräknas och rapporteras.

Bemyndigandet i *punkten 11* möjliggör ett genomförande av artikel 142.2. Avsikten är att föreskrifter meddelade med stöd av detta bemyndigande anger vilka krav som en kapitalkonserveringsplan enligt 8 kap. 1 § ska uppfylla.

Bemyndigandet i *punkten 12* gör det möjligt att genomföra artikel 141.8. Sådana föreskrifter kommer ange den närmare omfattningen av institutens underrättelseskyldighet i enlighet med 8 kap. 5 § för det fall att ett institut avser att vidta åtgärder med stöd av 8 kap. 4 §.

2 §

Bemyndigandet i paragrafen gör det möjligt att meddela föreskrifter om de avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag som Finansinspektionen ska göra.

11 kap. Överklaganden

1 §

Bestämmelsen motsvarar 14 kap. 1 § kapitaltäckningslagen, som behandlas i prop. 2006/07:5 s. 428. Se även artikel 72 i kapitaltäckningsdirektivet, som motsvaras av artikel 55 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Där anges att beslut som fattas med stöd av lagar och andra författningar som utfärdats i enlighet med direktivet ska kunna prövas av domstol.

15.4 Förslaget till lag om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar

1 §

Enligt paragrafen träder den nya lagen om kapitalbuffertar och denna lag i kraft den 2 augusti 2014.

2 §

Paragrafen innebär att bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut i 5 kap. lagen om kapitalbuffertar ska börja tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2016. (jfr artikel 162.5 i kapitaltäckningsdirektivet).

3 §

Paragrafen genomför artikel 133.11–133.15 i kapitaltäckningsdirektivet och innehåller ikraftträdandebestämmelser för krav på systemriskbuffert i Sverige eller i ett land utanför EES.

Första stycket innebär att bestämmelserna i 4 kap. 3 § om systemriskbuffert för exponeringar i Sverige eller i ett land utanför EES i lagen om kapitalbuffertar ska börja tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2015.

Av andra stycket framgår förutsättningarna för att, fram t.o.m. den 31 december 2014, kräva att institut upprätthåller en systemriskbuffert för exponeringar i Sverige eller i ett land utanför EES. Regleringen innebär att Finansinspektionen för sådana exponeringar har rätt att kräva att ett institut har en systemriskbuffert på upp till 3 procent på det totala riskvägda exponeringsbeloppet. Finansinspektionen måste dock inför ett sådant beslut i förväg informera bl.a. kommissionen om beslutet.

I tredje stycket anges vilka förutsättningar som gäller för att fram t.o.m. den 31 december 2014 besluta om en systemriskbuffert som uppgår till mer än 3 procent av ett instituts totala riskvägda exponeringar mot Sverige och länder utanför EES.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9.

4 §

Paragrafen innebär att under åren 2016–2018 ska bestämmelserna om kapitalbuffertar för globalt systemviktiga institut i lagen om kapitalbuffertar inte tillämpas fullt ut. Bestämmelsen innebär att kraven med anledning av dessa buffertar införs gradvis i olika steg och att institut som ålagts att upprätthålla en sådan kapitalbuffert under dessa år endast behöver uppfylla som mest 75 procent av det kapitalkrav som institutet ska ha enligt lagen om kapitalbuffertar.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.6

5 §

Paragrafen innebär att Finansinspektionen fram t.o.m. den 31 december 2018 får erkänna andra medlemsstaters kortare övergångsperioder för den kontracykliska kapitalbufferten. Paragrafen innebär vidare att

Finansinspektionen åläggs en underrättelseskyldighet till kommissionen, ESRB, Eba och det relevanta tillsynskollegiet för det fall att Finansinspektionen väljer att erkänna en kontracyklisk kapitalbuffert som fastställts i en annan medlemsstat.

Prop. 2013/14:228

15.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

1 kap.

5 §

Paragrafen genomför artikel 3.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

I paragrafen ändras definitionen av kapitalbas genom att den tidigare hänvisningen till 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) ersatts med en hänvisning till tillsynsförordningen. Vidare justeras definitionen av startkapital för att stå i överensstämmelse med definitionen av startkapital i artikel 4 i tillsynsförordningen. Bestämmelsen utökas vidare med en definition av kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen genomgår även redaktionella förändringar.

8 §

Paragrafen ändras med anledning av att den tidigare regleringen om finansiella företagsgrupper i 9 kap. kapitaltäckningslagen ersätts av regleringen i tillsynsförordningen och lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Paragrafen ändras även språkligt. Jämför avsnitt 6.

10 §

Paragrafen genomför artikel 71.2 d i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen reglerar omfattningen av banksekretessen. Tidigare fastslogs i bestämmelsen sekretess för uppgifter om ”enskildas förhållanden till kreditinstitut”.

Ändringarna i *första stycket* innebär att bestämmelsen utvidgas till att även avse uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för kreditinstitutets verksamhet, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet. I artikel 71.2 d ställs krav på medlemsstaterna att införa regler som säkerställer att identiteten på den person som rapporterar en överträdelse inte röjs. Av direktivet följer att det är rapportering av överträdelser av bestämmelser i tillsynsförordningen och bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet som avses. Det är emellertid svårt att avgränsa regleringen till enbart anmälningar och utsagor som rör överträdelser av bestämmelser direkt knutna till kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen. Den valda lokutionen ”överträdelse av bestämmelse som gäller för kreditinstitutets verksamhet” fångar visserligen överträdelser inom ett vidare regelområde än det som direktivet strikt genomfört skulle ge, men innebär att

Prop. 2013/14:228 besvärliga gränsdragningsproblem kan undvikas. Samtidigt medför det ett både tydligare och säkrare skydd för anmälaren.

Sekretessen ska i likhet med tidigare gälla endast obehöriga röjanden. För en närmare redogörelse för vad som härmed avses hänvisas till tidigare förarbetsuttalanden (se prop. 2002/03:139 s. 478 och 479).

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.
Övervägandena finns i avsnitt 12.1.5.

3 kap.

2 §

Paragrafen genomför artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet.

I *första stycket* 5 anges att det vid prövningen av den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, ska beaktas om styrelsens samlade kompetens är tillräcklig för att leda företaget. Avsikten är att säkerställa att styrelsen som helhet återspeglar en tillfredsställande blandning av erfarenheter.

Ändringen i *andra stycket* innebär att hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Den innebär ingen ändring i sak.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.
Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

6 kap.

2 a §

Paragrafen genomför artikel 71.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

I *första stycket* anges att institut ska ha ändamålsenliga system för att från anställda omhändertar rapporter om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten inom instituten.

Andra stycket utgör en erinran om bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204).

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.4.

4 c §

Paragrafen genomför artikel 94.1 g i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger att den rörliga ersättningen till anställda vars funktion eller totala ersättningsnivå innebär att de kan ha en väsentlig inverkan på institutets riskprofil inte får vara större än den fasta ersättningen. Exempel på anställda som har en sådan inverkan är risktagare, verkställande ledningen, anställda med en ersättning på nivå med dessa samt personal som utövar kontrollfunktioner, jfr artikel 92.2. Eba ska utarbeta förslag till tekniska standarder när det gäller kvalitativa och lämpliga kvantitativa kriterier för att fastställa personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutets riskprofil i enlighet med artikel 92.2 (se artikel 94.2).

Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

7 kap.**2 §**

Paragrafen ändras med anledning av att 7 kap. 9–11 §§ upphävs.

9 kap.**1 §**

Paragrafen ändras med anledning av att tillsynsförordningen ersätter bestämmelserna om kapitaltäckning och stora exponeringar som i dag regleras i kapitaltäckningslagen. Ändringen innebär att hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till tillsynsförordningen, den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och den nya lagen om kapitalbuffertar.

10 kap.**8 a §**

Paragrafen genomför artikel 91.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen är ny. I *första stycket* anges att antalet uppdrag som en styrelseledamot eller en verkställande direktör i ett bankaktiebolag får inneha samtidigt ska vara lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet samt arten, omfattningen och komplexiteten hos institutets verksamhet.

Bestämmelsens *andra stycke* innehåller kvantitativa begränsningar av antalet uppdrag som en styrelseledamot eller en verkställande direktör vid ett institut som är betydande får ha. Vad som avses med ett betydande institut utvecklas i allmänmotiveringen.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

8 b §

Paragrafen genomför artikel 91.3–91.6 i kapitaltäckningsdirektivet.

I *första stycket* anges att uppdrag inom samma koncern eller i företag där institutet har ett kvalificerat innehav räknas som ett enda uppdrag vid tillämpning av 8 a § andra stycket. Vidare anges att uppdrag i verksamheter och organisationer som inte huvudsakligen har ett kommersiellt syfte inte beaktas vid tillämpningen av nämnda stycke.

I paragrafens *andra stycke* anges vidare att 8 a § andra stycket inte heller ska tillämpas på representanter för svenska staten.

I *tredje stycket* anges att Finansinspektionen får medge den som är styrelseledamot eller verkställande direktör i ett sådant ledningsorgan som avses i andra stycket tillstånd att inneha ytterligare ett styrelseuppdrag.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

8 c §

Paragrafen genomför artikel 91.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

I bestämmelsen anges att styrelseledamöter och verkställande direktör ska avsätta tillräcklig tid för att kunna utföra uppdraget i institutet. Eba

Prop. 2013/14:228 ska senast den 31 december 2015 utfärda riktlinjer i fråga om begreppet tillräcklig tid som ska avsättas för att kunna utföra uppgifterna.
Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

37 §

Paragrafen ändras genom att den tidigare hänvisningen till kapitaltäckningslagen utgår och ersätts med hänvisningar till tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen om kapitalbuffertar. Jämför 9 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619) och 11 kap. 1 och 3 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

12 kap.

6 a §

Paragrafen genomför artikel 91.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

I *första stycket* anges att antalet uppdrag som en styrelseledamot eller en verkställande direktör i en kreditmarknadsförening får inneha samtidigt ska vara lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet samt arten, omfattningen och komplexiteten hos institutets verksamhet.

Bestämmelsens *andra stycke* innehåller kvantitativa begränsningar av antalet uppdrag som en styrelseledamot eller en verkställande direktör i ett institut som är betydande får ha. Vad som avses med ett betydande institut utvecklas i allmänmotiven.

Motsvarande reglering för bankaktiebolag finns i 10 kap. 8 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

6 b §

Paragrafen genomför artikel 91.3–91.6 i kapitaltäckningsdirektivet.

I *första stycket* anges att uppdrag inom samma koncern eller i företag där institutet har ett kvalificerat innehav räknas som ett enda uppdrag vid tillämpning av 6 a § andra stycket. Vidare anges att uppdrag i verksamheter och organisationer som inte huvudsakligen har ett kommersiellt syfte inte beaktas vid tillämpningen av nämnda stycke.

I paragrafens *andra stycke* anges att 6 a § andra stycket inte heller ska tillämpas på representanter för svenska staten.

I *tredje stycket* anges att Finansinspektionen får medge den som är styrelseledamot eller verkställande direktör i ett sådant ledningsorgan som avses i andra stycket tillstånd att inneha ytterligare ett styrelseuppdrag.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

6 c §

Paragrafen genomför artikel 91.2 i kapitaltäckningsdirektivet.

I bestämmelsen anges att styrelseledamöter och verkställande direktör ska avsätta tillräcklig tid för att kunna utföra uppdraget i institutet. Eba ska senast den 31 december 2015 utfärda riktlinjer i fråga om begreppet tillräcklig tid som ska avsättas för att kunna utföra uppgifterna.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

20 §

Ändringen är en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen. Ändringen innebär att hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med hänvisningen till den nya reglering som ersätter den lagen.

13 kap.**3 §**

Paragrafen genomför artiklarna 4.3, 40, 52.3 och 65.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen ger Finansinspektionen rätt att t.ex. ta in rapporter eller begära att kreditinstitutet informerar inspektionen om andra omständigheter rörande verksamheten (se prop. 2002/03:139 s. 544).

Första stycket ändras genom att ”sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 4 §” ersätts med ”sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial i Sverige”. Avsikten är att tydliggöra att rätten att begära in information i förhållande till utländska kreditinstitut som inrättat filial här i landet ska gälla oberoende av om det är fråga om ett utländskt kreditinstitut inom eller utanför EES.

Andra stycket är nytt. Paragrafen ger Finansinspektionen rätt att begära motsvarande uppgifter som avses i första stycket av fysiska personer som är anställda vid något av de institut eller företag som omnämns där eller i 6 kap. 1 § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

4 §

I fråga om ändringen i *första stycket*, se författningskommentaren till 3 §.

Andra stycket är nytt och innebär en skyldighet för Finansinspektionen att före en inspektion av filialer tillhörande utländska kreditinstitut inom ESS, konsultera behöriga myndigheter i den medlemsstat som har auktoriserat det utländska kreditinstitutet.

Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

6 a §

I paragrafen anges att Finansinspektionen i sin verksamhet ska samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ändringen innebär att denna skyldighet utökas till att omfatta också Europeiska systemrisknämnden och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

6 b §

I paragrafen anges ett antal situationer då Finansinspektionen har möjlighet att hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning.

Prop. 2013/14:228 Ändringen innebär att denna möjlighet utökas till att omfatta den situation som anges i artiklarna 116 och 133 i kapitaltäckningsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

6 c §

Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska möjligheten att hänskjuta ett förfarande för bindande medling i enlighet med artiklarna 41.2, 43.5, 50.4 och 51.2 i direktivet börja gälla först från och med det datum då kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i tillsynsförordningen.

Möjligheten att hänskjuta ett förfarande enligt dessa artiklar framgår av paragrafen. Av övergångsbestämmelserna till lagen framgår att bestämmelsen träder i kraft först vid den tidpunkt som regeringen bestämmer. För tiden fram till dess ska i stället artiklarna 152–159 tillämpas. Det kan då konstateras att den nuvarande möjligheten att enligt artikel 42 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv hänskjuta ett förfarande till Eba för bindande medling endast har en motsvarighet i artikel 50, som ska börja tillämpas först efter att den nya likviditetsregleringen antagits.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.9, 10.3 och 10.7.

7 §

Det nuvarande *första stycket* upphävs. Detta föranleds av att världslandsmyndigheterna inte längre ska ha ansvar för att utöva tillsyn över att likviditeten är tillfredsställande i filialer som tillhör utländska kreditinstitut inom EES. Ansvaret ska i stället tillkomma behörig myndighet i hemlandet.

Paragrafens *andra stycke* genomgår vissa följdändringar med anledning av att det första stycket utgår. Några ändringar i sak har däremot inte vidtagits.

Övervägandena finns i avsnitt 9.5.

11 §

Ändringen är en följdändring med anledning av att kapitaltäckningslagen upphävs. Ändringen innebär att nuvarande hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Bestämmelsen ändras även språkligt.

14 kap.

2 §

Paragrafen innehåller regler för tillståndsprövningen enligt 1 § i samband med förvärv eller ökning av ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut.

I *andra stycket* görs en ändring som i likhet med lämplighetsprövningen i 3 kap. 2 § 4 utvidgar gällande prövning till att avse styrelsen i sin helhet. Vidare justeras bestämmelsen genom att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om särskild tillsyn över

kreditinstitut och värdepappersbolag. Det senare utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen och innebär i denna del ingen ändring i sak.

6 §

Ändringen i *första stycket 3* innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med hänvisning till motsvarande reglering i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Detta utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen och innebär ingen ändring i sak.

15 kap.

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 64, 67.1, 67.2 c, 102.1 b och 104.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

I paragrafen anges när Finansinspektionen får vidta olika typer av ingripanden mot kreditinstitut.

Paragrafens *första stycke* har ändrats språkligt.

Andra stycket genomgår språkliga ändringar bland annat för att tydliggöra att bestämmelsen endast talar om vad som gäller för ett ingripande som sker med stöd av lagen. Jämför bestämmelsen i 1 c §, som är ny. Någon ändring i sak i denna del är inte avsedd. Härutöver förändras stycket genom att Finansinspektionens befogenhet att ingripa genom föreläggande tydliggjorts genom att uppräkningsen av exempel utökas.

Innehållet i paragrafens *tredje stycke* är nytt och innebär att Finansinspektionen ska kunna ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med första stycket redan om det finns skäl att anta att det är sannolikt att institutet inom tolv månader kommer bryta mot gällande regler. Enligt den nuvarande lydelsen av stycket får Finansinspektionen avstå från ingripande bl.a. om överträdelsen var ringa eller ursäktlig. Detta följer numera av 15 kap. 1 a § andra stycket.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

1 a §

Paragrafen genomför artikel 70 a, 70 b, 70 e och 70 h i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen är ny och reglerar vilka hänsyn som ska tas vid valet av sanktion. Vid bedömningen ska liksom i dag överträdelsens allvarlighet och varaktighet utgöra utgångspunkten för valet av sanktion.

I *första stycket andra meningen* tillkommer en skyldighet att även ta särskild hänsyn till överträdelsens art och dess konkreta eller potentiella effekter på det finansiella systemet och eventuella skador som uppstått. Med skador avses bl.a. skador som drabbat institutets kunder, men även om staten tvingats vidta åtgärder för att värna stabiliteten i det finansiella systemet eller skydda insättare. Som en förmildrande omständighet ska

Prop. 2013/14:228 beaktas om överträdelsen är ursäktlig. Det innebär att Finansinspektionen eller domstolen ska ha möjlighet att beakta om en överträdelse är föranledd av ett beteende som av särskilda omständigheter är att betrakta som mindre klandervärt än annars. Bestämmelsen utgör inte hinder för att ta hänsyn till andra omständigheter än de som anges särskilt.

Innehållet i *andra stycket* överensstämmer med nuvarande 1 § tredje stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.1.

1 b §

Paragrafen genomför artikel 70 f och 70 g i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger hur ett antal olika faktorer som inte är hänförliga till själva överträdelsen ska inverka på valet av sanktion.

Av *första stycket* framgår att i försvårande riktning ska beaktas om kreditinstitutet tidigare har gjort sig skyldig till en överträdelse, varvid det är särskilt försvårande om överträdelserna är identiska eller likartade. Särskild vikt bör fästas vid den tid som förflutit mellan överträdelserna, varvid det får anses mer försvårande om det föreligger en kort tidsperiod mellan överträdelserna i fråga.

I *andra stycket* fastslås att i förmildrande riktning ska beaktas om ett institut genom ett aktivt samarbete underlättar Finansinspektionens utredning och om institutet snabbt upphör med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen. För att bestämmelsen ska kunna medföra sanktionslindring krävs att det är fråga om ett samarbete av väsentlig betydelse. Det bör för regelns tillämpning krävas att institutet självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte redan förfogar över, och att institutet när anmälan görs eller uppgifter lämnas upphört eller snarast upphör med överträdelsen. Bestämmelsen bör inte tolkas motsatsvis.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

1 c §

Paragrafen är ny.

Första stycket utgör en erinran om att det i lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag finns särskilda möjligheter att ingripa mot institut (se 2 kap. 2 §).

Andra stycket utgör en erinran om att det i lagen om kapitalbuffertar finns särskilda bestämmelser om vad som gäller för det fall att ett institut inte uppfyller kapitalkraven enligt den lagen.

2 §

Paragrafen genomgår följdändringar med anledning av förslaget att även ställa krav på att styrelsen i sin helhet uppfyller vissa krav. Avsikten är att möjliggöra ett ingripande mot ett institut vars styrelseledamöter sammantaget inte längre uppfyller kravet på styrelsens kollektiva kompetens. Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

3 §

Paragrafen anger i vilka fall som Finansinspektionen ska återkalla ett kreditinstituts tillstånd.

Första stycket 7 är ny. Punkten innebär en uttrycklig rätt för Finansinspektionen att återkalla ett tillstånd som ett kreditinstitut fått genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt har fått tillståndet. I övrigt genomgår bestämmelsen ändringar av språklig och redaktionell karaktär.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

5 §

Paragrafen behandlar ingripande mot en svensk bank eller ett svensk kreditmarknadsföretag för överträdelse av bestämmelser i ett annat land inom eller utanför EES. Den ändring som skett innebär att sådana åtgärder som inspektionen enligt förevarande paragraf ska vidta och den underrättelse som avses ska vidtas utan dröjsmål. Bestämmelsen ändras även språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 9.5.

7 §

Paragrafen anger under vilka förutsättningar som Finansinspektionen får besluta om sanktionsavgifter mot ett kreditinstitut. Bestämmelsen behandlas i prop. 2002/03:139 s. 551.

Begreppet ”straffavgift” ersätts med ”sanktionsavgift”.

8 §

Paragrafen genomför artiklarna 66.2 c, 66.2 e, 67.2 e och 67.2 g i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger storleken på den sanktionsavgift som Finansinspektionen enligt 7 § får besluta om gentemot kreditinstitut.

Ändringarna i *första stycket* innebär att den tidigare begränsningen om att avgiften högst får uppgå till femtio miljoner kronor utgått. I stället anges att sanktionsavgiften för institut ska fastställas till högst tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår, eller två gånger summan av den vinst som överträdelsen medfört eller två gånger de kostnader som undvikits till följd av överträdelsen, i de fall beloppen kan fastställas.

Andra stycket ändras genom ett tillägg om vad som gäller i fråga om den nedre beloppsgränsen för sanktionsavgiftens storlek. Detta följde tidigare av första stycket och innebär således inte någon ändring i sak.

Paragrafen ändras även språkligt, bl.a. genom att ordet straffavgift ersätts med sanktionsavgift.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.

9 §

Paragrafen genomför artikel 70 c och 70 d i kapitaltäckningsdirektivet.

Prop. 2013/14:228 Paragrafen reglerar vilka hänsyn som ska tas vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek. För bestämmelsens närmare innehåll i fråga om dess hänvisning till 1 a och 1 b §§ hänvisas till författningskommentarerna till dessa lagrum. I övrigt innebär bestämmelsen att storleken på en sanktionsavgift ska regleras i höjande riktning för att exempelvis ta hänsyn till om en överträdelse inneburit en vinst eller minskade kostnader för institutet, men den kan också medföra att avgiften sänks till följd av exempelvis ett utdömt skadestånd. Sådana omständigheter ska däremot inte påverka valet av sanktion, utan endast beaktas vid fastställandet av avgiftens storlek. Med finansiell ställning avses exempelvis institutets årsomsättning, men även andra faktorer som exempelvis ett utdömt skadestånd eller ålagd företagsbot bör kunna beaktas.

Frågan om förhållandet mellan sanktionsavgiften och företagsbot har tidigare behandlats i prop. 2002/03:139 s. 551.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

10 §

Paragrafen justeras genom att hänvisningen till 16 kap. 1 § 5 ändras till 16 kap. 1 § 7.

11–14 §§

Paragraferna ändras genom att begreppet ”straffavgift” ersätts med ”sanktionsavgift”.

15 §

Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 43 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen anger hur Finansinspektionen ska agera om ett EES-företag som avses i 4 kap. 1, 2 eller 3 § inte driver sin rörelse enligt kraven i 1 §. De ändringar som görs i förhållande till nuvarande bestämmelse är en följd av kapitaltäckningsdirektivets ändrade regler om ingripande gentemot utländska kreditinstitut inom EES som inrättat filial i landet.

I *första stycket* anges att om ett sådant institut inte följer gällande regler, eller om det föreligger en väsentlig risk för att bestämmelserna inte följs, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

I *andra stycket* följer ett undantag från det som sägs i första stycket. Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen i brådskande fall själv får vidta åtgärder gentemot institutet i fråga. Bestämmelsen i sin tidigare lydelse innebar att Finansinspektionen för det fall att institutet inte vidtog rättelse kunde förbjuda ett institut att påbörja nya transaktioner här i landet. I bestämmelsens nya lydelse finns ingen särskild begränsning om vilka av Finansinspektionens tillsynsbefogenheter som inspektionen får använda sig av, men de åtgärder som vidtas måste syfta till att värna den finansiella stabiliteten i landet och vara proportionerliga i förhållande till åtgärdens syfte. Åtgärderna får vidare vidtas endast i avvaktan på att hemlandets behöriga myndigheter vidtar åtgärder, och ska upphöra så

snart de inte behövs, eller om hemlandets behöriga myndigheter vidtar en rekonstruktionsåtgärd i enlighet med direktiv 2001/24/EG. Prop. 2013/14:228

Finansinspektionens rätt att ingripa gentemot utländska kreditinstitut utanför EES behandlas i avsnitt 9.5.

16 kap.

1 §

Med stöd av det nya bemyndigandet i *punkten 2* blir det möjligt att meddela närmare föreskrifter om krav på den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör i ett företag, eller vara ersättare för någon av dem.

Med stöd av det nya bemyndigandet i *punkten 5* blir det möjligt att meddela närmare föreskrifter om de krav som ställs på ett kreditinstituts mångfaldspolicy vid tillsättandet av styrelseledamöter, samt de krav som ställs på instituten att avsätta resurser för introduktion och utbildning av styrelseledamöter.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

15.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

1 kap.

5 §

Paragrafen genomför artikel 3.1 47 i kapitaltäckningsdirektivet.

I paragrafen ändras definitionen av kapitalbas genom att den nuvarande hänvisningen till 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) ersätts med en hänvisning till tillsynsförordningen. Vidare justeras definitionen av startkapital för att stå i överensstämmelse med definitionen av startkapital i artikel 4 i samma förordning.

11 §

Paragrafen genomför artikel 71.2 d i kapitaltäckningsdirektivet.

I paragrafen regleras omfattningen av tystnadsplikten i värdepappersbolag.

Andra stycket är nytt och innebär att bestämmelsen utvidgas till att även avse uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för verksamheten, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet. I artikel 71.2 d ställs krav på medlemsstaterna att införa regler som säkerställer att identiteten på den person som rapporterar en överträdelse inte röjs. Av direktivet följer att det är rapportering av överträdelser av bestämmelser i tillsynsförordningen och bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet som avses. Det är emellertid svårt att avgränsa regleringen till enbart anmälningar och utsagor som rör överträdelser av bestämmelser direkt knutna till kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen. Den valda

Prop. 2013/14:228 lokutionen ”överträdelse av bestämmelse som gäller för verksamheten” fångar visserligen överträdelser inom ett vidare regelområde än det som direktivet strikt genomfört skulle ge, men innebär att besvärliga gränsdragningsproblem kan undvikas. Samtidigt medför det ett både tydligare och säkrare skydd för anmälaren.

Sekretessen ska i likhet med vad som gäller enligt första stycket gälla endast obehöriga röjande. För en närmare redogörelse för vad som härmed avses hänvisas till tidigare förarbetsuttalanden (se prop. 2002/03:139 s. 478 f. och prop. 2006/07:115 s. 556). Jämför motsvarande ändring i 1 kap. 10 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.5.

3 kap.

1 §

Se författningskommentaren till 3 kap. 2 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse.

2 §

I *andra stycket* görs en ändring som innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till motsvarande reglering i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Detta utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen och innebär ingen ändring i sak.

5 §

I paragrafen införs ett nytt *andra stycke* som genomför artikel 88.1 e i kapitaltäckningsdirektivet.

Ändringen innebär att bolagets verkställande direktör inte får vara ordförande i styrelsen. Finansinspektionen får efter ansökan från bolaget medge undantag från detta krav.

Övervägandena finns i avsnitt 8.9.

7 §

Ändringen i *första stycket* är en följdändring med anledning av att tillsynsförordningen ersätter bestämmelserna om kapitaltäckning och stora exponeringar som i dag finns i kapitaltäckningslagen. Ändringen innebär att hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till tillsynsförordningen, den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och den nya lagen om kapitalbuffertar.

Andra och tredje styckena utgår. Detta är en följd av att dessa frågor regleras av artikel 93 i tillsynsförordningen. Jämför avsnitt 6.9.3.

12 §

I paragrafen införs ett nytt bemyndigande som gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör i ett värdepappersbolag, eller vara ersättare för någon av dem eller på styrelsen i sin helhet. I paragrafen görs även redaktionella ändringar.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

7 kap.**1 §**

Paragrafen ändras med anledning av att 7 kap. 7–9 §§ upphävs.

8 kap.**4 a §**

Paragrafen genomför artikel 71.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen är ny. I *första stycket* anges att värdepappersbolag ska ha ändamålsenliga system för att från anställda omhändertar rapporter om misstänkta överträdelser av bestämmelse som gäller för verksamheten inom värdepappersbolaget.

Andra stycket utgör en erinran om bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204).

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.4.

8 b–8 d §§

Se författningskommentarerna till 10 kap. 8 a–8 c §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse.

8 e §

Paragrafen genomför artikel 94.1 g i kapitaltäckningsdirektivet.

Se författningskommentaren till 6 kap. 4 c § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

42 §

Paragrafen genomför artikel 91.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Med stöd av det nya bemyndigandet i *punkten 3* blir det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om de krav som ställs på ett värdepappersbolags mångfaldspolicy vid tillsättandet av styrelseledamöter, samt de krav som ställs på bolagen att avsätta resurser för introduktion och utbildning av styrelseledamöter.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

2 §

Paragrafen genomför artiklarna 4.3, 40, 52.3 och 65.3 i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen ger Finansinspektionen rätt att begära information av företagen.

Tredje stycket är nytt. Paragrafen ger Finansinspektionen rätt att begära motsvarande uppgifter som avses i första och andra styckena av fysiska personer som är anställda vid något av de företag som omnämns där eller i 6 kap. 1 § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

24 kap.

3 §

Paragrafen anger förutsättningarna för den prövning som ska ske inför att Finansinspektionen beviljar tillstånd till ett kvalificerat förvärv i enlighet med 1 §.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till motsvarande reglering i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Detta innebär ingen ändring i sak.

7 §

Ändringen i *första stycket 3* innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till motsvarande reglering i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Detta utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen och innebär ingen ändring i sak.

25 kap.

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 64, 67.1, 67.2 c, 102.1 b och 104.1 i kapitaltäckningsdirektivet.

I paragrafen anges när Finansinspektionen får vidta olika typer av ingripanden mot svenska värdepappersinstitut, börser och svenska clearingorganisationer.

Ändringen i *första stycket* är av språklig karaktär.

Andra stycket genomgår i likhet med första stycket språkliga förändringar. Härutöver tydliggörs Finansinspektionens befogenhet att ingripa genom föreläggande genom att uppräkningslistan av exempel på när detta får ske utökas.

Tredje stycket är nytt. Bestämmelsen fastslår att Finansinspektionen ska kunna ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med första stycket redan om det är sannolikt att värdepappersbolaget inom tolv månader kommer bryta mot gällande regler.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

1 a och 1 b §§

Paragraferna genomför artikel 70 a, 70 b, 70 e, 70 f, 70 g och 70 h i kapitaltäckningsdirektivet.

Se författningskommentarerna till 15 kap. 1 a och 1 b §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.1 och 11.5.3.

1 c §

Paragrafen är ny.

Första stycket utgör en erinran om att det i lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag finns särskilda ingripandemöjligheter (se 2 kap. 2 §).

Tredje stycket utgör en erinran om att det i lagen om kapitalbuffertar finns särskilda bestämmelser om vad som gäller för det fall att ett värdepappersbolag inte uppfyller kapitalkraven enligt den lagen.

4 §

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Se författningskommentaren till 15 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

8 §

Paragrafen anger under vilka förutsättningar som Finansinspektionen får besluta om sanktionsavgifter mot ett svensk värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation.

Begreppet ”straffavgift” ersätts med ”sanktionsavgift”.

9 §

Paragrafen genomför artiklarna 66.2 c, 66.2 e, 67.2 e och 67.2 g i kapitaltäckningsdirektivet.

Ändringarna motsvarar ändringarna i 15 kap. 8 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.

10 §

Paragrafen genomför artikel 70 c och 70 d i kapitaltäckningsdirektivet.

Ändringarna motsvarar ändringarna i 15 kap. 9 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

25–28 §§

Paragraferna kompletteras till att även avse sanktionsavgifter.

15.7 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap.

4 b §

Paragrafen genomför artikel 71.2 d i kapitaltäckningsdirektivet.

Paragrafen, som är ny, innebär att sekretess ska gälla i Finansinspektionens tillsynsverksamhet för sådan uppgift, i en anmälan eller utsaga om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet. I artikel 71.2 d ställs krav på medlemsstaterna att införa regler som säkerställer att identiteten på den person som rapporterar en överträdelse inte röjs. Av direktivet följer att det är rapportering av överträdelser av bestämmelser i tillsynsförordningen och bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet som avses. Det är emellertid svårt att avgränsa regleringen till enbart anmälningar och utsagor som rör överträdelser av bestämmelser direkt knutna till kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen. Den valda lokutionen ”överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser” fångar visserligen överträdelser inom ett vidare regelområde än det som direktivet strikt genomfört skulle ge, men innebär att besvärliga gränsdragningsproblem kan undvikas. Samtidigt medför det ett både tydligare och säkrare skydd för anmälaren.

Bestämmelsen klargör att inte endast anmälarens identitet utan även innehållet i anmälan eller utsagan kan omfattas av sekretess, om uppgiften på något sätt kan avslöja vem anmälaren är. Bestämmelsen medger också att förekomsten av en anmälan eller utsaga hålls helt hemlig, om endast förekomsten av en anmälan skulle kunna avslöja vem som gjort den. Sekretessen är absolut. Uppgifter som avses i bestämmelsen kan dock omfattas av den rätt till insyn i mål eller ärende som tillkommer part enligt processrättsliga regler.

Av *andra stycket* framgår att sekretessen gäller i högst femtio år. Angående beräkningen av sekretesstiden, se 7 kap. 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.5.

30 §

I paragrafen anges de sekretessbestämmelser i 30 kap. som inskränker rätten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Ändringen i *första stycket* innebär att en hänvisning till den nya sekretessbestämmelsen i 4 b § införs.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.5.

15.8 Övriga författningsförslag

Tillsynsförordningen medför behov av följdändringar i ett stort antal lagar i fråga om hänvisningar till lagen (2006:1371) om kapitaltäckning

och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen). I de flesta fall är det fråga om okomplicerade hänvisningar där befintlig hänvisning till kapitaltäckningslagen ska ersättas med en hänvisning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, eller den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Sådana hänvisningar behöver inte kommenteras något närmare. I nedan angivna fall uppkommer emellertid behov av att kommentera gjorda lagändringar i särskild ordning.

15.8.1 Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

3 kap.

8 a §

Paragrafen som är ny anger att de krav som gäller för bankaktiebolag enligt 10 kap. 8 a–8 c §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse även gäller för sparbanksbolag i tillämpliga delar. Se författningskommentarerna till dessa lagrum.

9 kap.

1 §

Paragrafen ändras genom att det anges att även överträdelser av tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen om kapitalbuffertar kan generera ett skadeståndsansvar i enlighet med bestämmelsen.

15.8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

5 kap.

7 §

Ändringen är en följd av att motsvarande informationskrav som framgår av paragrafen i dess nuvarande lydelse återfinns i artikel 434.2 i tillsynsförordningen. Genom ändringarna säkerställs att samtliga företag som omfattas av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag alltså kommer omfattas av informationskravet, trots att det regleras i tillsynsförordningen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.9.2.

3 §

Ändringen i *första stycket* är en följd av att nuvarande reglering i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) om kapitalbasen och kapitaltäckningen för angivna risker ersätts av tillsynsförordningen.

Ändringarna i *andra stycket* är en följd av att nuvarande reglering i nationell rätt om finansiella företagsgrupper ersätts av tillsynsförordningen.

Paragrafen ändras även språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 6.9.1 och 6.9.2.

15.8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

6 kap.

8 a §

Paragrafen som är ny anger att de krav som gäller för bankaktiebolag enligt 10 kap. 8 a–8 c §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse även gäller för medlemsbanker i tillämpliga delar. Se författningskommentarerna till dessa lagrum.

11 kap.

1 och 3 §§

Paragraferna ändras genom att det anges att även överträdelse av tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen om kapitalbuffertar kan generera ett skadeståndsansvar i enlighet med bestämmelsen.

15.8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

2 kap.

10 §

Paragrafen ändras genom att den i stället för att hänvisa till lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen), hänvisar till motsvarande bestämmelser i tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen om kapitalbuffertar. Ändringen innebär att fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning ska tillämpa de bestämmelser i tillsynsförordningen och i den nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag som gäller för värdepappersbolag med motsvarande verksamhet, samt, i den utsträckning de inte undantagits härifrån, lagen om kapitalbuffertar.

Nuvarande lydelse av 10 § behandlas i prop. 2002/03:150 s. 174 och Prop. 2013/14:228 303.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

10 a §

För en kommentar om den ändring som görs i *första stycket* hänvisas till författningskommentaren till 10 §.

I *andra stycket* anges vad som gäller för fondbolag som inte utför diskretionär portföljförvaltning. Ändring innebär att nuvarande hänvisning till 9 och 10 kap. kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till de bestämmelser som ersätter eller kompletterar den reglering som lagrummet i sin nuvarande lydelse hänvisar till.

Ändringarna i *tredje stycket* utgör följdändringar med anledning av att nuvarande reglering i nationell rätt om finansiella företagsgrupper ersätts av regler i tillsynsförordningen, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag samt föreskrifter meddelade med stöd av den lagen.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Dessutom har hänvisningar till tillsynsförordningen samt lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag lagts till.

Nuvarande lydelse av 10 a § behandlas i prop. 2005/06:45 s. 119–122 och 248.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.9.1.

15.8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

7 kap.

6 a §

Paragrafen överförs från 1 kap. 1 a § kapitaltäckningslagen och behandlas i prop. 2012/13:160. I paragrafen görs följdändringar med anledning av att delar av kapitaltäckningslagen numera finns i tillsynsförordningen. Paragrafen ändras vidare genom att hänvisning sker till de bestämmelser som gäller för värdepappersbolag. Ändringen motiveras av att begreppet institut i tillsynsförordningen inte omfattar samtliga värdepappersbolag.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

15.8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:000) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

3 §

Ändringarna som görs i paragrafen är en följd av att kapitaltäckningslagen upphävs.